

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

**Актуальні проблеми інтелектуальної власності
в інформаційній сфері**

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 2 (лютий)

Київ 2025

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник: Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpip@ukr.net.

Аналітичний дайджест покликаний надати інформацію про проблеми інтелектуальної власності, що є надзвичайно актуальними в контексті інтеграції України в Європейське співтовариство. Призначення дайджесту – ознайомлення широкого кола фахівців у сфері інтелектуальної власності, а також і всіх користувачів, які цікавляться цією проблематикою, з інформаційними джерелами мережі Інтернет та новими надходженнями до фондів НБУВ (монографії, автореферати дисертацій, підручники, збірники наукових праць, матеріали міжнародних конференцій, статті з періодичних видань), що висвітлюють сучасні проблеми права інтелектуальної власності в Україні та за кордоном.

Ознайомитися з літературою із фондів НБУВ та онлайн-ресурсами можна за адресою: проспект Голосіївський, 3, м. Київ.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном	2
Всесвітня організація інтелектуальної власності.....	113
Інтелектуальна власність в Україні	117
Інтелектуальна власність в мережі Інтернет	122
Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту.....	148
Наука у сфері інтелектуальної власності.....	184
Законодавство з інтелектуальної власності.....	209
Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....	228
Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....	270
Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2025 році.....	284

Інтелектуальна власність за кордоном

«...Рецепти та кулінарні витвори можна захистити за допомогою різних видів інтелектуальної власності (ІВ): авторського права, торгових марок, комерційної таємниці та патентів...

Авторське право захищає творчий вираз рецепту, зокрема фотографії, текст та відео, які супроводжують рецепт. Авторське право виникає автоматично, але для його захисту в суді потрібна реєстрація. Важливо розуміти, що авторське право захищає саме вираження, а не ідеї, інгредієнти чи процеси, описані в рецепті...

Торгові марки захищають бренд, пов'язаний з рецептами, наприклад назву блогу, ресторану чи онлайн-магазину. Торгова марка допомагає ідентифікувати джерело рецептів та захистити репутацію автора. Для захисту торгової марки необхідна реєстрація в патентному відомстві...

Комерційна таємниця захищає рецепти та процеси, що залишаються в секреті і дають конкурентну перевагу. Прикладом є рецепт Соса-Сола. Захист комерційною таємницею не потребує реєстрації, але вимагає заходів для забезпечення секретності, таких як обмеження доступу, угоди про нерозголошення (NDA) та інше. Перевага – відсутність витрат на реєстрацію, недолік – ризик розкриття...

Патенти можуть захистити принципово нові рецепти як "склад речовини" або "процес", якщо вони є новими та неочевидними. Для отримання патенту потрібно подати заявку та розкрити рецепт, що несе ризик відмови в патенті, але в разі успіху надає монополію на 20 років. Патент є найдорожчим видом захисту ІВ для рецептів...

Основні висновки:

Авторське право – найпростіший та найдешевший спосіб захисту вираження рецепту (текст, фото). Рекомендується публікація рецептів з символом авторського права.

Торгова марка – для захисту бренду, пов'язаного з рецептами.

Комерційна таємниця – найкращий варіант для збереження секретності рецепту без витрат на реєстрацію.

Патент – для принципово нових рецептів, але вимагає значних витрат та розкриття інформації...

Для більшості кулінарів-любителів та професіоналів найефективнішим поєднанням може бути використання авторського права для захисту вираження рецептів та комерційної таємниці для збереження секретності ключових інгредієнтів чи процесів...» (*Darin M. Klemchuk. Protecting Recipes with Intellectual Property Law // Klemchuk PLLC (https://www.klemchuk.com/ideate/protecting-recipes-with-intellectual-property-law). 02.02.2025).*

«...Інтелектуальна власність (ІР) є ключовим елементом для стартапів, що прагнуть закріпити свою позицію на ринку. Захищаючи інновації та креативні розробки, ІР дозволяє стартапам уникнути копіювання своїх ідей та повністю використовувати переваги своїх унікальних продуктів. Це не тільки підвищує вартість компанії, але й приваблює інвесторів, які шукають інноваційні та захищені проекти...

Співпраця з досвідченими юристами у сфері інтелектуальної власності дозволяє стартапам ефективно навігаціювати складний світ ІР прав. Ці експерти допомагають не тільки захистити нові ідеї, але й керувати стартапами у ефективному використанні свого інтелектуального капіталу. Правильна ІР стратегія може перетворити інновації стартапу на цінні активи, забезпечуючи стабільне зростання та конкурентну перевагу...

Основні обов'язки юристів з інтелектуальної власності включають оцінку творінь стартапу та визначення того, що може бути захищено законами про інтелектуальну власність. Вони допомагають у отриманні патентів, реєстрації торгових марок та захисті авторських прав, забезпечуючи комплексний захист інтелектуальних активів стартапу...

Підтримка юристів з інтелектуальної власності може значно прискорити ріст стартапу, забезпечуючи захист інновацій та бренду. Це дозволяє стартапам зосередитися на своїй основній діяльності, знаючи, що їхні інтелектуальні активи добре захищені. Вибір правильного юриста з інтелектуальної власності є важливим для стартапів, щоб ефективно захистити свої інновації...» (*Ellis Sweetenham. The Role of Intellectual Property Lawyers in Start-ups // Lawdit® Solicitors* (<https://lawdit.co.uk/readingroom/role-intellectual-property-lawyers-startups>). 03.02.2025).

«...Інтелектуальна власність (ІР) є життєво важливою для технологічних компаній будь-якого розміру, захищаючи їх інновації та забезпечуючи їх конкурентну перевагу. ІР права надають юридичну основу для захисту винаходів, програмного забезпечення, алгоритмів та інших технологічних розробок, запобігаючи несанкціонованому використанню та копіюванню конкурентами...

Основні типи ІР, що стосуються технологічних компаній, включають патенти, торгові марки, авторські права та торгові секрети. Патенти захищають нові винаходи та процеси, торгові марки захищають бренд та його ідентичність, авторські права захищають оригінальні твори, а торгові секрети охороняють конфіденційну інформацію...

Сильний захист ІР дозволяє технологічним компаніям диференціювати свої продукти, покращувати свою ринкову позицію, підвищувати репутацію, стимулювати подальші інновації та збільшувати вартість бізнесу...

ІР також може бути значним джерелом доходу для технологічних компаній через ліцензійні угоди, крос-ліцензування, стратегічні партнерства та франчайзинг...

Однак, технологічні компанії стикаються з різними викликами у захисті та управлінні своєю інтелектуальною власністю, такими як ризики патентних судових процесів, крадіжка ІР, глобальний захист ІР та управління ІР портфелем. Залучення досвідченого юриста з інтелектуальної власності може надати цінні поради та підтримку у подоланні цих викликів...

Загалом, інтелектуальна власність є не лише юридичною необхідністю, але й стратегічним активом для технологічних компаній, забезпечуючи захист інновацій, підтримку зростання та використання технологічних досягнень...» (*Michael Coyle. Why Intellectual Property is Crucial for Tech Companies // Lawdit® Solicitors (<https://lawdit.co.uk/readingroom/intellectual-property-crucial-tech-companies>). 03.02.2025*).

«...Заявки на інтелектуальну власність є критичними для захисту винаходів, брендів та творчих робіт. Помилки під час цього процесу можуть призвести до затримок, збільшення витрат або навіть втрати прав інтелектуальної власності. Розуміння того, як ефективно навігаціювати процес подання заявки, є життєво важливим для захисту ваших активів.

Різні типи інтелектуальної власності, такі як патенти та торгові марки, ставлять унікальні вимоги та виклики перед заявниками. Вибір правильного типу ІВ та точне виконання кожного кроку забезпечує, що заявки проходять гладко та ефективно...

Багато заявників потрапляють у поширені пастки через брак знань або підготовки. Уникнення цих підводних каменів вимагає комбінації ретельного планування, ґрунтовних досліджень та експертного керівництва. Запобігаючи потенційним проблемам, винахідники та компанії можуть захистити свої цінні творіння та зберегти свої конкурентні переваги...

Загальні помилки в заявках на інтелектуальну власність включають неповну документацію, неправильну класифікацію, відсутність новизни, недостатнє дослідження та пропуск строків. Ці помилки можуть мати серйозні наслідки, включаючи затримки в поданні заявки, збільшення витрат або повну відмову у захисті.

Щоб уникнути цих невдач, заявники повинні бути старанними та підготовленими, забезпечуючи точність та увагу до деталей на кожному кроці процесу...

Стратегії уникнення помилок у заявках на ІВ включають проведення ретельних досліджень, забезпечення повної документації, використання чіткої та точної мови, розуміння систем класифікації та дотримання строків...

Залучення професійної юридичної підтримки забезпечує, що заявки не тільки точні, але й стратегічно обґрунтовані. Експертиза юристів з

інтелектуальної власності допомагає уникнути помилок та ефективно забезпечити необхідний захист. Юридична підтримка також допомагає керувати складним процесом подання заявки, забезпечуючи своєчасне подання та повну відповідність юридичним стандартам...» (*Michael Coyle. Common Mistakes in Intellectual Property Applications // Lawdit ® Solicitors (https://lawdit.co.uk/readingroom/common-mistakes-intellectual-property-applications). 03.02.2025*).

«...Крадіжка інтелектуальної власності (ІР) може бути пригнічуючою для будь-якого бізнесу, оскільки несанкціоноване використання ваших творінь може призвести до фінансових втрат та шкоди репутації. Важливо швидко визначити крадіжку та вжити відповідних заходів для захисту ваших активів...

Перший крок у боротьбі з крадіжкою ІР - це виявлення незаконного використання ваших творінь. Для цього необхідно ретельно стежити за розповсюдженням вашої ІР в Інтернеті, у друкованих виданнях та інших каналах. При виявленні підозрілої діяльності важливо зібрати докази, такі як дати та місця виявлення порушення, детальний опис порушення та будь-які документи, що підтверджують ваше авторство...

Оцінка впливу крадіжки на ваш бізнес допомагає визначити стратегію відповіді. Можливі наслідки включають фінансові втрати, шкоду репутації та конкурентні недоліки. Залежно від серйозності впливу, можна вибрати між неформальним спілкуванням, переговорами або юридичними діями...

Якщо порушення підтверджено, необхідно вжити заходів для захисту своїх прав. Це може включати надсилання листа про припинення та утримання, переговори про врегулювання або моніторинг дотримання вимог. У разі необхідності можна розглянути можливість юридичних дій, зважуючи витрати та потенційні вигоди...

Юристи з інтелектуальної власності відіграють важливу роль у цьому процесі, надаючи експертну пораду та допомагаючи захистити ваші права...» (*Michael Coyle. Steps to Take If Your IP Is Stolen // Lawdit ® Solicitors (https://lawdit.co.uk/readingroom/steps-take-ip-stolen). 03.02.2025*).

«...Закон про інтелектуальну власність спрямований на захист ідей та унікальних продуктів від конкурентної боротьби. Окрім надання юридичних засобів захисту у випадку крадіжки інтелектуальної власності, важливо мати стратегію її захисту... Ось основні рекомендації для кращого захисту інтелектуальної власності:

1. Найміть експерта з торгових таємниць

Експерти з торгових таємниць добре обізнані із законами про інтелектуальну власність і можуть допомогти покращити заходи захисту.

2. Подайте необхідні документи

Реєструйте авторські права, патенти, торговельні марки та торгові таємниці відповідно до вимог вашої країни та міжнародних стандартів.

3. Використовуйте угоди про нерозголошення (NDA)

NDA захищають конфіденційну інформацію, запобігаючи розголошенню важливих даних співробітниками, клієнтами та партнерами.

4. Розумно наймайте персонал

Проводьте ретельну перевірку кандидатів, щоб забезпечити наявність вірних та відповідальних працівників, які захищатимуть вашу інтелектуальну власність.

5. Сегментуйте доступ до інформації

Обмежте доступ до важливої інформації лише тими співробітниками, яким це необхідно для виконання їхніх обов'язків.

6. Впровадьте потужні заходи безпеки

Фізична безпека: Контролюйте доступ до приміщень.

Кібербезпека: Використовуйте міжмережеві екрани (файрволи) та VPN.

Зберігання інформації: Забезпечте безпечні методи зберігання та регулярно оновлюйте системи.

Контроль доступу користувачів: Визначте, хто і до яких даних має доступ.

Паролі та облікові дані: Використовуйте сильні, унікальні паролі та багатофакторну автентифікацію.

Навчання проти соціальної інженерії: Навчайте співробітників розпізнавати та уникати шахрайських спроб.

7. Слідкуйте за конкурентами

Моніторинг діяльності конкурентів на предмет можливих порушень вашої інтелектуальної власності.

8. Документуйте та розслідуйте порушення

Фіксуйте випадки можливих порушень та будьте готові вживати юридичних заходів для захисту своїх прав...

Законодавство про інтелектуальну власність складне, але з уважним підходом та належними заходами захисту ви зможете ефективно охороняти свої торгові таємниці та інші права...» (*Kimberly Zhang. How to Better Protect Your Intellectual Property // noupe.com (https://www.noupe.com/business-online/how-to-better-protect-your-intellectual-property.html). 10.02.2025).*

«...Біорізноманіття відіграє ключову роль у підтримці екологічної рівноваги, проте його активна експлуатація державами та компаніями викликає серйозне занепокоєння. Особливо це стосується морського біорізноманіття, яке охоплює різноманіття живих організмів у світовому океані. З розвитком науки морські генетичні ресурси (MGR) набувають великого значення для досліджень і комерційного використання, що породжує питання

справедливого розподілу вигод, доступу до цих ресурсів та їхнього захисту. Інтелектуальна власність (ІВ), зокрема патенти, торговельні марки та географічні зазначення, відіграє важливу роль у регулюванні використання морських ресурсів, водночас створюючи ризики монополізації та нерівного доступу. Наприклад, багато морських сполук уже запатентовані та використовуються у фармацевтиці, що стимулює науковий прогрес, але може обмежувати доступ менш розвинених країн до цих ресурсів...

Попри існування міжнародних угод, серед яких Конвенція про біологічне різноманіття (СВД) та Протокол Нагоя, охорона морського біорізноманіття стикається з низкою викликів. Біопіратство, або незаконне використання біоресурсів без згоди місцевих громад і справедливої компенсації, залишається серйозною проблемою. Крім того, через юридичні прогалини біоресурси у відкритому морі (АВНІ) фактично залишаються без належного регулювання, що сприяє їх неконтрольованій експлуатації. Патентування МGR може стимулювати наукові дослідження, але водночас обмежує доступ до ресурсів для країн, які не мають достатнього фінансування для біотехнологічних досліджень, що створює нерівність між технологічно розвиненими державами та країнами, багатими на біорізноманіття. Додатково, надмірне використання морських організмів у комерційних та наукових цілях може призвести до порушення екосистем, зникнення видів та незворотних екологічних наслідків. Однією з найбільших правових проблем є патентування біотехнологічних винаходів на основі морських організмів, адже різні країни мають власні підходи до цього питання...

Для регулювання використання морського біорізноманіття існує низка міжнародних правових механізмів. Конвенція ООН з морського права (UNCLOS) встановлює правила користування морськими ресурсами, хоча прямо не регулює питання біорізноманіття. Конвенція MARPOL спрямована на запобігання забрудненню океанів через судноплавство. Конвенція про біологічне різноманіття (СВД) регулює сталий розвиток біоресурсів і справедливий розподіл вигод, а Nagoya Protocol конкретизує механізми доступу до генетичних ресурсів та компенсації місцевим громадам...

Таким чином, збереження морського біорізноманіття потребує комплексного підходу, що включає удосконалення міжнародно-правових норм, боротьбу з біопіратством, забезпечення рівного доступу до морських ресурсів та їх раціональне використання. Інтелектуальна власність відіграє двояку роль: вона стимулює наукові розробки, але водночас може обмежувати доступ до ресурсів. Тому важливо розробити ефективний механізм, який дозволить поєднати науковий прогрес із захистом прав місцевих громад і збереженням морських екосистем...» (*Intellectual Property Rights and Marine Biodiversity // Intepat.com (https://www.intepat.com/blog/intellectual-property-rights-and-marine-biodiversity/). 12.02.2025*).

«...У сучасній економіці, що стрімко розвивається завдяки інноваціям, інтелектуальна власність (ІВ) стала одним із найцінніших активів для бізнесу. Однак її захист більше не обмежується лише реєстрацією патенту або торговельної марки. Щоб ефективно захищати свої розробки та бренди від конкурентів, компанії застосовують багаторівневий захист інтелектуальної власності (Layered IP) – стратегію, що поєднує різні форми ІВ для створення потужного правового бар'єра...»

Layered IP – це комплексний підхід до захисту бізнес-активів, який передбачає використання кількох форм інтелектуальної власності одночасно:

Патенти – захищають нові винаходи та технологічні процеси.

Торговельні марки – оберігають назви, логотипи та слогани брендів.

Авторське право – охороняє творчі роботи (програмний код, дизайн, тексти).

Комерційна таємниця – захищає конфіденційну інформацію (алгоритми, виробничі методи).

Ця стратегія створює перекриваючі рівні захисту, що значно ускладнює конкурентам копіювання або використання чужих розробок...

Чому Layered IP важливий?

1. Складність інновацій

Сучасні продукти – це комплексні екосистеми, що поєднують технології, дизайн і маркетинг, кожен з яких потребує окремого захисту.

Смартфон – поєднання патентованого обладнання, авторського програмного забезпечення та торговельного бренду.

Модний бренд – авторське право на дизайн, торговельна марка для логотипу, комерційна таємниця у виробничих технологіях.

2. Глобальна конкуренція

У світі глобалізації ризик копіювання та зворотного інжинірингу значно зростає. Layered IP створює кілька юридичних бар'єрів, які ускладнюють незаконне використання чужих розробок.

3. Змінне правове середовище

Закони про інтелектуальну власність постійно змінюються, а одна форма захисту може бути недостатньою. Наприклад, патенти мають обмежений термін дії (20 років), а авторське право не охоплює функціональні аспекти винаходів. Використання кількох рівнів захисту дозволяє бізнесу адаптуватися до цих змін.

4. Запобігання порушенням

Багаторівневий захист відлякує потенційних порушників, оскільки збільшує юридичні та фінансові ризики для тих, хто намагається використати чужу інтелектуальну власність...

Layered IP – це ефективна стратегія, що дозволяє бізнесу не лише захистити свої активи, а й максимізувати конкурентну перевагу. Поєднання патентів, авторських прав, торговельних марок та комерційної таємниці гарантує довготривалу безпеку інновацій та брендів, допомагаючи компаніям зберігати контроль над своїми розробками та отримувати прибуток у

майбутньому...» (*The Power of Layered IP: Building a Robust Intellectual Property Strategy for the Modern Era // IP Business Academy* (<https://ipbusinessacademy.org/the-power-of-layered-ip-building-a-robust-intellectual-property-strategy-for-the-modern-era>). 11.02.2025).

«У сучасному світі стрімкого технологічного прогресу міста активно впроваджують концепцію «розумних міст» (smart cities) для підвищення ефективності, покращення якості життя та вирішення міських проблем. Однак впровадження передових рішень, таких як Інтернет речей (IoT), штучний інтелект (AI) і великі дані (big data), супроводжується складними питаннями інтелектуальної власності (IP)...

Основні аспекти інтелектуальної власності у smart cities

1. Авторське право: захист стратегій та програмного забезпечення

Авторське право поширюється на документи та стратегії, створені для розвитку «розумних міст». Хоча ідеї самі по собі не підлягають захисту, їх конкретне вираження у вигляді звітів, досліджень та проектної документації може бути захищене.

Ключове питання – обмін найкращими практиками між містами. Хоча одне місто не може просто скопіювати стратегію іншого, воно може адаптувати її концепцію під свої потреби.

Ще важливішу роль відіграє авторське право у сфері програмного забезпечення, яке є основою управління «розумними містами». Наприклад: Транспортні системи – AI-алгоритми аналізують потоки транспорту та оптимізують трафік.

Енергетичний менеджмент – «Розумні» мережі регулюють споживання енергії та інтегрують відновлювані джерела...

2. Патентний захист міських інновацій

Патенти відіграють важливу роль у розвитку smart city технологій, особливо у сфері програмного забезпечення, IoT та AI.

Ключові аспекти патентування програмного забезпечення у smart cities:

Новизна та технічний ефект – наприклад, унікальні алгоритми оптимізації міських сенсорних систем можуть бути запатентовані.

Глобальні тенденції – зростає кількість патентних заявок у сфері smart cities, особливо в Азії (Samsung, Huawei, LG).

Стратегія патентування – компанії комбінують захист окремих компонентів (сенсори), інтегрованих систем (IoT-протоколи) та загальних функцій (системи управління трафіком).

Виклики патентного захисту:

Юридичні обмеження – у різних країнах патентування програмного забезпечення має різні вимоги.

Швидкість технологічного розвитку – необхідно оперативно подавати патентні заявки, щоб випередити конкурентів.

Складність інтегрованих систем – smart city рішення часто комбінують різні технології, що ускладнює патентний захист.

3. Бази даних: ключ до міського управління

«Розумні міста» генерують величезні обсяги даних, і їх структура та організація можуть бути захищені авторським правом.

Головні питання:

Власність на дані – хто має право використовувати та монетизувати міські дані? Доступ до даних – необхідні прозорі угоди між містами, технологічними компаніями та іншими зацікавленими сторонами.

4. Торговельні марки: брендинг «розумних міст»

Міста активно використовують брендинг, щоб залучати інвесторів, туристів та жителів, що призводить до зростання реєстрації торговельних марок для логотипів та слоганів smart city ініціатив...

Ключовий виклик – знайти баланс між захистом інтелектуальної власності та сприянням інноваціям.

1. Відкриті інновації та співпраця

Відкриті ресурси рішення можуть знизити витрати, прискорити розвиток технологій та залучити більше експертів.

Ліцензійні угоди та патентні пули допомагають містам отримувати доступ до необхідних технологій без порушення прав власності.

2. Юридична готовність міст

Щоб уникнути конфліктів, міста повинні:

- Розробити чітку IP-політику для smart city проектів.
 - Гарантувати правильну документацію для міських інновацій.
 - Проводити дослідження IP-прав перед співпрацею з технологічними партнерами.
 - Вести переговори про сприятливі умови ліцензування...
- З розвитком технологій змінюватиметься і правове регулювання:
- Фокус на власності та використанні даних.
 - Зростаюче значення IP у сфері AI.
 - Нові механізми захисту прав інтелектуальної власності.
 - Посилення міжнародної співпраці у сфері IP для smart cities...

Інтелектуальна власність відіграє критичну роль у розвитку «розумних міст». Впровадження технологій потребує збалансованого підходу, що поєднує захист інновацій, відкритість та співпрацю. Успішне управління IP у smart cities дозволить містам ефективно використовувати новітні технології, сприяючи сталому розвитку та підвищенню якості життя населення...» (*Smart Cities and Intellectual Property: Navigating the Legal Landscape of Urban Innovation // IP Business Academy (<https://ipbusinessacademy.org/smart-cities-and-intellectual-property-navigating-the-legal-landscape-of-urban-innovation>). 05.02.2025*).

«...День святого Валентина - це не лише свято кохання, але й демонстрація інтелектуальної власності (ІВ) в дії, коли брендинг, інновації та правовий захист рухають величезні індустрії. Від додатків для знайомств, таких як Tinder, який запатентував свій механізм свайпування, до онлайн-сервісів знайомств, які охороняють свої алгоритми як комерційну таємницю, - технології переосмислили сучасні способи залицяння. Тим часом вітальні листівки, започатковані Естер Хоуланд у 1850-х роках і пізніше популяризовані компанією Hallmark, залишаються наріжним каменем свята, а торгові марки захищають свої знакові бренди. Щорічно продається понад 145 мільйонів листівок до Дня Святого Валентина, що доводить непереборну силу ІВ у романтичній торгівлі...

Ювелірні вироби також підкреслюють важливість торговельних марок: культова упаковка Tiffany & Co. "Tiffany Blue" є зареєстрованою торговельною маркою з 1998 року. Однак суперечки щодо інтелектуальної власності є поширеним явищем, як, наприклад, у випадку з Cartier, який запекло захищає дизайн свого браслета "Love" і брендинг, навіть подаючи позови проти підробників. З іншого боку, кохання надихає на інновації: патенти на шоколадні цукерки у формі серця, макарони і навіть діаманти, в тому числі синтетичні, створені за допомогою передових виробничих процесів, таких як осадження хімічних речовин з газової фази, активованої мікрохвильовою плазмою...

Квіткова промисловість також процвітає завдяки ІВ: патенти на рослини захищають унікальні сорти троянд, такі як "Новий світанок", "Мир" та "Мій Валентин". Досягнення генетичної науки ще більше розширюють межі, націлюючи на інновації, такі як невловима "справжня блакитна" троянда...

Від шоколадних цукерок і листівок до діамантів і троянд - День святого Валентина демонструє, як любов живить і творчість, і комерцію, а ІВ забезпечує захист інновацій та брендингу в цій багатомільярдній індустрії...» *(Everyday IP: love, innovation and Intellectual Property // Dennemeyer Group (<https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/everyday-ip-love-innovation-and-intellectual-property/>). 14.02.2025).*

«...У сучасному взаємозалежному світі забезпечення захисту торгових марок є важливим для компаній, які прагнуть до міжнародного зростання. Бізнеси можуть обирати між двома основними варіантами реєстрації торгових марок: Мадридським протоколом та національними поданнями, кожен з яких має свої унікальні переваги, залежно від конкретних потреб бізнесу...

Мадридський протокол полегшує реєстрацію торгових марок у кількох країнах, охоплюючи 115 держав-членів і більше 80% світової торгівлі. Управляється Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (WIPO), він пропонує кілька переваг: по-перше, ефективність, оскільки компанії можуть

подати одну заявку через свій національний офіс для отримання захисту в багатьох країнах; по-друге, заощадження витрат, оскільки єдина процедура знижує витрати на подачу та обслуговування; по-третє, гнучкість, адже бізнес може легко оновлювати або розширювати свої реєстрації у міру зростання; і, нарешті, однорідний захист, що забезпечує послідовні права на торгові марки в країнах-членах. Ця спрощена система є особливо вигідною для компаній, які прагнуть захистити свої торгові марки в кількох ринках одночасно...

З іншого боку, національні подання є критично важливими для захисту торгових марок у країнах, які не є частиною Мадридського протоколу, таких як Гонконг та Південна Африка, або в юрисдикціях з особливими вимогами. Цей метод дозволяє бізнесам дотримуватися місцевих законів, враховувати мовні та культурні нюанси, відповідати строгим вимогам використання в таких ринках, як США та Мексика, і користуватися швидшою обробкою у деяких юрисдикціях. Це підходить для забезпечення індивідуального захисту на певних ринках...

Вибір між Мадридським протоколом і національними поданнями залежить від цілей бізнесу: для широкого міжнародного покриття Мадридський протокол є єдиним і економічно вигідним варіантом; для цілеспрямованого захисту на конкретних ринках національні подання є більш підходящими. Часто гібридний підхід, що поєднує обидва методи, забезпечує найбільш всеохоплюючий захист. Розуміючи ці варіанти, компанії можуть ефективно забезпечити захист своїх брендів, гарантувати юридичний захист і досягати успіху в дедалі глобалізованій економіці...» (*Protecting Trade Marks in a Global Market // IP Solved* (<https://ipsolved.com/news/posts/protecting-trade-marks-in-a-global-market/>). 03.02.2025).

«...Африканський ринок розкоші процвітає, відкриваючи вигідну можливість для брендів високого класу. Однак це зростання супроводжується проблемою захисту прав інтелектуальної власності (ІВ) на континенті з різноманітними правовими системами та поширеністю контрафактних товарів...

Юридичний захист:

- Реєстрація торгових марок: Реєстрація торгових марок у всіх відповідних юрисдикціях має вирішальне значення, включаючи логотипи, дизайни та упаковку.
- Митний контроль: реєстрація торгових марок у митних органах дозволяє перехоплювати контрафактні товари на кордоні.
- Судовий позов: проти фальшивомонетників можуть бути порушені цивільні позови та кримінальне переслідування.
- Міжнародні договори: такі угоди, як ТРІПС, забезпечують основу для захисту прав інтелектуальної власності та забезпечення дотримання.

Практичні стратегії:

- Технологія: RFID-мітки, голограми та блокчейн використовуються для автентифікації продукту та відстеження ланцюга постачання.
- Нагляд за ринком: моніторинг фізичних та онлайн-ринків допомагає виявляти підроблені товари.
- Навчання споживачів: Підвищення обізнаності про цінність автентичних продуктів і ризику підробок є важливим.

Прикордонний контроль:

- Навчання: набуття співробітниками митниці навичок ідентифікації підроблених товарів є життєво важливим.
- Обмін інформацією: Бренди можуть надати митниці деталі продукту, щоб допомогти перевірити.
- Регіональне співробітництво: співпраця між митними органами через кордони зміцнює зусилля правоохоронних органів.

Загалом, захист брендів класу «люкс» в Африці потребує комплексного підходу, який поєднує правові заходи, технологічні рішення та проактивний нагляд за ринком. Впроваджуючи ці стратегії, бренди можуть зменшити ризики підробок і заробити на зростаючому ринку розкоші на континенті...» (*Sofia Araújo. Protecting luxury brands in Africa // Inventa (https://inventa.com/en/news/article/1076/protecting-luxury-brands-in-africa). 06.02.2025).*

«Захист інтелектуальної власності (ІВ) є критичним аспектом для охорони інновацій, бренду та конкурентоспроможності компанії. Проте існує багато міфів щодо того, що саме включає у себе захист ІВ та наскільки він ефективний...

Перший міф полягає в тому, що захист ІВ доступний лише великим корпораціям. Насправді, хоч великі компанії часто мають розгалужені портфелі ІВ та присвячені правові команди, захист ІВ є не менш важливим для малих та середніх підприємств (SME). Навпаки, SME можуть бути більш податливими до крадіжки ІВ через обмежені ресурси. Ефективний захист ІВ допомагає захищати унікальні продукти, послуги та ідентичність бренду, забезпечуючи підтримку конкурентних переваг.

Другий міф стосується вартості захисту ІВ. Хоча витрати на захист можуть варіюватися, вони не завжди є неприпустимо високими. Існують витратні стратегії, такі як використання технологій для моніторингу порушень та співпраця з спеціалізованими ІВ-адвокатами, які пропонують гнучкі структури оплати. Крім того, довгострокові користі від захисту ІВ часто переважають початкові витрати, оскільки це може запобігти втратам доходів та шкоді бренду. Прикладом є мале технічне стартап-підприємство, яке успішно захистило свої права на патент проти більшого конкурента, використовуючи

третю сторінку для фінансування судового процесу, що дозволило йому отримати позитивний результат без передплатних витрат.

Третій міф полягає в переконанні, що захист ІР неефективний, оскільки порушники завжди знайдуть способи обійти закон. Проте це не так. Ефективний захист ІР може загрожувати потенційним порушникам і надавати правову підтримку для припинення поточних порушень. Проактивний підхід та використання доступних правових інструментів можуть значно зменшити ризики крадіжки ІР. Реальні приклади показують, що ефективне управління та захист ІР можуть призвести до успішного роз'яснення спорів.

Четвертий міф полягає в тому, що захист ІР необхідний лише після виявлення порушення. Проактивна охорона ІР є ключовою. Очікування до моменту порушення може призвести до значних фінансових та репутаційних шкод. Впровадження профілактичних заходів, таких як реєстрація ІР, моніторинг ринку, навчання працівників та створення системи захисту, може зменшити ймовірність порушення та підготувати компанію до швидкої реакції у разі його виявлення. Найважливішим є проактивне реєстрування торговельних марок та подавання заявок на патенти, що може заощадити компанії десятки, а іноді й сотні тисяч доларів витрат на правову допомогу. Прикладом є модний бренд, який регулярно моніторить онлайн-ринок для виявлення контрафактних товарів та швидко приймає заходи для їх вилучення, що значно зменшило кількість контрафактних продуктів та захистило репутацію та доходи.

...розуміння реальностей захисту ІР є важливим для будь-якого бізнес-керівника. Запропоновані приклади і пояснення призначені для розсіяння поширених міфів і надання практичних знань для захисту цінної інтелектуальної власності компанії...» (*Catherine Cavella. IP ENFORCEMENT MYTHS AND TRUTHS // IP Works Law (<https://ipworkslaw.com/ip-enforcement-myths-and-truths/>). 03.02.2025*).

«Коли стартапи шукають фінансування, основна увага часто приділяється розміру ринку, популярності або моделям отримання прибутку, проте інтелектуальна власність (ІВ) має не менш важливе значення. Надійна стратегія захисту ІВ не лише підвищує оцінку, але й запевняє інвесторів в унікальності та захищеності вашої інновації. Надійний захист ІВ забезпечує довгострокову конкурентну перевагу, перешкоджаючи конкурентам легко копіювати ваші інновації, забезпечуючи стійку диференціацію на ринку. Чітке формулювання того, як ваша ІВ забезпечує вашу конкурентну перевагу, підвищує її цінність для потенційних спонсорів...

Інвесторам потрібна ясність щодо всіх форм вашої інтелектуальної власності - патентів, торгових марок, авторських прав або комерційної таємниці - і того, як ці активи захищають вашу основну технологію. Ведення ретельного обліку наданих прав, заявок, що перебувають на розгляді, та відповідної

документації є вкрай важливим. Глибоке розуміння обсягу вашого портфоліо та будь-яких обмежень підвищує довіру до вас.

Баланс якості та кількості у вашому портфелі ІВ є життєво важливим. Високоякісні патенти та комерційні таємниці мають важливе значення, але сам обсяг активів ІВ також має значення для охоплення ринку, стримування конкуренції та довіри інвесторів. Комплексний портфель свідчить про ретельний підхід до захисту інновацій, зменшення ризиків та збільшення ринкової вартості. Інвестори надають перевагу стартапам з багаторівневим патентним захистом, що включає як широкі, так і вузькоспеціалізовані формули винаходів, а також портфелям, що поєднують кілька видів захисту ІВ - патенти, торгові марки та комерційні таємниці - для ширшого охоплення ринку...

Прийняття глобальної перспективи має вирішальне значення, оскільки права ІВ є територіальними. Експансія в Європу, Азію чи інші регіони вимагає стратегічного плану подачі заявок для кожного ринку. Однак створення міжнародного патентного портфеля може бути дорогим задоволенням для стартапів. Зосередження на ключових ринках, які відповідають вашій бізнес-стратегії та потенціалу зростання, демонструє стратегічний підхід до глобальної експансії, забезпечуючи при цьому ефективний розподіл ресурсів.

З'ясування прав власності та передачі прав є дуже важливим. Переконайтеся, що будь-яка ІВ, розроблена працівниками, підрядниками чи консультантами або в рамках спільного підприємства, належним чином закріплена за компанією. Чітка історія прав власності має вирішальне значення під час проведення комплексної юридичної перевірки, оскільки будь-яка невизначеність або спір може підірвати довіру інвестора. Забезпечення належного розподілу та реєстрації всіх прав ІВ запобігає цим проблемам і зміцнює довіру інвесторів...

Наголос на свободі діяльності також є важливим. Проведення аналізу свободи діяльності допомагає виявити та зменшити ризики порушення прав, сигналізуючи інвесторам про готовність та професіоналізм. Аналіз патентного ландшафту дає комплексне уявлення про ринок і виявляє зони зростання.

Сплануйте захист та охорону вашої ІВ. Моніторинг заявок конкурентів та виділення ресурсів для захисту ваших патентів і торговельних марок підкреслює стратегічну цінність вашої ІВ. Узгодження вашої ІВ з бізнес-стратегією підкреслює, як ваша ІВ підтримує основні пропозиції, майбутні лінійки продуктів або ліцензійні можливості. Демонстрація чіткого зв'язку між вашим ІВ та довгостроковим позиціонуванням на ринку посилює конкурентні переваги вашої компанії та приваблює інвесторів...

Добре структурований портфель ІВ вирізняє ваш стартап на переповненому ринку. Ретельно захищаючи свої інновації та пов'язуючи свою стратегію ІВ з траєкторією зростання та оцінкою вашої компанії, ви створюєте імідж дисциплінованої, далекоглядної компанії. Такий підхід підвищує ймовірність того, що інвестори підтримають обороноздатність і прибутковність ваших ідей» (*Matthew Colvin, Jillian Shapiro, Giordana Mahn. How Startups Can*

Position Their IP Portfolios to Attract Investors // Fish & Richardson P.C. (<https://www.fr.com/insights/thought-leadership/blogs/how-startups-can-position-their-ip-portfolios-to-attract-investors/>). 18.02.2025).

«...Компанія LexisNexis, що займається аналізом юридичних даних, опублікувала список Топ-100 глобальних інноваторів за 2025 рік, в якому проаналізувала силу патентного портфеля компаній по всьому світу на основі змін у якості портфеля за два роки і показала, що Сполучені Штати лідирують серед усіх країн з 47 компаніями у списку Топ-100, за ними йдуть Німеччина (12), Китай (7) та Японія (5)...

Хоча основна увага у звіті приділяється корпоративним власникам патентів, паралельно було проведено аналіз академічних та державних дослідницьких інноваційних установ, щоб відзначити їхні досягнення. Серед цих установ Інститут Броуда, Фраунгофера, Гарвард, Массачусетський технологічний інститут, Стенфордський університет, Каліфорнійський університет та Університет Чжецзян були визнані такими, що продемонстрували винятковий інноваційний імпульс, розвиваючи при цьому релевантні та високоякісні патентні портфелі...» (*LexisNexis Announces “Top 100 Global Innovators” for 2025 // LexisNexis (<https://www.lexisnexisip.com/resources/top-100-global-innovators-for-2025/>). 18.02.2025).*

«...На тлі загрози тарифів і торговельної напруженості між Канадою та США, а також іншими країнами світу, компанії можуть поставити під сумнів важливість захисту та підтримки прав інтелектуальної власності (ІВ) в іноземних юрисдикціях. Однак захист прав інтелектуальної власності залишається надзвичайно важливим навіть у такі складні часи, як торговельні війни, оскільки він забезпечує стратегічні, фінансові та операційні переваги...

По-перше, права ІВ пропонують стратегічну перевагу, надаючи юридичну ексклюзивність, наприклад, патенти, які перешкоджають іншим виробляти, використовувати або імпортувати винахід на певному ринку. Навіть якщо тарифи обмежують можливості компанії продавати на ринку, патент гарантує, що конкуренти не зможуть вийти на ринок і недобросовісно його експлуатувати, частково компенсуючи недоліки тарифів...

По-друге, захист ІВ - це довгострокова інвестиція. Наприклад, патенти діють 20 років, а це означає, що захист ІВ сьогодні може виявитися безцінним у разі послаблення торговельної напруженості або укладення глобальних угод у майбутньому. Якщо не захистити права ІВ своєчасно, можна втратити цю можливість назавжди, тому важливо розглядати питання в довгостроковій перспективі...

Крім того, права ІВ можуть відкрити нові можливості під час торговельних війн. Компанії, які не мають прямого доступу до певних ринків через тарифи, можуть ліцензувати свою ІВ місцевим партнерам, отримувати дохід від ліцензування або створювати спільні підприємства. Ці стратегії дозволяють компаніям творчо долати торговельні бар'єри та зберігати свою присутність на обмежених ринках...

Нарешті, активи ІВ стають особливо цінними під час фінансових труднощів, спричинених тарифами. Вони можуть бути використані для отримання кредитів під заставу ІВ, зворотного продажу, сек'юритизації роаялті або акціонерного фінансування, надаючи компаніям вкрай необхідний капітал, не припиняючи при цьому своєї діяльності. Ці фінансові вигоди підвищують загальну оцінку компанії та зміцнюють її стійкість...

Насамкінець, захист та підтримка прав ІВ залишається життєво важливим під час торговельних війн, оскільки вони забезпечують конкурентну перевагу, довгострокову цінність та фінансову гнучкість. Щоб ефективно орієнтуватися в мінливому торговельному середовищі, компанії повинні забезпечити відповідність своєї стратегії у сфері ІВ бізнес-стратегіям, що розвиваються» (*Alexandre Abecassis. The Importance of Securing and Maintaining Intellectual Property Rights (Even) In a Trade War // Fasken Martineau DuMoulin LLP (<https://www.fasken.com/en/knowledge/2025/02/the-importance-of-securing-and-maintaining-intellectual-property-rights-in-a-trade-war>). 13.02.2025*).

«Біорізноманіття має вирішальне значення для підтримки екологічної стабільності та балансу, слугуючи безцінним активом для екосистем. Однак, зростаючі дослідження та експлуатація біорізноманіття державами та окремими особами посилили занепокоєння щодо його захисту. Термін "біологічне різноманіття", введений Лавджоєм у 1980 році і розвинутий Уолтером Г. Розеном у 1985 році, позначає різноманітність форм життя в екосистемах. Біорізноманіття охоплює багате розмаїття флори і фауни на Землі, пропонуючи переваги для використання людиною.

Ця дискусія зосереджена на морському біорізноманітті, яке включає різноманіття життя в морях і океанах, що покривають понад 70% поверхні Землі. Значна частина морського біорізноманіття знаходиться за межами національної юрисдикції, що ускладнює регулювання. Морські генетичні ресурси (MGR) стали центральним об'єктом наукових досліджень, викликаючи дискусії про розподіл вигод, права доступу та вплив біорозвідки на навколишнє середовище.

Права інтелектуальної власності (ПІВ), включаючи патенти і торгові марки, відіграють ключову роль у морській біотехнології. Вони стимулюють технологічний прогрес, пропонуючи ексклюзивні права винахідникам, як у випадку з ліками від раку "Трабецедин", отриманими з морських організмів і запатентованими у всьому світі. Однак приватизація морських генетичних

ресурсів через ПІВ викликає занепокоєння щодо монополізації та справедливого доступу...

Міжнародні правові рамки, такі як Конвенція про біологічне різноманіття (CBD) та Нагойський протокол, спрямовані на забезпечення справедливого розподілу вигод і захист традиційних знань корінних народів. Незважаючи на ці рамки, у збереженні морського біорізноманіття залишаються виклики. Серед них - біопіратство, коли біоресурси експлуатуються без належного дозволу, та правові прогалини в зонах за межами національної юрисдикції, де статус генетичних ресурсів залишається невизначеним...

Патенти можуть стимулювати дослідження, але можуть обмежувати доступ до морських генетичних ресурсів, особливо для країн, що розвиваються. Крім того, етичні та екологічні наслідки біопошуку, такі як порушення екосистем і виснаження видів, становлять значну загрозу.

Патентоспроможність інновацій, заснованих на морських генетичних ресурсах, варіюється залежно від країни, що ставить питання про захист інтересів інноваторів...

Національні закони та міжнародні договори, зокрема Конвенція ООН з морського права (UNCLOS) та Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден (MARPOL), формують правову базу для збереження морського біорізноманіття. Хоча UNCLOS не стосується безпосередньо морського біорізноманіття, вона містить положення щодо захисту морського середовища. CBD та Нагойський протокол наголошують на сталому використанні біорізноманіття та розподілі вигод від нього, а останній надає чіткі правові вказівки щодо доступу до генетичних ресурсів. Незважаючи на ці заходи, ефективне збереження морського біорізноманіття залишається складним завданням...» (*Intellectual Property Rights and Marine Biodiversity // Intepat®* (<https://www.intepat.com/blog/intellectual-property-rights-and-marine-biodiversity/>). 12.02.2025).

...У сучасному бізнес-середовищі інтелектуальна власність (ІВ) стала наріжним каменем корпоративної вартості, на яку припадає понад 84% вартості компаній зі списку S&P 500. Оскільки вартість нематеріальних активів, таких як патенти, торгові марки та комерційні таємниці, у 2023 році зросла до 61,9 трильйона доларів США, потреба у захисті цих критично важливих активів посилилася. Страхування інтелектуальної власності стало важливим інструментом пом'якшення ризиків, пов'язаних зі спорами щодо інтелектуальної власності, пропонуючи компаніям мережу фінансової безпеки на тлі зростаючих загроз, таких як позови про порушення прав та оскарження права власності. Покриваючи судові витрати, збитки та врегулювання, які в іншому випадку можуть поставити під загрозу виживання бізнесу, страхування ІВ дозволяє компаніям перенаправляти ресурси на інновації, дослідження та розширення ринку...

Зростаюче усвідомлення вразливостей, пов'язаних з інтелектуальною власністю, що підживлюється конкурентним світовим ринком та появою "патентних тролів" (суб'єктів, які експлуатують права інтелектуальної власності з метою отримання прибутку через судові процеси), зумовило попит на спеціалізовані страхові продукти. Бізнес та інвестори дедалі більше усвідомлюють фінансові наслідки спорів у сфері ІВ, що спонукає до проактивного управління ризиками. Водночас стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту створює нові складнощі, такі як використання неліцензійних даних, розголошення комерційної таємниці через підказки користувача та неоднозначність патентування контенту, створеного за допомогою штучного інтелекту...» (*The Importance of Intellectual Property Insurance* // **FOUNDERS PROFESSIONAL** (<https://www.founderspro.com/2025/02/26/the-importance-of-intellectual-property-insurance/>). 26.02.2025).

«...Оскільки бізнес розширюється в глобальному масштабі, захист інтелектуальної власності (ІВ) - від журналів даних до логотипів брендів - вимагає проактивних стратегій, пристосованих до транскордонних викликів. Місцеві засоби захисту ІВ можуть не діяти на міжнародному рівні, а варіації в законодавстві, як-от швейцарське визнання авторів власниками ІВ за замовчуванням, ускладнюють претензії на право власності. Щоб зменшити такі ризики, як кібер-крадіжка або неправомірне використання комерційної таємниці, компанії повинні розробити чітку політику: вимагати від працівників і підрядників підписання угод про нерозголошення (NDA), положень про передачу прав на об'єкти інтелектуальної власності та трудових договорів, які чітко передають право власності на створену інтелектуальну власність компанії. Юридичний радник має вирішальне значення для того, щоб орієнтуватися в нюансах, характерних для конкретної юрисдикції...

Безпечні інструменти для спільної роботи, такі як наскрізні зашифровані платформи (наприклад, Signal, Microsoft Teams) та хмарні сховища (Google Workspace, AWS), мають важливе значення для захисту конфіденційних даних. Обмеження доступу до документів та уникнення незахищених методів обміну файлами ще більше зменшують вразливість. Водночас, реєстрація ІВ на ключових ринках - через такі установи, як USPTO, EUIPO або CNIPA - зміцнює правовий статус, а міжнародні договори, такі як Договір про патентну кооперацію (РСТ), спрощують патентну охорону в декількох країнах. Хоча в багатьох регіонах авторські права виникають автоматично, офіційна реєстрація забезпечує доказ права власності, що має юридичну силу...

Не менш важливим є навчання працівників. Регулярні модулі мікронавчання з безпечного поводження з даними, протоколи повідомлень про порушення та оновлені інструкції сприяють формуванню культури пильності. Нарешті, захист ІВ вимагає постійного моніторингу: журнали аудиту,

автоматизовані інструменти запобігання втраті даних та швидкі юридичні дії проти порушень забезпечують відповідність нормативним актам, таким як GDPR. Інтегруючи надійні контракти, технології, реєстрацію, освіту та правозастосування, компанії можуть захистити свою ІВ як динамічний актив, адаптуючись до глобальних загроз і зберігаючи при цьому конкурентні переваги...» (*Angelica Krauss. How to Protect Intellectual Property with a Global Team // RemoFirst, Inc. (<https://www.remofirst.com/post/protect-intellectual-property-globally>). 25.02.2025*).

«...У сфері моди та текстилю інтелектуальна власність (ІВ) слугує важливим інструментом захисту інновацій - від дизайну одягу до новаторських матеріалів - і водночас сприяє підвищенню їхньої комерційної цінності. Хоча авторське право за своєю суттю захищає мистецькі витвори, такі як ескізи чи дизайн, на етапі їх створення, сильніші правові механізми - такі як патенти, торгові марки та комерційні таємниці - пропонують посиленій захист і ринкові переваги. Наприклад, "розумні тканини", розроблені за допомогою нанотехнологій, такі як антимікробні матеріали компанії Corptech, демонструють, як патенти на винаходи можуть забезпечити ексклюзивні права на революційні продукти, уможливлуючи контроль над виробництвом і комерціалізацією. Торгові марки ще більше підвищують цінність, створюючи ідентичність бренду, як це видно зі стратегічного позиціонування Corptech, в той час як кобрендинг або угоди про передачу технологій можуть розширити охоплення ринку завдяки партнерським відносинам...

Комерційна таємниця є альтернативою захисту запатентованих процесів - таких як обробка тканин або формули стійких матеріалів - без публічного розголошення, пропонуючи безстроковий захист порівняно з обмеженими в часі патентами. Цей підхід відповідає таким брендам, як Stella McCartney, що поєднує сталість та інновації завдяки запатентованим органічним матеріалам і текстилю без жорстокості, посилюючи свою розкішну брендову ідентичність. Забезпечуючи патенти на екологічні інновації та торгові марки для своїх етичних принципів, Stella McCartney не тільки диференціює себе, але й використовує зростаючий попит на циркулярну моду...

Розвиток текстильної промисловості залежить від системи ІВ, яка захищає та монетизує нематеріальні активи. Від тканин, створених на основі нанотехнологій, до перероблених матеріалів, реєстрація ІВ забезпечує право власності, відкриває можливості для ліцензування та приваблює інвестиції. Оскільки світові будинки моди дедалі більше надають перевагу інноваціям та сталому розвитку, надійні стратегії ІВ, що охоплюють патенти, торговельні марки та комерційні таємниці, виявляються незамінними для перетворення творчих концепцій на конкурентоспроможні, ринкові активи. Зрештою, інтелектуальна власність з'єднує творчість і комерцію, гарантуючи, що

досягнення в дизайні та матеріалознавстві перетворюються на довготривалу цінність і прогрес у галузі...» (*Laura Hernández Betherymyt. Intellectual property, technology and innovation in textile industry // Chambers and Partners (https://chambers.com/articles/intellectual-property-technology-and-innovation-in-textile-industry). 24.02.2025*).

«...Індустрія моди, на яку припадає 20% світових втрат води та 10% викидів вуглецю, стикається з гострою кризою сталого розвитку. За прогнозами, до 2030 року викиди від текстильного виробництва зростуть на 60%, а понад дві третини одягу - здебільшого синтетичного - опиняться на звалищах, тому нагальність таких рішень, як повторне використання та переробка, зростає ще більше. Наразі лише 8% викинутого одягу використовується повторно і 10% переробляється, але інноваційні підходи набирають обертів. Ринки секонд-хенду процвітають у таких регіонах, як Південна Африка, де на вживаний одяг припадає 9,1% ринкового доходу, та Великобританія, де 40% споживачів шукають доступну розкіш через перепродаж. Апсайклінг (Upcycling) - творче перетворення старого одягу на унікальні вироби преміум-класу - ще більше подовжує термін служби одягу, водночас зменшуючи залежність від нових матеріалів і скорочуючи викиди в атмосферу. Розкішні бренди, такі як Balenciaga і Loewe, взяли на озброєння цю практику, перепрофілювавши з 2020 року 79 мільярдів доларів надлишкових запасів, що відповідає готовності покоління Z і покоління Alpha платити премію за екологічність...

Однак апсайклінг суперечить законам про інтелектуальну власність (ІВ), зокрема захисту торговельних марок. Хоча принцип "вичерпання торговельної марки" дозволяє перепродаж брендovаних товарів, апсайклінг, який змінює продукцію, ризикує порушити права інтелектуальної власності, якщо модифікації викликають у споживачів плутанину щодо походження. Такі судові баталії, як перемога Chanel над компаніями Shiver та Duke за перепрофілювання гудзиків з монограмою CC у ювелірні прикраси, врегулювання Louis Vuitton з Sandra Ling Designs щодо аксесуарів, виготовлених на замовлення, та судова заборона Polo Ralph Lauren на суму 800 000 доларів проти VNDS за шапочки для купальників, виготовлені з вторсировини, підкреслюють напруженість між правами інтелектуальної власності та сталим розвитком. Суди часто стають на бік брендів, коли перероблені товари суттєво відрізняються від оригіналів, використовуючи торгові марки для отримання комерційної вигоди...

Щоб вирішити ці проблеми, бренди вивчають можливості самостійної переробки або партнерства з третіми сторонами, щоб зберегти контроль над своєю інтелектуальною власністю і водночас сприяти циркулярності. Підтримка принципу вичерпання для перепрофілювання після продажу повинна балансувати із захистом ІВ, закликаючи апсайклерів уникати брендингу, що вводить в оману. Оскільки галузь перебуває на цьому перетині,

узгодження правових стратегій із зобов'язаннями щодо сталого розвитку стає вирішальним для просування екологічних інновацій без шкоди для цілісності бренду...» (*Emily Gammon, Robyn Moriarty, Refilwe Riba. Upcycle for a greener fashion industry – but beware intellectual property infringement // The Mail & Guardian* (<https://mg.co.za/thought-leader/opinion/2025-02-26-upcycle-for-a-greener-fashion-industry-but-beware-intellectual-property-infringement/>). 26.02.2025).

«...Теорія прийняття рішень пропонує цінну основу для оцінки ІВ у сучасному нестабільному, невизначеному, складному та неоднозначному бізнес-середовищі (VUCA). Ця концепція акцентує увагу на оцінці ймовірності, функціях корисності, деревах рішень та моделюванні за методом Монте-Карло для кількісного визначення невизначеності та підвищення точності оцінки. Як і в процесі прийняття рішень, в оцінці ІВ пріоритетними є всебічний збір інформації, систематичний аналіз, розгляд різних сценаріїв і прозорі припущення. Однак оцінювати оцінку ІВ виключно на основі її прогнозної точності не можна через непередбачувані зовнішні фактори, розбіжності в часовому горизонті та можливість самоздійснення або самознищення пророцтв. Стратегічні висновки оцінки мають вирішальне значення, незалежно від точного результату...

Високоякісні дані мають важливе значення для надійної оцінки ІВ. Використання технологій, інтеграція джерел даних та регулярний аудит забезпечують цілісність і надійність даних. Оцінка ІВ використовується для прийняття стратегічних рішень, що виходять за межі визначення грошової вартості, включаючи розподіл інвестицій, стратегії ліцензування, злиття та поглинання, а також конкурентне позиціонування...

Незважаючи на структурований підхід, оцінка ІВ стикається з викликами, пов'язаними зі швидким розвитком технологій, складним правовим середовищем, непередбачуваними ринками та складністю кількісного визначення нематеріальних вигод. Однак синергія теорії прийняття рішень та оцінки ІВ є потужним інструментом для подолання складнощів управління інноваціями, що дозволяє приймати обґрунтовані рішення та максимізувати вартість інтелектуальної власності...» (*The Interplay of Decision Theory and IP Valuation: Navigating Uncertainty in Innovation // IP Business Academy* (<https://ipbusinessacademy.org/the-interplay-of-decision-theory-and-ip-valuation-navigating-uncertainty-in-innovation>). 28.02.2025).

«...Сектор управління будівлями переживає цифрову трансформацію на основі Інтернету речей (IoT). Датчики Інтернету речей збирають дані про різні параметри будівлі, уможлиблюючи аналіз і автоматизацію в режимі реального часу для підвищення ефективності та результативності. Ключові

технології Інтернету речей включають датчики, рішення для підключення, хмарні обчислення, аналіз даних і штучний інтелект. Ці технології уможливають використання в таких сферах, як управління енергоспоживанням, прогнозоване обслуговування, оптимізація простору, моніторинг навколишнього середовища та посилення безпеки...

Захист цих інновацій Інтернету речей за допомогою інтелектуальної власності (ІВ) має вирішальне значення. Права ІВ захищають інвестиції в R&D, запобігають копіюванню та підтримують конкурентні переваги. Потужний портфель ІВ збільшує ринкову вартість, приваблює інвесторів та будує довіру з клієнтами та партнерами. Ліцензування ІВ створює додаткові потоки доходів. Тому бенчмаркінг (benchmarking) ІВ є життєво важливим для постачальників рішень для управління об'єктами...

Порівняльний аналіз ІВ передбачає порівняння практик компанії у сфері ІВ з практиками конкурентів. Бенчмаркінг ефективності зосереджується на узгодженні стратегії ІВ з бізнес-цілями через аналіз портфеля та оцінку ІВ. Бенчмаркінг ефективності оцінює ефективність процесів управління ІВ, організаційної структури та витрат. Аналіз сценаріїв допомагає продемонструвати фінансовий вплив різних стратегій у сфері ІВ. Загалом, бенчмаркінг ІВ допомагає визначити сфери для вдосконалення, покращити процес прийняття рішень, покращити комунікацію, підвищити ефективність та стимулювати інновації. Розуміючи, як інші компанії використовують ІВ, постачальники послуг фасиліті менеджменту можуть оптимізувати власні стратегії та досягти своїх бізнес-цілей...» (*The IoT and Smart Facility Management – A use case for IP benchmarking // IP Business Academy* (<https://ipbusinessacademy.org/the-iot-and-smart-facility-management-a-use-case-for-ip-benchmarking>). 27.02.2025).

«...Світ ювелірних прикрас переживає драматичну трансформацію, спричинену інтеграцією технології 3D-друку. Традиційно ремісниче ремесло, ювелірний дизайн тепер має можливість реалізовувати неймовірно складні проекти та швидко створювати прототипи нових концепцій, але цей зсув також створює складні виклики у сфері інтелектуальної власності (ІВ). 3D-друк демократизує дизайн, дозволяючи ентузіастам брати участь поряд із досвідченими майстрами, розширюючи творчі можливості і, відповідно, потенціал для конфліктів у сфері ІВ...

Ця технологія розблоковує дизайн, який раніше вважався неможливим, виходячи за рамки простого копіювання традиційних стилів і розширюючи творчі межі - з'єднання безшовних деталей, неймовірно деталізовані структури та вироби, виготовлені на замовлення, тепер є легко досяжними. Це дозволяє створювати справді персоналізований клієнтський досвід, використовуючи біометричні дані, вбудований сторітелінг за допомогою QR-кодів і перетворюючи ювелірні вироби на значущі, індивідуалізовані талісмани. Крім

того, поєднання ремісничих навичок і технологій дає можливість досягти сталого розвитку завдяки використанню екологічно чистих матеріалів, таких як перероблені метали та біорозкладні пластмаси, задовольняючи зростаючий споживчий попит на етичні практики. Успішні бренди сприяють співпраці між традиційними ремісниками та технологічними новаторами, створюючи центри інновацій та залучаючи спільноту навколо свого бачення. Доповнена реальність і смарт-технології ще більше покращують досвід, дозволяючи покупцям досліджувати історію створення виробу або навіть налаштовувати його зовнішній вигляд...

Однак ця інновація вимагає надійної стратегії у сфері інтелектуальної власності. Кожен об'єкт слід розглядати як потенційну можливість для отримання патенту або авторського права, що вимагає освіти та обізнаності в команді. Ключовим моментом є розуміння різниці між художнім та функціональним дизайном. Суто декоративні вироби найкраще захищаються патентами на дизайн або авторськими правами, зосереджуючись на візуальному вигляді. Однак ювелірні вироби, що включають технологію - "носимі технології" (wearable tech) - потребують патентів на утиліти, які захищають те, як виріб функціонує...

Комплексний портфель ІВ не обмежується патентами. Авторські права захищають цифрові файли дизайну, торгові марки захищають ідентичність бренду, а комерційні таємниці можуть захищати унікальні процеси або матеріали. Угоди про неконкуренцію та нерозголошення є життєво важливими для захисту конфіденційної інформації. Для компаній з глобальними амбіціями Договір про патентну кооперацію (РСТ) пропонує спрощений шлях до міжнародного патентного захисту, а Паризька конвенція забезпечує пріоритетне право на подачу заявок у країнах-учасниках...

Успішна навігація в цьому ландшафті вимагає старанного пошуку попереднього рівня техніки для встановлення новизни, детальної документації процесу проектування та точних ілюстрацій у патентних заявках. Дуже важливо сформулювати унікальність дизайну, підкресливши, як 3D-друк уможливив раніше неможливі функції. Співпраця з досвідченими патентними повіреними, особливо тими, хто знайомий як з 3D-друком, так і з ювелірним дизайном, є безцінною...

Зрештою, майбутнє ювелірного дизайну полягає в розумінні взаємодії між мистецтвом і корисністю, що гарантує не лише інноваційність та унікальність творінь, а й їхню юридичну захищеність. Застосовуючи комплексну стратегію ІВ, стартапи можуть процвітати на цьому динамічному ринку, переосмислюючи те, якими можуть бути ювелірні вироби, і зміцнюючи свою позицію в авангарді цього технологічного ренесансу. Пильність у дотриманні патентних прав, вивчення можливостей ліцензування та проактивне управління поновленням патентів також є важливими для довгострокового успіху...» (*Bao Tran. Patent Considerations for 3D Printing in Jewelry Design //*

«...Споживча електроніка переживає сплеск інновацій, який стимулюється 3D-друком, що дає змогу швидше створювати прототипи, ітерації та, зрештою, створювати більш інноваційні продукти. У цьому конкурентному середовищі захист інновацій за допомогою надійного захисту інтелектуальної власності (ІВ) має першорядне значення - не лише для запобігання підробок, але й як ключовий актив у переговорах, партнерствах і злиттях...

3D-друк значно скорочує цикл розробки продукту, дозволяючи стартапам швидко тестувати дизайн, функціональність та естетику, адаптуючись до швидкозмінних споживчих вподобань. Він також демократизує кастомізацію, дозволяючи створювати персоналізовану електроніку - від корпусів на замовлення до індивідуального носіння - без надмірних витрат, пропонуючи унікальну торгову пропозицію. Однак таке розмивання цифрових розробок і фізичних продуктів створює складний ландшафт ІВ, що вимагає передбачливості та експертного керівництва...

Комплексна стратегія ІВ поширюється не лише на фізичний продукт, а й на цифрову сферу, охоплюючи патенти, авторські права, торгові марки та комерційні таємниці. Патенти на корисні моделі захищають нові функції, а патенти на промислові зразки - декоративний вигляд. Комерційна таємниця може захищати запатентоване програмне забезпечення або алгоритми. Вирішальне значення має наявність спеціалізованої команди ІВ зі спеціалістами як у сфері 3D-друку, так і в галузі побутової електроніки, а також постійне навчання для того, щоб бути в курсі технологій, що розвиваються. Важливе значення має завчасне і ретельне документування всього процесу проектування в поєднанні з попереднім пошуком патентоспроможності. Подання попередніх патентів забезпечує швидкий початковий захист, тоді як розуміння нюансів кожного типу ІВ - і їх потенційного поєднання - є ключовим...

Окрім патентів, налагодження партнерства з матеріалознавцями та виробниками електронних компонентів може сприяти прориву в продуктивності. Інтеграція екологічних практик у процеси 3D-друку приваблює екологічно свідомих споживачів і зміцнює ідентичність бренду. Постійне інформування про нові технології та матеріали є життєво важливим для адаптації стратегій розвитку продуктів та ІВ...

Успішне проходження патентного процесу вимагає залучення спеціалізованих юристів, визначення чіткого обсягу формули винаходу та забезпечення повного розкриття інформації. Ефективне реагування на запити патентного відомства та постійний моніторинг ринку на предмет порушень є важливими кроками після подання заявки...

Програмне забезпечення, що керує 3D-друкованою електронікою, також потребує захисту. Хоча отримати патенти на програмне забезпечення може бути складно, ключовим моментом є зосередження на нових алгоритмах та унікальних процесах. Авторські права забезпечують негайний захист коду та користувацьких інтерфейсів, тоді як комерційна таємниця може захистити конкурентні алгоритми. Ретельне вивчення ліцензій на відкрите програмне забезпечення та інтеграцію пропрієтарного програмного забезпечення є дуже важливим...

Стратегічне ліцензування та співпраця є потужними інструментами. Ліцензування існуючих патентів дозволяє уникнути порушень, а спільні розробки об'єднують ресурси та досвід. Участь у галузевих консорціумах і використання академічних партнерств може ще більше прискорити інновації...

Зрештою, проактивна та адаптивна стратегія ІВ є життєво важливою для успіху в динамічному світі 3D-друкованої електроніки. Регулярний аудит ІВ, постійний моніторинг патентного ландшафту, готовність адаптуватися до відгуків та інновацій забезпечать не лише унікальність та інноваційність ваших творінь, але й юридичну захищеність, що дозволить вашому стартапу процвітати на цьому ринку, який швидко розвивається...» (*Bao Tran. Software Technology for Protecting 3D Printing Consumer Electronics // PatentPC (https://patentpc.com/blog/strategies-for-protecting-3d-printing-consumer-electronics). 08.02.2025*).

Австралійський Союз

«В Австралії підприємства та дизайнери можуть захистити дизайн своєї продукції за допомогою двох ключових механізмів: зареєстрованих промислових зразків та 3D-торгових марок, кожен з яких слугує окремим цілям. Зареєстровані промислові зразки зосереджені на охороні зовнішнього вигляду продукту, наприклад, його форми, візерунка чи орнаменту, але не включають функціональні особливості. Для того, щоб отримати правову охорону, промисловий зразок повинен бути новим і відмітним, а захист триває до 10 років (5 років з можливістю продовження). Права включають ексклюзивне використання, ліцензування та запобігання несанкціонованому використанню, але вони набувають чинності лише після сертифікації. З іншого боку, 3D торговельні марки захищають форми, які функціонують як ідентифікатори бренду, наприклад, контур пляшки, пов'язаний з конкретним брендом. Ці форми повинні бути розрізняльними та здатними ідентифікувати джерело продукту. Охорона є безстроковою, за умови поновлення знаку кожні 10 років та активного використання...»

Основні відмінності полягають у їхньому призначенні, терміні дії та вимогах: зареєстровані промислові зразки захищають естетичний вигляд продукту, тоді як 3D-торгові марки захищають форми як ідентифікатори

бренду. Зареєстровані промислові зразки діють до 10 років, тоді як 3D торговельні марки можна підтримувати безстроково. Зареєстровані промислові зразки вимагають нового та відмінного дизайну, в той час як 3D торгові марки повинні вирізняти продукт на ринку. Розуміння цих відмінностей допомагає бізнесу обрати правильну охорону - зареєстровані промислові зразки для естетичних елементів або 3D торговельні марки для ідентичності бренду» (*How to Protect Product Designs: Registered Designs vs. 3D Trade Marks // IP Solved* (<https://ipsolved.com/news/posts/how-to-protect-product-designs-registered-designs-vs-3d-trade-marks/>). 11.02.2025).

«Для австралійських стартапів забезпечення фінансування є життєво важливим для зростання, однак привернути увагу інвесторів може бути складно. Одним з найефективніших способів підвищити свою кредитоспроможність і залучити інвестиції є захист інтелектуальної власності (ІВ) через патенти та торгові марки. Дослідження показують, що стартапи з зареєстрованими правами на ІВ значно успішніше залучають кошти, ніж ті, що їх не мають.

Інвестори хочуть бачити, що стартап має щось унікальне та захищене. Якщо ваш бізнес базується на інноваційному продукті, технології або бренді, конкуренти можуть його скопіювати, якщо немає захисту ІВ. Без патентів або торгових марок стартап ризикує втратити конкурентну перевагу, що робить його менш привабливим для інвесторів.

Захист ІВ також підвищує вартість компанії, забезпечуючи ексклюзивні права, що дає інвесторам ясний шлях до прибутковості...

Стартапам потрібні інвестиції для розвитку та масштабування, але інвесторам потрібна впевненість у своїх рішеннях. Добре структурований портфель ІВ:

Підвищує оцінку: Стартапи з патентами або торговими марками зазвичай мають вищі оцінки.

Знижує ризик для інвесторів: Захист ІВ зменшує ймовірність того, що конкуренти підриватимуть ваш бізнес.

Кваліфікує на податкові пільги: Державні програми, такі як податкові пільги на НДР та схема патентного ящика, надають податкові вигоди для бізнесу з зареєстрованою ІВ...

Інвестори очікують, що стартапи матимуть стратегію ІВ. Перед пошуком фінансування переконайтеся, що:

У вас є хоча б подана заявка на патент для ключових інновацій.

Ваша торгова марка зареєстрована на ключових ринках для захисту бренду.

Всі необхідні зареєстровані дизайни для захисту зовнішнього вигляду вашого продукту оформлені.

Ви підтримуєте чітку документацію щодо вашої ІВ, включаючи права власності та записи подання...

Подання заявок на ІВ потребує часу та грошей, але стратегічне планування може допомогти узгодити витрати з раундами фінансування. Проектні патенти можуть зафіксувати ранні пріоритети, дозволяючи стартапам зібрати кошти перед поданням повних заявок. Торгові марки та дизайни також можна подавати стратегічно, щоб відповідати інвестиційним циклами.

Для австралійських стартапів інтелектуальна власність є не лише юридичним захистом, а й ключовим активом, що може відкрити можливості для фінансування, зміцнити ринкову позицію та забезпечити довгостроковий успіх. Забезпечивши патенти та торгові марки на ранньому етапі, підприємства можуть виділитися перед інвесторами, зменшити ризики та створити міцну основу для зростання» (*How Trade Marks and Patents Can Help Your Australian Startup Secure Funding // IP Solved* (<https://ipsolved.com/news/posts/how-trade-marks-and-patents-can-help-your-australian-startup-secure-funding/>). 07.02.2025).

«...з понад 31 500 патентів, поданих до Відомства інтелектуальної власності Австралії минулого року, приблизно 92% були подані іноземними резидентами, і менш ніж кожен десятий патент був поданий австралійцями.

Незалежний огляд 2021 року, проведений на замовлення колишнього коаліційного уряду, висвітлив проблеми, з якими стикаються малі та середні підприємства при отриманні патентів, зазначивши, що зростаючі юридичні та професійні збори - за оцінками, 20 000 доларів США за один патент з адвокатом - часто стримують малі підприємства. Ці витрати, які стають "великим шоком", сприяють виникненню "страху перед судовими процесами", що призводить до того, що багато підприємств надають перевагу виведенню продукції на ринок, а не захисту своїх прав інтелектуальної власності (ІВ). В огляді надано 16 рекомендацій щодо подолання цих бар'єрів, серед яких прискорення патентної експертизи, вивчення можливостей прискореного та доступного судочинства, а також створення недорогих арбітражних служб та фонду патентного захисту. Однак як попередній, так і нинішній уряди не виконали цих рекомендацій, залишивши австралійський бізнес без належної підтримки в управлінні захистом ІВ...

Окрім фінансових бар'єрів, культурні чинники також можуть перешкоджати австралійським винахідникам подавати заявки на патенти. ...австралійці можуть не вірити в те, що їхні ідеї є достатньо унікальними, щоб мати право на захист. Ця культурна нерішучість проявилася в публічній критиці олімпійської брейк-дансерки Рейгун, яка зіткнулася з негативною реакцією за спробу запатентувати своє ім'я і характерні танцювальні рухи. Отримання патенту вимагає певного рівня егоїзму та віри в себе, але без цього

Австралія ризикує втратити такі революційні інновації, як підйомник Hills Hoist, біонічне вухо чи мішок для розбишак, на користь транснаціональних корпорацій, здатних масово виробляти розробки з меншими витратами. Якщо місцеві винахідники не матимуть стимулів для захисту своїх ідей, вони не матимуть мотивації продовжувати розробляти інновації, які покращують життя, оскільки прибутки від них можуть зрештою піти до закордонних мегаритейлерів...» (*Bevan Shields. Dupe culture and patent costs threaten the next great Australian inventions // The Sydney Morning Herald (https://www.smh.com.au/national/dupe-culture-and-patent-costs-threaten-the-next-great-australian-inventions-20250215-p5lcd0.html). 16.02.2025).*

«...Інтелектуальна власність (ІВ) - це творіння розуму, такі як винаходи, художні твори, дизайни та торгові марки, які отримують правовий захист, коли вони виражені в матеріальній формі. Право ІВ надає авторам виняткові права на їхні інновації за допомогою таких механізмів, як авторське право, патенти, торговельні марки та права на промислові зразки, що дозволяє бізнесу захищати свої активи, отримувати від них прибуток і визнання. Наприклад, у знаковій австралійській справі компанія, яка не мала жодних фізичних активів, була продана за 180 мільйонів доларів після того, як комплексна стратегія у сфері інтелектуальної власності виявила її невизнану, але величезну цінність лише у сфері інтелектуальної власності...»

Як нематеріальний актив, ІВ сьогодні становить до 90% вартості компанії, що значно більше, ніж 17% у 1975 році, і підкреслює її роль у створенні конкурентних переваг. Такі торгові марки, як Vegemite, запатентовані технології, як у Canva, та права на дизайн, що захищають такі бренди, як Zimmerman's luxury fashion, ілюструють, як ІВ зміцнює ринкові позиції. Оцінка Vegemite у 460 мільйонів доларів США ґрунтується на його знаковій торговій марці, тоді як глобальні патенти Canva захищають її інновації від конкурентів, що дає їй змогу кинути виклик таким гігантам, як Adobe...

Окрім захисту, ІВ підвищує вартість бізнесу під час комплексної перевірки інвестора: дослідження показують, що патенти та торговельні марки можуть підвищити оцінку стартапів на 20% на ранніх стадіях фінансування. Ефективні портфелі ІВ свідчать про зниження правових ризиків і потенціал зростання, залучаючи інвестиції. Ліцензійні угоди ще більше підвищують цінність, дозволяючи компаніям монетизувати ІВ за рахунок роялті, зберігаючи при цьому потоки доходів, що забезпечують право власності, не втрачаючи при цьому контроль. В епоху, коли домінують нематеріальні активи, розуміння та використання ІВ є не просто правовим захистом, а стратегічним імперативом для зростання та лідерства на ринку...» (*Blair Beven. Intellectual Property Rights: Adding Value to Your Business // XVII Degrees (https://17degrees.com.au/intellectual-property-rights-adding-value-to-your-business/). 26.02.2025).*

«...У динамічному світі моди захист інтелектуальної власності (ІВ) є необхідним для збереження креативності, інновацій та ідентичності бренду, особливо на конкурентному ринку Австралії. Модні бренди стикаються із загрозами підробок та імітацій, що робить надійні стратегії захисту ІВ вкрай важливими. Торгові марки є наріжним каменем захисту брендів, захищаючи логотипи, назви, слогани та відмінні риси, такі як знакові червоні підшви тифель Лубутена (Louboutin). Зареєстровані через Офіс інтелектуальної власності Австралії, торговельні марки надають ексклюзивні права на предмети одягу, підвищуючи впізнаваність бренду та його інвестиційну привабливість...

Не менш важливими є права на дизайн, які захищають естетичні елементи продукції, такі як форма, візерунок та орнамент, за умови, що вони є новими та відмінними. Ці права, які виключають функціональні аспекти, дають брендам можливість боротися з копіями. Тим часом авторське право автоматично захищає художні твори, такі як принти на тканині та ілюстрації, хоча австралійське законодавство обмежує його застосування лише дизайном одягу, що змушує покладатися на реєстрацію промислових зразків для тривимірних творінь...

Патенти, хоч і менш поширені, забезпечують захист функціональних інновацій, таких як нові тканини або методи виготовлення одягу, за умови, що вони відповідають критеріям новизни та неочевидності. Комерційні таємниці, навпаки, захищають конфіденційні процеси, такі як унікальні методи фарбування, за допомогою угод про конфіденційність, зберігаючи конкурентні переваги без формальної реєстрації...

Правозастосування залишається ключовим: бренди використовують листи з вимогою припинити порушення, судові позови та співпрацю з митними органами для боротьби з порушеннями. У 2018 році Dempsey Group успішно подала до суду на Spotlight за порушення авторських прав, що підкреслює важливість проактивного захисту прав інтелектуальної власності. Використовуючи ці інструменти - торгові марки, промислові зразки, авторські права, патенти та комерційні таємниці - австралійські модні бренди можуть захистити свої творчі активи, утримати позиції на ринку та зменшити ризики в індустрії, де оригінальність та індивідуальність мають першочергове значення...» (*Elise Steegstra, Belinda Sigismundi. Intellectual Property protection for fashion brands in Australia // macpherson kelley (https://mk.com.au/intellectual-property-protection-for-fashion-brands-in-australia/). 26.02.2025).*

«...Радіофармацевтичні препарати переживають глобальне відродження і, за прогнозами, до 2031 року стануть ринком обсягом 35 мільярдів доларів. Такому зростанню сприяє їхня ефективність і цілеспрямована дія проти раку, що приваблює значні інвестиції з боку великих фармацевтичних компаній. Австралія бере активну участь у цьому відродженні,

а такі компанії, як Telix, лідирують у міжнародному зростанні завдяки таким успішним продуктам, як Illucix. Інші австралійські компанії, такі як AdvanCell і Clarity Pharmaceuticals, також розробляють перспективні цільові альфа-терапії та радіофармацевтичні препарати на основі міді відповідно. Такі ініціативи, як ARC Research Hub for Advanced Manufacture of Targeted Radiopharmaceuticals (AMTAR), ще більше сприяють зростанню галузі...

Надійні патентні портфелі мають важливе значення для комерційного успіху у фармацевтичній промисловості, і радіофармацевтичні препарати не є винятком. Патенти можуть охоплювати різні аспекти, включаючи сам радіофармацевтичний препарат, його використання для конкретних видів лікування, дозування, формули та методи виробництва. Стратегічно багаторівневий портфель розширює ринкову ексклюзивність і максимізує віддачу від інвестицій в НДДКР. Глобальні патентні заявки, які можна шукати за кодами Міжнародної патентної класифікації (МПК), такими як А61К51 (радіоактивні речовини для терапії) та А61К51/04 (органічні сполуки), відображають зростаючий інтерес до радіофармацевтичних препаратів. Хоча США домінують серед цих заявок, внесок Австралії, хоч і невеликий (0,4%), свідчить про нещодавній сплеск, особливо щодо заявок, пов'язаних з органічними низькомолекулярними кон'югатами радіоізоотопів...

Історично склалося так, що австралійські патентні заявки в цій галузі надходили переважно від науково-дослідних установ. Однак в останні роки такі компанії, як Telix, AdvanCell і Clarity Pharmaceuticals, стали основними учасниками цього процесу. Цей зсув у поєднанні зі збільшенням кількості патентних заявок свідчить про активну і зростаючу роль Австралії у глобальному ренесансі радіофармацевтичних препаратів...» (*David Herman, Brittany Ashton. The Global Renaissance of Radiopharmaceuticals // FB Rice (<https://www.fbrice.com.au/ip-news-insights/the-global-renaissance-of-radiopharmaceuticals>). 21.02.2025*).

Демократична Соціалістична Республіка Шрі-Ланка

«...Кабінет Міністрів схвалив проект цифровізації Національного офісу інтелектуальної власності (NIPPO) за підтримки Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO), яка надасть грант у розмірі 70.2 мільйонів рупій. Проект передбачає впровадження різноманітних цифрових послуг, зокрема онлайн-реєстрації, електронного подання документів та ведення реєстрів, а також оцифрування архівних документів і створення онлайн-платформ для комунікації. Ці інновації спрямовані на підвищення ефективності, точності та доступності послуг з питань патентів, товарних знаків, авторського права та промислових зразків, що дозволить узгодити правову систему Шрі-Ланки з глобальними стандартами і сприятиме розвитку інновацій та захисту прав творців та бізнесу в умовах цифрової економіки...»

(Sri Lanka moves to digitalise Intellectual Property Office with WIPO support // Wijeya Newspapers Ltd. (<https://www.ft.lk/front-page/Sri-Lanka-moves-to-digitalise-Intellectual-Property-Office-with-WIPO-support/44-773001>). 13.02.2025).

Держава Лівія

«Нещодавно Лівія запровадила значні нові збори за продовження реєстрації торговельних марок, що застосовуються спеціально до іноземних заявників, встановлені Постановою № 586 від 2024 року (від 27 листопада 2024 року) та підтверджені посадовими особами Міністерства економіки і торгівлі 3 лютого 2025 року. Для поновлення після 1 січня 2025 року (і не застосовуються ретроспективно), збори становлять 2 000 доларів США на рік або 20 000 доларів США за повний 10-річний термін поновлення, які сплачуються одноразово або щорічними платежами. Хоча спочатку згадувалася вимога щодо "фінансового звіту", згодом було уточнено, що вона стосується лише місцевих заявників, а не іноземних.

Після сплати початкового збору за поновлення, поновлення буде опубліковано; однак, залишається незрозумілим, чи включена плата за публікацію в нові збори, чи є додатковою витратою. Для сплати початкового збору за продовження строку дії надається пільговий період у шість місяців, тоді як щорічні платежі в розстрочку повинні бути здійснені не пізніше дати річниці продовження строку дії. Часті зміни керівництва Лівійського відомства з питань торговельних марок часто призводять до зміни практики, що спричиняє невизначеність щодо постійності цих нових зборів...

Практикуючі фахівці висловили значне занепокоєння, і існує ймовірність того, що ці збори можуть бути переглянуті або скасовані. Таким чином, заявникам, термін поновлення яких не настає негайно, варто зачекати і простежити за розвитком подій, а тим, кому необхідно терміново поновити реєстрацію, рекомендується сплачувати збори щорічно, а не авансом, оскільки відшкодування буде малоімовірним, якщо вимоги щодо сплати зборів будуть згодом змінені. Крім того, заявники можуть подати нові заявки на торговельні марки, що буде дешевше, але призведе до втрати початкової дати подання...»
(Jen Colantoni. Libya introduces substantial trademark renewal fees for foreign applicants // Legal Benchmarking Limited (<https://www.managingip.com/article/2eg513kxrbvv2foonury8/sponsored-content/libya-introduces-substantial-trademark-renewal-fees-for-foreign-applicants>). 21.02.2025).

Європейський Союз

«...Новий аналіз діяльності грантоотримувачів Європейської дослідницької ради (ERC) демонструє значний вплив фінансування на розвиток інновацій та технологічний прогрес. Дослідження базується на опитуванні, проведеному в листопаді 2023 року, щодо використання патентів грантоотримувачами ERC...

Основні результати дослідження показують, що 44% опитаних грантоотримувачів комерційно використовують свої запатентовані винаходи. Найпоширенішими формами експлуатації патентів є ліцензування незалежним сторонам та створення стартапів. Опитування охопило 655 головних дослідників, які загалом подали близько 1500 патентних заявок...

Важливо відзначити, що:

- Ліцензіати переважно базуються в тій же країні, що й установа грантоотримувача, або в сусідніх країнах.
- Головною перешкодою для ліцензування є відсутність зацікавлених покупців.
- У 68% випадків ліцензування компанія-покупець була заснована самим грантоотримувачем.
- Продаж патентів відбувається рідко через обмежений попит та політику установ.
- Дослідження також виявило, що грантоотримувачі з грантом Proof of Concept демонструють вищий рівень використання патентів та меншу частку невикористаних патентів...

У більш широкому контексті інновацій в Європі частка ЄС у глобальних патентах порівнянна з показниками США та Китаю, проте лише третина цих патентів комерційно експлуатується. Це підкреслює необхідність створення більш сприятливої екосистеми для інновацій, включаючи покращення механізмів фінансування та співпраці між академічними установами та промисловістю...

Результати опитування підтверджують критичну роль грантоотримувачів ERC у перетворенні фундаментальних досліджень на економічні можливості, водночас вказуючи на існуючі виклики в комерціалізації наукових відкриттів...» (*New report reveals how ERC grantees commercialise their patented inventions // European Research Council (<https://erc.europa.eu/news-events/news/new-report-reveals-how-erc-grantees-commercialise-their-patented-inventions>). 03.02.2025*).

«...У європейському фармацевтичному секторі виведення на ринок принципово нових лікарських засобів або методів лікування вимагає значних фінансових інвестицій для подолання "розриву в часі" від досліджень до комерційного запуску. Щоб забезпечити наявність значних

ресурсів, яких вимагають ці процеси, фармацевтичні компанії повинні стратегічно управляти своєю інтелектуальною власністю для отримання фінансових прибутків і збереження конкурентних переваг. Патенти відіграють вирішальну роль, надаючи інноваторам обмежену в часі ексклюзивність, стимулюючи подальші інновації та інвестиції.

Запровадження Єдиний патентний суд (UPC) забезпечує централізовану систему захисту європейських патентів (включаючи нові унітарні патенти) у всіх країнах-членах ЄС, що суттєво впливає на підхід фармацевтичних компаній до стратегії та захисту інтелектуальної власності та пропонує їм додатковий важіль для фінансування поточних інновацій...

У фармацевтичному секторі компанії стикаються зі стислими термінами для отримання максимальної віддачі від своїх інвестицій у дослідження та розробки, а також зі значними фінансовими ризиками. Різні шляхи монетизації вимагають різного часу та капіталу для реалізації. Європейські фармацевтичні компанії все частіше звертаються до стратегій монетизації патентів для отримання ліквідності та стимулювання подальшого розвитку. Серед методів, які європейські фармацевтичні компанії можуть використовувати для монетизації патентів, найчастіше застосовуються два: прямий захист прав (ліцензування та/або судовий розгляд) і непрямий захист прав (стратегічний продаж активів).

Прямий захист прав передбачає використання патентів для отримання доходу через ліцензування або судовий захист патентних прав. Ця стратегія дозволяє підприємствам зберігати право власності на свої патентні активи, одночасно активно захищаючи та монетизуючи їх.

- Ліцензування: фармацевтичні фірми можуть принести дохід, ліцензуючи свої запатентовані препарати та технології стратегічним партнерам, створюючи нові потоки доходу, зберігаючи контроль над своїми активами інтелектуальної власності.
- Судові судові процеси: Коли конкуренти використовують запатентовані винаходи без дозволу, примусове виконання через судові процеси стає необхідним. Пропонуючи єдине місце для транскордонних суперечок, UPC зменшує юридичну складність, прискорює вирішення справ та підвищує придатність судових рішень...

Непрямий захист прав передбачає передачу патентів третій стороні з метою отримання негайного доходу або економії витрат. Цій стратегії особливо надають перевагу великі фармацевтичні компанії зі значними патентними портфелями.

Продаж непрофільних патентів забезпечує негайне фінансове полегшення завдяки зменшенню витрат на обслуговування та отриманню авансового доходу. Юридичне фінансування підтримує цей процес, сприяючи укладанню угод, оцінюючи потенціал монетизації та надаючи оборотний капітал покупцям, забезпечуючи безперешкодний та ефективний продаж...» (*Joshua Harris. Unlocking intellectual property potential in European pharma // Russell*

(<https://www.europeanpharmaceuticalreview.com/article/247140/unlocking-intellectual-property-potential-in-european-pharma/>). 06.02.2025).

«...дослідження, опубліковане сьогодні Європейським патентним відомством (ЕРО), більш детально, ніж будь-коли раніше, демонструє різні темпи розвитку нових технологій для виявлення та подолання раку. "Нові рубежі в онкології: інноваційна екосистема, що розвивається" фокусується на найбільш перспективних технологіях та відмінностях між регіонами, суб'єктами та секторами, допомагаючи політикам, науковцям, клініцистам, підприємцям та зацікавленим сторонам галузі спрямовувати свою політику, дослідження та інвестиції на конкретні цілі.

У дослідженні представлені дані про стартапи, які розробляють нові онкологічні технології, про внесок університетів, лікарень та громадських дослідницьких організацій, а також про відмінності між США та Європою з точки зору того, скільки стартапів досягають "пізньої стадії" зростання. Дослідження показує, що Європа не встигає за кількістю патентних заявок від США та Китаю у найбільш швидкозростаючих галузях інновацій у сфері боротьби з раком, хоча саме в Європі знаходиться найбільша кількість стартапів, пов'язаних з онкологією.

У дослідженні розглядалися патентні заявки у 28 галузях онкологічних технологій і були виявлені значні відмінності в темпах зростання, а також в абсолютній кількості міжнародних патентних сімейств (IPF). За останній період (2015-2021 рр.) найвищі темпи зростання - якщо вимірювати річні темпи зростання IPF - спостерігалися в таких галузях, як клітинна імунотерапія (+37,8%), генна терапія (+31,0%), аналіз зображень (+19,6%), рідинна біопсія (+17,2%) та медична інформатика (+14,7%)...» (*European startups at the forefront of the fight against cancer // European Patent Office (EPO)* (<https://www.epo.org/en/news-events/news/european-startups-forefront-fight-against-cancer>). 03.02.2025).

«Наразі відкрито прийом заявок на отримання грантів, покликаних допомогти малим та середнім підприємствам з країн ЄС. МСП можуть подавати заявки на отримання грантів у розмірі до 1 000 євро на витрати на реєстрацію патенту, 1 500 євро на юридичні витрати, пов'язані з підготовкою та подачею європейських патентних заявок, і до 750 євро на витрати на реєстрацію торгової марки або промислового зразка...

Що таке Фонд МСП 2025?

Це ініціатива Європейської Комісії, яка реалізується Офісом інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) і триватиме з 3

лютого 2025 року по 5 грудня 2025 року, але зазвичай закривається раніше... оскільки кошти закінчуються!

Він пропонує фінансову підтримку малим і середнім підприємствам, створеним в Європейському Союзі.

Він може допомогти захистити багато різних активів, включаючи торговельні марки, промислові зразки, патенти та сорти рослин.

Гранти надаються у формі ваучерів, які бенефіціар може використовувати для відшкодування витрат на різні види діяльності, пов'язані з ІВ, такі як подача заявок на торговельні марки, промислові зразки, патенти тощо...» (*Inès Garlantezec. Grant scheme to help EU-based SMEs protect intellectual property is now open // Marks & Clerk (<https://reacts.marks-clerk.com/post/102jyxd/grant-scheme-to-help-eu-based-smes-protect-intellectual-property-is-now-open#page=1>). 04.02.2025*).

«...Європейська комісія проводить регулярний перегляд правил конкуренції та керівництва, які застосовуються до угод ліцензування технологій, у зв'язку з завершенням дії Регулювання про винятки для передачі технологій (Technology Transfer Block Exemption Regulation, ТТВЕР) та відповідних керівних принципів наступного року. Це є важливою можливістю для компаній та консультантів, залучених до переговорів з ліцензійних угод, донести до Комісії свої занепокоєння та пропозиції до 25 квітня 2025 року.

Основні питання у заклику до надання доказів:

Оновлення ТТВЕР для охоплення ліцензування даних: Чи слід розширити ТТВЕР, щоб включити ліцензування даних, особливо у сферах штучного інтелекту та Інтернету речей, де дані мають важливе значення.

Проблеми з пороговими значеннями ринкової частки технологій: Які труднощі виникають через встановлені пороги ринкової частки для технологій і як вони впливають на конкуренцію.

Неефективність правил щодо патентних пулів: Чи є існуючі правила недостатньо ефективними для регулювання патентних пулів, включаючи питання прозорості, включення альтернативних технологій та уникнення подвійних виплат (double-dipping).

Керівництво щодо Груп переговорів щодо ліцензій (Licensing Negotiation Groups, LNGs): Чи слід надати додаткові рекомендації щодо організації та функціонування груп переговорів, враховуючи потенційні антимонопольні ризики.

Додаткові питання у анкеті:

Ноу-хау (Know-how): Регулювання передачі ноу-хау у ліцензійних угодах.

Ліцензування для подальших досліджень та розробок (R&D) і взаємодія з винятками для R&D: Як ліцензування для R&D вписується в існуючі винятки.

Врахування ексклюзивних зворотних ліцензій (exclusive grant-backs): Чи повинні бути додаткові обмеження або регулювання щодо ексклюзивних зворотних ліцензій.

Обмеження по сфері використання (Field of Use restrictions): Вплив обмежень по сфері використання на конкуренцію та інновації.

Угоди про врегулювання (Settlement agreements): Оновлення керівництва щодо угод про врегулювання після судових розглядів, таких як справи Generics (UK), Lundbeck та Servier.

Важливі моменти:

Ліцензування даних: Багато ліцензійних співпраць вимагають доступу до цінних даних або генерують їх, особливо в технологічних та біологічних науках. IP-права на бази даних та самі дані наразі не охоплюються TTBER, що створює потребу в оновленні регулювання.

Патентні пули та групи переговорів: Впровадження «м'якого» безпечного порту для патентних пулів показало, що існуючі правила можуть бути недостатньо ефективними. Також, групи переговорів щодо ліцензій можуть викликати антимонопольні занепокоєння через потенційний обмін інформацією між конкурентами.

Вплив на біологічні науки: Компанії в галузі біологічних наук можуть мати особливі побоювання щодо врегулювання угод про врегулювання та інших аспектів ліцензійних угод, таких як роялті після завершення терміну дії патенту або специфічні дати вступу на територію...

Компаніям, особливо малим та середнім підприємствам, які активно займаються ліцензуванням інтелектуальної власності, важливо взяти участь у консультаціях, щоб вплинути на майбутнє регулювання TTBER та керівних принципів. Це дозволить забезпечити, що нові правила враховують актуальні потреби ринку та сприяють розвитку інновацій в ЄС...» (*Sophie Lawrance. Technology Transfer block exemption review - what do tech and life sciences companies need to know? // Bristows LLP (https://inquisitiveminds.bristows.com/post/102jz57/technology-transfer-block-exemption-review-what-do-tech-and-life-sciences-compa#page=1). 05.02.2025).*

«...Європейська комісія оголосила про відкликання суперечливої пропозиції щодо регулювання стандартно-основних патентів (SEP), оприлюдненої у квітні 2023 року... Ініціатива мала на меті підвищити прозорість та передбачуваність у сфері ліцензування SEP, однак викликала серйозну критику з боку експертів і бізнесу...

Запропонована структура надала б Відомству інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) повноваження втручатися у спори щодо комерційного ліцензування телекомунікаційних та інших стандартизованих технологій, охоплених SEP. Це передбачало б створення центру компетенції в EUIPO для ведення реєстру SEP, проведення перевірок на суттєвість та

адміністрування справедливих, обґрунтованих і недискримінаційних (FRAND) ставок роялті, фактично оминаючи судові розгляди...

Однак пропозиція зазнала значної критики, зокрема, висловлювалися занепокоєння щодо відсутності у EUIPO досвіду в галузі патентного права та потенційної дестабілізації світового ринку телекомунікацій...

У заяві Єврокомісії зазначено, що пропозицію відкликано через відсутність перспективи досягнення згоди, проте можливість альтернативного підходу залишається...

Рішення підтримали представники інноваційної спільноти. Виконавчий директор С4ІР Френк Каллен назвав це перемогою для винахідників, особливо малих підприємств, оскільки запропоновані правила могли б дозволити великим корпораціям штучно занижувати роялті. Також він наголосив, що дослідження самої Комісії не підтвердили необхідності таких змін...

Nokia також привітала відкликання ініціативи. Представник компанії Стівен Бартолом'ю зазначив, що запропоноване регулювання могло б негативно вплинути на глобальну інноваційну екосистему, інвестиції в Науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, лідерство Європи у 5G і 6G, а також її конкурентоспроможність.

Таким чином, рішення Єврокомісії стало відповіддю на широку критику та підкреслило необхідність ретельнішого підходу до регулювання SEP...» *(Eileen McDermott. IP Stakeholders Cheer Withdrawal of EU SEP Proposal // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/02/12/ip-stakeholders-cheer-withdrawal-eu-sep-proposal/id=186010/>). 12.02.2025).*

«...Нідерланди не включені до звіту USTR Special 301, але згадуються у Списку відомих ринків 2023 року за розміщення веб-сайтів, що порушують авторські права.

Нідерланди є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і учасником багатьох її договорів, зокрема Бернської конвенції, Паризької конвенції, Договору про патентну кооперацію (РСТ), Договору ВОІВ про авторське право (WCT) і Договору ВОІВ про виконання і фонограми (WPPT). Нідерланди загалом дотримуються загальноприйнятої міжнародної практики щодо прав інтелектуальної власності (ПІВ), включаючи Угоду Світової організації торгівлі (WTO) про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS). Незважаючи на участь у переговорах щодо угоди про торгівлю контрафактною продукцією (АСТА), Нідерланди, як і інші країни-члени ЄС, заявили, що не підпишуть договір у його нинішньому вигляді. ЄС звернувся до Європейського суду з проханням надати консультацію щодо сумісності АСТА з існуючими європейськими договорами, зокрема Хартією основних прав.

Нідерланди підписали Європейську патентну конвенцію і, отже, є договірною державою Європейської патентної організації. У Нідерландах

патенти для іноземних інвесторів видаються ретроактивно до дати первинної подачі заявки в країні походження, за умови, що заявка подається через голландського патентного юриста протягом одного року від дати первинної подачі. Голландські патенти дійсні протягом 20 років, що відповідає нормам ЄС. Оскільки і Нідерланди, і США є учасниками Договору про патентну кооперацію, американські винахідники можуть подавати заявки на отримання прав у Нідерландах, використовуючи заявку РСТ. Існують юридичні процедури для примусового ліцензування, якщо патент не використовується належним чином протягом трьох років, але ці процедури рідко застосовуються.

З імплементацією Директиви ЄС 2004/48 про захист прав інтелектуальної власності правовласники мають у своєму розпорядженні низку інструментів для захисту своїх прав у цивільному суді. На додаток до можливих цивільних засобів захисту, всі закони про ПІВ містять кримінальні підзаконні акти та посилання на Кримінальний кодекс. У 2012 році парламент Нідерландів ухвалив закон, який посилив нагляд і координацію діяльності семи різних колективних інституцій, що здійснюють контроль, адміністрування та виплату винагороди за комерційне використання ПІВ. Політики погоджуються з необхідністю підвищення обізнаності громадськості щодо норм і правил ПІВ та посилення правозастосування. Уряд Нідерландів визнав необхідність захисту ПІВ, а правоохоронці співпрацюють з галузевими асоціаціями для пошуку та вилучення піратського програмного забезпечення. Чинне голландське законодавство про ПІВ прямо включає комп'ютерне програмне забезпечення під захист авторського права.

Нідерланди чинили опір криміналізації порушення авторських прав в Інтернеті для особистого використання, замість того, щоб поставити доплату за продажі порожніх медіа (таких як компакт -диски, DVD та пристрої для зберігання USB) для винагороди прав за завантаження матеріалів з юридичних та незаконних джерел...» (2024 Investment Climate Statements: Netherlands // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/netherlands/>). 02.2025).

«...Інтелектуальна власність у Польщі регулюється двома основними законодавчими актами: Законом про авторське право та Законом про промислову власність. У певному сенсі польське законодавство про права інтелектуальної власності (ПІВ) вважається більш суворим, ніж того вимагають директиви Європейської Комісії. Польща є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і стороною багатьох її договорів, зокрема Бернської конвенції, Паризької конвенції, Договору про патентну кооперацію, Договору ВОІВ про авторське право і Договору ВОІВ про виконання і фонограми. Правозастосування покращується в усіх секторах польського режиму ПІВ.

Польща не фігурує ні в списку сумнозвісних ринків USTR, ні в Спеціальному звіті 301 торгового представника США.

Піратство в Польщі карається Кримінальним кодексом і Законом про авторське право і суміжні права. У випадках порушення прав інтелектуальної власності польське законодавство вимагає від правовласника розпочати процес судового переслідування. У Польщі організації та асоціації авторів і творців відстежують порушення і повідомляють про них прокурорам. Поліція активно співпрацює з різними польськими асоціаціями ІВ та бере участь у тренінгах, спрямованих на підвищення рівня знань у боротьбі зі злочинами, пов'язаними з порушеннями інтелектуальної власності. Правовласники висловлюють занепокоєння тим, що покарання за порушення цифрових прав інтелектуальної власності є недостатньо високими, щоб стримувати порушників.

Новий уряд, сформований у грудні 2023 року, розробляє законопроекти для приєднання до директив ЄС, які мають сприяти подальшому вдосконаленню правової бази ІВ: Директиви ЄС 2019 року про єдиний цифровий ринок (DSM), Директиви про авторське право (2019/790) та Закону про цифрові послуги (DSA).

Відстеженням та звітуванням про вилучення контрафактних товарів займаються департаменти в KAS (Національна податкова адміністрація) з питань контролю та боротьби з економічною злочинністю. Вони відповідають за ліквідацію існуючої сірої зони та мінімізацію правопорушень і порушень. Митні органи та поліція беруть участь у боротьбі з контрабандою контрафактної продукції.

За порушення прав інтелектуальної власності, в тому числі в Інтернеті, передбачена кримінальна та цивільна відповідальність. Кримінальна відповідальність детально регулюється Законом "Про авторське право і суміжні права". Кримінальний кодекс передбачає відповідальність у більш суворій формі, тобто позбавлення волі, або в більш м'якій формі, тобто штраф. Захист прав авторів може також здійснюватися за допомогою цивільно-правових норм, передбачених Законом від 23 квітня 1964 року - Цивільним кодексом...» (2024 *Investment Climate Statements: Poland // U.S. State Department* (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/poland/>), 02.2025).

«...Португалія не включена до Спеціального звіту 301 Торговельного представництва США (USTR) або до списку "сумнозвісних ринків".

Порушення прав інтелектуальної власності (ПІВ) та крадіжки в Португалії є рідкістю. Інвесторам досить легко зареєструвати авторські права, промислову власність, патенти та промислові зразки в Португальському інституті промислової власності (INPI) та Генеральній інспекції з питань культурної діяльності (IGAC). Інтелектуальну власність можна зареєструвати онлайн за невелику плату...

Уряд Португалії став учасником Угоди Світової організації торгівлі (WTO) про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS) і положень Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (GATT) у 2003 році. Португальське законодавство щодо захисту прав інтелектуальної власності узгоджується з правилами WTO і директивами ЄС з 2004 року. Арбітражний центр промислової власності, домен Імена та назви компаній (ARBITRARE) було створено в 2009 році для сприяння добровільному арбітражу спорів щодо прав інтелектуальної власності англійською або португальською мовами, а в 2012 році уряд створив суд з прав інтелектуальної власності з двома суддями. У 2019 році Португалія ввела в дію новий пакет законодавства про промислову власність, який посилює захист широкого спектру прав інтелектуальної власності, включаючи патенти, географічні зазначення, торгові марки та зразки...» (2024 Investment Climate Statements: Portugal // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/portugal/>)). 02.2025).

«...При започаткуванні або розширенні бізнесу дуже важливо оцінити, чи можуть права інтелектуальної власності (ІВ) захистити його активи, конкурентні переваги та унікальні торгові пропозиції. Регулярний аудит існуючого захисту ІВ також повинен відповідати потребам компанії та її юридичним можливостям, що постійно змінюються. Реєстрація відповідних прав ІВ часто необхідна для того, щоб їх можна було кваліфікувати як нематеріальні активи...»

Патенти: Розробляючи нову технологію, компанії повинні на ранніх стадіях вирішити, що краще - патентний захист чи збереження її як комерційної таємниці. Патентний захист запобігає використанню технології конкурентами, але розкриття інформації під час розробки робить цей варіант неможливим. З появою Єдиного патенту та Єдиного патентного суду патентний захист в ЄС став простішим в одних аспектах, але складнішим в інших. Уніфікований патент пропонує уніфіковане покриття у 18 країнах-членах ЄС (включаючи Румунію з вересня 2024 року), тоді як Єдиний патентний суд розглядає спори щодо європейських патентів, якщо від нього не відмовилися. Ці зміни вимагають ретельного стратегічного планування отримання, підтримання чинності та захисту патентів...

Торгові марки: Торгові марки повинні захищати елементи, які відрізняють продукти або послуги компанії, починаючи з їх фактичного або запланованого використання. Реєстрації торговельних марок повинні визначати відповідні товари та послуги, балансує між широтою охоплення та розширенням, уникаючи при цьому конфліктів. Окрім назв і логотипів, слогани, джингли, упаковка, дизайн і навіть кольори можуть претендувати на охорону торговельної марки, якщо вони відповідають вимогам законодавства. Міжнародна охорона торговельних марок стала доступнішою завдяки таким

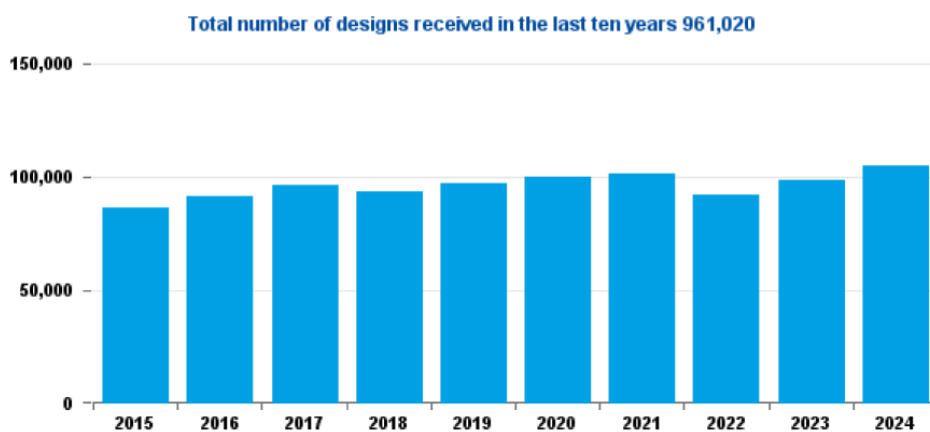
інструментам, як реєстрація торговельних марок ЄС та Мадридська система, яка зараз охоплює більшість країн світу.

Зареєстровані промислові зразки: Підприємствам, які інвестують у розробку дизайну продуктів або засобів комунікації, варто розглянути можливість захисту зареєстрованих промислових зразків - часто недостатньо використовуваного, але економічно ефективного інструменту. Як зареєстрований промисловий зразок ЄС, так і Гаазька система міжнародних реєстрацій спростили отримання та поширення охорони промислових зразків на глобальному рівні. Зареєстрований промисловий зразок може допомогти боротися з неправомірним використанням промислового зразка конкурентами з мінімальними інвестиціями, але його потрібно подавати завчасно, оскільки на нього можуть претендувати лише нові та нерозкриті промислові зразки... Підприємства повинні активно використовувати інструменти ІВ, такі як патенти, торговельні марки та зареєстровані промислові зразки, щоб захистити свої активи. Стратегічне планування та завчасні дії мають важливе значення для забезпечення максимального захисту та адаптації до мінливого правового середовища...» (*Michael Woller, Christian Schumacher. Latest developments regarding registered IP rights // Schönherr Rechtsanwälte GmbH (<https://www.schoenherr.eu/content/latest-developments-regarding-registered-ip-rights>). 12.02.2025*).

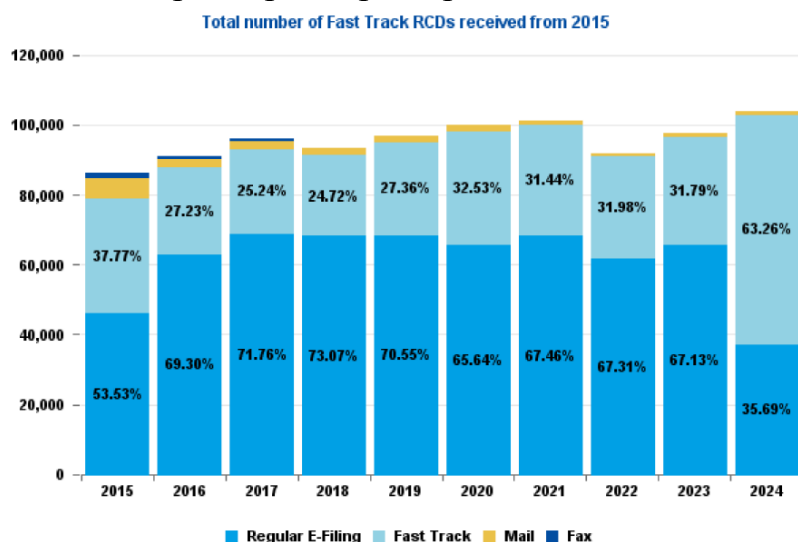
«EUIPO, відомство, яке опрацьовує заявки на торговельні марки та промислові зразки в ЄС, щойно опублікувало щорічну статистику заявок на зареєстровані в ЄС промислові зразки, також відомі як RCD (перейменовані на European Union Designs (EUD) після нещодавньої реформи законодавства ЄС у сфері промислових зразків).

Ця статистика тепер включає деякі дані з 2003 року, коли було запроваджено систему зареєстрованих промислових зразків (RCD), до грудня 2024 року, і дає уявлення про те, хто використовує систему зареєстрованих промислових зразків для захисту своєї інтелектуальної власності (ІВ) і які типи продукції охороняються.

Перше, на що слід звернути увагу, - це те, що RCD явно змінили правила гри для бізнесу, про що свідчить кількість зареєстрованих заявок на промислові зразки, поданих до EUIPO, яка зросла до 105 221 у 2024 році, що на 6 703 більше, ніж у 2023 році, і є найвищим показником за останні десять років. 99% з них були подані через онлайн-систему подання заявок EUIPO, решта - електронною поштою.

Кількість заявок на промислові зразки, поданих за системою прискореної реєстрації (Fast Track), яка дозволяє зареєструвати промисловий зразок протягом декількох днів після подання, різко зросла у 2024 році і перевищила 60%. Це, ймовірно, є результатом запровадження у січні 2024 року нової форми EUIPO "RCD Easy Filing", яка за замовчуванням пропонує реєстрацію за системою прискореної реєстрації.

Зростання використання форми "RCD Easy Filing", ймовірно, також пояснює зменшення кількості запитів на відстрочку публікації, оскільки ця функція недоступна через нову форму. Кількість запитів на відстрочку публікації зареєстрованого промислового зразка скоротилася до 2 484 порівняно з 10 109 у 2022 році.

Англійська мова залишається найкращою першою мовою для подачі заявки на RCD, її обрали понад 50% заявників у 2024 році.

З точки зору типу виробів, що охороняються RCD, клас 06 залишається найпопулярнішим - 14 957 RCD; усі промислові зразки відносяться до одного або декількох "класів" міжнародної Локарнської системи класифікації, а клас 06 відноситься до "меблів". Другим є клас 02 "предмети одягу та галантереї", а третім - клас 26 "освітлювальна апаратура". Четвертим є клас 14 "обладнання для запису, телекомунікації або обробки даних". Ці сектори, як видається, лідирують за кількістю поданих заявок за останні кілька років. І останнє, але не

менш важливе: у 2024 році було подано лише 126 заявок на "музичні інструменти" у класі 17, що ставить його на останнє місце...» (*Inès Garlandezec and Susan Bradley. The rise and rise of EU registered designs // Marks & Clerk (https://reacts.marks-clerk.com/post/102judk/the-rise-and-rise-of-eu-registered-designs#page=1). 12.02.2025*).

«Навіть власники добре відомих торговельних марок можуть зіткнутися з труднощами у доведенні "справжнього використання" своїх зареєстрованих торговельних марок. Наприклад, торговельна марка ЄС BIG MAC була спочатку скасована, оскільки компанія McDonald's не змогла надати достатніх доказів того, що торговельна марка дійсно використовувалася в ЄС. У зв'язку з цим постає питання про те, що являє собою справжнє використання і як це можна довести. Нещодавнє рішення Генерального суду Європейського Союзу щодо часткового скасування зареєстрованої торговельної марки TES роз'яснює вимоги до справжнього використання та його оцінки...

Торговельна марка підлягає зобов'язанню щодо використання через п'ять років після реєстрації, що означає, що вона може бути анульована через невикористання, якщо третя сторона подасть відповідну заяву. У випадку з TES, зареєстрованою з 2006 року для різних вимірювальних приладів, було подано запит на анулювання через ймовірне невикористання. Оцінка того, чи використовується торговельна марка "справді", включає кілька факторів, і власник торговельної марки повинен надати докази того, що торговельна марка використовувалася в комерційних цілях і що були докладені зусилля для завоювання або збереження частки ринку.

При оцінці дійсного використання докази повинні стосуватися таких ключових факторів, як інтенсивність використання, обсяг продажів, інвестиції в просування, характеристики товарів і послуг, а також сектор ринку, на якому вони пропонуються. Слід зазначити, що не існує певного порогового значення обсягу продажів, який би автоматично доводив дійсне використання. Апеляційна палата повинна проаналізувати тип товару та ринок, щоб визначити, чи є обсяг продажів достатнім для демонстрації дійсного використання...

У справі TES суд розглядав питання про те, чи можна класифікувати використання торговельної марки для термометрів з функцією друку як використання для "принтерів" і чи підпадають термометри з функцією запису даних під категорію "реєстраторів даних". В якості доказів TES надала упаковку продукції, каталоги та заяви директора компанії. Суд постановив, що обмежена функція друку термометрів була недостатньою для того, щоб класифікувати їх як принтери, оскільки було продано лише три одиниці, що не свідчить про реальне використання. Однак у випадку з реєстраторами даних власник торговельної марки успішно довів, що подані пристрої дійсно є

реєстраторами даних, оскільки протягом відповідного періоду було продано 29 одиниць, що було визнано прийнятним, враховуючи ринковий контекст.

Оцінка справжнього використання також враховує такі фактори, як ціна продукту, оскільки дорожчі товари зазвичай мають менші обсяги продажів. Крім того, продукти, орієнтовані на певні сектори ринку, можуть не набути швидкої популярності, незважаючи на значні маркетингові зусилля. Тому інвестиції в просування та продажі є важливими для розуміння того, як вийти на ринок та утримати його.

Насамкінець, при розгляді питання про дійсне використання торговельної марки дуже важливо представити докази в повному обсязі, що ілюструють інвестиції власника торговельної марки та його діяльність на ринку. Сукупність доказів, включаючи показники продажів, упаковку продукції, етикетки, каталоги, прайс-листи, котирування, показання свідків, статті в новинах та діяльність в Інтернеті, повинна в сукупності демонструвати серйозні спроби зайняти або утримати позицію на ринку. У рішенні Генерального суду у справі TES підкреслюється, що оцінка справжнього використання виходить за рамки простих показників продажів і вимагає цілісного бачення зусиль власника торговельної марки» (*Bregje van Lieshout. Use obligation for registered trademarks: What are the requirements for normal use? // NLO (https://www.nlo.eu/en/news/use-obligation-registered-trademarks-what-are-requirements-normal-use). 19.02.2025*).

«Для будь-якого бізнесу торгова марка - це більше, ніж просто ім'я. Вона представляє вашу репутацію, надійність і ринкову вартість. Її захист має важливе значення для забезпечення довгострокового успіху. Незалежно від того, чи працюєте ви на Кіпрі, в ЄС або на міжнародному рівні, захист торговельної марки надає ексклюзивні права та зменшує ризик юридичних і фінансових проблем.

Кіпр пропонує одну з найпривабливіших податкових систем в Європі, що робить його ідеальним місцем для бізнесу, який управляє інтелектуальною власністю (ІВ). Основні податкові переваги включають режим IP Box, який пропонує 80% податкових відрахувань від кваліфікованого доходу від ІВ, в результаті чого ефективна ставка податку становить лише 2,5%. Крім того, на Кіпрі діє низька ставка корпоративного податку - 12,5%, одна з найнижчих в ЄС. Дивіденди, роялті та приріст капіталу не оподатковуються, що є значною перевагою для компаній, які володіють інтелектуальною власністю. Кіпр також може похвалитися розгалуженою мережею угод про уникнення подвійного оподаткування з більш ніж 65 угодами, що мінімізує податковий тягар на міжнародні доходи. Групові пільги та безподаткові варіанти реструктуризації ідеально підходять для компаній, які розширюють свою діяльність за кордоном. Для компаній, які прагнуть максимізувати прибутковість, Кіпр надає значні

податкові пільги, забезпечуючи при цьому надійний захист інтелектуальної власності.

Зареєстрована торгова марка юридично захищає назву вашої компанії, логотип або слоган, запобігаючи несанкціонованому використанню та імітації. Варіанти реєстрації торгової марки включають Кіпрську національну торгову марку, яка надає ексклюзивні права на території Кіпру, Торгову марку ЄС (EUTM), яка захищає ваш бренд у всіх 27 країнах-членах ЄС, та Міжнародну торгову марку (ВОІВ - Мадридська система), яка охоплює 130+ країн за однією заявкою. Без захисту торговельної марки конкуренти можуть легально використовувати схожу назву, що потенційно може зашкодити репутації вашого бренду та його присутності на ринку.

Торгова марка підвищує довіру, роблячи ваш бізнес більш впізнаваним і надійним для клієнтів, інвесторів і партнерів. Вона спрощує розширення, захищаючи ваш бренд при виході на нові ринки, уможлиблює франчайзинг і ліцензування через партнерські відносини, а також підвищує оцінку бізнесу як цінного нематеріального активу. Зареєстрована торгова марка підвищує привабливість вашого бренду, роблячи його більш привабливим для потенційних інвесторів і покупців.

Оскільки бізнес все більше працює в Інтернеті, крадіжка брендів, підробка та кіберсквотинг стали основними проблемами, що викликають занепокоєння. Зареєстрована торгова марка дозволяє захистити назву вашого бренду при реєстрації доменів, запобігти підробці, видалити контрафактну продукцію та несанкціонованих продавців з платформ електронної комерції, а також видалити контент, що порушує права інтелектуальної власності, з веб-сайтів, соціальних мереж і пошукових систем. На сучасному цифровому ринку захист вашого бренду в Інтернеті так само важливий, як і його захист у фізичних приміщеннях...

Якщо ви не зареєструєте свою торговельну марку, конкуренти зможуть легально використовувати вашу назву бренду - або схожу на неї - для введення клієнтів в оману. Це може призвести до втрати впізнаваності бренду, судових позовів і високих витрат на правозастосування, оскільки незареєстровані торговельні марки важче захистити. Зареєстрована торгова марка дає вам юридичне право вживати заходів і припиняти несанкціоноване використання вашого бренду.

Зволікання з реєстрацією торговельної марки може призвести до дорогих судових спорів і вимушеного ребрендингу. Якщо інша компанія зареєструє схожу назву раніше вас, ви можете зіткнутися з судовими позовами, які заборонять вам використовувати вашу назву, дорогим ребрендингом, включаючи зміну вашого веб-сайту, маркетингових матеріалів та упаковки, а також втратою довіри до бренду, що потребуватиме додаткових зусиль для відновлення впізнаваності. Завчасна реєстрація дозволяє уникнути цих ризиків і забезпечити довгостроковий захист бренду...» *(Why You Should Protect Your Brand Name in Cyprus and Beyond // CYAUSE Audit Services Ltd*

(<https://www.cyprusaccountants.com.cy/Knowledge-Hub/Articles/why-you-should-protect-your-brand-name-in-cyprus-and-beyond>). 17.02.2025).

«У січні 2025 року Європейське патентне відомство (ЕРО) опублікувало два важливих дослідження: "Права інтелектуальної власності та ефективність діяльності компаній в ЄС" та "Картування інвесторів для європейських інноваторів". Ці звіти пропонують всебічне розуміння взаємозв'язку між правами інтелектуальної власності (ПІВ), ефективністю компанії та інвестиційним ландшафтом для європейських стартапів...

У першому дослідженні, проведеному у співпраці між ЕРО та Офісом інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), проаналізовано діяльність малих і середніх підприємств (МСП) та великих компаній в ЄС щодо володіння та стратегічного використання патентів, торговельних марок і промислових зразків. Дослідження показує, що великі компанії інвестують більше коштів у свої портфелі ІВ: 49% великих компаній володіють принаймні одним видом прав ІВ порівняно з менш ніж 10% малих та середніх підприємств. Особливо вражаючими є показники власності на патенти та промислові зразки: лише 1% МСП володіють такими активами, тоді як великі компанії - понад 10%. Дослідження встановило сильну позитивну кореляцію між володінням ПІВ та економічними показниками, що свідчить про те, що фірми, які володіють ПІВ, генерують значно вищі доходи та заробітну плату. Зокрема, володіння патентами корелює з 29% вищим доходом на одного працівника та на 43% вищою заробітною платою порівняно з компаніями, що не мають ПІВ. МСП, що володіють ПІВ, отримують на 44% більший дохід на одного працівника, який може зрости до 51%, якщо їхній портфель ІВ включає патенти, торговельні марки та промислові зразки. Ці висновки підкреслюють життєво важливу роль ПІВ у підвищенні ефективності діяльності компанії, особливо для МСП, які прагнуть конкурувати на глобальному рівні...

Друге дослідження, опубліковане 16 січня 2025 року, зосереджене на визначенні основних інвесторів для успішної комерціалізації інноваційних технологій. У ньому висвітлюються інвестиційні моделі, прогалини у фінансуванні та роль державних і приватних інвесторів у підтримці інновацій в ЄС. Стартапи часто стикаються з фінансовими проблемами під час інноваційного процесу, які загострюються через брак інвестицій у критичні технології. У дослідженні вводиться показник Technology Investor Score (TIS) - метрика, яка оцінює частку компаній з патентними заявками в портфелі інвестора, що свідчить про його спроможність підтримувати інноваційні фірми. Аналіз показує, що стартапи в ЄС стикаються зі значним дефіцитом приватного фінансування на пізніх стадіях, що особливо важливо для патентно-орієнтованих компаній, які потребують значних інвестицій для виходу на ринок. На противагу цьому, європейські стартапи часто покладаються на

державних інвесторів, таких як "Горизонт Європа" та національні ініціативи, насамперед для фінансування фундаментальних досліджень, яке переважно надається університетами та державними установами...

Щоб допомогти вирішити ці проблеми, ЕРО оновило Deep Tech Finder - цифровий інструмент, призначений для допомоги компаніям у пошуку відповідних інвесторів на основі стадії зростання, країни та технічної галузі. Ця ініціатива має на меті полегшити доступ до необхідного фінансування для інноваційних європейських стартапів, що дозволить їм розвиватися та ефективно конкурувати на глобальному рівні...» (*Andrea Beltrame. Why you should invest in IP: Insights from the EPO and EUIPO's 2025 Reports // Trevisan & Cuonzo (<https://www.ipinitialia.com/euipo/why-you-should-invest-in-ip-insights-from-the-eipo-and-euipos-2025-reports/>). 20.02.2025*).

«Перемога в державних тендерах може відкрити перед бізнесом значні можливості, але дуже важливо орієнтуватися в складних питаннях інтелектуальної власності (ІВ), пов'язаних з наданням інноваційних рішень або креативних послуг. Державні контракти часто передбачають створення об'єктів інтелектуальної власності, таких як програмне забезпечення, дизайн або дослідження, і без чітко сформульованих положень про ІВ бізнес ризикує втратити права на свої творіння. Чіткі положення про ІВ у державних контрактах забезпечують чітке визначення права власності, визначають сферу використання та відображають вартість прав ІВ у ціноутворенні контракту...

ІВ у сфері державних закупівель регулюється національним законодавством та галузевими угодами. У Франції Кодекс інтелектуальної власності та Кодекс державних закупівель визначають правила за замовчуванням щодо права власності та передачі ІВ у державних контрактах. На міжнародному рівні директиви ЄС забезпечують гармонізовані принципи державних закупівель. Ключові питання ІВ у державних тендерах включають право власності на результати, використання вже існуючої ІВ, конфіденційність та захист ноу-хау, а також сумісність з вимогами до відкритих даних...

Право власності на інтелектуальну власність, створену за державними контрактами, варіюється залежно від типу результатів і моделі закупівель. За замовчуванням французьке законодавство часто надає державній установі ліцензію, в той час як передача виключних прав вимагає чітких договірних положень. Підрядники, як правило, зберігають права на вже існуючі роботи, включені до результатів, але повинні надати державній установі ліцензію для операційних потреб. Дуже важливо чітко ідентифікувати вже існуючу інтелектуальну власність або ноу-хау та визначити її правовий режим, використовуючи невиключні ліцензії, щоб запобігти втраті майнових прав. Захист комерційної таємниці та ноу-хау має вирішальне значення, а угоди про нерозголошення та положення про обмежений доступ повинні бути укладені ще до подання тендерних пропозицій.

Державні органи часто вимагають, щоб результати роботи поширювалися в рамках відкритого доступу, тому важливо визначити межі такого використання та забезпечити його відповідність вашій бізнес-моделі. Розробка ефективних положень про ІВ у тендерних пропозиціях передбачає кілька кроків, включаючи чітке визначення результатів, уточнення обсягу наданих прав, врегулювання питань модифікацій і похідних робіт, а також компенсації за ІВ. У договорі має бути визначено статус ІВ кожного результату, з розмежуванням між індивідуальними розробками та стандартизованими рішеннями, а також зазначено, чи включають результати програмне забезпечення, дизайн або звіти. Обсяг наданих прав повинен визначати територіальну сферу дії, строк дії та мету, а також чітко регулювати здатність замовника змінювати або адаптувати роботу та умови для створення похідних робіт або субліцензування. Компенсація за ІВ повинна відображати вартість прав ІВ, що передаються або ліцензуються, з деталізацією витрат, пов'язаних зі створенням та ліцензуванням ІВ, і включати роялті за тривале або розширене використання...

Навігація складними сценаріями, такими як спільні інновації, судові процеси та суперечки, а також робота з результатами з відкритим вихідним кодом, вимагає ретельного розгляду. Під час співпраці з державними установами може виникнути спільна інтелектуальна власність, що вимагає укладення угод про спільне володіння, в яких детально прописано, як розподіляються та використовуються права, а також визначено правила подання заявок на патенти чи реєстрацію промислових зразків. У разі виникнення спорів посилайтеся на арбітражні застереження або адміністративну юрисдикцію, визначену в договорі, використовуючи преамбули та детальні положення про ІВ як доказ намірів. Надаючи рішення з відкритим кодом, переконайтеся, що умови ліцензування узгоджуються з вимогами до закупівель, і не допускайте конфліктів між пропріетарними компонентами та компонентами з відкритим кодом...» (*How to secure Intellectual Property Rights in public tenders and procurement // Dreyfus (<https://www.dreyfus.fr/en/2025/02/25/how-to-secure-intellectual-property-rights-in-public-tenders-and-procurement/>). 25.02.2025*).

«Відповідно до Стратегічного плану до 2028 року, Європейське патентне відомство (ЕРО) продовжує свій шлях до повної цифровізації процесу видачі патентів. Керуючись фокусом на досвіді користувачів та ефективності, однією з перших ініціатив 2025 року стане оцифрування пріоритетних документів, які можна подати до ЕРО. Від сьогодні пілотні користувачі зможуть запитувати пріоритетні документи ЕРО в електронному, а не в паперовому форматі, що полегшить їх отримання та використання, а повне розгортання для всіх користувачів заплановано на кінець цього року...» (*EPO to launch pilot project for issuing electronic priority documents starting today //*

European Patent Office (EPO) (<https://www.epo.org/en/news-events/news/epo-launch-pilot-project-issuing-electronic-priority-documents-starting-today>). 27.02.2025).

«...Європейська комісія зробила доступним для громадськості Посібник, який містить зведений перелік запитань і відповідей щодо імплементації санкцій, прийнятих на рівні Європейського Союзу після військової агресії росії проти України та участі в ній Білорусі, що застосовуються у сфері прав інтелектуальної власності...» (INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS RELATED PROVISIONS: COUNCIL REGULATION (EU) No 269/2014; COUNCIL REGULATION (EU) No 833/2014 // European Commission (https://finance.ec.europa.eu/document/download/7072be27-ddc0-45d1-9f21-025aa9aff85a_en?filename=faqs-sanctions-russia-ipr_en.pdf). 21.02.2025).

«...Хоча стаття 7(1)(c) EUTMR забороняє торговельні марки, що складаються виключно з описових позначень, включаючи географічні зазначення, вона не забороняє всі географічні терміни. Торгові марки, що використовують назви міст або муніципалітетів, можуть бути зареєстровані, якщо вони відповідають певним критеріям. Це відрізняється від статті 7(1)(j), яка забороняє торговельні марки, що суперечать охоронюваним зазначенням походження або географічним зазначенням. Обґрунтуванням статті 7(1)(c) є забезпечення доступу громадськості до географічних термінів, які потенційно можуть вказувати на якість або впливати на споживчі уподобання...»

Географічний термін є описовим, якщо він відомий або пов'язаний з відповідними товарами чи послугами, що змушує споживачів асоціювати його з походженням товару. Оцінка залежить від товарів/послуг і сприйняття відповідної громадськості. Настанови EUIPO передбачають двоступеневу перевірку: 1) громадськість визнає термін як географічну назву, і 2) термін позначає місце, що асоціюється з товарами/послугами, або є підстави припускати, що така асоціація виникне...

На другий крок впливають кілька факторів: існуюча асоціація місця з товарами/послугами, розмір і характер географічного розташування, а також галузеві практики. Наприклад, "Мілан" для виробництва одягу або "Франкфурт" для фінансових послуг, швидше за все, буде відхилено. Однак самої лише можливості виробництва в певній місцевості недостатньо для відмови. Ключовим моментом є те, чи сприймає громадськість термін як такий, що вказує на походження, навіть якщо це не є фактичним походженням. Зрештою, EUIPO заперечуватиме, якщо між географічним терміном і товарами/послугами існує певний зв'язок...» (*João Pereira Cabral. The distinctiveness of geographical terms under EU trademark law // Legal*

Benchmarking Group (<https://www.ipstars.com/NewsAndAnalysis/The-distinctiveness-of-geographical-terms-under-EU-trademark-law/Index/10558>). 25.02.2025).

Ісламська Республіка Пакистан

«...У 2005 році уряд Пакистану створив Відомство інтелектуальної власності (ІРО) з метою посилення державного контролю над торговельними марками, патентами та авторськими правами, а також координації та моніторингу дотримання прав інтелектуальної власності (ПІВ) правоохоронними органами. Хоча Відомство прагне зміцнити режим інтелектуальної власності (ІВ) в Пакистані, в тому числі шляхом оновлення національного законодавства у сфері ІВ, ці зусилля поки що не призвели до значних покращень у сфері захисту та дотримання прав ІВ. Поточні прогалини в міжвідомчій координації, слабкий обмін інформацією та помірні штрафи за порушення продовжують перешкоджати ефективності ІРО та загальному захисту прав інтелектуальної власності. Наразі Пакистан перебуває у спеціальному списку спостереження за звітом 301 Офісу торговельного представника США (USTR).

У 2016 році Пакистан створив три спеціалізовані трибунали з питань інтелектуальної власності в Карачі, Лахорі та Ісламабаді. У 2023 році було створено один новий трибунал у Кветті, який розглядатиме справи в Белуджистані, і один - у Равалпінді в Пенджабі. У 2023 році Міністерство юстиції схвалило створення двох додаткових трибуналів, які ще мають бути створені. Однак трибунали страждають від значного відставання у розгляді справ і високої плинності кадрів. У 2023 році 32% членів Пакистанської торгово-промислової палати іноземних інвесторів (ОІССІ) зазначили, що вирішення спору в сфері ІВ займає понад п'ять років. Судді вищих судових інстанцій, яким часто бракує досвіду в галузі права ІВ, часто скасовують рішення трибуналів з питань ІВ через судові заборони, які завдають шкоди правовласникам ІВ.

ІРО оновлює пакистанське законодавство у сфері інтелектуальної власності, щоб зменшити неузгодженості та покращити правозастосування. У серпні 2023 року набув чинності Закон про внесення змін до Закону про торговельні марки, який розширює повноваження ІРО та створює законодавчу базу для подання заявок за Мадридською системою. У грудні 2023 року Пакистан офіційно приєднався до Марракешського договору, який дозволяє відтворення, розповсюдження та транскордонний обмін об'єктами авторського права між країнами-учасницями договору у форматах шрифту Брайля, аудіо та великого шрифту. У 2023 році до Сенату було внесено законопроект про внесення поправок до Закону про авторське право. Ці поправки демонструють прогрес у приєднанні до Договору ВОІВ про авторське право та Договору ВОІВ

про виконання і фонограми. ВОІВ також висловила намір приєднатися до Договору про патентну кооперацію (РСТ)...» (2024 Investment Climate Statements: Pakistan // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/pakistan/>). 02.2025).

Канада

«Канада готується до впровадження "патентної коробки" – податкового режиму, що стимулюватиме розвиток та утримання інтелектуальної власності (ІР) у країні через зниження корпоративного податку на прибуток від кваліфікованих ІР-активів.

Уряд провів консультації з 31 січня по 15 квітня 2024 року, визнавши, що компанії з патентами зростають швидше та платять вищі зарплати. Очікується, що деталі будуть оголошені в Бюджеті 2025, хоча зміни в політичному керівництві можуть вплинути на пріоритетність цього питання...

Що таке "патентна коробка"?

Це податкова пільга для доходів від інтелектуальної власності, яка вже діє в інших країнах. Знижена ставка податку може застосовуватися не лише до патентів, а й до інших ІР-активів...

Практичні рекомендації для канадських компаній:

Проаналізувати наявні патентні портфелі та визначити потенційні можливості для отримання податкових пільг.

Підготувати інвентаризацію інтелектуальної власності та пов'язаних з нею прибутків.

Збирати докази, що підтверджують зв'язок між R&D та прибутком, отриманим від використання патентованих технологій.

Розглянути можливість подання патентних заявок в Канаді, враховуючи можливі вимоги щодо місцевої реєстрації.

Зважити переваги та недоліки використання комерційної таємниці та патентного захисту, враховуючи потенційні податкові пільги.

Незважаючи на відсутність конкретних деталей, канадським компаніям, особливо малим і середнім підприємствам, слід розпочати підготовку до впровадження "патентної коробки", щоб скористатися потенційними перевагами...» (Brian Chau. *IP monitor: Canadian patent box being announced in Budget 2025* // Norton Rose Fulbright Canada LLP (<https://www.nortonrosefulbright.com/en-ca/knowledge/publications/ba93811e/canadian-patent-box-being-announced-in-budget-2025>). 04.02.2025).

«Орієнтування в складних питаннях єдності винаходу та подвійного патентування в канадському патентному праві становить значні труднощі

для заявників... Канадський патентний закон передбачає видачу патенту на один винахід, що вимагає, щоб заявки, які описують декілька винаходів, обмежувалися одним винаходом в одній заявці, а додаткові винаходи подавалися у виділених заявках. Поняття "один винахід" може охоплювати групу винаходів, які утворюють єдиний винахідницький задум. Заборона подвійного патентування в Канаді стосується як подвійного патентування "одного винаходу", коли пункти формули другого патенту ідентичні або співпадають з пунктами формули попереднього патенту, так і подвійного патентування "очевидності", яке забороняє видачу другого патенту, пункти формули якого не є патентно відмінними від пунктів формули попереднього патенту. На відміну від деяких інших юрисдикцій, у Канаді обидва типи подвійного патентування розглядаються однаково. Ця заборона спочатку була спрямована на запобігання "вічнозеленим" патентам, коли наступний патент неправомірно продовжує монополію патентовласника після закінчення терміну дії попереднього патенту, але вона залишається актуальною навіть тоді, коли дати подання та закінчення терміну дії збігаються, як, наприклад, у патентних сімействах, що складаються з материнських патентів та патентів підрозділів...

Ключовою відмінністю між канадською та американською практикою є недоступність кінцевих заперечень у Канаді, які в США дозволяють заявникам відмовлятися від строку дії патенту, що не перекривається, виданого пізніше. У Канаді залучення заперечення щодо єдності винаходу під час судового розгляду може зменшити ризик подвійного патентування, оскільки воно забезпечує чіткий шлях для підтримання формули винаходу в материнській заявці та подання виділених заявок на інші підмножини пунктів формули винаходу. Ця стратегія є особливо вигідною, оскільки вона посилює позицію заявника проти подальших заперечень проти подвійного патентування. Однак такий підхід може бути дорогим через надмірні збори за формулу винаходу та необхідність подавати клопотання про продовження експертизи (RCE) після певних звітів експерта, що збільшує час і витрати на судовий розгляд...

Щоб уникнути заперечення щодо єдності винаходу, заявники можуть обмежити свою заявку одним незалежним пунктом на кожну категорію, гарантуючи, що всі пункти формули мають спільну винахідницьку ідею. І навпаки, щоб отримати заперечення щодо єдності винаходу, заявники можуть включити окремі незалежні пункти, спрямовані на фокус кожної потенційної виділеної заявки, роблячи відмінності між пунктами очевидними і уникаючи "з'єднувальних" пунктів, які об'єднують ознаки різних винаходів. Взаємодія з експертом з метою запропонувати заперечення щодо єдності винаходу або запропонувати групи пунктів формули, що відповідають наборам пунктів формули США, також може бути ефективною стратегією. Крім того, інформування експерта про попередній вибір певної підгрупи пунктів формули може допомогти уникнути відкладення експертизи по суті до розгляду заперечення щодо єдності винаходу, що потенційно може скоротити час і витрати на судовий розгляд...» (*David Walters and Robert Baker. Navigating*

unity of invention and double patenting issues: practical strategies for patent protection in Canada // in Smart & Biggar (https://www.smartbiggar.ca/insights/publication/navigating-unity-of-invention-and-double-patenting-issues-practical-strategies-for-patent-protection-in-canada). 14.02.2025).

«...Канадський офіс торговельних марок (CIPPO) запустив аудиторську пілотну програму, яка вимагає від власників канадських торговельних марок, довести використання зареєстрованої марки на всіх товарів та послуг. Відповідно, власники канадських торговельних марок можуть отримувати більше запитів з вимогою "довести або втратити". У січні 2025 року CIPPO надіслала 100 повідомлень випадковим реєстрантам з проханням надати докази використання знака або встановити виняткові обставини, що підтверджують невикористання, інакше існує ризик скасування реєстрації. На сьогоднішній день не було надано жодних даних, які б вказували на те, чи була скасована будь-яка з цих 100 реєстрацій. Ще 50 повідомлень будуть видані в лютому та березні. Після завершення "статистично значущої" кількості перевірок фаза 1 пілотної програми завершиться. У фазі 2 CIPPO оцінить, чи повинна програма тривати, і якщо так, за якими параметрами. Незрозуміло, чи дозволить CIPPO реєстратору видалити лише ці товари та/або послуги, які не використовуються, чи реєстрація буде скасована повністю. Можливо також, що CIPPO дозволить власнику торговельної марки підтримувати всі товари та послуги, якщо вони зможуть довести виправдане невикористання...

Мета канадської аудиторської програми - відмовитись від реєстру та забезпечити, щоб нові подання не блокуються без потреби. Оскільки програма CIPPO все ще знаходиться на ранніх етапах, залишається зрозуміти, чи буде вона успішною. З цього приводу, оскільки Закон про торговельну марку Канади виконував усі вимоги щодо використання для заявок на торговельні марки у 2019 році, здається, це дуже потрібна перевірка власників торговельних марок та спосіб стримування припливу подач торговельної марки» (*Erica R. Halstead. Prove It or Lose It: How USPTO's Audit Program Inspired Canada's Trademark Oversight // Womble Bond Dickinson (US) LLP (https://www.womblebonddickinson.com/us/insights/alerts/prove-it-or-lose-it-how-usptos-audit-program-inspired-canadas-trademark-oversight). 17.02.2025).*

Китайська Народна Республіка

«Китайська національна адміністрація інтелектуальної власності (CNIPA) нещодавно запровадила суворіші критерії формальної експертизи щодо невикористання торговельних марок у Китаї, зокрема, збільшивши навантаження на заявника щодо доказування prima facie у процедурі

анулювання реєстрації за невикористання. Ці зміни відображають прагнення СНІРА більш ефективно боротися зі зловмисними анулюваннями через невикористання. Відповідно до статті 49 Закону КНР "Про товарні знаки", власникам товарних знаків надається трирічний пільговий період від дати реєстрації, після чого будь-яка організація або фізична особа може подати до СНІРА заяву про анулювання реєстрації через невикористання. Історично склалося так, що ініціювати таку дію було відносно легко, оскільки тягар доказування покладался на власника торговельної марки, який повинен був надати докази використання або обґрунтовані причини невикористання...

Однак із запровадженням у 2022 році Інструкції з проведення експертизи та прийняття рішень щодо торговельних марок СНІРА підвищила планку формальних експертиз. Відповідно до статті 65 Інструкції про імплементацію Закону про торговельні марки, до заяви про анулювання реєстрації за невикористанням необхідно додати доказові матеріали. Раніше СНІРА приймав простий результат пошуку у відомій китайській пошуковій системі разом зі специфікацією товарів/послуг, на які поширюється торговельна марка. Тепер заявники повинні подавати детальну інформацію про власника торговельної марки та більш вичерпні результати пошуку в різних пошукових системах...

Відтепер заявники повинні надати попередні докази того, що відповідна торговельна марка не використовувалася протягом трьох років поспіль. Це включає основну інформацію про заявника, таку як сфера діяльності, операційний статус та статус реєстрації торговельної марки. Крім того, заявники повинні провести ретельний пошук на всеосяжних онлайн-платформах і галузевих веб-сайтах, що мають відношення до товарів/послуг, на які поширюється торговельна марка. Результати пошуку повинні включати скріншоти всіх сторінок, починаючи з домашньої сторінки, протягом п'яти послідовних сторінок, причому щонайменше три результати пошуку повинні бути надані на трьох платформах...

Ці підвищені вимоги спрямовані на запобігання зловживанню анулюваннями за невикористанням, а не на обмеження законних заявок. Тому компанії все ще можуть залучати агенції з питань торговельних марок для подання анонімних анулювань за невикористанням, якщо це необхідно. Заявникам рекомендується використовувати назву іншої юридичної особи під час подання заявки та надавати якомога більше доказів того, що цільова торговельна марка не використовується без фактичного комерційного використання. Слід уникати подачі пакетних заявок на анулювання через невикористання від одного заявника протягом короткого проміжку часу, щоб не бути розціненими як зловмисні дії. Незважаючи на підвищені вимоги, дотримання цих критеріїв не створить суттєвих перешкод для подання заявок на анулювання через невикористання» (*Chumeng (Jessica) Xu, Hang Xiao and Zhu Zekai. Changes to Trademark Non-use Cancellations in China // JunHe LLP (<https://www.junhe.com/legal-updates/2614>). 13.02.2025*).

«Середній час перегляду патентів на винахід у Китаї скоротився до 15,5 місяців, повідомляє Китайська національна адміністрація інтелектуальної власності (CNIPA).

CNIPA також зазначила, що середній час перегляду реєстрацій торговельної марки залишається стабільним у чотири місяці.

Наразі в країні існує 124 національних центрів захисту інтелектуальної власності та центрів швидкого обслуговування, що охоплюють 29 провінцій, автономних регіонів та муніципалітетів.

Середній час обробки справ щодо захисту прав інтелектуальної власності залишається протягом двох тижнів. За даними CNIPA, середній час посередництва для спорів інтелектуальної власності під її керівництвом становить протягом 28 днів» (*China shortens assessment time for invention patents // Ministry of Commerce (MOFCOM) (http://chinaipr.mofcom.gov.cn/article/centralgovernment/202502/1990237.html). 05.02.2025).*

«Шанхай, мегаполіс, де розташовано понад 75 000 іноземних підприємств, прагне забезпечити рівний захист інтелектуальної власності (ІВ) для міжнародних інноваторів в рамках своїх зусиль зі створення справедливого бізнес-середовища...

Місто активно впроваджує низку місцевих законів і нормативних актів, присвячених захисту прав інтелектуальної власності. Воно також розпочало спеціальні правоохоронні заходи, розглянувши понад 1200 справ про порушення прав на торговельні марки, пов'язаних з іноземним бізнесом.

...для таких ключових секторів, як електронна комерція та закупівля ліків, місто видало рекомендації щодо посилення галузевої самодисципліни, посилило онлайн-моніторинг порушень прав інтелектуальної власності, а також підтримало проведення попередньої патентної експертизи та пріоритетних переглядів...

Шанхай прискорює зусилля, щоб стати глобальним центром захисту ІВ. У 2024 році місто досягло значного прогресу в розвитку ІВ: кількість патентів на винаходи високої вартості на 10 000 мешканців сягнула 57,9, що на 15,3 відсотка більше, ніж у попередньому році.

Місто також зафіксувало 10,3-відсоткове зростання кількості міжнародних патентних заявок, яких минулого року було подано 6 822» (*Shanghai strengthens IP protection for foreign enterprises // China.org.cn (http://www.china.org.cn/business/2025-02/26/content_117733654.htm). 26.02.2025).*

«...Початок цього року став важливою віхою для Китаю, оскільки він досяг двох важливих рубежів, які сигналізують про потенційну зміну

його ролі на світовій арені. Глобальний випуск DeepSeek, передової штучної моделі, призначеної для складних міркувань та обробки природної мови, та успіх анімаційного фільму " Ne Zha 2 викликали дискусії про зростаючу індустрію інтелектуальної власності (ІВ) в Китаї. Протягом десятиліть Китай був відомий як "світова фабрика", що виробляє широкий спектр товарів, від одягу до електроніки, які люди в усьому світі цінують за їх конкурентоспроможні ціни та якість. Однак останні події знаменують собою новий поворот у розвитку Китаю, демонструючи досягнення, яких він досяг не у виробництві, а у сфері створення оригінальної інтелектуальної власності...

DeepSeek пропонує новий підхід до розробки економічно ефективних чат-ботів зі штучним інтелектом з багатообіцяючим відкритим вихідним кодом, кидаючи виклик домінуванню усталених гравців із закритим вихідним кодом у цій галузі. Водночас, Ne Zha 2, а також довгоочікувана відеогра Black Myth: Wukong, що вийшла минулого року, демонструють зростаючу здатність Китаю створювати переконливі сюжети та персонажів, що вкорінені в культурі країни. Такий розвиток подій свідчить про перехід від економіки, орієнтованої на виробництво, до економіки, яка цінує і культивує творчість та інновації. Ця нова тенденція нерозривно пов'язана з індустріальною трансформацією Китаю за останні три десятиліття, рушійною силою якої був переважно приватний сектор...

Масштабний внутрішній ринок Китаю з майже 1 мільярдом заможних користувачів мобільних телефонів стимулював зростання індустрії виробництва мобільних телефонів та пов'язаної з нею екосистеми додатків. Цей технологічний досвід був перенесений у сектор електромобілів та акумуляторів, що вивело Китай на передові позиції на цьому ринку, який стрімко зростає. Електромобілі та акумулятори китайського виробництва перетворюються на мобільні розважальні центри, віддзеркалюючи функціональність смартфонів. На цих транспортних засобах користувачі споживають різноманітний цифровий контент, включаючи фільми, відеоігри та додатки. Цей зростаючий цифровий ландшафт підкреслює критичну важливість надійного захисту прав інтелектуальної власності (ПІВ)...

Творчі таланти, незалежно від того, чи займаються вони розробкою програмного забезпечення, кіновиробництвом або гейм-дизайном, потребують впевненості в тому, що їхні ідеї та творіння будуть надійно захищені законом, що сприятиме інноваціям та інвестиціям. Щоб реалізувати весь потенціал цієї нової ери, Китаю необхідно розвивати енергійну екосистему програмістів, творців, письменників, художників, продюсерів і кінематографістів, а для цього потрібні стратегічні інвестиції в розвиток талантів, потужна технологічна інфраструктура та ефективні мережі дистрибуції. Це перегукується з траєкторією розвитку Японії, країни, відомої своїм плідним виробництвом культурних продуктів, зокрема манги, аніме, відеоігор, фільмів і телевізійних драм. Успіх Японії демонструє силу сильної системи захисту ПІВ у сприяттві процвітанню креативної економіки...

Угода про регіональне всеосяжне економічне партнерство, членами якої є і Китай, і Японія, з її акцентом на ПІВ, ще більше посилює важливість захисту ПІВ у міжнародній торгівлі та співробітництві. Крім того, демографічна ситуація в Китаї, що характеризується швидким старінням населення, створює як виклики, так і можливості. Зростаючий попит на рішення для догляду за людьми похилого віку зумовлює необхідність розробки та впровадження роботів зі штучним інтелектом. Недорогі роботи зі штучним інтелектом мають вирішальне значення для підтримки величезного населення Китаю, яке становить 1,4 мільярда осіб, а також для задоволення подібних потреб Японії, де кількість людей похилого віку становить 125 мільйонів.

Партнерство між Китаєм і Японією в цій сфері може призвести до розвитку і глобального лідерства нової галузі, орієнтованої на допоміжні технології та рішення на основі штучного інтелекту для суспільств, що старіють. Поєднуючи виробничу майстерність Китаю та швидкий розвиток можливостей ШІ з досвідом Японії в робототехніці та догляді за людьми похилого віку, обидві країни можуть вирішити свої демографічні проблеми, одночасно стимулюючи інновації та економічне зростання. Зростання DeepSeek, успіх Ne Zha 2 та минулорічний ажіотаж навколо фільму Black Myth: Wukong - це не поодинокі випадки. Вони відображають ширшу тенденцію - перехід до економіки, заснованої на знаннях, де творчість та інновації цінуються і захищаються.

Шлях Китаю від "світової фабрики" до творця оригінальної інтелектуальної власності тільки починається. Інвестуючи у свої творчі таланти, зміцнюючи систему захисту прав інтелектуальної власності та сприяючи міжнародному співробітництву, особливо з такими країнами, як Японія, Китай може зміцнити свої позиції світового лідера в індустрії ІВ. Цей перехід обіцяє не лише економічне зростання, а й багатший культурний ландшафт, що сприятиме створенню більш різноманітної та динамічної глобальної творчої екосистеми. Оскільки Китай продовжує розвиватися і зростати, його прихильність до захисту інтелектуальної власності та інновацій матиме вирішальне значення для формування його майбутнього як головного гравця у світовій економіці...» (*Kimihiko Fukuyama. Dawn of a new era for China's IP industry // China Daily Information Co (CDIC) (<https://www.chinadaily.com.cn/a/202502/28/WS67c0f5a2a310c240449d7b70.html>) . 28.02.2025*).

Королівство Нової Зеландії

«...Нова Зеландія не вказана у звіті USTR Special 301. Вона не згадується в Огляді відомих ринків підробок і піратства (eview of Notorious Markets for Counterfeiting and Piracy).

Нова Зеландія має значний досвід у сфері захисту прав інтелектуальної власності (ПІВ) і є активним учасником міжнародних зусиль, спрямованих на посилення захисту прав інтелектуальної власності в усьому світі. У 1984 році Нова Зеландія приєдналася до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і є членом багатьох органів та договорів ВОІВ. Нова Зеландія бере участь у Раді з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності (TRIPS). Відомство інтелектуальної власності Нової Зеландії (IPONZ) допомагає тим, чий авторські права були порушені. Засоби захисту включають як цивільні, так і кримінальні варіанти примусового виконання. Ці варіанти реалізуються різними відомствами, в тому числі Міністерством бізнесу, інновацій та зайнятості (MBIE) та Митною службою. Крадіжка ІВ є рідкісним, але не безпрецедентним явищем...

У 2022 році, відповідно до умов угоди про вільну торгівлю між ЄС та Новою Зеландією, Нова Зеландія продовжила термін дії авторського права з 50 до 70 років, привівши своє законодавство у відповідність до законодавства ЄС. З 2018 року уряд переглядає Закон про авторське право 1994 року. Хоча цей процес ще триває, його головна мета - забезпечити відповідність новозеландських законів і правил про авторське право цілям у технологічному середовищі, що швидко змінюється.

Нова Зеландія не публікує спеціальної статистики щодо вилучення контрафактних товарів. У країні діє надійна процедура переслідування порушників прав інтелектуальної власності. Поліція Нової Зеландії уповноважена розслідувати та переслідувати підробку торгових марок...» (2024 *Investment Climate Statements: New Zealand // U.S. State Department* (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/new-zealand/>). 02.2025).

Королівство Норвегія

«...У 2008 році Норвегія була включена до звіту USTR Special 301 через занепокоєння щодо захисту фармацевтичних патентів, але з 2013 року не потрапляла до цього списку.

Норвегія не входить до Списку сумнозвісних ринків. Норвегія дотримується ключових міжнародних угод щодо захисту прав інтелектуальної власності (наприклад, Конвенції Паризького союзу про охорону промислової власності, Бернської конвенції про авторське право, Всесвітньої конвенції про авторське право 1952 року та Римської конвенції). Вона повідомила Світову організацію торгівлі (WTO) про свої основні закони про ПІВ, які охоплюють Угоду WTO про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності.

Основні національні закони, що регулюють права інтелектуальної власності, включають: Закон про патенти від 15 грудня 1967 року, зі змінами та доповненнями; Закон про промислові зразки від 14 березня 2003 року; Закон

про авторське право від 12 травня 1961 року, зі змінами та доповненнями; Закон про компонування та дизайн від 15 червня 1990 року, зі змінами та доповненнями; Закон про маркетинг від 9 січня 2009 року; та Закон про торговельні марки від 26 березня 2010 року. Як член Європейської економічної зони (ЕЕА), Норвегія прийняла законодавство, спрямоване на імплементацію Директиви ЄС про авторське право 2001 року. Поправки до Норвезького закону про торговельні марки, що імплементують Директиву про торговельні марки (ЄС) 2015/2436 у норвезьке законодавство, набули чинності 1 березня 2023 року. Цей законодавчий акт також захищає комерційну таємницю та промислові зразки, включаючи компонування напівпровідникових мікросхем.

У червні 2005 року Норвегія прийняла законодавство, засноване на Директиві ЄС про авторське право 2001 року, для боротьби з інтернет-піратством, але подальші судові справи показали, що закон не забезпечує достатніх підстав для правозастосування. У 2018 році Норвегія прийняла модернізований Закон про авторське право. Закон роз'яснює процес отримання доступу до ідентифікаційної інформації про порушників та запроваджує механізм блокування сайтів. Позитивні зрушення у сфері правозастосування доповнюються зростанням популярності легальних альтернативних стрімінгових сервісів, таких як Spotify, Netflix, Apple TV+, Disney+ та НВО.

У Норвегії немає прямої заборони на імпорт або експорт контрафактних або піратських товарів для приватного використання або споживання. Однак імпорт або експорт з метою перепродажу або з іншою комерційною метою контролюється норвезькою митницею, а правовласники отримують повідомлення про порушення. Митниця може вилучити та утримувати підозрілі контрафактні товари до п'яти робочих днів, протягом яких правовласники можуть прийняти рішення про судову заборону або інше врегулювання. Якщо правовласник не продовжує справу або не відповідає на повідомлення, товари повертаються імпортеру (якщо тільки вони не вважаються шкідливими). Для порівняння, митники в ЄС мають ширші повноваження щодо вилучення, затримання та знищення контрафактних товарів. У 2010 році норвезька митниця створила офіс з питань ПІВ для координації навчання та підвищення обізнаності. У 2015 році уряд Норвегії запустив новий веб-сайт та інформаційну кампанію під назвою "Обирай справжню угоду" (Choose the Real Deal) (velgekte.no).

Уряд Норвегії не вважає себе зобов'язаним, відповідно до Угоди про ЕЕА, імплементувати Директиву ЄС про правозастосування. Правовласники повідомляють, що правоохоронні органи почали розслідувати серйозні випадки порушення авторських прав, що призвело до закриття кількох інтернет-сайтів, які сприяли порушенню. Однак правовласники стверджують, що влада все ще не надає належного пріоритету справам про порушення авторських прав та інтернет-піратство...» (*2024 Investment Climate Statements: Norway // U.S. State Department* (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/norway/>). 02.2025).

Королівство Таїланд

«...Влада Таїланду розпочала загальнонаціональну інформаційну кампанію для боротьби з продажем та використанням контрафактної продукції з метою посилення захисту інтелектуальної власності...»

Ініціатива, координована Оперативним командуванням внутрішньої безпеки (ISOC) та іншими державними відомствами, приватним сектором і міжнародними партнерами, спрямована на навчання продавців, підприємців та споживачів щодо прав інтелектуальної власності та ризиків, пов'язаних з підробками. Кампанія, що включає серію заходів по всій країні протягом лютого та березня, є частиною ширших зусиль з посилення правозастосування у сфері ІВ, оскільки перебування Таїланду у списку спостереження Торгового представника США через слабкий захист ІВ може зашкодити економічній стабільності та міжнародним торговим відносинам...

Представники ISOC закликають громадськість уникати купівлі та продажу контрафактної продукції і повідомляти про порушення, що сприятиме створенню більш справедливого бізнес-середовища, зміцненню економічної стабільності та підтримці високих стандартів якості товарів і послуг, важливих також для туристичного сектору...» (*Thailand launches campaign against counterfeit goods // Pattaya Mail Publishing Co., Ltd. (https://www.pattayamail.com/thailandnews/thailand-launches-campaign-against-counterfeit-goods-2-490724). 14.02.2025).*

Об'єднані Арабські Емірати

«Міністерство економіки ОАЕ оголосило стратегічну тримісячну дорожню карту з розвитку "зеленої інтелектуальної власності" (ІВ), спрямовану на стимулювання інновацій та технологічної локалізації в усіх секторах сталої економіки країни.»

...ця ініціатива є частиною амбітних зусиль ОАЕ, спрямованих на перехід до циркулярної економіки та зміцнення позиції країни як лідера в галузі зелених інновацій.

Дорожня карта збігається з Місяцем інновацій в країні і спрямована на спільні ініціативи з місцевими та глобальними зацікавленими сторонами. Мета - прискорити реєстрацію патентів на стійкі технології, зміцнивши лідерство ОАЕ в Глобальному інноваційному індексі» (*UAE Unveils Green IP Roadmap to Boost Innovation and Sustainability // Devdiscourse (https://www.devdiscourse.com/article/business/3262675-diplomatic-discourse-rubios-european-and-middle-eastern-tour). 13.02.2025).*

Республіка Гана

«В основі економічної трансформації будь-якої країни лежать інновації – від проривних винаходів до революційних бізнес-моделей та технологій, що змінюють галузі. Ці інновації ґрунтуються на ідеях, які перетворюються на комерційні продукти та послуги, захищені правом інтелектуальної власності (ІВ) та масштабно впроваджуються для вирішення конкретних проблем споживачів.

Історично склалося так, що держави усвідомлювали важливість захисту винахідливості та творчості, які стимулюють інновації, і створювали режими інтелектуальної власності для підтримки новаторів. Найбільш інноваційні економіки світу, такі як США та Китай, довели, що їхнє лідерство в інноваційній екосистемі забезпечується саме ефективним захистом ІВ.

Сильні режими ІВ створюють правові та економічні умови, які заохочують інвестиції в дослідження та розробки, захищають результати інновацій, забезпечують конкурентні переваги та залучають інвестиції в інноваційний сектор.

На жаль, в Гані режим ІВ не використовувався належним чином для підтримки інновацій. Він характеризується застарілими законами, неефективними регуляторними та інституційними механізмами, які не відповідають сучасним тенденціям, технологіям та інноваційним потребам.

Тому варто відзначити наміри уряду Гани стати лідером інновацій в Африці. В умовах технологічного прогресу в різних галузях (фінтех, штучний інтелект, біотехнології, креативні індустрії) досягнення інноваційного лідерства вимагає наявності надійної, оперативної та перспективної нормативно-правової бази у сфері ІВ, яка забезпечує ефективні механізми впровадження та інституційну підтримку для стійких інновацій...

Інновації – це циклічний процес перетворення ідей на комерційно вигідні продукти та послуги. Хоча самі ідеї не підлягають правовому захисту, вони є основою для прав інтелектуальної власності, таких як патенти, авторські права та торговельні марки.

Рушійною силою інновацій є підприємці, засновники та винахідники, яких мотивує потреба вирішувати проблеми споживачів або суспільства в цілому, а також економічні стимули, такі як прибуток, частка ринку або залучення інвестицій. Інноваційна діяльність створює конкурентний ринок, який потребує захисту інвестицій в працю, час та ресурси інноваторів.

Режими захисту ІВ використовуються для забезпечення економічних вигод для інноваторів та захисту їхніх активів, продуктів і послуг від недоброчесного копіювання, імітації та використання. Саме завдяки захисту ІВ з'явилися такі технологічні гіганти, як Apple, Microsoft, OpenAI, Huawei, які розширюють свою глобальну присутність, використовуючи свої запатентовані технології та отримуючи прибутки, що вигідні акціонерам та урядам через

податки. Інновації, підкріплені захистом ІВ, також покращують соціальне, продуктивне та економічне життя кінцевих споживачів.

В цілому, ефективні режими ІВ створюють значні економічні переваги: залучають інвестиції, створюють робочі місця та збільшують податкові надходження. Тому, прагнучи до інноваційного лідерства, Гані необхідно зосередитися на створенні інноваційної екосистеми, яка пріоритизує та забезпечує надійний захист та впровадження прав інтелектуальної власності...

Для розуміння ролі ІВ у досягненні інноваційного лідерства важливо розрізняти поняття інтелектуальної власності, активів ІВ та прав ІВ. Інтелектуальна власність (ІВ) – це результати розумової діяльності: винаходи, твори мистецтва, бренди та бізнес-процеси. Активи ІВ – це власність на ці результати, наприклад, запатентований винахід, зареєстрована торговельна марка або твір, захищений авторським правом. Права ІВ – це юридичний захист, що надається власникам активів ІВ, який дозволяє їм виключне використання та захист від несанкціонованої експлуатації. До основних видів прав ІВ належать патенти, авторські права, торговельні марки, комерційна таємниця та промислові зразки.

Сучасні правові рамки захисту ІВ постійно стикаються з викликами, пов'язаними зі швидким технологічним прогресом. Незважаючи на ці виклики, підприємцям необхідно розуміти доступні види захисту ІВ для своїх інновацій та стратегічно застосовувати відповідні режими захисту, що відповідають їхнім галузям та бізнес-моделям для максимального економічного ефекту. Це особливо важливо для бізнесу, оскільки законодавство Гани у сфері ІВ та механізми його впровадження наразі не відповідають потребам глобальної цифрової економіки...

Для стимулювання інноваційного лідерства Гани потрібна термінова реформа ІВ. Ця реформа має бути багатоаспектною і охоплювати як правові структури, так і адміністративні механізми впровадження.

Необхідно модернізувати чинний режим ІВ, переглянувши, змінивши та ухваливши нові закони, що відображають реалії цифрових інновацій та зростаюче використання штучного інтелекту, машинного навчання та технологій блокчейн. Це забезпечить відповідність законів технологічному прогресу та надасть інноваторам переваги, необхідні для подальших інвестицій у нові продукти та послуги.

Реформа також має збалансувати традиційні доктрини ІВ з новими технологічними можливостями. Зокрема, потрібно розробити чіткі настанови щодо питань власності на контент, створений штучним інтелектом, та захисту ІВ для творів, створених за допомогою комп'ютера.

Крім того, реформа має підвищити адміністративну ефективність шляхом цифровізації процесів реєстрації та впровадження ІВ для зменшення бюрократичних затримок та сприяння дотриманню вимог. Цього можна досягти за допомогою інституційної підтримки, яка заохочує інвестиції в нові

технології, нарощує потенціал персоналу та сприяє активній взаємодії із зацікавленими сторонами.

Поряд із регуляторними реформами, інноватори та засновники бізнесу також повинні впроваджувати стратегії захисту ІВ на рівні компаній, щоб уникнути ризиків недобросовісної експлуатації з боку інших. Стратегії, спрямовані на підвищення обізнаності працівників щодо захисту ІВ, належні системи обліку та подачі заявок, обмеження доступу до інформації на основі принципу "необхідно знати" підкріплені зобов'язаннями про нерозголошення, реєстрація об'єктів ІВ, де це доцільно, та спрощені системи повідомлення про порушення всередині компаній можуть сприяти посиленню захисту та впровадження ІВ...

Гана не зможе досягти інноваційного лідерства без сильного режиму інтелектуальної власності. Захист інтелектуальної власності – це інвестиція в економічне зростання, що гарантує, що творці, винахідники та бізнес отримують вигоду від своєї винахідливості...» (*Richard NUNEKPEKU. Intellectual Property as a tool to driving innovation leadership // The Business & Financial Times (<https://thebftonline.com/2025/02/13/intellectual-property-as-a-tool-to-driving-innovation-leadership/>). 13.02.2025*).

Республіка Індія

«Угода з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності (TRIPS), є фундаментальною частиною міжнародного законодавства про інтелектуальну власність, адмініструється Світовою торговою організацією (WTO). Вона встановлює мінімальні стандарти захисту прав інтелектуальної власності серед країн-членів, створюючи рівні умови в міжнародній торгівлі. З огляду на центральну роль інтелектуальної власності в економічному зростанні та інноваціях, TRIPS набуває величезного значення, особливо для країн, що розвиваються, таких як Індія...»

Для Індії, як члена WTO, дотримання TRIPS означає необхідність узгодження своїх законів про інтелектуальну власність з міжнародними стандартами, що вимагає захист різних форм ІВ. Індія стикається з викликом балансування потреби в захисті інновацій з гарантією доступу до необхідних товарів та послуг, особливо доступних лікарських засобів. Індія також має бути прозорою у своїх політиках та практиках ІВ...

Після вступу в дію TRIPS Індія провела значні реформи своїх законів про інтелектуальну власність, зокрема ввела продуктові патенти в фармацевтичній галузі, посилила захист торговельних марок та авторських прав, та прийняла закон про географічні зазначення для захисту продуктів із специфічних регіональних походжень. Ці реформи привели до зближення Індії з міжнародними стандартами, але також поставили перед нею завдання балансування захисту прав інтелектуальної власності з необхідністю

забезпечення доступу до доступних ліків та просування громадського здоров'я...

Індія вміло балансує свої зобов'язання за TRIPS з соціально-економічними потребами, використовуючи гнучкість угоди для забезпечення доступу до доступних ліків, захист традиційних знань та біорізноманіття. Це включає використання обов'язкової ліцензії для виробництва запатентованих ліків у надзвичайних ситуаціях та створення Цифрової бібліотеки традиційних знань для захисту індіанських знань від неправомірного використання.

Виконання TRIPS дозволило Індії стати привабливим напрямком для інвестицій та інновацій, сприяючи прямим іноземним інвестиціям, передачі технологій та підприємництву. Однак пандемія COVID-19 посилили дебати про права інтелектуальної власності та їх вплив на глобальне здоров'я, приводячи до пропозиції Індії та Південної Африки тимчасово скасувати певні положення TRIPS для полегшення виробництва вакцин. Цей крок, незважаючи на опір розвинених країн, знаменував собою зміну в глобальних нормах прав інтелектуальної власності, визнаючи пріоритет громадського здоров'я у виняткових обставинах...

Для бізнесу в Індії дотримання TRIPS дозволяє уникнути спорів, стимулювати інновації та співпрацювати з міжнародними компаніями для досліджень, розробок та розширення ринку, сприяючи економічному зростанню та конкурентоспроможності Індії на глобальному рівні...» (*TRIPS Agreement: Balancing Trade and Intellectual Property Rights // De Penning & De Penning* (<https://depenning.com/blog/trips-agreement-balancing-trade-and-intellectual-property-rights/>). 13.02.2025).

«...Угоди про перехресне ліцензування (Cross-licensing agreements) стають життєво важливим інструментом у сфері інтелектуальної власності (ІВ) в Індії, дозволяючи компаніям обмінюватися технологіями, захищати патенти та уникати дорогих судових розглядів. Ці угоди передбачають взаємний обмін патентними або технологічними правами між двома або більше сторонами, сприяючи інноваціям та співпраці...

Перехресне ліцензування регулюється такими законами, як Закон про патенти (1970), Закон про торговельні марки (1999) та Закон про авторське право (1957), а також Законом про конкуренцію (2002) з метою запобігання антиконкурентним практикам...

Ключові аспекти перехресного ліцензування в Індії:

Патентні пули та спільні інновації:

- перехресне ліцензування часто призводить до створення патентних пулів, де кілька компаній спільно використовують патенти, пов'язані з певною технологією. Такі приклади, як Open Invention Network (OIN), демонструють, як такі пули стимулюють інновації, роблячи патенти доступними для учасників.

- ці угоди допомагають компаніям отримати доступ до взаємодоповнюючих технологій, зменшити витрати на НДДКР і прискорити розробку продуктів, особливо в таких галузях, як фармацевтика, біотехнології та інформаційні технології...

Переваги:

- Зменшення кількості судових спорів: Перехресне ліцензування допомагає вирішувати патентні спори без тривалих судових баталій.
- Економічна ефективність: Компанії розподіляють витрати на R&D та уникають високих ліцензійних платежів.
- Конкурентоспроможність на ринку: Доступ до різноманітних технологій розширює асортимент продукції та присутність на ринку...

Недоліки:

- Проблеми з правозастосуванням: Юрисдикційні питання та нечіткі умови можуть ускладнити виконання угод.
- Ризик неправомірного використання: Спільні запатентовані технології можуть бути використані іншою стороною.
- Антиконтурентні ризики: Погано структуровані угоди можуть зашкодити ринковій конкуренції...

Юридичні міркування:

Перехресне ліцензування має відповідати антимонопольному законодавству, щоб запобігти монополістичній практиці. Комісія з питань конкуренції Індії (CCI) стежить за тим, щоб ці угоди не обмежували доступ до ринку і не зловживали домінуючим становищем.

Належна реєстрація угод в органах влади, таких як патентне відомство, посилює їхню юридичну силу...

Перехресне ліцензування проти стандартного:

- На відміну від стандартного ліцензування, яке є одностороннім, перехресне ліцензування передбачає взаємний обмін правами інтелектуальної власності без прямого грошового обміну. Це ідеальний варіант, коли компанії володіють патентами, що перетинаються або доповнюють один одного...

Проблеми в Індії:

- обмежена обізнаність про переваги перехресного ліцензування та культурний опір співробітництву перешкоджають його впровадженню. Компанії часто бояться розкрити цінну ІВ або втратити конкурентну перевагу...

Потенціал у різних галузях:

- У фармацевтиці перехресне ліцензування уможливорює співпрацю над генеричними препаратами при дотриманні патентів.
- У сфері технологій такі компанії, як AMD та Intel, використовують перехресне ліцензування для обміну критично важливими технологіями та уникнення судових спорів.

- В автомобілебудуванні та відновлюваній енергетиці воно сприяє розвитку акумуляторів для електромобілів та сталому виробництву...

Угоди про перехресне ліцензування мають значний потенціал для стимулювання інновацій, зниження витрат і підвищення конкурентоспроможності в Індії. Хоча існують такі проблеми, як юридичні складнощі та культурні бар'єри, їх вирішення може розкрити всі переваги перехресного ліцензування, стимулюючи зростання в різних галузях та більш ефективне позиціонування індійського бізнесу на світовій арені...» (*Cross-Licensing Agreements: A Strategic Tool to Minimise Patent Conflicts // De Penning & De Penning* (<https://depenning.com/blog/cross-licensing-agreements-a-strategic-tool-to-minimise-patent-conflicts/>). 11.02.2025).

«В Індії триває масштабне оновлення екосистеми прав інтелектуальної власності (ПІВ), зусилля зосереджені на оптимізації процесу подання заявок, модернізації цифрової інфраструктури та розширенні кадрового потенціалу...»

Серед ключових змін - значне збільшення кількості заявок на патенти, що зросла з 42 951 у 2013-14 роках до 92 168 у 2023-24 роках, при цьому було видано 103 057 патентів. Примітно, що резиденти зараз роблять більший внесок у подачу заявок на патенти, ніж транснаціональні корпорації: їхня частка зросла більш ніж удвічі - з 25,5% у 2013-14 роках до 56% у 2023-24 роках. За кількістю заявок на торговельні марки Індія посідає четверте місце у світі: кількість заявок зросла з 2 тис. у 2016-17 роках до 4,8 тис. у 2023-24 роках, хоча кількість реєстрацій перебуває на стадії стабілізації. У 2024 році Індія також підписала Ер-Рядський договір про закони у сфері промислових зразків, який зосереджується на охороні промислових зразків та приведенні їх у відповідність до світових стандартів. Ці позитивні зрушення знайшли своє відображення у покращенні рейтингу Індії в Глобальному інноваційному індексі, яка піднялася з 66-го місця у 2016 році до 39-го у 2024 році...

Незважаючи на ці досягнення, в індійському режимі ПІВ залишається кілька проблем. Відтік платежів у сфері ІВ перевищує надходження: у 2021 році Індія заплатила 8,63 млрд доларів США за використання іноземних об'єктів ІВ порівняно з 870 млн доларів США, отриманих за свої об'єкти ІВ. Тривалий процес патентної експертизи та величезна кількість нерозглянутих заявок (близько 1,64 тис. станом на березень 2022 року) є значними перешкодами. Середній час, необхідний для розгляду патентної заявки в Індії, майже втричі довший, ніж у Китаї та США. Обмеженість кадрів: у патентному відомстві Індії працює лише 956 осіб порівняно з 13 704 у Китаї та 8 132 у США, що поглиблює ці затримки. Складні судові процедури, слабе правозастосування законів про інтелектуальну власність та відсутність закону про ексклюзивність даних ще більше ускладнюють ситуацію. Крім того, недостатні інвестиції

приватного сектору в науково-дослідницьку діяльність, які в Індії становлять 0,65% ВВП, перешкоджають інноваціям та комерціалізації патентів...

Для зміцнення екосистеми ПІВ Індії пропонується кілька заходів. Серед них - встановлення фіксованих термінів для різних етапів, зменшення навантаження на заявників, розбудова спроможності органів захисту прав інтелектуальної власності та створення Центрального координаційного органу з питань захисту прав інтелектуальної власності. Також рекомендується створити ексклюзивну установу вищого рівня для розвитку ПІВ, спеціальне законодавство для боротьби з підробками та піратством, а також спеціальні колегії у вищих судах з питань ІВ. Додатковими кроками є запровадження статусу "заявка на отримання патенту", проведення аудиту у сфері ІВ та сприяння фінансуванню і комерціалізації ПІВ під заставу ІВ. Цілісний перегляд національної політики у сфері ПІВ, сприяння інноваціям в академічних установах та посилення партнерства між промисловістю та академічними колами у сфері НДДКР також мають вирішальне значення для створення сприятливого середовища у сфері ПІВ...» (*Revamping India's Intellectual Property Rights Ecosystem // Rau's IAS Study Circle (<https://compass.rauias.com/current-affairs/india-intellectual-property-rights-ecosystem/>). 21.02.2025*).

«Протягом багатьох років логотипи, назви та джінгли домінували в законодавстві про торговельні марки, але поява нетрадиційних торговельних марок - зокрема, тактильних знаків - змінює ландшафт брендингу. Тактильні знаки, які стимулюють рецептори шкіри та створюють унікальні відчуття, допомагають диференціювати бренди та покращують досвід споживачів. Прикладами можуть слугувати текстурований багаж Louis Vuitton або контейнери для напоїв Underberg AG, і хоча вони особливо цінуються в таких галузях, як космічна промисловість, виробництво напоїв та товарів високого класу, їхнє юридичне визнання пов'язане з певними труднощами. На відміну від традиційних торговельних марок, тактильні знаки не отримують правову охорону автоматично після першого використання; вони повинні продемонструвати розрізняльну здатність і нефункціональність і часто покладаються на вторинне значення, що формується через визнання споживачами з часом. Встановлення розрізняльної здатності є складним завданням, оскільки текстури та матеріали часто розглядаються як функціональні або естетичні особливості, а не як відмітні елементи брендингу...

Крім того, документування тактильних відчуттів створює практичні проблеми, оскільки реєстри торговельних марок традиційно покладаються на візуальні або слухові уявлення; описи, 3D-моделі або електронні сенсорні файли були запропоновані як альтернативи, але жоден з них не набув широкого визнання. Суб'єктивна природа дотику ускладнює об'єктивний аналіз, що

потенційно може призвести до непослідовних рішень про порушення та невизначеності для власників брендів. Крім того, комерційні обмеження, такі як високі витрати на реєстрацію та ризик того, що тактильні характеристики можуть вважатися загальноживаними або функціональними, особливо впливають на малі та середні підприємства. Навіть у таких юрисдикціях, як Індія, де ведуться дискусії, відсутність чітких законодавчих визначень або прецедентів додає невизначеності...

Незважаючи на ці перешкоди, майбутнє тактильних торговельних марок є багатообіцяючим. Розвиток тактильних технологій та штучного інтелекту може призвести до стандартизації методів опису та оцінки тактильних знаків, а зростаючий інтерес споживачів до мультисенсорних відчуттів стимулює інтеграцію дотику в упаковку предметів розкоші, косметичних та харчових продуктів. Міжнародна гармонізація законів про торговельні марки, потенційно через такі організації, як ВОІВ, могла б забезпечити необхідну ясність і правову визначеність для заохочення ширшого впровадження. Зрештою, хоча тактильні знаки є перспективним напрямком у сенсорному брендингу, подолання перешкод у вигляді розрізняльної здатності, нефункціональності та репрезентативності вимагатиме ретельної правової модернізації та глобальної співпраці, щоб збалансувати інновації з правовою визначеністю...» (*DRISHTI RAWAT. Can Tactile Marks Be Effectively Protected Under Trademark Law? // IPLF* (<https://www.ipandlegalfilings.com/can-tactile-marks-be-effectively-protected-under-trademark-law/>). 24.02.2025).

«...На сучасному жорсткому конкурентному індійському ринку брендинг має важливе значення для побудови довіри, формування лояльності клієнтів і стимулювання зростання компаній. Успішні бренди, такі як Reliance і Tata, продемонстрували, що сильна, добре впізнана торгова марка не лише сигналізує про якість і послідовність, а й збільшує продажі та слугує ефективним маркетинговим інструментом. Регульовані Законом про торговельні марки від 1999 року, торговельні марки забезпечують правовий захист різних аспектів бренду, перетворюючи простий ідентифікаційний знак на символ найвищої якості послуг і продукції, якщо вони підкріплені зразковим обслуговуванням клієнтів, стабільною якістю та ефективною рекламою...

Компанії можуть ще більше підвищити цінність свого бренду, поширюючи свої торговельні марки на нові товарні категорії або ринки - наприклад, використовуючи зареєстровану ароматичну торговельну марку для випуску супутніх товарів, таких як свічки, ароматизатори для дому або предмети особистої гігієни. Однак процес захисту нетрадиційних торговельних марок, таких як запахи, кольори або звуки, створює додаткові труднощі порівняно з традиційними торговельними марками. Такі знаки часто вимагають значних доказів набутої розрізняльної здатності або вторинного значення, а це означає, що для подолання правових перешкод потрібні значні зусилля з

брендингу та маркетингу. Крім того, культурні та географічні відмінності в інтерпретації цих нетрадиційних торговельних марок можуть впливати на сприйняття їх споживачами, а законодавчі положення, такі як розділ 4 Закону про конкуренцію 2002 року, гарантують, що просування брендів залишається справедливим і вільним від зловживань домінуючою ринковою владою...

Окрім правового захисту, торговельні марки відіграють життєво важливу роль у загальній маркетинговій стратегії компанії. Вони необхідні для підвищення впізнаваності та створення довготривалого капіталу бренду, а їх послідовне використання в комунікаціях, пакуванні та на цифрових платформах посилює ідентичність бренду та ще більше зміцнює лояльність клієнтів. Сильна торговельна марка може стримувати порушення прав, а також слугувати наступальним інструментом, допомагаючи відбиватися від конкурентів і створюючи можливості для зростання за допомогою стратегічних альянсів, франчайзингу та ліцензування...

Доктрина набутої розрізняльної здатності має вирішальне значення в цій системі, гарантуючи, що лише ті знаки, які з часом перетворилися на надійні ідентифікатори джерела, отримують охорону торговельної марки. Такий баланс запобігає монополізації загальних або описових термінів, водночас винагороджуючи підприємства, які інвестують у створення виразного іміджу бренду. Крім того, питання невикористаних торговельних марок, які часто реєструються стратегічно, щоб заблокувати конкурентів або захистити репутацію бренду, свідчить про важливість, яку компанії надають певним позначенням, навіть якщо вони активно не використовуються на ринку...

Загалом, стратегічне використання та захист торговельних марок має важливе значення для забезпечення конкурентних переваг, зміцнення довіри споживачів та забезпечення сталого зростання бізнесу в умовах динамічного ринкового середовища Індії...» (*Amritanshu. Trademarks and Market Distinctiveness: Analyzing the Antitrust Implications of Branding Strategies // IPLF* (<https://www.ipandlegalfilings.com/trademarks-and-market-distinctiveness-analyzing-the-antitrust-implications-of-branding-strategies/>). 20.02.2025).

Республіка Індонезія

«...З розвитком екологічних викликів модна індустрія стає все більше орієнтованою на кругову економіку, де upcycling виступає як один із ключових інструментів для зменшення відходів та збереження ресурсів. На відміну від традиційної переробки, upcycling зберігає початкову структуру виробу, перетворюючи його на новий продукт (наприклад, перетворення старих джинсів Levi's у сумки або використання брендovаних гудзиків у ювелірних виробax)...

Незважаючи на екологічні переваги upcycling, цей процес створює складні юридичні проблеми, зокрема у сфері прав інтелектуальної власності.

Судові справи, як у випадках Chanel проти Shiver & Duke та Rolex проти BeckerTime, показують, що використання брендovаних компонентів у перероблених виробах може призвести до претензій щодо порушення прав на товарний знак чи "passing off" – неправомірного використання репутації бренду. Такі випадки підтверджують, що навіть екологічно орієнтовані ініціативи можуть потрапити у юридичну «сірку зону»...

Проблематика загострюється через відсутність в Індонезії чітких правил щодо принципу вичерпання прав (trademark exhaustion), відомого в США як doctrine of first sale. Натомість патентне законодавство країни використовує національну доктрину вичерпання, яка вимагає дозволу від власників патентів для імпорту товарів. Така правова невизначеність створює складнощі для дизайнерів та малих креативних підприємств, які займаються upcycling...

В умовах зростаючого екологічного тиску необхідно оновити правову систему, інтегрувавши екологічні пріоритети у закони про інтелектуальну власність. Серед можливих рішень:

- Введення положень про сталість у законах про товарні знаки, авторське право та дизайн.
- Надання легальних стимулів для брендів, що сприяють ініціативам кругової економіки, наприклад, через спрощене ліцензування ІВ для upcycling.
- Визначення чітких принципів вичерпання прав, що дозволяло б легальне перепродаж та модифікацію легально придбаних товарів без порушення прав власника...

Таким чином, сучасні виклики в галузі екології та моди потребують перегляду інтелектуального права, щоб забезпечити баланс між захистом інтересів правовласників та підтримкою інновацій у сфері стійких, екологічно чистих бізнес-моделей...» (*Fashion's sustainability dilemma: When upcycling clashes with intellectual property rights // PT. Bina Media Tenggara* (<https://www.thejakartapost.com/opinion/2025/02/14/fashions-sustainability-dilemma-when-upcycling-clashes-with-intellectual-property-rights.html>). 14.02.2025).

Республіка Намібія

«...Відповідальність за захист прав інтелектуальної власності (IPR) у Намібії поділяється між трьома урядовими міністерствами. Міністерство індустріалізації та торгівлі (MIT) здійснює нагляд за промисловою власністю та відповідає за реєстрацію компаній, приватних корпорацій, патентів, торговельних марок та проектів через своє бізнес -та інтелектуальну власність (ВІРА). Міністерство інформаційних та комунікаційних технологій (МІСТ) керує захистом авторських прав, тоді як Міністерство навколишнього середовища, лісового господарства та туризму (МЕФТ) захищає сорти корінних рослин та будь -які пов'язані з цим традиційні знання цих рослин. Намібія вже

кілька років завершує своє законодавство про інтелектуальну власність, яке врешті-решт буде здійснювати ВІРА.

Намібія є членом Африканської регіональної організації інтелектуальної власності (ARIPO) і підписала Банжувський протокол про знаки, Харарський протокол про патенти та промислові зразки, Свакопмундський протокол про охорону традиційних знань і виражень фольклору та Лусакську угоду про створення організації. Вони слугують для полегшення подання заявок на торговельні марки, патенти та промислові зразки, оскільки процеси ARIPO стандартизовані в усіх державах-членах і дійсні в усіх юрисдикціях.

Намібія є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і є учасником Пекінської угоди про аудіовізуальні виконання, Мадридського протоколу, Марракеської угоди, Угоди ВОІВ про авторське право та Угоди ВОІВ про виконання та фонограми. Крім того, Намібія здійснює адміністрування Бернської конвенції, Гаазької угоди, Мадридської угоди, Мадридського протоколу, Паризької конвенції, Договору про патентну кооперацію та Конвенції ВОІВ.

Дві організації авторських прав, Намібійське товариство композиторів та авторів музики (NASCAM) та Намібійська організація з репродукції (NAMRRO) є рушійними силами, що стоять за урядовими кампаніями проти піратства. NASCAM адмініструє ІПР для авторів, композиторів та видавців музики. Намрро захищає всі інші права прав інтелектуальної власності, включаючи літературні, мистецькі, мовлення, супутник, традиційні знання та фольклор. Департамент митних та акцизних митних служб Намібії, який є частиною Міністерства фінансів, працює з Намібійськими поліцейськими силами (Nampol) та Інтерполу для боротьби з підробленими товарами в вступних пунктах країни...» (2024 Investment Climate Statements: Namibia // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/namibia/>). 02.2025).

Республіка Нікарагуа

«...У все більш глобалізованому та конкурентному світі компанії повинні захищати критично важливу інформацію, включаючи комерційну таємницю та інтелектуальну власність, щоб досягти успіху. Хоча обидві ці категорії відносяться до захисту нематеріальних активів, вони мають фундаментальні відмінності, і їхній захист вимагає взаємодоповнюючих стратегій. Комерційна таємниця охоплює будь-яку конфіденційну технічну, комерційну або стратегічну інформацію, що має економічну цінність. Для того, щоб вважатися комерційною таємницею, інформація не повинна бути загальновідомою або легкодоступною, власник повинен вживати розумних заходів для збереження її в таємниці, а несанкціоноване розголошення надасть конкурентну перевагу. Приклади включають хімічні формули, виробничі

процеси, маркетингові стратегії та списки клієнтів. Інтелектуальна власність охоплює юридичні права, що захищають інтелектуальні творіння людини, такі як патенти, торгові марки, авторські права та промислові зразки. Основна відмінність полягає в способі захисту: права інтелектуальної власності, як правило, вимагають реєстрації, тоді як комерційна таємниця покладається на конфіденційність...

Підприємства повинні впроваджувати комплексні стратегії, що поєднують правові, технічні та адміністративні заходи. Ключові стратегії включають Угоди про конфіденційність (NDA) з працівниками, постачальниками та діловими партнерами; положення про неконкуренцію в трудових контрактах; внутрішній аудит та класифікація інформації для визначення пріоритетності зусиль із захисту, які класифікують інформацію за рівнями (наприклад, публічна, внутрішня, конфіденційна); програми навчання та підвищення обізнаності персоналу для інформування працівників про важливість комерційної таємниці та політику її захисту; технічні заходи, зокрема, кібербезпека, в тому числі системи управління доступом, шифрування даних та моніторинг мережі для захисту від кібератак...

Нарешті, компанії повинні бути готовими до судових позовів у разі порушень, вимагати відшкодування збитків і припинити несанкціоноване використання інформації. Захист комерційної таємниці є життєво важливим для збереження конкурентних переваг компанії. Інтеграція юридичних, технічних та адміністративних стратегій є ключем до ефективного управління нематеріальними активами, мінімізації ризиків та забезпечення конфіденційності цінної інформації...» (*Darliss Gordon. Secretos industriales y Propiedad Intelectual: Estrategias de protección // Consortium Legal (https://consortiumlegal.com/2025/02/14/secretos-industriales-y-propiedad-intelectual-estrategias-de-proteccion/). 14.02.2025).*

Республіка Панама

«...Панама має адекватну та ефективну національну правову базу для захисту прав інтелектуальної власності (ПІВ). Правова структура сильна, а правозастосування загалом добре (з урахуванням слабких сторін судової системи, про які йшлося вище). Панама не внесена до Спеціального звіту торгового представника США за 2024 рік (Special 301 Report) або Списку сумнозвісних ринків за 2023 рік (Notorious Markets List). Національне митне управління (ANA) розгорнуло вантажні сканери в рамках програми "Невидимий щит" для виявлення контрафактних товарів та іншої контрабанди, що переміщується через Панаму транзитом. Мережа вантажних сканерів контролюється з центральної станції моніторингу в Панамі, де працюють співробітники ANA та прокурор з питань інтелектуальної власності.

Угода про сприяння торгівлі (ТРА) між США та Панамою покращила стандарти охорони та захисту широкого спектру прав інтелектуальної власності, включаючи патенти; торгові марки; нерозкриті випробування та дані, необхідні для отримання дозволу на продаж фармацевтичної та сільськогосподарської хімічної продукції; а також цифрові продукти, захищені авторським правом, такі як програмне забезпечення, музика, книжки та відеоматеріали. Щоб виконати вимоги ТРА, Панама прийняла Закон 62 від 2012 року про промислову власність і Закон 64 від 2012 року про авторські права. Закон 64 також розширив захист авторських прав до життя автора (включно зі співавторами) плюс 70 років, зобов'язав використовувати легальне програмне забезпечення в державних установах, визнав порушення авторських прав кримінальним злочином і захистив від крадіжки зашифрованих супутникових сигналів, а також від виробництва або продажу інструментів для крадіжки сигналів.

Панама є членом Паризької конвенції про охорону промислової власності, Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), Всесвітньої конвенції про авторське право та Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів. Крім того, Панама була однією з перших країн, яка ратифікувала Інтернет-договори ВОІВ (Договір ВОІВ про авторське право та Договір ВОІВ про виконання і фонограми). Як член Світової організації торгівлі, Панама є стороною Угоди ТРІПС і виконує свої зобов'язання за нею. Закон Панами про промислову власність (Закон 35 від 1996 року) передбачає 20 років патентного захисту від дати подання заявки або 15 років від дати подання заявки на фармацевтичні патенти. Панама висловила зацікавленість в участі у програмі патентного захисту з Відомством США з питань патентів і торговельних марок (Patent Protection Highway). Закон 35 зі змінами, внесеними Законом 61 від 2012 року, також забезпечує захист торговельних марок і комерційної таємниці, спрощує реєстрацію торговельних марок і дозволяє поновлення торговельних марок на 10-річні періоди. Закон надає державним органам повноваження ex-officio проводити розслідування та вилучати підозрілі контрафактні матеріали. Указ 123 від 1996 року та Указ 79 від 1997 року визначають процедури, яких повинні дотримуватися посадові особи АНА та зони вільної торгівлі Колон для проведення розслідувань та конфіскації товарів. У 1997 році АНА створила спеціальний офіс для захисту прав інтелектуальної власності; у 1998 році Зона вільної торгівлі Колон наслідувала цей приклад.

Уряд Панами докладає зусиль для посилення захисту прав інтелектуальної власності. Міністерство торгівлі та промисловості (МІСІ) здійснює нагляд за Комітетом з питань інтелектуальної власності (СІРІ), до складу якого входять представники зони вільної торгівлі Колон, офісів промислової власності та авторського права МІСІ, АНА та підрозділу прокуратури з питань інтелектуальної власності Державного міністерства (ІРРУ). СІРІ відповідає за розробку політики у сфері інтелектуальної власності.

З 1997 року два районні суди та один вищий суд мають виключну юрисдикцію у справах, пов'язаних з антимонопольним законодавством, патентами, торговельними марками та авторським правом. Кримінальні справи, пов'язані з порушенням права інтелектуальної власності, розглядаються в рамках обвинувальної кримінальної системи гарантійними суддями, Трибуналом усного провадження та Апеляційним судом. Цивільна та кримінальна юрисдикції не є виключними, і справи про порушення прав інтелектуальної власності можуть розглядатися в обох судових інстанціях. З січня 2003 року спеціальний прокурор, наділений національними повноваженнями у справах про порушення прав інтелектуальної власності, консолідував і спростив переслідування таких справ. Закон 1 від 2004 року додав злочини проти ПІВ як предикатний злочин до відмивання грошей, а Закон 14 встановив покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 5 до 12 років за порушення ПІВ.

Різні панамські організації, такі як ANA, відстежують і звітують про вилучення контрафактних товарів, але не існує єдиного сховища або веб-сайту, який би консолідував цю інформацію. Наразі IPPU має команду з 12 адвокатів і 15 оперативних співробітників, які займаються порушеннями прав інтелектуальної власності, але поки що було відносно мало кримінальних переслідувань. Панама виконує ордери на обшук підприємств, які торгують контрафактними товарами, але такі товари зазвичай вилучаються в адміністративному порядку без кримінального переслідування. ANA та органи влади зони вільної торгівлі можуть здійснювати адміністративні заходи щодо торгівлі контрафактними товарами, пов'язані з правами інтелектуальної власності. Указ 466 від 2015 року передбачає, що після того, як АНА або орган влади зони вільної торгівлі завершить адміністративний процес, він повинен надіслати справу до Державного міністерства для визначення того, чи варто розпочинати кримінальне розслідування.

У лютому 2023 року Відомство США з питань патентів і торговельних марок та Реєстр прав інтелектуальної власності MICI (DIGERPI) підписали Меморандум про взаєморозуміння щодо прискорення видачі патентних заявок, пов'язаних з Панамою (APG). Відповідно до цієї домовленості, заявник, який має патент США, може звернутися до DIGERPI з проханням видати відповідний панамський патент без проведення експертизи по суті. Однак станом на 31 березня 2024 року уряд Панами не ухвалив підзаконних актів щодо APG...» (*2024 Investment Climate Statements: Panama // U.S. State Department* (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/panama/>). 02.2025).

Республіка Парагвай

«...Парагвай перебуває у Спеціальному списку спостереження за звітом 301 Торговельного представництва США (USTR) з 2019 року,

частково через невиконання Парагваєм зобов'язань щодо прав інтелектуальної власності між Сполученими Штатами та Парагваєм. У вересні 2023 року USTR та уряд Парагваю оновили ці зобов'язання у Робочому плані з інтелектуальної власності, який реалізується в рамках механізму TIFA (Trade and Investment Framework Agreement - Рамкова угода про торгівлю та інвестиції).

Сьюдад-дель-Есте (Ciudad del Este) фігурує в огляді USTR "Відомі ринки підробок і піратства" вже понад 20 років. Пункт перетину кордону в Сьюдад-дель-Есте і саме місто слугують центром розповсюдження контрафактної та піратської продукції в трикордонному регіоні Бразилія-Аргентина-Парагвай і за його межами. Неформальність і прозорість кордону в цьому регіоні залишається проблемою.

Зберігається занепокоєння щодо недостатнього захисту від недобросовісного комерційного використання власних тестових або інших даних, отриманих для отримання маркетингового дозволу на агрохімічну або фармацевтичну продукцію, а також щодо недоліків патентного режиму Парагваю. Закони 3283 від 2007 року та 3519 від 2008 року (1) вимагають, щоб фармацевтичні та агрохімічні продукти були спочатку зареєстровані в Парагваї, щоб мати право на захист даних; (2) дозволяють регуляторним органам використовувати дані випробувань для підтримки подібних заявок на агрохімічні продукти, поданих третіми сторонами; і (3) обмежують захист даних п'ятьма роками. Крім того, Закон 2593/05, який вносить зміни до патентного законодавства Парагваю, не має регуляторного правозастосування. Через це іноземні фармацевтичні компанії стали свідками того, як їхні запатентовані продукти відкрито копіюються і продаються під іншими назвами парагвайськими фармацевтичними компаніями.

Хоча правоохоронні органи відстежують вилучення контрафактної продукції самостійно, в Інтернеті немає зведеного звіту, а статистика різниться між державними установами. У 2023 році Національний директорат інтелектуальної власності (DINAPI) повідомив про 327 вилучень контрафактних товарів на суму 8,9 мільйона доларів США. Це на 2,8 мільйона доларів менше, ніж у 2022 році. Що стосується правозастосування у сфері ПІВ, контактні особи в судовій гілці влади повідомили, що в Асунсьйоні (Asunción) було 145 звернень, 12 розслідувань, два обвинувальні вироки, винесено три обвинувальні вироки за злочини у сфері ПІВ у районі Асунсьйона (порівняно з двома у 2022 році), а також повідомлено про 80 знищень контрафактних товарів у 2023 році; у Сьюдад-дель-Есте було 169 звернень, 17 розслідувань, один обвинувальний вирок, 20 знищень контрафактних товарів і один обвинувальний вирок. У деяких випадках органи влади працювали разом над розслідуванням справ та судовими позовами, але загалом слабкий обмін інформацією та міжвідомча координація продовжують перешкоджати зусиллям із захисту прав інтелектуальної власності.

Парагвай ратифікував усі угоди Уругвайського раунду, включаючи Угоду про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS), і ратифікував два договори Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) про авторське право. Парагвайський Конгрес ратифікував Угоду TRIPS у липні 2018 року. Парагвай підписав і ратифікував 17 вересня 2020 року Ніщський договір, який встановлює класифікацію товарів і послуг для цілей реєстрації торговельних марок і знаків обслуговування, та Локарнську угоду, яка встановлює класифікацію для промислових зразків. ВОІВ офіційно отримала документ про приєднання Парагваю до Ніщської та Локарнської угод 31 травня 2021 року. У 2022 році Парагвай продовжив свої зусилля щодо приєднання до міжнародних угод у сфері ІВ. Парагвай підписав і ратифікував 24 жовтня 2022 року Найробіський договір, який захищає олімпійський символ від використання в комерційних цілях без дозволу Міжнародного олімпійського комітету; 7 листопада 2022 року - Віденську угоду, яка встановлює класифікацію знаків, що складаються з зображувальних елементів або містять їх; 21 грудня 2022 року - Будапештський договір, що стосується міжнародного патентного процесу для мікроорганізмів. У рамках Робочого плану США-Парагвай у сфері ІВ Парагвай розглядає можливість здійснення кроків щодо підписання, ратифікації та приєднання до Мадридського протоколу, Сінгапурського договору, Договору про патентну кооперацію та Гаазької угоди.

У грудні 2019 року DINAPI офіційно оголосив про створення Міжвідомчого координаційного центру (ICC, або CODEPI іспанською мовою), відповідального за забезпечення єдиного державного реагування на порушення прав інтелектуальної власності. Однак CODEPI все ще потребує подальшого розвитку, щоб активніше використовувати його для міжвідомчої співпраці. Після інавгурації президента Сантьяго Пенї у серпні 2023 року новопризначене керівництво DINAPI зобов'язалося використовувати CODEPI для покращення міжвідомчої координації у сфері ПІВ та використовувати його як платформу для розробки сильнішої державної політики у сфері ПІВ.

У серпні 2022 року група представників нижньої палати парламенту Парагваю представила законопроект, що пропонує нове право на винагороду для музичних та аудіовізуальних виконавців, яку виплачуватимуть усі цифрові платформи. Законопроект встановлює 10-відсоткову ставку, яку банки та інші фінансові установи стягуватимуть з платежів передплатників на преміум-акаунти, такі як Spotify, а отримані кошти перераховуватимуть національним організаціям колективного управління. Комітет нижньої палати парламенту востаннє розглядав законопроект у червні 2023 року, і наразі немає жодних ознак того, що він буде винесений на подальше обговорення...» (2024 *Investment Climate Statements: Paraguay // U.S. State Department* (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/paraguay/>). 02.2025).

Республіка Перу

«...Перу внесено до Списку спостереження (Watch List) у Спеціальному 301 звіті Торговельного представника США (USTR) за 2024 рік - щорічному огляді глобального стану захисту та дотримання прав інтелектуальної власності (ІВ), який проводиться за рішенням Конгресу США. Згідно зі звітом, Перу ще не повністю виконало кілька давніх рекомендацій з попередніх публікацій у "Списку спостереження", найголовніша з яких - виконання своїх зобов'язань у сфері ІВ за Угодою про вільну торгівлю між США та Перу (РТРА), а саме статей 16.11.8 та 16.11.29(b)(ix) щодо передбаченого законом відшкодування збитків за порушення авторських прав і торговельних марок та захисту "безпечної гавані" для інтернет-провайдерів, відповідно. Обидва магазини, розташовані в Лімі, Gamarra Emporium і Polvos Azules, внесені до списку відомих ринків контрафактної та піратської продукції за 2023 рік, складеного USTR.

Тим не менш, за останні п'ять років уряд Перу активізував свою правозастосовну діяльність і загалом забезпечує надійний нормативно-правовий захист прав ІВ. У 2023 році правоохоронна діяльність проти цифрового піратства призвела до блокування сотень веб-сайтів за незаконну трансляцію захищеного контенту. Законодавча база Перу передбачає легку реєстрацію торгових марок, а винахідники можуть патентувати свої фармацевтичні винаходи з 1994 року. Перуанське законодавство не передбачає попереднього захисту патентів або захисту від паралельного імпорту. Законодавство Перу про авторське право загалом відповідає Угоді WTO про торговельні аспекти інтелектуальної власності (TRIPS). Законодавство Перу про інтелектуальну власність надає американським компаніям такий самий захист, як і перуанським, у всіх категоріях прав інтелектуальної власності відповідно до РТРА.

Перу є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і підписала багато договорів, адміністрованих ВОІВ, зокрема Договір ВОІВ про авторське право 1996 року (чинний з березня 2002 року), Договір ВОІВ про виконання і фонограми (квітень 2002 року), Договір ВОІВ про патентну кооперацію (червень 2009 року) та Женевський акт Лісабонської угоди про найменування місць походження та географічні зазначення (жовтень 2022 року). У липні 2022 року конгрес Перу ратифікував Страсбурзьку, Віденську та Локарнську угоди ВОІВ. Перу є стороною Угоди WTO про TRIPS та учасником Глобальної патентної магістралі (Global Patent Prosecution Highway). Наразі Перу не є учасником Мадридського протоколу Крім того, у червні 2022 року Перу прийняла Закон 31497, який спрощує реєстрацію, поновлення та захист торговельних марок. Наразі Перу не є учасником Мадридського протоколу про торговельні марки, Гаазької системи промислових зразків або Договору ВОІВ про патентне право.

Перуанський орган з питань інтелектуальної власності та конкуренції INDECOPI традиційно є надійним партнером для уряду США, приватного сектору та громадянського суспільства і докладає сумлінних зусиль для скорочення відставання в реєстрації торговельних марок і патентів та часу подачі заявок. Хоча INDECOPI (Національний інститут захисту конкуренції та захисту інтелектуальної власності) є органом Уряду, відповідальним за просування та захист прав інтелектуальної власності, до захисту прав інтелектуальної власності також залучені інші органи та установи Уряду, зокрема: Державна прокуратура (Fiscalía), Національна поліція Перу (PNP), Податкова та митна служба (SUNAT), Міністерство виробництва (PRODUCE), судова система та Генеральний директорат з питань лікарських засобів Міністерства охорони здоров'я (DIGEMID)...» (2024 Investment Climate Statements: Peru // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/peru/>). 02.2025).

Республіка Північна Македонія

«...Північна Македонія не включена до звіту USTR Special 301 або до списку "сумнозвісних ринків". Хоча в Північній Македонії існує багато законів, що захищають права інтелектуальної власності (ПІВ), порушення цих прав є частим явищем, а судовій системі бракує розуміння питань, пов'язаних з інтелектуальною власністю. Прокурори та судді, які розглядають як цивільні, так і кримінальні справи, знають про ПІВ, але не мають достатнього досвіду через невелику кількість справ щодо ПІВ. Не існує спеціалізованих судів для розгляду справ щодо ПІВ. Багато правовласників не звертаються до суду, оскільки суди часто призначають низькі штрафи порушникам прав інтелектуальної власності, або їм не вистачає фінансових ресурсів для відшкодування збитків. Суди іноді неохоче визнають обвинувачених порушників ПІВ винними через жорсткі обов'язкові мінімальні покарання для дрібних дистриб'юторів контрафактної продукції. Покарання за порушення ПІВ варіюються від 30 до 60 днів закриття бізнесу, грошових штрафів у розмірі до 5 000 євро (5 492 доларів США) або тюремного ув'язнення на строк до п'яти років. Північна Македонія не відстежує і не звітує про сукупну статистику порушень прав інтелектуальної власності або вилучення контрафактних товарів, а тому не має достовірної статистики правозастосування.

Відповідальність за захист ПІВ розподілена між багатьма установами. Державний офіс промислової власності (SOIP) управляє патентами, торговельними марками, знаками обслуговування, дизайном, моделями та зразками. Підрозділ Міністерства культури займається захистом авторських прав та інших суміжних прав (наприклад, на музику, кіно, телебачення). Державна ринкова інспекція відповідає за моніторинг ринків і запобігання продажу контрафактних і піратських товарів. Міністерство внутрішніх справ

відповідає за злочини, пов'язані з правами інтелектуальної власності, вчинені в Інтернеті. Митна адміністрація має право вилучати підозрілі товари, щоб запобігти їх розповсюдженню до отримання підтвердження від правовласника щодо автентичності товару. Національний координаційний орган з питань інтелектуальної власності, який раніше організовував міжвідомчі рейди з метою вилучення контрафактної продукції, зазвичай зосереджуючись на дрібних продавцях на стихійних ринках і здебільшого на порушеннях прав на торговельні марки, протягом останніх чотирьох років не діє.

У січні 2023 року Північна Македонія пройшла свій перший двосторонній скринінг за Главою 7 "Права інтелектуальної власності" щодо рівня транспозиції законодавства ЄС та його імплементації в законодавство країни. Хоча закони та нормативні акти у сфері ПІВ загалом гармонізовані зі стандартами ЄС, країні все ще потрібно продемонструвати належне виконання цих законів. У звіті Європейської комісії за 2023 рік щодо Північної Македонії відзначено створення інформаційної платформи для обміну даними про ПІВ між правоохоронними органами, але не було досягнуто жодного прогресу в її функціонуванні для створення достовірної бази даних про правозастосування та збору достовірної статистики щодо інституційної боротьби з порушеннями ПІВ. ЄС також відзначив необхідність подальшого вдосконалення правової бази у сфері ПІВ, зокрема, системи управління колективними правами шляхом приведення її у відповідність до Директиви про управління колективними правами, а також прав промислової власності шляхом приведення її у відповідність до Директиви про правозастосування та Директиви про торговельну таємницю. Крім того, Північна Македонія ще не приєдналася до Директив про онлайн-трансляції організацій мовлення та ретрансляції телерадіопрограм, про патенти, авторське право та суміжні права на Єдиному цифровому ринку. У 2023 році Державне відомство з питань інтелектуальної власності почало використовувати гармонізовану базу даних продуктів і послуг ЄС - EUIPO - для реєстрації торгових марок.

Новий проект Національної стратегії та плану дій у сфері інтелектуальної власності на 2022-2026 роки був підготовлений у січні 2022 року і все ще очікує на ухвалення Урядом. Стратегія пропонує передати повноваження щодо всіх завдань, пов'язаних із захистом авторського права та всіх суміжних прав, від Міністерства культури до Державного офісу промислової власності, об'єднавши всі сегменти права інтелектуальної власності в одну регуляторну установу. Стратегія також передбачає кращу координацію з іншими державними установами щодо картографування та каталогізації автохтонної сільськогосподарської продукції.

Північна Македонія є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і учасницею кількох її договорів, зокрема Бернської конвенції, Паризької конвенції, Договору про патентну кооперацію, Договору ВОІВ про авторське право та Договору ВОІВ про виконання і фонограми...» (2024 *Investment Climate Statements: North Macedonia // U.S. State Department*

(<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/north-macedonia/>). 02.2025).

Республіка Філіппіни

«З метою розширення використання системи географічних зазначень (GI), яка покликана підвищити конкурентоспроможність філіппінського сільського господарства та збільшити доходи фермерів, Департамент сільського господарства (DA), Французьке агентство розвитку (AFD) та Відомство інтелектуальної власності Філіппін (IPOPHL) розпочали новий спільний проєкт вартістю 30,1 млн. філіппінських песо.

У рамках проєкту буде визначено десять продуктів з високим потенціалом географічного зазначення, принаймні два з них будуть зареєстровані як географічні зазначення, а фермерам та іншим учасникам ланцюга доданої вартості буде надано допомогу в процесі реєстрації. Також будуть проведені тренінги для підтримки таких організацій, як DA та IPOPHL. Крім того, в рамках більш широких ініціатив AFD з підтримки політичних реформ, спрямованих на підвищення стійкості країни до зміни клімату, проєкт також має на меті допомогти у розробці законів для GI, що забезпечить міцну правову основу для їхнього майбутнього...» (*Excel V. Dyquiango. IPOPHL, partners boost Philippine agriculture // Asia IP* (<https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/ipophl-partners-boost-philippine-agriculture>). 11.02.2025).

«Відомство інтелектуальної власності Філіппін (IPOPHL) повідомило про стійке зростання кількості реєстрацій авторського права та депонувань, що пройшли через нього у 2024 році, що свідчить про підвищення зацікавленості у посиленні захисту творів за допомогою свідоцтв про реєстрацію та депонування...

Дані IPOPHL показують, що кількість реєстрацій авторського права та депонувань зросла на 0,5%, а у 2024 році було видано 6 552 свідоцтва. Книги, брошури, статті, електронні книги, аудіокниги, комікси, романи та інші твори становлять понад половину (65%) виданих минулого року свідоцтв. Далі йдуть комп'ютерні програми, програмне забезпечення, ігри та додатки (10%); музичні композиції з текстом або без тексту (7%); малюнки, картини, архітектурні твори, скульптури, гравюри, естампи, літографії та інші твори мистецтва, моделі або проєкти творів мистецтва (7%). Протягом чотирьох років, що завершилися 2024 року, кількість реєстрацій та депонувань авторських прав неухильно зростала...» (*Copyright Deposits Rose in 2024, Reflecting Greater Appreciation for Registration – IPOPHL // ag-ip-news* (<https://www.agip-news.com/news.aspx?id=75946&lang=en>). 19.02.2025).

«Розрізняльна здатність є вирішальним фактором у визначенні дійсності торговельної марки у В'єтнамі, оскільки торговельна марка може бути захищена лише тоді, коли вона може відрізнити товари або послуги власника від товарів або послуг інших осіб. Розуміння правових критеріїв оцінки розрізняльної здатності має важливе значення для компаній і приватних осіб, які прагнуть зареєструвати торговельну марку у В'єтнамі. Розрізняльна здатність є основною вимогою для отримання охорони торговельної марки, оскільки вона дозволяє споживачам ідентифікувати товари чи послуги конкретного власника та відрізнити їх від товарів чи послуг конкурентів. Без розрізняльної здатності торговельна марка може бути відхилена під час процесу реєстрації...»

В'єтнамське законодавство про торговельні марки визнає торговельну марку розрізняльною, якщо вона містить унікальні, впізнавані елементи, які не підпадають під виключені категорії. Торговельна марка не буде вважатися розрізняльною, якщо вона належить до одного з наступних випадків: основні геометричні фігури, цифри або загальні літери; загальні символи та умовні значки; описові елементи; географічні назви; ідентичні або схожі знаки з існуючими торговельними марками; імена та зображення відомих осіб. Прості символи або позначення рідкісними мовами, як правило, не є оригінальними, якщо тільки вони не набувають розрізняльної здатності завдяки широкому використанню. Широко використовувані символи або загальні зображення, пов'язані з категорією товарів, не можуть бути монополізовані як торговельні марки. Слова або зображення, що описують характеристики, функції, походження або якість товару, як правило, не охороняються, якщо тільки вони не набули розрізняльної здатності внаслідок тривалого та широкого використання. Географічні зазначення, як правило, не охороняються через ризик введення в оману споживачів. Якщо торговельна марка є надто схожою на вже зареєстровану або добре відому торговельну марку, вона не буде прийнята до реєстрації. Торгові марки, які включають імена, зображення або схожість відомих особистостей або творів, захищених авторським правом, без дозволу, можуть бути відхилені...

Недотримання вимог щодо розрізняльної здатності може призвести до відмови в реєстрації торгової марки у В'єтнамі або до судових спорів. Підприємствам слід обирати відмітні за своєю суттю торговельні марки, уникаючи загальних слів або описових термінів, а натомість створюючи унікальні ідентифікатори бренду, що запам'ятовуються. Проведення пошуку на відповідність торговельної марки перед подачею заявки на реєстрацію гарантує, що обраний знак не буде конфліктувати з існуючими торговельними марками. Послідовне використання торговельної марки може посилити її розрізняльну здатність, якщо на початковому етапі їй не вистачало сильної розрізняльної здатності.

Оскільки В'єтнам продовжує вдосконалювати своє законодавство про інтелектуальну власність у 2025 році, правила щодо розрізняльної здатності продовжують відігравати ключову роль у визначенні дійсності реєстрацій торговельних марок. Щоб забезпечити правовий захист і максимізувати стратегію бренду, компанії повинні суворо дотримуватися цих правил, застосовуючи при цьому творчі підходи до розробки та використання торгових марок...» (*Considerations on Trademark Distinctiveness in Vietnam in 2025 // LLM. Pham Duy Khuong (https://aslgate.com/considerations-on-trademark-distinctiveness-in-vietnam-in-2025-key-legal-insights/). 24.02.2025*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Отримання патенту є важливим кроком для винахідників, які прагнуть захистити свої унікальні ідеї та винаходи. Патент надає юридичні права, надаючи винахіднику ексклюзивний контроль над виробництвом та продажем їхнього винаходу. Цей захист гарантує, що ваша наполеглива праця та креативність не будуть скопійовані іншими, дозволяючи вам впевнено вивести свою ідею на ринок...

Розуміння процесу патентування може допомогти розвіяти страхи перед тим, що спочатку може здатися складним юридичним лабіринтом. Від основ патентів різних типів до підготовки та подання заявки, кожен етап є важливим для захисту вашої інтелектуальної власності. Будучи обізнаним про ці кроки, ви можете заощадити час і зусилля та збільшити ймовірність успішної реєстрації...

Ретельна підготовка є ключовою для успішного проходження процесу патентування. Розуміючи тонкощі, винахідники можуть уникнути поширених помилок і негайно захистити свої інновації. Незалежно від того, чи є ваш винахід розумним гаджетом, новим процесом чи унікальним дизайном, реєстрація патенту гарантує, що ваш винахід залишатиметься виключно вашим.

Є три основні типи патентів: корисні патенти, дизайнерські патенти та патенти на рослини. Патентування є важливим, оскільки воно забезпечує можливість винахідника заробляти на своїх інноваціях, заохочуючи економічне зростання та технологічний прогрес...

Підготовка заявки на патент включає кілька критичних кроків, кожен з яких забезпечує ретельну документацію вашого винаходу та готовність до подання. До цих кроків належать проведення патентного пошуку, документування винаходу, вибір правильного типу патенту, написання заявки та консультація з патентним адвокатом.

Процес реєстрації патенту включає подання заявки, сплату необхідних зборів, експертизу заявки, відповідь на запити експерта, публікацію заявки та

надання патенту. Кожен крок у процесі реєстрації вимагає ретельної уваги до деталей...

Патентування може представляти кілька викликів, але розуміння цих перешкод допомагає ефективно їх подолати. До поширених проблем належать складні вимоги до заявки, забезпечення унікальності, високі витрати, зміни під час експертизи та тривалий процес. Проактивний підхід до цих викликів допомагає заощадити час та підвищити ймовірність успішного результату.

Реєстрація патенту є важливим кроком для винахідників, які прагнуть захистити свої цінні ідеї та втілити інновації в життя. Розуміння процесу патентування, від підготовки та подання заявки до подолання потенційних викликів, є ключовим для захисту ваших інтелектуальних прав...» (*Michael Coyle. From Idea to IP: A Beginner's Guide to Patent Registration // Lawdit® Solicitors* (<https://lawdit.co.uk/readingroom/guide-to-patent-registration>). 03.02.2025).

«...У Великобританії та Європі можна отримати патент на технології, які вирішують технічні, а не бізнесові або адміністративні проблеми, за умови, що вони є новими та винахідницькими. Наприклад, нові фінтех-розробки, що покращують ефективність обробки даних, інтерактивний користувацький інтерфейс або кібербезпеку, можуть бути патентоспроможними. Навпаки, фінтех-рішення, які лише вирішують бізнес-проблеми, такі як автоматизований вибір інвестиційного портфеля, не підлягають патентуванню.

Патенти надають кілька значних переваг для бізнесу. По-перше, вони забезпечують захист від копіювання інноваційних технологій конкурентами, а також виконують оборонну функцію, знижуючи ризик використання конкурентами їх патентів проти вас. По-друге, патенти допомагають залучати інвестиції, оскільки потенційні інвестори часто розглядають патенти як додатковий актив бізнесу, особливо якщо вони охоплюють унікальні та корисні функції продукту.

Крім того, у Великобританії діє програма «Patent Box», яка дозволяє компаніям, що отримують прибуток від експлуатації патентованих винаходів (наприклад, шляхом продажу патентованих продуктів), знизити корпоративний податок з 25% до 10%. За даними HM Revenue and Customs (HMRC), приблизно 1 600 компаній у Великобританії заощадили в сумі £1,469 мільярдів податків у 2022-2023 податковому році, скориставшись цією схемою. В середньому це складає щорічне податкове заощадження майже £1 мільйон на компанію, що при врахуванні витрат на отримання та підтримку патенту, які зазвичай становлять десятки тисяч фунтів, забезпечує значний потенційний повернення інвестицій.

Отримання патенту у Великобританії та Європі може суттєво захистити ваш бізнес від конкурентів, підвищити привабливість для інвесторів та

забезпечити значні податкові переваги через програми, такі як «Patent Box». Важливо, щоб технологія відповідала вимогам патентоспроможності, вирішуючи технічні проблеми, що забезпечує успішне патентування вашого продукту чи послуги» (*Arun Roy. Fintech patents in a nutshell // D Young & Co LLP* (<https://www.dyoung.com/en/knowledgebank/articles/fintech-patents>). 03.02.2025).

«...Німеччина залишається ключовою територією для багатьох британських компаній, особливо завдяки міжнародним торговим виставкам. Ці заходи надають можливість представити продукти, встановити нові партнерські відносини та розширити ринки. Однак для ефективного використання цих можливостей потрібна ретельна підготовка, особливо щодо інтелектуальної власності (ІВ). Торгові виставки в Німеччині можуть швидко стати майданчиком для швидких суперечок щодо ІВ, які часто виникають вже на день заходу. Багато британських компаній не знають про існування спеціальних форумів для вирішення ІВ спорів на виставках, що дозволяє конкурентам швидко реагувати на можливі порушення. Судові органи можуть миттєво видати тимчасові заборони на продаж підозрюваних продуктів, часто в той же день виставки...

Перед участю у виставці компанії повинні:

- Провести попередні перевірки матеріалів для виставки, забезпечивши захист ІВ.
- Визначити потенційні порушення патентів, товарних знаків або дизайнів з боку конкурентів.
- Перевірити, що всі матеріали, які планується виставляти, захищені відповідними патентами або іншими правами ІВ.
- Приготувати докази оригінальності та власності на ІВ для захисту у разі порушення.
- Розробити стратегію захисту ІВ заздалегідь.
- Провести пошук патентних реєстрацій конкурентів для уникнення потенційних порушень.
- Впевнитися, що їхні права ІВ зареєстровані у відповідних юрисдикціях перед участю у німецьких виставках...

Німецькі процедури видачі тимчасових заборон є швидкими і можуть бути застосовані без попереднього повідомлення відповідача. У разі неправомірних дій, відповідний представник може бути затриманий до сплати судових витрат...

На видатних виставках, таких як "AMBIENTE" у Франкфурті, німецькі митні органи можуть проводити інспекції для виявлення порушників ІВ. Порушники можуть зіткнутися із затриманням продуктів та штрафами, а також можливістю затримання представника компанії до сплати штрафів...

Британським компаніям, які планують участь у німецьких торгових виставках, необхідно ретельно підготуватися щодо питань інтелектуальної власності. Це включає забезпечення належного захисту ІВ, розробку стратегій захисту, а також реєстрацію прав ІВ у відповідних юрисдикціях. Завчасна підготовка допоможе уникнути юридичних ускладнень, швидко реагувати на можливі порушення та максимально використати можливості, які надають міжнародні торгові виставки для розширення бізнесу...» (*Ben Travers. Protecting your intellectual property: A guide for UK businesses at German trade fairs // Foot Anstey LLP (https://www.footanstey.com/our-insights/articles-news/protecting-your-intellectual-property-a-guide-for-uk-businesses-at-german-trade-fairs/). 11.02.2025).*

«У січні 2021 року Відомство інтелектуальної власності Великої Британії автоматично надало еквівалентні торговельні марки Великої Британії для кожної зареєстрованої торговельної марки ЄС, відомі як "схожі знаки". Ці схожі знаки є самостійними і підпадають під дію звичайних законів Великої Британії.

У Великій Британії реєстрація торговельної марки може бути анульована, якщо вона не використовується безперервно протягом п'яти років (аналогічно до положення в ЄС). Однак використання знака в ЄС до 1 січня 2021 року може розглядатися як використання схожого знака. Це дозволило зберегти порівнянність знаків, навіть якщо вони не використовувалися у Великій Британії.

З 1 січня 2026 року використання знаків в ЄС більше не буде враховуватися при оцінці використання порівнянних знаків. Це пов'язано з тим, що станом на 1 січня 2026 року мине п'ять років з моменту створення порівнянних знаків. Отже, якщо торговельна марка не використовувалася у Великій Британії протягом цих п'яти років, вона може опинитися під загрозою анулювання (особливо якщо власник намагатиметься посилається на такий знак у запереченні проти британської заявки)...» (*Jessica Gregson. Use it or lose it - comparable trade marks // Stevens & Bolton LLP (https://www.stevens-bolton.com/site/insights/articles/use-it-or-lose-it-comparable-trade-marks). 10.02.2025).*

«Нещодавня геополітична ситуація, особливо увага до України, призвела до різкого зростання європейських витрат на оборону, створивши сприятливий ґрунт як для вже існуючих оборонних компаній, так і для тих, що тільки починають свою діяльність. Однак цей сектор створює унікальні виклики щодо захисту інтелектуальної власності.

Хоча традиційні патенти забезпечують конкурентну перевагу та конфіденційність, вони вимагають публічного розкриття, що потенційно загрожує національній безпеці, коли йдеться про чутливі оборонні технології.

Саме тут у гру вступає британська система "секретних патентів", що регулюється Розділом 22 Закону про патенти Великої Британії...

Ця система дозволяє не публікувати патент і не подавати міжнародні заявки, якщо винахід вважається чутливим для національної безпеки. Хоча це може розчаровувати заявників, вона забезпечує сильніший захист, ніж угоди про нерозголошення...

УКІРО розглядає заявки на предмет потенційних ризиків для безпеки, і навіть за наявності наказу про заборону, заявка може бути розглянута на предмет видачі патенту. Такі пільги, як податкова ставка "Patent Box" та потенційна компенсація за використання винаходу державою, залишаються доступними...

Крім того, у Великій Британії діє суворе законодавство, що забороняє патентування наземних мін і касетних боєприпасів, що підкреслює етичні міркування, які переплітаються з патентуванням оборонних технологій...

Отже, оборонний сектор вимагає виваженого підходу до інтелектуальної власності, балансує між потребою в інноваціях і комерціалізації з імперативом національної безпеки та етичними міркуваннями. Британська система "секретних патентів" пропонує унікальне рішення цієї складної проблеми...» (*Michael Vallance. Securing innovation in the defence sector: the role of secret patents // Gill Jennings & Every LLP (<https://www.gje.com/resources/securing-innovation-in-the-defence-sector-the-role-of-secret-patents/>). 21.02.2025*).

«Ринок венчурного капіталу у Великій Британії зазнає значних змін, а інтелектуальна власність (ІВ) виходить на перший план як ключовий фактор прийняття інвестиційних рішень. Цей зсув зумовлений кількома факторами, зокрема прагненням до прибутковості та стійкості, зростанням ІВ-інтенсивних секторів, таких як кліматичні технології та штучний інтелект, а також підвищенням важливості комплексної юридичної експертизи ІВ.

Зараз інвестори віддають перевагу компаніям з потужними портфелями ІВ, які демонструють як інноваційність, так і чіткий шлях до прибутковості. Особливо це стосується раундів фінансування на пізніх стадіях, де перевага надається зрілим компаніям з добре розробленими стратегіями у сфері ІВ.

Кліматичні технології та штучний інтелект лідирують у залученні інвестицій венчурних фондів, а ІВ відіграє вирішальну роль у забезпеченні фінансування в цих секторах. Біотехнології також залишаються сильними гравцями, використовуючи досвід Великої Британії в галузі медико-біологічних наук та геноміки...

Комплексна перевірка ІВ стала важливою складовою інвестиційного процесу, оскільки інвестори ретельно вивчають силу патенту, свободу діяльності, чіткість прав власності та відповідність нормативно-правовим

нормам. Прозорість та відкрита комунікація у сфері ІВ мають важливе значення для зміцнення довіри інвесторів та сприяння успішному залученню коштів.

Для засновників створення надійного портфеля ІВ - це вже не просто отримання патентів, а демонстрація того, як ці активи сприяють довгостроковому зростанню та конкурентним перевагам. Компанії на ранніх стадіях розвитку повинні надавати пріоритет чіткому визначенню прав власності на ІВ і бути готовими до ретельної юридичної перевірки...

З іншого боку, інвесторам необхідно розвивати спеціалізовану експертизу в оцінці нематеріальних активів і розглянути можливість залучення фахівців у сфері ІВ під час проведення комплексних перевірок для зменшення ризиків і прийняття обґрунтованих інвестиційних рішень...

Отже, розвиток ринку венчурного капіталу у Великій Британії підкреслює важливу роль ІВ у стимулюванні інновацій та забезпеченні фінансування. Розуміючи ці тенденції та застосовуючи найкращі практики, як засновники, так і інвестори можуть орієнтуватися в цьому динамічному ландшафті та скористатися можливостями, які він відкриває...» (*Kate Voller. Venture capital and intellectual property: Insights from the UK market // Gill Jennings & Every LLP* (<https://www.gje.com/resources/venture-capital-and-intellectual-property-insights-from-the-uk-market/>). 12.02.2025).

«...Цього тижня кілька реєстрацій торгових марок Джеймса Бонда та агента 007 у Великій Британії та ЄС стали об'єктами анулювання. У цих юрисдикціях торговельні марки, яким більше п'яти років, можуть бути анульовані, якщо вони не використовувалися в комерційних цілях, гарантуючи, що невикористані торговельні марки не перешкоджають іншим особам використовувати або реєструвати подібні знаки. Дивно, але позов про анулювання був поданий дубайським девелопером Йозефом Клейндієнстом (Josef Kleindienst). Хоча будь-яка третя сторона може ініціювати такий процес, він, як правило, є дорогим і тривалим, а це означає, що лише ті, хто справді зацікавлений у цьому, як правило, подають позови. Однією з торговельних марок, що оскаржується, є британська реєстрація JAMES BOND SPECIAL AGENT 007, датована 1967 роком, яка охоплює моделі автомобілів...»

Торгові марки Джеймса Бонда наразі належать американській компанії Danjaq, яка володіє правами на мерчандайзинг франшизи разом з британською кінокомпанією Eon. Клейндієнст заявив, що його дії спрямовані на захист франшизи про Джеймса Бонда, висловлюючи бажання інвестувати і підтримувати її для майбутніх поколінь на тлі зростаючого занепокоєння фанатів щодо її майбутнього. Однак його справжні наміри залишаються незрозумілими. Після того, як з'явилися новини про скасування, Клейндієнст опублікував заяву: "Джеймс Бонд не помре на наших очах", що свідчить про можливу спробу заявити про свої права на франшизу. Враховуючи, що реєстри торгових марок є публічними документами, такі заяви часто натякають на

більш масштабні суперечки, породжуючи припущення про те, що може статися далі з культовим шпигунським брендом...» (*Ella Newell. A Trade Mark is Not Enough: When trade marks are a clue towards a bigger dispute // Marks & Clerk (https://reacts.marks-clerk.com/post/102k10n/a-trade-mark-is-not-enough-when-trade-marks-are-a-clue-towards-a-bigger-dispute). 20.02.2025).*

Сполучені Штати Америки

«20 січня 2025 року Кок Морган Стюарт була призначена тимчасовим заступником міністра торгівлі з питань інтелектуальної власності та виконувачем обов'язків директора Відомство патентів і товарних знаків США (USPTO)...

Її призначення розглядається як позитивний сигнал для винахідників та підприємців, особливо стартапів, на тлі попередніх викликів, пов'язаних з Патентною апеляційною радою (РТАВ)...

Протягом останніх 10 років РТАВ критикували за високий відсоток визнання патентів недійсними (до 80%), що створювало несприятливе середовище для інновацій та інвестицій, особливо для малих підприємств, які є рушійною силою економічного зростання США...

Керівництво USPTO має значний вплив на результати розгляду патентів, що продемонстрували приклади колишніх директорів, таких як Янку, який проводив політику на підтримку патентів, та Відал, за керівництва якої відсоток визнання патентів недійсними зріс...

Оскільки Стюарт має великий досвід роботи в USPTO та відома своєю про-патентною позицією, очікується, що вона зосередиться на захисті прав власників патентів, підтримці інновацій, та забезпеченні справедливого доступу до патентної системи для малих підприємств. Її призначення відбувається в критичний час, коли підтримка американських інновацій є пріоритетом в умовах зростання конкуренції з боку іноземних компаній та необхідності відновлення інвестицій у венчурні проекти. Загалом, призначення Стюарт викликає надію на більш збалансоване та сприятливе середовище для патентів, особливо для стартапів та індивідуальних винахідників...» (*Jeff Schell. Stewart's Appointment May Mean for Patent Holders // Jeff Schell (https://schellip.com/new-uspto-leader-what-coke-morgan-stewarts-appointment-may-mean-for-patent-holders/). 05.02.2025).*

«...З 17 січня 2025 року Відомство патентів і торговельних марок США (USPTO) може очікувати зниження кількості подаваних заявок на реєстрацію торговельних марок у багатьох класах з детальними описами товарів і послуг через підвищення зборів за реєстрацію та введення нових доплат.

Хоча збори за подання заявок зросли майже для всіх видів подання, варіюючись від 8% до 200%, саме нові доплати, ймовірно, стануть стримуючим фактором для заявників. Нові збори за подання заявки включатимуть доплату за кожен клас за подання неповної заявки (\$100 за клас), використання вільного текстового поля замість попередньо затвердженого списку товарів і послуг (\$200 за клас) та надання надто довгих описів товарів чи послуг (\$200 за кожний додатковий блок з 1,000 символів)...

USPTO більше не пропонуватиме варіанти подання заявок TEAS Plus і TEAS Standard, а замість цього встановить "Базову плату за заявку" у розмірі \$350 за кожен клас для всіх заявок, з урахуванням вищезазначених доплат...

Для заявників, чутливих до ціни, має сенс скоротити кількість класів, на які подається заявка, і зберегти стислий опис товарів/послуг. Щоб уникнути додаткових зборів, адвокати з питань торговельних марок повинні ретельно перевіряти заявки, щоб переконатися, що вони є повними, містять достатню кількість деталей і відповідають новим правилам USPTO, а також складати стислі описи товарів і послуг, уникаючи зайвих або непотрібних пунктів, які б перевищили ліміт символів...» (*Neil A. Salyards. Trademark Practice Considerations Following the USPTO 2025 Fee Increases // Procopio, Cory, Hargreaves & Savitch LLP (<https://www.procopio.com/2025-trademark-fee-increase/>). 03.02.2025*).

«Початок історії патентування рослин датується 1931 роком рожевою трояндою «New Dawn», яка стала першим запатентованим сортом за Законом США про патенти на рослини...»

Відтоді понад 28 500 рослинних патентів підтвердили вагу правової охорони в стимулюванні розвитку садівництва. Сьогодні для охорони нових сортів існує кілька інструментів: патенти на рослини, патенти на винаходи (utility patents) та сертифікати охорони сортів (PVP). Вони не взаємовиключні, а часто застосовуються разом, аби селекціонери могли захистити свої розробки максимально ефективно...

Патенти на рослини стосуються безстатевих розмножуваних сортів і дають правовласнику можливість заборонити їх комерційне використання без згоди. У той час патенти на винаходи можуть охоплювати як безстатеві, так і статеві способи розмноження, а також генетично модифіковані рослини чи конкретні ознаки. Сертифікати охорони сортів (PVP) видаються Міністерством сільського господарства США (USDA) і дають правовласникам 20 років (а для дерев і виноградної лози – 25 років) виключного права на розповсюдження і продаж нового сорту, якщо він довів свою новизну, стабільність і відмінність...

Отримання юридичної охорони потребує детальної заявки, чітких описів, фотографій та доказів новизни й особливих характеристик рослини. Заявки на патенти розглядає Відомство з патентів і товарних знаків США (USPTO), а заявки на сертифікати охорони сортів – спеціальний офіс USDA (PVPO).

Завдяки цим різним, але взаємно доповнюючим захисним механізмам селекціонери можуть упевнено передавати свої ідеї втілюватися, знаючи, що їхні зусилля матимуть належний правовий захист...» (*Aimee Nielson. Intellectual Property Protection for Plants Drives the Next Wave of Horticulture Innovation // Seed World* (<https://www.seedworld.com/us/2025/02/04/intellectual-property-protection-for-plants-drives-the-next-wave-of-horticulture-innovation/>). 04.02.2025).

«...Відомство патентів і товарних знаків США (USPTO) вимагає від деяких працівників, які працюють віддалено, повернутися до офісів на постійній основі протягом тижня...

Нові вимоги стосуються працівників, які працюють за програмою "рутинного дистанційного режиму" або в межах 50 миль від офісу. Водночас, співробітники, які мають договірні умови з профспілкою або працюють віддалено через інвалідність, поки що звільнені від цього правила...

Реалізація наказу може бути складною через велику кількість дистанційних працівників—96% співробітників USPTO працюють віддалено. Також інші підрозділи, включаючи адміністративних суддів, готуються до повернення в офіси...

Професійні організації висловили занепокоєння, що повернення до офісів може знизити продуктивність і посилити проблему із затримкою розгляду патентних заявок (яких вже накопичилося 826 000). Вони закликали Конгрес втрутитися і захистити успішну модель віддаленої роботи відомства...» (*Michael Shapiro, Annelise Levy. Patent Office Orders Teleworking Examiners Back to the Office // Bloomberg Industry Group, Inc.* (<https://news.bloomberglaw.com/us-law-week/patent-office-orders-teleworking-examiners-back-to-the-office>). 06.02.2025).

«...адміністрація Байдена зробила прощальний постріл у бік найбільш інноваційних американських компаній у спробі "розширити рівний доступ пацієнтів до продуктів, що з'являються на основі патентів, які належать НІН".

В останній робочий день перед інавгурацією чиновники Національного інституту охорони здоров'я (НІН) тихо опублікували нові правила ліцензування патентів. Будь-яка компанія, яка хоче ліцензувати запатентовані відкриття лабораторій НІН, тепер повинна гарантувати "доступність, наявність, прийнятність і стійкість" будь-яких майбутніх продуктів, які вони розробляють.

І якщо бюрократи вирішать, що фірми не відповідають цим довільним і аморфним стандартам, НІН залишає за собою право в односторонньому порядку змінювати умови ліцензії.

На практиці ці правила ліцензування перетворюють НІН з науково-дослідної установи на фактичного регулятора цін - роль, на яку Конгрес ніколи не давав дозволу, і яка знищить стимул приватного сектору інвестувати мільярди в додаткові дослідження і розробки, необхідні для комерціалізації фундаментальних наукових відкриттів, вперше зроблених у лабораторіях, що фінансуються Національним інститутом охорони здоров'я...

Вкрай важливо, щоб адміністрація Трампа скасувала нові правила ліцензування НІН. Їх повна відсутність будь-якого обґрунтування підтверджується тим, як вони були тихо проштовхнуті серед шквалу указів, прийнятих в останню хвилину, та інших дій адміністрації Байдена. Американський народ заслуговує на краще - як від своїх урядовців, так і від біотехнологічних інновацій, які будуть розтрачені в лабораторіях НІН в найближчі роки» (*Adam Mossoff. Reject the Biden Administration's Eleventh-Hour Patent Power Grab // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2025/02/06/reject-biden-administrations-eleventh-hour-patent-power-grab/id=185680/). 06.02.2025).*

«Trump Media and Technology Group (DJT.O) заявила в четвер, що подала заявку на реєстрацію шести інвестиційних продуктів, які відстежують біткойн, а також виробничий та енергетичний сектори США.

Торгові марки включають в себе Truth.Fi Bitcoin Plus ETF, Truth.Fi Made in America ETF і Truth.Fi U.S. Energy Independence ETF.

Trump Media and Technology Group (TMTG) ще не подала заявки на всі шість продуктів до Комісії з цінних паперів і бірж США...

Президент США Дональд Трамп є мажоритарним власником компанії TMTG, яка управляє платформою соціальних мереж Truth Social...» (*Trump Media files to trademark investment products targeting bitcoin, US industries // Reuters (https://www.reuters.com/technology/trump-media-files-trademark-investment-products-targeting-bitcoin-us-industries-2025-02-06/). 06.02.2025).*

«... "Єдинороги" (unicorn companies) – стартапи з оцінкою понад \$1 млрд – активно змінюють ринки, зокрема у ШІ, фінтеху, e-commerce та охороні здоров'я. Сьогодні таких компаній у світі понад 1 200, серед яких SpaceX, OpenAI, Stripe, Revolut і Epic Games. Їхній економічний вплив настільки значний, що WIPO використовує їхню оцінку при розрахунку Глобального індексу інновацій...

Проблема патентування серед "єдинорогів"

Хоча технологічні компанії покладаються на інновації, ставлення до патентів серед "єдинорогів" неоднозначне. Деякі, як Ілон Маск, вважають патенти інструментом блокування конкуренції, що більше допомагає великим корпораціям, ніж стартапам. Tesla навіть офіційно зобов'язалася не подавати

позови щодо своїх патентів у сфері електромобілів, а OpenAI використовує патенти лише для захисту...

Чому стартапи уникають патентування?

Недостатній досвід у сфері ІР – молоді компанії можуть не знати, як захистити свої активи.

Швидке зростання – бізнес-модель змінюється настільки швидко, що довгострокові ІР-стратегії можуть не встигати за розвитком.

Висока плинність кадрів – зміни у керівництві впливають на пріоритети та стратегії.

Витрати та складність – патентування дороговартісне, особливо для компаній, що працюють глобально.

Новаторський підхід – сучасні "єдинороги" прагнуть змінювати правила гри, а не слідувати традиційним моделям...

Чому патентна стратегія все одно важлива?

Захист інвестицій у дослідження та розробки R&D – патенти унеможливають безкоштовне використання технологій конкурентами.

Привабливість для інвесторів – ІР-активи часто є ключовим фактором у due diligence.

Можливість монетизації – патенти можна ліцензувати або використовувати як захист від позовів.

Юридичний захист – компанії з високою оцінкою можуть стати мішенню для патентних тролів...

Попри скептицизм, сильна ІР-стратегія дає "єдинорогам" конкурентну перевагу, захищає їхні інновації та підвищує їхню привабливість для інвесторів. Ті, хто ігнорує патентування, можуть втратити контроль над своїми розробками та опинитися у не вигідному становищі на ринку...» (*Effective patent strategies for unicorns // Dennemeyer – The IP Group (<https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/effective-patent-strategies-for-unicorns/>). 07.02.2025*).

«Згідно з 37 CFR § 1.14, патентні заявки в США залишаються конфіденційними до їх публікації через 18 місяців від дати пріоритету. Це основний принцип патентної системи: заявники отримують тимчасову монополію в обмін на повне розкриття винаходу відповідно до 35 U.S.C. § 112, що сприяє науковому прогресу та запобігає приховуванню технологій як комерційної таємниці...

Відомство патентів і торговельних марок США (USPTO) постійно зазнає кібератак, оскільки зберігає конфіденційну інформацію про новітні розробки в галузях штучного інтелекту, інженерії, медицини та технологій. Окремий підрозділ займається захистом даних від конкурентів і іноземних урядів...

Проте створення Президентом Відділу ефективності уряду (DOGE) створює загрозу для конфіденційності цієї власницької технологічної інформації. Виконавчий наказ від 20 січня, який заснував DOGE, надає цьому

відділу завдання модернізувати урядові технології з безпрецедентним доступом до чутливої урядової інформації. DOGE повністю охоплює USPTO, що підвищує ризик витоку патентних заявок...

Влада визначила Ілона Маска як спеціального урядового працівника з обмеженим контрактом, що звільняє його від деяких вимог щодо фінансової звітності та прозорості. Звіти свідчать, що інспектори DOGE вже отримали доступ до класифікованих матеріалів у таких організаціях, як USAID, Міністерство фінансів (Treasury Department) зі системами виплат соціального забезпечення та Medicare, а також до персональних даних федерації з Управління персоналом (Office of Personnel Management)...

Ці дії можуть призвести до розголошення конфіденційної патентної інформації, що підриває цілісність патентної системи та загрожує економічній безпеці інноваційних компаній. Підвищена загроза витоку інформації може стати джерелом конкуренції та юридичних конфліктів, особливо якщо доступ до конфіденційних даних отримують політичні або комерційні фігури з великим впливом...

Навіть при наявності сильних заходів кібербезпеки, створення DOGE і залучення до нього осіб, як Ілон Маск, становлять серйозну загрозу для захисту конфіденційної патентної інформації в USPTO. Це підкреслює необхідність посилення заходів захисту та перегляду регламентів для запобігання можливим витокам інформації та забезпечення цілісності патентної системи...» (*Heidi Sease Nebel. Does Elon Musk Have Access To Your Patent Application? // McKee Voorhees & Sease PLC (<https://www.filewrapper.com/does-elon-musk-have-access-to-your-patent-application/>). 11.02.2025*).

«Американські правоохоронні органи вилучили підробленої спортивної продукції на суму 39,5 мільйона доларів напередодні Super Bowl LIX, повідомили офіційні особи в середу, в рамках операції з боротьби з продажем фальшивих товарів уболівальникам. Операція під назвою "Operation Team Player", проведена Службою розслідувань національної безпеки (HSI) у співпраці з Національною футбольною лігою (NFL) та Національним координаційним центром з питань інтелектуальної власності, призвела до конфіскації понад 214 000 підроблених предметів, включаючи футболки, кепки та сувеніри.

Ця ініціатива, що триває вже рік, спрямована на захист уболівальників від шахрайських товарів і запобігання незаконному отриманню прибутку під час найбільшого спортивного заходу в США. У ній беруть участь HSI, Митна та прикордонна служба США (CBP) і великі спортивні ліги. З моменту запуску в 2013 році "Operation Team Player" вилучила підробленої спортивної продукції на суму понад 455 мільйонів доларів, що робить її найбільшою антиконтрафактною ініціативою в федеральному уряді.

Напередодні фінального матчу в Новому Орлеані, запланованого на 9 лютого 2025 року в Caesars Superdome, офіційні особи закликали уболівальників купувати товари лише в перевірених джерелах. Офіційні футболки NFL коштують 149,99 долара, а персоналізовані для Super Bowl — 179,99 долара. Генеральний прокурор Луїзіани Ліз Муррілл попередила про шахраїв, які активізуються перед грою, намагаючись обманути людей, що бажають відвідати матч.

Поліція Нового Орлеана разом із представниками міського департаменту доходів, Міністерства національної безпеки та NFL працюватиме над виявленням і припиненням діяльності нелегальних продавців і торгівлі підробками. Очікується, що протягом тижня перед Super Bowl місто відвідають близько 200 000 туристів, що вдвічі більше, ніж зазвичай. Серед відвідувачів буде Дональд Трамп, який стане першим чинним президентом, що відвідає фінал NFL, де Kansas City Chiefs змагатимуться з Philadelphia Eagles...» (*Ossian Shine. US seizes \$39.5 million in fake sports gear before Super Bowl // Reuters (https://www.reuters.com/sports/nfl/us-seizes-395-million-fake-sports-gear-before-super-bowl-2025-02-05/). 06.02.2025).*

«...Відомство патентів і торговельних марок США (USPTO) 12 лютого запустила новий Портал відкритих даних (ODP) з метою модернізації систем та покращення обслуговування клієнтів. Цей портал забезпечує легкий доступ до релевантних наборів даних через зручний інтерфейс, об'єднуючи кілька сервісів в одному місці. Дослідники, підприємці та студенти можуть швидко отримувати, налаштовувати та витягувати дані USPTO.

На порталі доступні ресурси підтримки, включаючи інформацію про використання програмних інтерфейсів (API).

ODP замінює системи Patent Examination Data System (PED) та Bulk Data Storage System (BDSS). PED буде доступний щонайменше 30 днів після запуску ODP, а BDSS – щонайменше 60 днів після запуску...» (*USPTO launches new Open Data Portal for easy, quick access to data // U.S. Patent and Trademark Office (USPTO) (https://www.uspto.gov/about-us/news-updates/uspto-launches-new-open-data-portal-easy-quick-access-data). 12.02.2025).*

«...Американська асоціація одягу та взуття (AAFA) випустила технічну документацію під назвою «Зростаючий ризик шахрайських веб-сайтів: у центрі уваги ланцюжок цифрової девальвації підробок», закликаючи до комплексних політичних заходів для боротьби зі зростаючою проблемою шахрайських веб-сайтів у секторах текстилю та одягу...

У звіті підкреслюється зростаюча загроза, яку несуть підроблені цифрові транзакції для споживачів, урядів і справжніх модних брендів. Він

наголошує на необхідності як для державних органів, так і для зацікавлених сторін у галузі визнавати та впроваджувати ефективні стратегії для вирішення цієї проблеми...

У документі описано поточні тенденції, виклики та недоліки існуючих механізмів припинення оманливих веб-сайтів, запропоновано законодавчі та політичні реформи для викорінення цих шкідливих сайтів. Він також надає дієві рекомендації для постачальників послуг щодо покращення захисту споживачів, компаній і урядів...

Звіт ґрунтується на даних Федеральної торгової комісії США, яка свідчить про рекордні 2,6 мільйона випадків шахрайства у 2023 році, а шахрайство з онлайн-магазинами посідає друге місце.

AAFA підкреслює важливість тісної співпраці з постачальниками онлайн-послуг для боротьби з цими шахрайськими веб-сайтами, які не тільки обманюють споживачів, але й створюють значні ризики для безпеки через невідповідність стандартам безпеки продукції. Асоціація постійно виступає за захист прав інтелектуальної власності та усвідомлення шкідливих наслідків підробок, закликаючи політиків включати ці міркування в обговорення своєї економічної політики...» (*Jangoulun Singsit. AAFA urges action against fraudulent fashion websites // Yahoo! Finance (https://finance.yahoo.com/news/aafa-urges-action-against-fraudulent-113653815.html?fr=sycsrp_catchall). 13.02.2025).*

«...Крадіжка інтелектуальної власності та комерційне шахрайство суттєво впливають як на окремих осіб, так і на економіку США, створюючи загрози для здоров'я, безпеки та національної безпеки. Уряд США, через Службу розслідувань національної безпеки (HSI), відіграє важливу роль у боротьбі з цими злочинами, розслідуючи незаконний імпорт, піратський контент та контрафактні товари, що порушують авторські права та торгові марки...

HSI очолює Національний координаційний центр з питань прав інтелектуальної власності (Центр IPR), який співпрацює з федеральними агентствами, галузевими експертами та міжнародними партнерами з метою забезпечення дотримання торговельного законодавства та припинення розповсюдження злочинцями контрафактних товарів онлайн і офлайн. Центр IPR зосереджує свою діяльність на контролі за веб-сайтами, соціальними мережами та "темною павутиною" з метою запобігання продажу та розповсюдженню контрафактної продукції...

Наслідки крадіжки інтелектуальної власності та торговельного шахрайства включають економічні збитки, ризики для здоров'я та безпеки, а також залучення організованої злочинності. Підроблені товари, що продаються за низькими цінами, створюють недобросовісну конкуренцію, призводять до втрати робочих місць і закриття бізнесу. Підроблені товари, в тому числі

фармацевтичні препарати та електроніка, становлять серйозну загрозу для здоров'я та можуть виходити з ладу. Крім того, ці злочини часто фінансують подальшу незаконну діяльність, включаючи крадіжку особистих даних і фінансове шахрайство...

У рамках боротьби з крадіжками інтелектуальної власності HSI очолює дев'ять національних правоохоронних операцій, що зосереджені на різних секторах, таких як фармацевтика, товари для здоров'я та краси, а також побутова електроніка. Агенти HSI визначають сфери підвищеного ризику крадіжки інтелектуальної власності та комерційного шахрайства, працюючи зі спеціалістами для виявлення контрафактних товарів, піратського контенту та порушень законів про імпорт. Використовуючи торговельні органи, експертизу та міжнародні партнерства, HSI прагне захистити споживачів та економіку США від негативного впливу контрафактної продукції та крадіжки інформації, що становить комерційну таємницю...» (*Intellectual Property Theft and Commercial Fraud // U.S. Immigration and Customs Enforcement* (<https://www.ice.gov/about-ice/hsi/investigate/intellectual-property-commercial-fraud>). 08.02.2025).

«...День святого Валентина асоціюється не лише з коханням і дружбою, а й з комерцією, оскільки компанії активно реєструють торговельні марки, щоб ефективніше продавати святкові товари.

Деякі відомі рекламні слогани, пов'язані з ювелірними виробами, мають захист як торговельні марки. Наприклад, слоган Kay Jewelers "Every Kiss Begins with Kay"® (реєстрація №2602439) та "That's Why He Went to Jared" ювелірної мережі Jared (№4321228).

Популярні святкові ласощі теж охороняються законом. Так, Spangler Candy Company володіє торговельною маркою "Sweethearts" (№2172266) для цукерок-сердечок із написами, а їхній слоган "the official candy of love" підкріплює бренд.

Окрім слоганів і назв, захисту підлягають і характерні форми продуктів, якщо вони є впізнаваними. Наприклад, форма шоколадної краплі Hershey's Kiss (№186828), пірамідальна форма Toblerone (№2649833) та кругла золота обгортка Ferrero Rocher (№2839680) мають охорону як елементи trade dress. Будь-які копії цих форм можуть розглядатися як порушення прав інтелектуальної власності.

Попри те, що загальноновживані фрази на кшталт "Be Mine" чи "IY" складно зареєструвати як торговельні марки, унікальний дизайн та впізнаваність бренду, як у випадку із Hershey's Kiss, роблять такі активи цінними та захищеними законом...» (*Danielle M. DeFilippis. You ® Mine: Valentine's Day Trademarks & Trade Dresses // National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/you-r-mine-valentines-day-trademarks-trade-dresses>). 14.02.2025).

«...Патентні вимоги є ключовим елементом патентного захисту, що визначають точні межі та обсяг правової охорони винаходу. Вони складаються з незалежних та залежних вимог, які разом забезпечують всебічний захист інтелектуальної власності. Незалежні вимоги окреслюють винахід у цілому, охоплюючи широкий спектр втілень, а залежні вимоги додають специфічні деталі та обмеження...

Структура патентної вимоги включає преамбулу, перехідну фразу та елементи вимоги. Ретельно сформульовані вимоги мають збалансувати широту захисту з технічною специфікою, щоб запобігти можливому обходу патенту конкурентами. Перехідні фрази, такі як "comprising", "consisting of" та "consisting essentially of", впливають на тлумачення обсягу захисту...

Під час експертизи Відомство з патентів та торговельних марок США (USPTO) оцінює новизну та неочевидність винаходу, перевіряючи відповідність вимог формальним вимогам та достатню відмінність від існуючих технологій. Процес може включати уточнення та звуження вимог для подолання заперечень...

Складання патентних вимог вимагає поєднання юридичної та технічної експертизи, дотримання вимог патентного законодавства та забезпечення чіткості формулювань. Ефективні патентні вимоги не лише захищають винахід, але й створюють стратегічні можливості для правозастосування та комерційного використання інтелектуальної власності...

У разі порушення патенту, судовий процес передбачає тлумачення вимог та аналіз відповідності, де встановлюється факт прямого або еквівалентного порушення. Успішний патентний захист залежить від майстерності складання вимог, здатності охопити ключові інноваційні аспекти винаходу та забезпечити надійну правову охорону...» (*What is a Patent Claim? ...It Defines Your Patent Rights // Sierra IP Law, PC. (<https://sierraiplaw.com/what-is-a-patent-claim/>). 08.02.2025*).

«...Сірий ринок охоплює автентичні товари з дійсними торговими марками, що імпортуються та продаються поза офіційними каналами дистрибуції, встановленими власником бренду. На відміну від контрафакту, ці товари не є підробками, але можуть бути призначені для інших географічних ринків, що може призводити до відмінностей у ціні, характеристиках, брендингу або відповідності місцевим стандартам, наприклад, безпеки та екології...

Зростання онлайн-платформ сприяє розвитку сірого ринку, надаючи продавцям широкий міжнародний доступ до споживачів. Правове регулювання сірого ринку в США включає Закон Ленхема та Тарифний акт. Закон Ленхема забороняє несанкціоноване використання торгових марок, що може ввести споживачів в оману, особливо якщо сірі товари суттєво відрізняються від призначених для ринку США. "Суттєва відмінність" може включати варіації у

складі, якості, пакуванні, інструкціях або гарантійному обслуговуванні. Тарифний акт забороняє імпорт товарів з американськими торговими марками без дозволу власника, за винятком випадків, коли іноземний та вітчизняний власники перебувають під "загальним контролем"...

Основні особливості сірого ринку включають:

- Автентичні товари з інших країн
- Можливі відмінності в ціні, характеристиках та комплектації
- Потенційна невідповідність локальним стандартам
- Продаж через онлайн-майданчики

Стратегії захисту брендів включають:

- Контроль ланцюга постачання
- Митний контроль
- Судові позови проти несанкціонованих продавців
- Освіта споживачів
- Впровадження систем автентифікації продуктів

Онлайн-платформи значно спростили поширення товарів сірого ринку, створюючи виклики для виробників у контролі за дистрибуцією та захисті репутації бренду...» (*Gray Market Goods // Sierra IP Law, PC.* (<https://sierraiplaw.com/gray-market-goods/>). 16.02.2025).

«Авраам Лінкольн, єдиний президент США, який мав патент. 22 травня 1849 року отримав патент № 6,469 на інноваційну концепцію під назвою "буксирування суден над мілинами". Ідея передбачала оснащення великих човнів "тканиною з індійського каучуку або іншою відповідною водонепроникною тканиною" на корпусі, яку можна було б надувати, щоб вона виконувала роль буїв. Ці надувні поплавці мали піднімати човен, що сів на мілину, і допомагати йому відірватися від мілини...

Незважаючи на творчий підхід, життєздатність патенту № 6,469 залишається неперевіреною, і є певні сумніви щодо його практичності. Додає інтриги те, що в оригінальній патентній заявці відсутній важливий елемент: Оригінальний підпис Авраама Лінкольна був вирізаний з документа, ймовірно, колекціонером автографів або перекупником, який прагнув нажитися на історичному артефакті» (*Allan Rose Hill. This US president is the only one to hold a patent // Boing Boing* (<https://boingboing.net/2025/02/18/this-us-president-is-the-only-one-to-hold-a-patent.html>). 18.02.2025).

«Вчора Центр розуміння інтелектуальної власності (CIPU) опублікував звіт під назвою "Досвід менеджерів та підприємців у сфері інтелектуальної власності: Обмеження навчання на робочому місці", в якому висвітлено кілька причин, через які американські бізнесмени, що

працюють з інтелектуальною власністю (ІВ), погано підготовлені до вирішення питань, пов'язаних з правами ІВ у бізнес-середовищі. У звіті зроблено кілька висновків про те, як політики можуть підвищити грамотність у сфері ІВ, а також запропоновано кроки, які можуть зробити фахівці, що працюють на сучасному глобальному ринку, де домінує ІВ, для підвищення власної грамотності до того, як з'являться проблеми...

Основні тенденції, виявлені під час інтерв'ю:

- Більшість фахівців вперше стикаються з поняттями ІВ на роботі, що підкреслює необхідність формальної академічної підготовки
- Випускники STEAM стикаються з крутою кривою навчання, орієнтуючись у патентах, авторських правах, торговельних марках і комерційній таємниці
- Поточні ресурси з ІВ часто написані "юристами для юристів", що залишає неюридичних фахівців без практичних інструментів
- Фахівці повинні адаптуватися до різних законів та платформ ІВ в умовах дедалі більш глобалізованого ринку
- Фахівці, що працюють з правами ІВ, які прагнули отримати знання з ІВ під час навчання, вважають, що вони краще підготовлені для кар'єрного успіху

"Щоб дослідити досвід освіти та професійного розвитку тих, хто працює в цій різноманітній сфері, - йдеться у звіті, - CIPU провів серію з 15 інтерв'ю з фахівцями у сфері ІВ. Учасники представляють широкий спектр знань і досвіду, приблизно порівну розподілених між режимами придатності патентів, торговельних марок і авторського права, а деякі з них мають відповідний досвід роботи в декількох сферах..."

Спільною темою, що впливала з інтерв'ю з патентними фахівцями, була відсутність факультативних курсів з ІВ протягом усієї їхньої формальної освіти, незважаючи на очевидну придатність їхньої підготовки в галузі STEM для роботи, пов'язаної з патентами. Для багатьох відсутність освіти у сфері ІВ на будь-якому етапі їхнього навчання стала несподіванкою, особливо в ретроспективі, враховуючи центральну роль ІВ у їхньому професійному житті...

Ці фахівці продемонстрували підхід "навчання на практиці", коли мова йшла про ІВ. Незважаючи на очевидну актуальність ІВ для їхньої професійної діяльності в галузі STEM, їм довелося шукати або розвивати ці знання самостійно, або за власною ініціативою, або набуваючи досвіду на робочому місці. Їхні свідчення підкреслюють необхідність більш структурованої та обов'язкової освіти в галузі ІВ у STEM-галузях, йдеться у звіті, щоб майбутні покоління професіоналів були краще підготовлені до того, щоб орієнтуватися в складнощах інтелектуальної власності з самого початку своєї кар'єри...» (*Steve Brachmann. CIPU Report Shows IP Managers and Entrepreneurs Lack Sufficient IP Literacy Education // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/02/20/cipu-report-shows-ip-managers-entrepreneurs-lack-sufficient-ip-literacy-education/id=186296/>). 20.02.2025*).

«...Патентна система США переживає кризу надійності, що підриває її основну мету - стимулювання інвестицій у найважливіші технології 21-го століття, такі як квантові обчислення, 6G та генетична медицина. Часті визнання патентів недійсними - понад 85% оскаржуваних патентів втрачають принаймні одну вимогу в Раді з патентних спорів та апеляцій (РТАВ), а ще третина - в суді - підірвали довіру серед інвесторів та керівників компаній. На відміну від Китаю та Європи, де захист патентів є передбачуваним, а судові заборони - надійними, нестабільність американської системи пов'язана з надто широкими формулами винаходів, непослідовними експертизами та змагальним процесом РТАВ, передбаченим Законом про винаходи в Америці (America Invents Act, AIA). Тут патенти стикаються з послідовними оскарженнями на основі рівня техніки, прийнятності та розкриття, часто з боку сторін, яким безпосередньо не загрожує судовий розгляд...

Щоб відновити довіру, USPTO має надати пріоритет реформам розділу 112 під час проведення експертиз, вимагаючи, щоб формула винаходу точно відповідала умовам патенту. Змушуючи заявників заздалегідь звужувати надто широкі формули, експерти можуть зменшити кількість недійсних заявок пізніше, що зробить патенти більш захищеними та надійними. Такий підхід використовує наявні повноваження експертів і дозволяє уникнути нереалістичних вимог щодо залучення додаткових ресурсів або рішень на основі штучного інтелекту. У поєднанні з ухваленням закону PREVAIL (Promoting and Respecting Economically Vital American Innovation Leadership Act), який би збалансував процедури РТАВ, це могло б зменшити кількість зловживань і стабілізувати патентні права.

Невідкладність має вирішальне значення: без реформ США ризикують поступитися технологічним лідерством Китаю. Надійні патенти необхідні для компенсації високих ризиків науково-дослідницької діяльності, особливо в таких галузях, як медицина, де 90% кандидатів на ліки зазнають невдачі, незважаючи на величезні інвестиції. Переорієнтувавши експертизу на точність та просуваючи законодавчі зміни, США можуть відновити свою роль світового патентного "золотого стандарту" та відродити зростання, що базується на інноваціях. Альтернатива - бездіяльність - гарантує подальше недофінансування та стратегічний занепад...» (*Judge Paul Michel. How to Improve Patent Quality for Everyone—Fast // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/02/20/improve-patent-quality-everyone-fast/id=186307/>). 20.02.2025*).

«Стрімке зростання спорту та кіберспорту принесло значні статки, але водночас посилило потребу в надійному захисті прав інтелектуальної власності (ПІВ). ПІВ мають вирішальне значення для стимулювання інновацій, творчості та економічного розвитку, проте унікальна природа цих галузей створює певні труднощі у захисті інтелектуальної власності...

Інтелектуальна власність у цих секторах охоплює торгові марки, авторські права, патенти та комерційні таємниці. Торгові марки захищають ідентичність бренду, наприклад, логотипи команд, імена гравців та назви подій, забезпечуючи впізнаваність споживачами та запобігаючи плутанині. Авторські права захищають оригінальні твори, такі як записи теле- та радіопередач, відеоігри та рекламні матеріали, дозволяючи авторам монетизувати свій контент. Патенти захищають інноваційні продукти та процеси, такі як спортивне обладнання та тренувальні технології, стимулюючи технологічний прогрес. Комерційна таємниця, включаючи стратегії та контракти гравців, забезпечує конкурентні переваги, захищаючи конфіденційну інформацію...

Ефективний захист інтелектуальної власності є життєво важливим для отримання доходів від спонсорства, прав на трансляцію, ліцензування та мерчандайзингу. Без цього спорт та кіберспорт зазнали б значних фінансових втрат, репутаційних збитків та судових спорів. Існують правові механізми боротьби з порушенням прав інтелектуальної власності:

- **Захист торговельних марок:** Листи з вимогою припинити використання та судові процеси використовуються для боротьби з несанкціонованим використанням захищених знаків, забезпечуючи цілісність бренду та довіру споживачів.
- **Захист авторських прав:** повідомлення про припинення використання та судові процеси захищають відеоматеріали, ігри та рекламні матеріали від несанкціонованого використання: Повідомлення про порушення DMCA, судові процеси та антипіратські заходи захищають відеоматеріали, відеоігри та рекламні матеріали від несанкціонованого використання.
- **Захист патентів:** Патентні спори, ліцензійні угоди та міжнародне правозастосування захищають запатентовані технології, сприяючи інноваціям та конкурентним перевагам.
- **Захист комерційної таємниці:** Угоди про нерозголошення, судові процеси та заходи кібербезпеки захищають конфіденційну інформацію, зберігаючи конкурентні переваги.
- **Альтернативне вирішення спорів (ADR):** Арбітраж і медіація пропонують ефективні, економічно вигідні альтернативи судовому розгляду, особливо для міжнародних спорів.

Незважаючи на ці механізми, захист прав інтелектуальної власності у спорті та кіберспорті ускладнюється кількома проблемами. Глобальний характер цих індустрій вимагає орієнтуватися в різних правових системах, тоді як цифровий ландшафт загострює такі проблеми, як піратство та анонімні порушення. Стрімкий технологічний прогрес, такий як штучний інтелект і віртуальна реальність, створює нові можливості для порушень прав інтелектуальної власності, що вимагає адаптивних стратегій правозастосування. Крім того, високі витрати на правозастосування, зокрема судові розгляди, створюють бар'єри для малих підприємств і незалежних авторів...

Отже, надійний захист інтелектуальної власності має важливе значення для сталого зростання та прибутковості спорту та кіберспорту. Вирішення цих проблем вимагає поєднання правових механізмів, технологічних рішень і міжнародного співробітництва, щоб забезпечити подальше процвітання інновацій і творчості в цих динамічних галузях...» (*Esha Jaiswal. Legal Mechanisms for Addressing IP Infringement in the Sports and Esports Industries // Intepat®* (<https://www.intepat.com/blog/legal-mechanisms-for-addressing-ip-infringement-in-the-sports-and-esports-industries/>). 12.02.2025).

«...Оскільки бізнес дедалі більше усвідомлює, що інновації рідко відбуваються ізольовано, стратегічні партнерства стають необхідними для зростання та лідерства на ринку. Однак багато керівників нехтують потенціалом свого портфеля ІВ як потужного інструменту для забезпечення такої важливої співпраці. Добре структурований портфель об'єктів ІВ часто може бути вирішальним фактором для отримання "так" чи "ні" від потенційних партнерів. Портфель об'єктів ІВ слугує своєрідним резюме компанії, демонструючи її інноваційний потенціал, ділову хватку та ринкову передбачливість. Згідно з нещодавнім аналізом ринку, стартапи, які мають патенти та торгові марки, в 10 разів успішніше отримують фінансування, що робить їх більш привабливими та цінними для потенційних партнерів. Harvard Business Review зазначає, що 94% керівників технологічних компаній вважають, що інноваційні партнерства необхідні, оскільки вони можуть компенсувати витрати на дослідження і розробки (R&D) і прискорити терміни, які без таких альянсів можуть зайняти десятиліття...

Наприклад, у секторі біотехнологій партнерство між компаніями Moderna та Merck у розробці персоналізованих вакцин проти раку продемонструвало, як ІВ може слугувати стратегічним мостом. Технологія мРНК компанії Moderna та її стратегічний патентний портфель, що охоплює ключові застосування, дозволили обом компаніям об'єднати свої знання та досвід, що призвело до підвищення загального рівня виживання пацієнтів до 96%.

Перш ніж демонструвати своє портфоліо ІВ потенційним партнерам, важливо структурувати його таким чином, щоб розповісти переконливу історію та підкреслити додаткову цінність. Проведіть аудит готовності вашого портфеля ІВ до партнерства, оцінивши ваші активи з точки зору потенційних партнерів. Подумайте про те, які технологічні прогалини ваша ІВ може допомогти заповнити партнерам, як ваш портфель ІВ доповнює їхні портфелі та які майбутні ринкові можливості можна відкрити, об'єднавши ваші ІВ. Об'єднайте інновації в групи, які відповідають конкретним можливостям партнерства. Наприклад, компанія-виробник медичного обладнання може реорганізувати свій портфель, щоб виокремити патенти, які можуть покращити можливості цільової фармацевтичної компанії з доставки ліків. Крім того,

враховуйте географічне покриття вашого захисту ІВ, оскільки партнери часто шукають портфелі ІВ, які забезпечують стратегічне покриття...

Оцінка активів ІВ потенційних партнерів є не менш важливою. Оцініть стратегічну цінність і якість їхніх активів ІВ за допомогою системи, яка включає оцінку якості портфеля, аналіз свободи діяльності (FTO), історію судових спорів у сфері ІВ, відповідність інноваційній діяльності та виявлення "червоних прапорців". Комплексний аналіз свободи діяльності розглядає наявні патенти та заявки, що перебувають на розгляді, щоб визначити, чи може продукт, послуга або технологія компанії порушувати чийсь права інтелектуальної власності на конкретних ринках. Аналіз історії судових спорів компанії може розкрити її стратегію у сфері інтелектуальної власності та профіль ризиків. Вивчіть їхню науково-дослідницьку діяльність та нещодавні патентні заявки, щоб переконатися, що вони відповідають вашій інноваційній стратегії. Остерігайтеся анульованих патентів у ключових технологічних галузях, надмірної кількості судових спорів, прогалин у географічному охопленні та нечітких прав власності або ліцензійних прав...

З наближенням 2025 року портфелі ІВ відіграватимуть дедалі важливішу роль у забезпеченні та підтримці стратегічних партнерств. Найуспішніша співпраця будуватиметься на основі взаємодоповнюючих активів ІВ, які створюють чіткі шляхи до лідерства на ринку. Від самого початку розробляйте свою стратегію у сфері ІВ з урахуванням партнерського потенціалу. Незалежно від того, чи ви стартап, який шукає свою першу серйозну співпрацю, чи відома компанія, яка прагне розширити свою партнерську мережу, пам'ятайте, що ваш портфель ІВ - це більше, ніж набір юридичних прав, це інвестиція у спільне майбутнє вашої компанії та потужний інструмент для створення довготривалої цінності...» (*Keegan Caldwell. IP Strategy: How Patent Portfolios Can Secure Powerful Partnerships* // *Forbes* (<https://www.forbes.com/councils/forbesbusinesscouncil/2025/02/24/ip-strategy-how-patent-portfolios-can-secure-powerful-partnerships/>). 24.02.2025).

«Компанія Peraton отримала контракт на суму 52 мільйони доларів від Відомства з патентів і торгових марок США (USPTO) на надання послуг з управління інфраструктурою зберігання даних...»

Згідно з контрактом, Peraton розроблятиме, експлуатуватиме та підтримуватиме інфраструктуру зберігання даних, яку USPTO використовуватиме для просування інновацій, захисту інтелектуальної власності та підвищення глобальної конкурентоспроможності американського бізнесу. Команда Peraton допоможе агентству управляти мережами зберігання даних і надаватиме послуги з апаратного та програмного забезпечення, безпеки, аналізу, проектування, розробки, тестування, впровадження та операційної підтримки...» (*Derrick Henry. Peraton to Provide USPTO With Advanced Storage*

Infrastructure // Executive Mosaic (<https://executivegov.com/2025/02/peraton-52m-uspto-contract-storage-infrastructure/>). 25.02.2025).

«...Майбутнє шоу Меган Маркл "З любов'ю, Меган" на Netflix порівнюють із серіалом Памели Андерсон "Памела готує з любов'ю", а пильні шанувальники вказують на різочу схожість між ними. Критики в соціальних мережах звинуватили Маркл у копіюванні концепції Андерсон, посилаючись на схожі назви, естетику трейлерів і загальну тематику. В обох трейлерах жінки готують їжу, збирають свіжі продукти та запрошують друзів до себе додому, щоб поекспериментувати з рецептами та пригощати гостей...

Зокрема, користувачі соціальних мереж звернули увагу на вступні заяви жінок, в яких обидві заявили про свою любов до піднесення звичайних речей. Дехто вважає, що Маркл прагнула випустити своє шоу раніше за Андерсон, щоб уникнути подібних порівнянь. Однак інші припускають, що кулінарні шоу про спосіб життя природно мають спільні елементи і що схожість може бути випадковою, оскільки промо-відео Маркл, швидше за все, вже було у виробництві, коли вийшло шоу Андерсона. Прем'єра "Памела готує з любов'ю" запланована на 24 лютого, тоді як "З любов'ю, Меган" спочатку була запланована на січень, але була перенесена на 4 березня через лісові пожежі в Каліфорнії...» (*Nicki Cox. Meghan Markle accused of copying Pamela Anderson as fans point out striking similarities in lifestyle shows // NYP Holdings, Inc. (<https://pagesix.com/2025/02/24/entertainment/meghan-markle-accused-of-copying-pamela-anderson-as-fans-point-out-striking-similarities-in-lifestyle-shows/>). 24.02.2025).*

«...На тлі зусиль адміністрації Трампа з ліквідації марнотратних державних витрат у соціальних мережах поширилася неправдива заява про те, що Департамент ефективності уряду Ілона Маска (DOGE) припинив виплати Бараку Обамі за "роялті, пов'язані з Obamacare". Ця заява, в якій стверджувалося, що з 2010 року Обама отримував по 2,6 мільйона доларів щорічно, тобто загалом 39 мільйонів доларів, з'явилася на сатиричному веб-сайті і була широко поширена на таких платформах, як Facebook, X, TikTok та Instagram...

Твердження про те, що Обама отримував прибуток від торгової марки "Obamacare", є безпідставним. Згідно з базою даних Бюро патентів і торгових марок США, в якій містяться заявки від 12 приватних компаній, жодна з яких не була пов'язана з Обамою, не існує жодної торгової марки для "Obamacare" або імені "Obama". Крістелія Гарсія, професор права з Джорджтаунського університету, пояснила, що федеральне законодавство обмежує реєстрацію торгових марок, пов'язаних з відомими живими особами, і було б незвично, якби Обама зареєстрував таку для себе. Ерік Пелтон, юрист з питань

інтелектуальної власності, додав, що навіть якби Обама зареєстрував таку торгову марку, перебуваючи на посаді президента, вона, швидше за все, належала б уряду, оскільки Закон про доступне медичне обслуговування є федеральним продуктом.

Ця дезінформація є прикладом "вкраденої сатири", коли сатиричний контент виривається з контексту і подається як факт. Мем, що вводить в оману, походить від "Останньої лінії оборони Америки" (ALLOD), сатиричного акаунту в соціальних мережах, відомого публікацією вигаданих історій, які сприймаються як справжні новини. На сторінці ALLOD у Facebook чітко зазначено, що нічого з того, що розміщено на сторінці, не є справжнім, а сам мем використовує спростовану історію 2017 року з пов'язаного з нею сатиричного веб-сайту The Dunning Kruger Times. Поширення цього неправдивого твердження підкреслює вплив "упередження підтвердження", коли люди діляться контентом, який відповідає їхнім переконанням, незалежно від його правдивості...» (*Satya Amin. Claims of 'royalties' paid to former president Obama stem from satire // yahoo! (<https://uk.news.yahoo.com/claims-royalties-paid-former-president-193719274.html>). 28.02.2025*).

Сполучені Штати Мексики

«Мексика має два основні правові шляхи захисту прав інтелектуальної власності:

Адміністративний шлях - Мексиканський інститут промислової власності (IMPI) розглядає порушення прав на торговельні марки та патенти, зосереджуючись на несанкціонованому використанні та порушенні прав.

Кримінальний шлях - Використовується для більш серйозних правопорушень, таких як підробка та піратство; цей шлях передбачає залучення Генеральної прокуратури та може призвести до правових наслідків, включаючи штрафи та ув'язнення.

На відміну від деяких інших країн, Мексика не має спеціальної цивільної процедури захисту прав інтелектуальної власності. Натомість, відшкодування збитків здійснюється лише після винесення остаточного рішення в адміністративному або кримінальному порядку.

Основними проблемами у сфері захисту прав інтелектуальної власності є обмеження порушень патентів та винаходів адміністративними засобами через відсутність спеціального кримінального законодавства, необхідність доведення "комерційної спекуляції" у справах про підробку, а також вимога судового наказу для вилучення контрафактних товарів мексиканською митницею, що ускладнює прикордонний контроль. Крім того, відсутність правових прецедентів ускладнює послідовне тлумачення законодавства, а значний обсяг неформальної економіки перешкоджає відстеженню та кількісній оцінці збитків від підробок...

За попередньої влади відбувся значний зсув у бік зменшення пріоритетності ордерів на обшуки та рейдів щодо контрафактних товарів, оскільки влада стверджувала, що багато людей заробляють на життя продажем піратської продукції. Така позиція загострила проблеми, особливо під час пандемії COVID-19, що призвело до сплеску підроблених ліків, вакцин та засобів захисту. Однак нинішня адміністрація поновила акцент на захисті прав інтелектуальної власності. Нещодавня масштабна антипіратська операція в центрі Мехіко, під час якої було вилучено понад 200 000 контрафактної продукції, свідчить про перехід до більш суворого правозастосування. Урядовці, зокрема керівництво ІМРІ та міністр економіки, пообіцяли підтримувати вітчизняний та іноземний бізнес у захисті їхніх прав інтелектуальної власності.

Незважаючи на наявність законодавчої бази для захисту прав інтелектуальної власності, Мексика стикається з постійними проблемами, зокрема, у сфері охорони кордонів, судових прецедентів та розподілу ресурсів. Прихильність нової адміністрації до правозастосування є позитивним зрушенням, але для ефективної боротьби з піратством та захисту економічних інтересів правовласників необхідні постійні зусилля» (*Manuel Morante, Diana Martínez. Intellectual Property Enforcement in Mexico // Chambers and Partners (https://chambers.com/legal-trends/intellectual-property-enforcement-in-mexico). 17.02.2025*).

Султанат Оман

«...Оман має відносно надійну нормативно-правову базу для захисту прав інтелектуальної власності (ПІВ). Оман не включений до звіту USTR Special 301 або до списку "сумнозвісних ринків".

Американські зацікавлені сторони повідомляють про труднощі із заохоченням відповідних органів, включаючи Управління з питань захисту прав споживачів (СРА), прокуратуру, Міністерство торгівлі, промисловості та сприяння інвестиціям (МОСІР) та Королівську поліцію Оману, до вжиття заходів із захисту ПІВ. Іноді виникає плутанина щодо того, які державні органи відповідають за розслідування різних видів порушень ПІВ. Однак, МОСІР перебуває в процесі збільшення свого кадрового потенціалу та ресурсів для більш ефективного вирішення проблем у сфері ІВ.

Представники СРА повідомили американським урядовцям, що вони не беруть на себе відповідальність за скарги, що надходять від власників брендів, а діють лише за скаргами споживачів. Представники Міністерства юстиції та правових питань також підтвердили, що Закон про авторські та суміжні права (Королівський указ № 65/2008) передбачає, що МОСІР відповідає за дотримання прав інтелектуальної власності на рівні роздрібною торгівлі, в тому числі за проведення перевірок та конфіскацій.

Відповідно до своїх зобов'язань як підписанта Угоди про вільну торгівлю між США та Оманом (FTA) 2009 року, Оман забезпечує захист прав інтелектуальної власності на авторські права, торговельні марки, комерційну таємницю, географічні зазначення та патенти. Пов'язані з Угодою про вільну торгівлю зміни в захисті ПІВ в Омані посилюються прийняттям Оманом законів про інтелектуальну власність, що відповідають нормам Світової організації торгівлі, щодо авторських прав, торговельних марок, промислової таємниці, географічних зазначень та інтегральних мікросхем...

Оман є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і зареєстрований як підписант Мадридської, Паризької та Бернської конвенцій про торговельні марки та захист інтелектуальної власності. Оман підписав Договір ВОІВ про авторське право та Договір ВОІВ про виконання і фонограми. Оман підписав Міжнародну конвенцію з охорони нових сортів рослин.

Законодавство про торговельні марки в Омані відповідає Угоді WTO про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. МОСІР реєструє торгові марки та публікує їх в офіційному бюлетені. Місцеві юридичні фірми можуть допомогти компаніям з реєстрацією торгових марок. Закон Оману про захист авторських прав поширює захист на іноземні літературні, технічні та наукові твори, твори графічного та пластичного мистецтва, а також звуко- та відеозаписи, захищені авторським правом. Щоб отримати захист твору, захищеного іноземним авторським правом, правовласник повинен зареєструвати твір в уряді Оману, передавши його копію на зберігання уряду і сплативши мито. Торгові марки діють протягом 10 років, тоді як патенти, як правило, захищені протягом 20 років. Літературні твори, програмне забезпечення та аудіовізуальний контент охороняються протягом 50 років...» (2024 Investment Climate Statements: Oman // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/oman/>). 02.2025).

Федеративна Демократична Республіка Непал

«...Департамент промисловості Міністерства промисловості, торгівлі та постачання контролює питання патентів і торговельних марок, а Міністерство культури, туризму та цивільної авіації займається питаннями авторського права в Непалі. У Непалі діє комплексний закон про інтелектуальну власність (ІВ) - Закон про патенти, промислові зразки і торговельні марки 1965 року, який забезпечує захист промислової власності, включаючи патенти, промислові зразки і торговельні марки. Крім того, існує окремий закон про авторські права - Закон про авторське право 2002 року. Патентний захист надається винаходам, принципам, формулам, а також охороні дизайну, включаючи фізичну форму та зовнішній вигляд. Захист торговельних

марок включає в себе слово, знак, малюнок або їх комбінацію, щоб відрізнити продукт від інших на ринку. Існуючий Закон про патенти, промислові зразки та торговельні марки 1965 року вважається застарілим, тоді як Закон про авторське право 2002 року охоплює більшість сучасних форм авторства і передбачає адекватні строки захисту. На відміну від інших юрисдикцій, в Непалі торгові марки повинні бути зареєстровані для того, щоб бути захищеними. Після реєстрації торгові марки охороняються протягом семи років. Для реєстрації промислових зразків і патентів заявник повинен подати офіційну заявку до Відомства інтелектуальної власності Непалу.

Непал є членом Угоди Всесвітньої організації торгівлі (СОТ) про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS), Бернської конвенції та приєднався до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) у 1997 році, хоча він ще не підписав Договір ВОІВ про авторське право або Договір ВОІВ про виконання і фонограми.

У 2017 році уряд Непалу (GON) доопрацював політику прав інтелектуальної власності, щоб служити фундаментом нового законодавства про інтелект. У 2018 році GON представив всебічний проект закону про ІВ, який знаходиться під урядовим оглядом. Запропоноване законодавство має на меті покращити існуючі закони та правила ІВ та намагатися кодифікувати всі закони про промислову власність в одному місці. Сполучені Штати надавали широкі коментарі в серпні 2019 року, і хоча Непал стверджує, що включили ці вклади, не було подальших та подальших залучення до проекту Закону про проект.

Департамент промисловості слугує квазісудовим органом, що здійснює нагляд за захистом промислової власності, вирішенням спорів та адміністративними процедурами. Наразі питаннями, пов'язаними з патентами, промисловими зразками та торговельними марками, займається Генеральний директор Департаменту промисловості, на якого покладено обтяжливі адміністративні та судові обов'язки. Експерти виступають за створення спеціального трибуналу при Міністерстві промисловості для розгляду справ у сфері інтелектуальної власності, укомплектованого кваліфікованим персоналом. Відсутність надійних методів правозастосування в поєднанні з відсутністю спеціалізованої системи оскарження дозволяє порушникам використовувати лазівки для особистої вигоди. Обмежена екосистема ІВ Непалу стикається зі значними проблемами через брак технічно кваліфікованих експертів та відсутність спеціального відомства з питань ІВ. Експерти та посадові особи дуже часто змінюються, що перешкоджає ефективному проведенню експертизи заявок на об'єкти ІВ, які потребують спеціальних знань та досвіду. Крім того, Генеральний директор, який повинен очолювати відомство, також часто змінюється, іноді кожні кілька місяців, і йому часто бракує знань у сфері ІВ. Такі часті ротації в поєднанні з нестачею фахівців у сфері ІВ викликають занепокоєння щодо важливості, яку Непал надає розвитку своєї інноваційної екосистеми...» (2024 Investment Climate Statements: Nepal //

U.S. State Department (https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/nepal/). 02.2025).

Федеративна Республіка Бразилія

«Бразильське відомство патентів і торговельних марок (ВРТО) оприлюднило важливе дослідження щодо фінансування інтелектуальної власності (ІВ) в Бразилії, яке досліджує потенціал використання ІВ як застави для фінансування та розробляє стратегії для розвитку цієї практики в країні...»

Дослідження під назвою «Розкриття фінансування ІВ у Бразилії: Як досвід інших ринків може допомогти Бразилії просунути вперед» зосереджене на практиці фінансування ІВ, яка добре розвинена в багатьох країнах, але стикається з великими викликами в Бразилії...

Основні перешкоди для використання ІВ як застави у Бразилії включають:

- Складнощі у визначенні вартості нематеріальних активів, що ускладнює їх прийняття як застави.
- Сприйняття високого ризику: інвестори і фінансові установи часто вважають ці активи надто ризикованими через їх волатильність та невизначеність щодо юридичного захисту.
- Відсутність інтеграції з банківськими регламентами, що заважає ширшому впровадженню цієї практики.

Для порівняння ситуації в Бразилії, дослідження вивчило застосування фінансування ІВ в США, Канаді, а також в країнах Азії та Європи, надаючи корисні висновки для бразильського контексту.

ВРТО пропонує кілька рекомендацій для розвитку фінансування ІВ у Бразилії, зокрема:

- Розробка методик оцінки нематеріальних активів, що полегшить їх прийняття як застави.
- Підвищення обізнаності серед фінансових установ і компаній про переваги та механізми фінансування ІВ.
- Адаптація юридичної та регуляторної бази для інтеграції ІВ у фінансові практики.

ВРТО планує започаткувати відкритий діалог з громадськістю, фінансовим сектором і урядом для реалізації рекомендацій дослідження та створення сприятливого середовища для фінансування ІВ у Бразилії. Це дозволить створити можливості для фінансування компаній, що інвестують в інтелектуальну власність, сприяючи розвитку більш конкурентоспроможної інноваційної екосистеми...» (*Felipe De Araujo Monteiro. BPTO Launches Groundbreaking Study on IP Finance in Brazil // Kasznar Leonardos Advogados (https://www.kasznarleonardos.com/en/bpto-launches-groundbreaking-study-on-ip-finance-in-brazil/). 04.02.2025).*

Федеративна Республіка Нігерія

«...Нігерійський реєстр торговельних марок, патентів і промислових зразків при Федеральному міністерстві промисловості, торгівлі та інвестицій, а також Нігерійська комісія з авторських прав (NCC) при Федеральному міністерстві юстиції здійснюють адміністрування законів про інтелектуальну власність країни. Основні закони, що регулюють інтелектуальну власність, включають Закон про авторське право 2022 року; Закон про охорону сортів рослин 2021 року; Закон про патенти і промислові зразки (глава 344); Закон про торговельні марки (глава 436); і Закон про товарні знаки. У 2022 році Нігерія розробила проект Національної політики та стратегії у сфері ІВ, а наприкінці травня 2024 року було створено Міжвідомчий керівний комітет з метою її перегляду.

Нігерія є членом кількох міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, зокрема Пекінського договору про аудіовізуальні виконання, Бернської конвенції, Марракешського договору про інтелектуальну власність, Паризької конвенції, Договору про патентну кооперацію (РСТ), Договору про патентне право, Римської конвенції, Договору ВОІВ про авторське право (WCT) та Договору ВОІВ про виконання і фонограми (WPPT). Наразі Нігерія не є членом регіональної організації інтелектуальної власності, однак тут розташоване Бюро ВОІВ у Нігерії, яке було створено у 2020 році з метою сприяння підвищенню обізнаності, навчанню та розбудові потенціалу у сфері інтелектуальної власності, а також наданню глобальних послуг ВОІВ у Нігерії. Відповідальність за дотримання прав інтелектуальної власності в Нігерії несуть кілька відомств, зокрема, Нігерійська комісія з авторських прав (NCC), Нігерійська поліція, Нігерійська митна служба (NCS), Національне агентство з контролю за продуктами харчування та лікарськими засобами (NAFDAC), Організація зі стандартизації Нігерії (SON), Федеральна комісія з питань конкуренції та захисту прав споживачів (FCCPC) та Комісія з економічних злочинів (EFCC).

У вересні 2022 року відомства ІВ Нігерії та група національних і міжнародних експертів у співпраці з ВОІВ розробили проект національної політики та стратегії у сфері ІВ.

У березні 2023 року президент Бухарі підписав Закон про авторське право 2022 року, який оновлює захист авторських прав. Закон 2022 року містить чіткі положення щодо захисту прав інтелектуальної власності, пов'язаних з творами в Інтернеті. Серед іншого, він визначає заходи технологічного захисту (відомі як TPM), права на винагороду та трансляцію. Він також передбачає покарання за піратство і забороняє обхід TPM, а також фальсифікацію, зміну або видалення електронної інформації про управління правами (RMI). Нігерійська комісія з авторського права (NCC), агентство, підконтрольне Міністерству юстиції, здійснює нагляд за виконанням закону.

NCC несе основну відповідальність за дотримання авторських прав і продовжує здійснювати правозастосовні дії на регулярній основі. У річному звіті NCC за 2022 рік детально описано його правозастосовні дії, судове переслідування, покращення адміністрування колективного управління та навчання персоналу. У 2021 році Нігерія прийняла новий закон, що надає селекціонерам права інтелектуальної власності на нове та покращене насіння для збільшення виробництва сільськогосподарських культур.

Санкціоновані штрафи за підробку та порушення прав на торговельні марки залишаються відносно низькими, і правовласники зазначають, що правопорушення зазвичай не стримують, а штрафи є помірними.

Чинний Закон про торговельні марки, Закон про патенти і промислові зразки та Закон про знаки для товарів і послуг залишаються першоосновою для захисту промислової власності в Нігерії. Інші закони, які час від часу вступають у дію, включають Закон 5 про контрафактні та підроблені ліки та неякісні перероблені харчові продукти (різні положення); Закон 1974 року про підроблену валюту (спеціальні положення); Закон 6 про Національне агентство з управління та контролю за харчовими продуктами та лікарськими засобами (NAFDAC); Закон 7 про поліцію Нігерії; Закон 2018 року про федеральну конкуренцію та захист прав споживачів; Закон 2023 року про митну службу Нігерії; Закон 2015 року про Організацію зі стандартизації Нігерії; Закон 2015 року про кіберзлочинність (заборона, запобігання і т. п.). Залежно від масштабу та типу підробки, Національне агентство з управління та контролю за харчовими продуктами та лікарськими засобами (NAFDAC) та Федеральна комісія з питань конкуренції та захисту прав споживачів (FCCPC) відповідатимуть за забезпечення дотримання законодавства про підробку та порушення прав на торговельні марки.

Митна служба Нігерії (NCS) має загальні повноваження вилучати та знищувати контрабанду. Якщо NCS підозрює несанкціоноване ввезення творів, захищених авторським правом, вона вимагає від передбачуваного власника авторських прав видати повідомлення, щоб NCS розглядала такі твори як такі, що порушують авторські права. У таких питаннях NCC співпрацює з асоціаціями правовласників та зацікавленими сторонами в індустрії авторського права. Аналогічно, NAFDAC і FCCPC працюють у співпраці з асоціаціями правовласників і зацікавленими сторонами в індустрії підробок і торговельних марок...» (2024 Investment Climate Statements: Nigeria // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/nigeria/>). 02.2025).

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«Новий звіт Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO) "Technology Trends: Future of Transportation" свідчить про значний зсув у світових дослідженнях та розробках у транспортній галузі: патентні заявки на традиційні двигуни внутрішнього згоряння досягли плато, тоді як інновації в екологічному транспорті стрімко зростають. Цей позитивний тренд, зумовлений необхідністю скорочення викидів CO₂, які на понад третину спричинені транспортом, вказує на майбутнє, де домінують швидші, чистіші, ефективніші та стійкіші способи пересування. Звіт виділяє чотири ключові технологічні кластери: сталий рух (електромобілі, водень), автоматизація та циркулярність (роботизація виробництва, переробка), комунікація та безпека (5G, зв'язок між авто), та людино-машинний інтерфейс (сенсорні дисплеї, розпізнавання)...

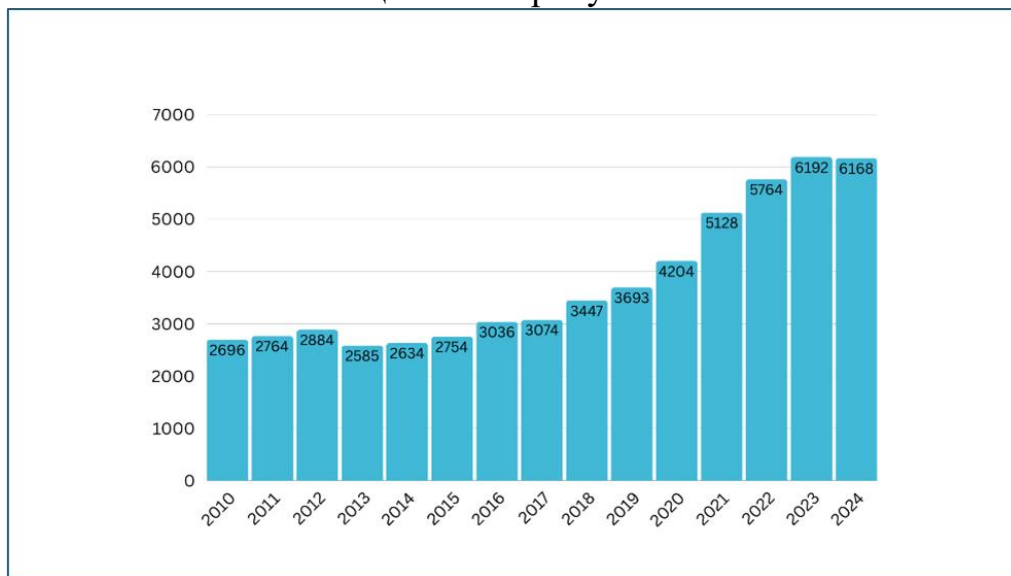
З 2000 по 2023 рік було опубліковано понад 1,1 мільйона винаходів у цій сфері, з середньорічним темпом зростання 11%, що значно перевищує 4% для традиційних технологій. Лідерами за кількістю винаходів є Китай, Японія, США, Південна Корея та Німеччина, на які припадає понад 90% патентів, при цьому 82% стосуються наземного транспорту. Особливо помітне зростання патентів у сфері сталого розвитку, зокрема в галузі електромобільності, де кількість відповідних патентних публікацій зросла з 5 тисяч у 2000 році до майже 56,5 тисяч у 2023 році, що становить 19% від усіх транспортних патентів...

Загалом отримані дані свідчать про обнадійливий перехід від використання двигунів внутрішнього згоряння до транспортної екосистеми, яка краще узгоджується з екологічними імперативами та найкращими світовими практиками...» (*WIPO Technology Trends: Future of Transportation report // WIPO* (https://www.wipo.int/web-publications/wipo-technology-trends-future-of-transportation/assets/71569/1055_Future%20of%20Transportation_WEBlr.pdf). 02. 2025).

«У 2024 році власники торговельних марок зі 133 країн подали 6 168 справ відповідно до Єдиної політики вирішення спорів щодо доменних імен (UDRP) та національних варіацій ccTLD. Це другий найактивніший рік за кількістю справ щодо доменних імен, поданих до ВОІВ з 1999 року, коли ВОІВ створила UDRP, що підкреслює незмінну важливість доменних імен у глобальному ландшафті інтелектуальної власності та електронної комерції. Така значна кількість справ свідчить про незмінну актуальність та ефективність UDRP у боротьбі з кіберсквотингом та шахрайськими діями з використанням

доменних імен (наприклад, фішингом або підробленими рахунками-фактурами).

Річна звітність: Еволюція з 2010 року

Сполучені Штати Америки, Франція та Велика Британія продовжують лідирувати серед країн, де відбуваються найбільші виборчі кампанії...» (*WIPO Domain Name Report 2024: UDRP case filings remain strong // WIPO* (https://www.wipo.int/amc/en/domains/news/2025/news_0001.html). 04.02.2025).

«...Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) ухвалила новий договір про інтелектуальну власність (ІВ), генетичні ресурси та пов'язані з ними традиційні знання, який запроваджує нову міжнародну вимогу щодо розкриття інформації для заявників на патенти, винаходи яких ґрунтуються на генетичних ресурсах або пов'язаних з ними традиційних знаннях. Ця вимога, на відміну від Нагойського протоколу, зобов'язує заявників у договірних державах розкривати країну походження генетичних ресурсів або корінного народу чи місцевої громади, пов'язаної з традиційними знаннями. Якщо вони невідомі, заявники повинні вказати джерело інформації або задекларувати його відсутність. Договір визначає генетичні ресурси відповідно до Конвенції про біологічне різноманіття (СВД), охоплюючи цінний матеріал рослин, тварин, мікробів або іншого походження, за винятком генетичних ресурсів людини, хоча традиційні знання залишаються невизначеними. Розкриття застосовується, коли винахід залежить від специфічних властивостей генетичних ресурсів або традиційних знань. Хоча підприємства, які дотримуються вимог Нагойського протоколу щодо належної обачності для доступу до генетичних ресурсів та розподілу вигод, можуть повторно використовувати цю інформацію, зобов'язання за договором ВОІВ йдуть далі. Однак британська Рада з питань регуляторних горизонтів розкритикувала "жорстку" імплементацію Нагойського протоколу, яка перешкоджає дослідженням, і закликала до ретельного виконання договору ВОІВ, щоб

уникнути подібних проблем і підтримати сектор інженерної біології, не пригнічуючи при цьому інновації...

Патентні відомства за договором не зобов'язані перевіряти розкриття, але повинні надавати рекомендації щодо дотримання вимог. Договір не має зворотної сили і застосовується лише до патентів, поданих після набуття ним чинності в договірних державах. Санкції за нерозкриття інформації були пом'якшені, і не впливають на чинність патенту, хоча заявники повинні мати можливість виправити помилки. Однак, якщо буде доведено "шахрайський намір", можливі санкції або засоби правового захисту після отримання патенту, включаючи потенційне відкликання патенту, з конкретними умовами, що залишаються на розсуд держав-членів. Договір набуде чинності через три місяці після ратифікації 15 державами, причому Малаві наразі є єдиною країною, яка його ратифікувала. Великобританія, США та ЄС не входять до числа 38 підписантів, хоча Відомство США з питань патентів і торговельних марок шукає коментарі громадськості щодо потенційного ухвалення договору, оскільки його пріоритетність за нової адміністрації залишається незрозумілою...

Окремим рішенням в рамках CBD було створено добровільний механізм розподілу вигод від інформації про цифрову послідовність (DSI) генетичних ресурсів, шляхом створення Cali Fund для підтримки збереження, сталого використання та подальшого використання DSI, зі значними асигнуваннями для корінних народів та місцевих громад. Хоча це відкриває шлях до обов'язкового режиму, подібного до Нагойського протоколу, внески до Cali Fund залишаються добровільними після того, як на переговорах відмовилися від обов'язкових пропозицій. В рамках CBD це рішення стосується Великої Британії та ЄС, які повинні розробити відповідне законодавство, в той час як США, які не підписали CBD, звільняються від цього обов'язку. Уряд Великобританії планує співпрацювати з промисловістю в рамках добровільного механізму, а Рада з питань регуляторних горизонтів (Regulatory Horizons Council) виступає за узгодження із запропонованими регуляторними змінами в галузі інженерної біології. Терміни реалізації залишаються незрозумілими...

Хоча і договір BOIB, і рішення CBD є розмитими версіями початкових пропозицій і не мають сильного правозастосування, вони відображають зростаючу глобальну увагу до використання генетичних ресурсів. Бізнес у відповідних секторах повинен уважно стежити за імплементацією на національному рівні, щоб ефективно орієнтуватися в цих мінливих структурах...» (*Genetic resources, IP and benefits sharing: what changes are ahead internationally?* // Osborne Clarke (<https://www.osborneclarke.com/insights/genetic-resources-ip-and-benefits-sharing-what-changes-are-ahead-internationally>). 13.02.2025).

«У 2024 році ВОІВ продовжила зміцнювати глобальну спроможність у сфері ІВ, реалізувавши низку ініціатив з навчання та розбудови потенціалу в галузі аналітики ІВ. Ці заходи мали на меті озброїти відомства ІВ, політиків, дослідників та представників бізнесу навичками та знаннями, необхідними для використання патентних даних для прийняття стратегічних рішень та впровадження інновацій.

Аналітика у сфері ІВ відіграє вирішальну роль у розумінні технологічних тенденцій, стимулюванні досліджень і розробок та підтримці формування політики, що ґрунтується на фактах. Завдяки спеціальним навчальним програмам ВОІВ допомагає зацікавленим сторонам у всьому світі підвищити свою кваліфікацію в галузі патентного аналізу, сприяючи впровадженню обґрунтованих інноваційних стратегій та практик управління ІВ.

У рамках цих зусиль ВОІВ провела кілька ключових навчальних заходів у різних регіонах у 2024 році:

- Січень 2024 року: WIPO співпрацював з компаніями та Комісією з інтелектуальної власності (CIPC) у Преторії, Південна Африка, щоб забезпечити спеціалізований «навчальний семінар з патентної аналітики» для екзаменаторів CIPC, щоб підтримати їх у використанні патентних даних для економічного та технологічного розвитку.
- Лютий 2024 р.: «Навчальний семінар з патентної аналітики з питань технологічних та інноваційних центрів (TISC) у Латинській Америці» був проведений у Ріо-де-Жанейро, Бразилії, з учасниками Бразилії, Чилі та Перу, посилення регіональних можливостей використовувати патентну інформацію в дослідженні та інновації.
- Червень 2024 р.: WIPO організував "ґрунтовку для патентної аналітики для ІР-офісів ASEAN" в Сінгапурі, вдосконалюючи аналітичні навички професіоналів ІР в регіоні.
- Червень 2024 р.: Сеанси патентної аналітики були інтегровані в Академію WIPO "Wipo-rgniiptm Advanced Training курсу з загального пошуку патентних патентів та іспиту в Азії" в Нью-Делі, Індія, надаючи експертів та професіоналів ІП з Індії, Бангладеш та Шрі-Ланки з глибокими уявленнями про аналіз даних ІР.
- Жовтень 2024 року: WIPO провів регіональну зустріч «Центр підтримки технологій та інновацій» (TISC) в Інтернеті », зосередившись на патентній аналітиці та її застосуванні у підтримці інноваційних екосистем у арабських країнах.
- Листопад 2024 року: У рамках тижня інноваційної політики Таїланду 2024 року WIPO провів "семінар з аналітики ІП та інновацій у регіоні АСЕАН" в Бангкоку, Таїланд, демонструючи кращі практики та тематичні дослідження щодо використання патентних даних для регіонального економічного зростання.

Завдяки цим ініціативам, WIPO продовжує розширювати можливості зацікавлених сторін інструментами та досвідом для прийняття рішень,

керованих даними, в кінцевому рахунку сприяючи інноваціям та технологічним прогресом у всьому світі» (*Strengthening IP analytics expertise worldwide: WIPO's patent analytics training highlights in 2024 // WIPO* (<https://www.wipo.int/web/patent-analytics/w/news/2025/strengthening-ip-analytics-expertise-worldwide-wipo-s-patent-analytics-training-highlights-in-2024>). 02.2025).

Інтелектуальна власність в Україні

«Українська компанія Droneua, яка пропонує рішення в галузі БПЛ та робототехніки, офіційно зареєструвала свою торгову марку в США.

"Протягом 11 років ми створили один із найвідоміших технологічних брендів України. Сьогодні ми робимо ще один важливий крок-вступаючи на ринок Північної Америки",- сказав засновник Droneua Валерій Яценко на своїй сторінці у Facebook.

За його словами, такі кроки зміцнюють експортний потенціал України, відкриваючи нові можливості для українських інженерів...» (*DroneUA has entered the North American market with its own officially registered trademark // odessa-journal.com* (<https://odessa-journal.com/droneua-has-entered-the-north-american-market-with-its-own-officially-registered-trademark>). 02.02.2025).

«У 2024 році Україна отримала 2500 заявок на реєстрацію торговельної марки, що на 37% менше, ніж до повномасштабного вторгнення.

Ці дані надходять від Opendatobot.

18,4% усіх заявок на торговельну марку в Україні були подані компаніями зі Сполучених Штатів, а 12,5% - зі Швейцарії. Кіпр завершує три найкращі країни з 9,7%...

Найчастіше торговельні марки минулого року реєструвалися в таких галузях:

Фармацевтика, ветеринарія та засоби гігієни - 711 заявок, або 27,6% від загальної кількості

Рекламні, адміністративні та офісні послуги - 472 заявки, або 18,3%

Тютюнові вироби, аксесуари та замітники тютюну - 341 заявка, або 13,3%

Наукові, електронні та оптичні прилади - 306 заявок, або 11,9%

Косметика, предмети особистої гігієни та побутова хімія - 282 заявки, або 11,0%....» (*Ukraine sees 37% decline in trademark applications in 2024 // odessa-journal.com* (<https://odessa-journal.com/ukraine-sees-37-decline-in-trademark-applications-in-2024>). 03.02.2025).

«...Довідка «Оцінка наявної спроможності підрозділів, що займаються патентно-ліцензійною та інноваційною діяльністю, та визначення їх потреб», розроблена фахівцями Національного хабу інтелектуальної власності та інновацій (National IP&Innovations Hub), який функціонує на базі ІР офісу, аналізує рівень обізнаності фахівців у сфері патентування та ліцензування у закладах вищої освіти та наукових установах.

За результатами опитування 248 представників даних підрозділів виявлено суттєві прогалини, зокрема невисоку обізнаність у питаннях міжнародного патентування, трансферу технологій та комерціалізації інтелектуальної власності, що обмежує можливості виходу технологій на глобальні ринки.

Крім того, дослідження підкреслює недостатній рівень комунікації між науковими установами, державними органами та бізнесом, що стримує ефективну комерціалізацію результатів наукової діяльності.

Висновки довідки свідчать про необхідність розробки додаткових навчальних програм та посилення міжсекторної співпраці з метою підвищення компетентності співробітників патентно-ліцензійних підрозділів, що є важливим кроком для розвитку інноваційної діяльності та підтримки ринку інтелектуальної власності як для наукових установ, так і для бізнесу та інвесторів...» **(ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (<https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2025/02/dovidka-pat-lits-ta-inn-diialnist.pdf>). 02.2025).**

«...Співзасновник We Build Ukraine Олександр Кубраков заявив, що впровадження дорожньої карти реформи системи інтелектуальної власності в оборонному секторі стане можливістю для економічного зростання країни.

Він наголосив, що в умовах сучасних воєнних дій українські технології та інноваційні рішення, випробувані на полі бою, відіграють вирішальну роль, проте у секторі відсутня комплексна система управління інтелектуальною власністю та розвитком інновацій. Це призводить до втрати прав на власні розробки, реєстрації патентів за кордоном і закупівлі технологій за завищеними цінами.

Під час конференції, організованої спільно з Міністерством оборони, було детально обговорено шляхи реформування, зокрема створення відповідального органу для управління портфелем інтелектуальної власності Міністерства оборони та офісу трансферу оборонних технологій, а також розробку законопроекту «Про управління об'єктами права інтелектуальної власності у сфері оборони», який незабаром буде представлений народним депутатам. Крім того, планується створення «Єдиного вікна» для оперативного збору, легалізації та впровадження інноваційних ідей...

За словами Кубракова, успіх українських безпілотних систем, які кардинально змінюють характер війни, є прикладом того, як ефективний захист інтелектуальної власності може не лише зберегти інноваційний потенціал, а й сприяти подальшому економічному зростанню країни...» (*Реформа системи інтелектуальної власності в ОПК стане можливістю для зростання економіки – Кубраков // Укрінформ* (<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3959925-reforma-sistemi-intelektualnoi-vlasnosti-v-opk-stane-mozlivistu-dla-zrostanna-ekonomiki-kubrakov.html>). 14.02.2025).

«Державна митна служба (ДМС) та міжнародна асоціація React домовились про співпрацю у боротьбі з контрафактною продукцією, та підписали відповідний меморандум...»

Йдеться не лише про заходи, що перешкоджають перевезенню підроблених товарів через митний кордон України, а й стратегічне партнерство у створенні ефективних механізмів протидії такій діяльності. Зокрема, сторони планують обмінюватися інформацією, проводити навчальні заходи для митників, а також впроваджувати дієві та актуальні методи ідентифікації підробок...

React – міжнародна організація, яка діє у 128 країнах світу та об'єднує понад 300 компаній-правовласників. Її основна місія – захист інтелектуальної власності, боротьба з контрафактною продукцією та підтримка законного бізнесу. REACT активно працює з країнами ЄС, США, Великою Британією, Канадою, Японією та іншими державами, які запровадили жорсткі стандарти контролю міжнародного ринку товарів...» (*Митниця України посилює боротьбу з контрафактом: підписаний меморандум з React // бізнес/медіа бюро ekonomika+* (<https://delo.ua/news/mitnitsya-ukrayini-posilyuje-borotbu-z-kontrafaktom-pidpisanii-memorandum-z-react-442327/>). 26.02.2025).

«...Для сприяння захисту ПІВ Державна митна служба України веде митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності на підставі заяв правовласників. Такий реєстр містить всю необхідну інформацію про оригінальні товари та ті, що підозрюються у порушенні прав інтелектуальної власності, що дає можливість митникам відрізнити оригінальний товар від контрафактного.»

Серед 1000 зареєстрованих об'єктів ПІВ:

- 921 – торговельні марки,
- 50 – об'єкти авторського права,
- 26 – промислові зразки,
- 2 – винаходи,
- 1 – географічне зазначення.

Найбільшу кількість серед категорій товарів, які містять зареєстровані об'єкти права інтелектуальної власності складають алкогольні напої, електроприлади, продукти харчування, дитячі іграшки, лікарські засоби, одяг та взуття.

Правовласниками 85% зареєстрованих у митному реєстрі об'єктів ПІВ є нерезиденти України, що свідчить про високий рівень довіри світової бізнесової спільноти до нашої країни і визнання тих заходів, які вживаються Держмитслужбою у напрямку сприяння захисту прав інтелектуальної власності...» *(1000-й об'єкт права інтелектуальної власності зареєстровано у митному реєстрі! // Державна митна служба України (<https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/1000-i-obiect-prava-intelektualnoyi-vlasnosti-zareiestrovano-u-mitnomu-reiestri-2034>). 24.02.2025).*

«...Від початку російської агресії Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) є важливим партнером у зміцненні економічної стабільності України через захист прав інтелектуальної власності (ПІВ). Визнаючи, що сильна система ІВ є життєво важливою для зростання бізнесу, іноземних інвестицій та глобальної конкурентоспроможності - особливо у воєнний час - EUIPO працює над приведенням української системи ІВ у відповідність до стандартів ЄС та посиленням боротьби з підробками, зрештою, готуючи країну до потенційного вступу в ЄС. EUIPO активно відстежує вплив конфлікту на права інтелектуальної власності та забезпечує дотримання санкцій ЄС, нещодавно запровадивши 14-й пакет санкцій, який забороняє подачу нових заявок на торговельні марки та промислові зразки від російських громадян та компаній. Водночас, EUIPO продовжує підтримувати український бізнес, продовжуючи строки для процесів, пов'язаних з ІВ, та пропонуючи фінансову допомогу через Фонд МСП (SME Fund), роблячи захист ІВ більш доступним...»

Ця підтримка оформлена Меморандумом про взаєморозуміння та детальним робочим планом з Українським національним офісом з питань інтелектуальної власності та інновацій (UANIPIO), при цьому Україна активно інтегрується в діяльність та бази даних Мережі інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPN). EUIPO також інвестує в розбудову української інституційної спроможності через навчальні програми для співробітників та студентів українських університетів. Ці ініціативи, що ґрунтуються на Стратегічному плані EUIPO до 2030 року, демонструють прихильність до стійкості та відновлення України, забезпечуючи захист та зміцнення її системи ІВ на тлі поточних викликів. Початок переговорів про вступ України до ЄС у червні 2024 року ще більше підкреслює важливість цієї співпраці...» *(Three Years of resilience: The Role of the EUIPO in supporting Ukraine // European Union Intellectual Property Office (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/three-years-of-resilience-the-role-of-the-euipo-in-supporting-ukraine>). 24.02.2025).*

«...Через майже три роки після прийняття Закону України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності у період дії воєнного стану» можна відзначити як позитивні ефекти, так і виникнення нових проблем...

Однією з головних проблем є ситуація з заявками на реєстрацію торговельних марок, поданими на початку літа 2020 року, рішення щодо реєстрації яких почали приймати з лютого 2022 року. Якщо заявник не сплатив збір за публікацію та державне мито за видачу охоронного документа, діловодство за заявкою продовжується, що може бути ускладнено через зміну місця перебування або наявності застарілої адреси для листування. Навіть практику надсилання нагадувальних листів офісу не виявилось достатньою, тому ситуація ускладнюється й для електронних заявок, де представники, що виїхали з України, залишають справи незавершеними.

Ця не вирішена ситуація створює перепони для інших потенційних заявників, адже конкуренція у реєстрації торговельних марок є високою: лише близько 30 % поданих заявок отримують правову охорону, а найбільш поширеною підставою для відмов є тотожність або схожість із раніше зареєстрованими чи заявленими марками. Тому заявка, яка не доведена до логічного завершення протягом трьох років після прийняття рішення про реєстрацію, може вважатися неактуальною, водночас створюючи бар'єр для реєстрації ідентичних або схожих позначень, оскільки такі заявки не набувають правової охорони та не можуть бути оскаржені в суді як невикористання торговельної марки. У мирний час така заявка вважалася б відкликаною, що дозволило б потенційним заявникам зареєструвати свої позначення.

Схожа проблема спостерігається й щодо свідоцтв на торговельні марки, строк дії яких не було пролонговано протягом воєнного стану. Бездіяльність власників щодо продовження строку може свідчити про неактуальність торговельної марки, хоча звернення до суду з цього приводу має певні перспективи, якщо буде доведено, що марка не використовується.

Також можливі зловживання при поданні заявок після 24 лютого 2022 року: заявники, які не сплатили збір за подання протягом двох місяців, можуть втратити пріоритет, оскільки їхні заявки вважаються відкликаними, проте при повній сплаті збора діловодство може бути поновлено. Хоч закон передбачає два місяці для оплати, ризик зловживань створює невизначеність для інших заявників, адже відкликані заявки можуть бути відновлені в довільний час протягом дії воєнного стану та трьох місяців після його завершення.

Ця ситуація ускладнює роботу Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій, створюючи додаткове навантаження через незавершене діловодство та неефективну комунікацію з заявниками. Водночас вирішення зазначених проблем шляхом внесення змін до чинного законодавства не завжди є оптимальним через його складність і можливість виникнення нових проблем...» *(Дмитро Слободянюк. Захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності в період воєнного стану: в чому ж*

проблема? // ТОВ «Юридична газета» (<https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/zahist-interesiv-osib-u-sferi-intelektualnoyi-vlasnosti-v-period-voennogo-stanu-v-chomu-zh-problema.html>). 18.02.2025).

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«...Використання безкоштовних сервісів в інтернеті часто супроводжується неусвідомленим порушенням авторських прав, оскільки користувачі завантажують свої неопубліковані твори (тексти, зображення тощо) для отримання послуг, таких як перевірка граматики, перефразування чи редагування. Ці сервіси збирають такі твори як необхідну умову для надання послуг, але їх подальше зберігання, обробка чи передача третім особам без дозволу автора може становити непряме порушення авторських прав. Відсутність вимог до звітності про обсяг і тип зібраних даних сприяє неавторизованому використанню матеріалів...»

Згідно з Бернською конвенцією, авторське право автоматично захищає як опубліковані, так і неопубліковані твори з моменту їх створення. Неопубліковані твори, завантажені на безкоштовні сервіси, залишаються захищеними, і їх використання регулюється доктриною добросовісного використання (fair use), яка обмежує відтворення, якщо воно шкодить інтересам автора...

Безкоштовні сервіси можуть стверджувати, що їх діяльність підпадає під fair use, якщо використання є трансформаційним (наприклад, додає аналіз чи нові функції). Проте трансформація сама по собі не гарантує захисту; враховуються також обсяг використаного матеріалу та вплив на ринок оригінального твору. Якщо сервіси використовують твори повністю, особливо неопубліковані, і мають комерційну мету (наприклад, преміум-плани), їхні претензії на fair use слабшають. Для успішного застосування доктрини необхідно, щоб використання було справді трансформаційним, а не просто відтворювало оригінальний зміст...» (*Mili Gupta, Gagneet Singh. Evaluating Fair Use Principle in the context of Free Service Providing Websites // Cambridge Core* (<https://www.cambridge.org/core/blog/2025/02/04/evaluating-fair-use-principle-in-the-context-of-free-service-providing-websites/>). 04.02.2025).

«Нещодавно виявлена фішингова кампанія використовує фальшиві повідомлення про порушення авторських прав у Facebook, щоб обманом змусити користувачів розкрити свої облікові дані, що потенційно може скомпрометувати бізнес-акаунти.»

Дослідники з Check Point Software Technologies виявили, що ця кампанія, активна з 20 грудня 2024 року, вже охопила понад 12 279 електронних адрес у сотнях компаній.

Кампанія в першу чергу впливає на підприємства в Європейському Союзі (45,5%), США (45%) та Австралії (9,5%), але локалізовані версії китайською та арабською мовами свідчать про її глобальне охоплення...

Зловмисники використовують автоматизовану службу розсилки Salesforce для розповсюдження фішингових листів, експлуатуючи її легітимну інфраструктуру, не порушуючи системи безпеки.

Завдяки використанню ідентифікатора відправника "noreply@salesforce.com", листи виглядають достовірними та брендowanими логотипами Facebook.

Ці листи помилково попереджають одержувачів про нібито порушення авторських прав, стверджуючи, що їхня нещодавня активність може порушувати закони про захист авторських прав.

Жертви, які потрапляють на цю хитрість, перенаправляються на підроблені сторінки підтримки Facebook, призначені для збору їхніх облікових даних.

На цих сторінках користувачам пропонується ввести конфіденційну інформацію під приводом перевірки їхніх облікових записів, щоб уникнути деактивації...» (*Aman Mishra. New Facebook Fake Copyright Notices to Steal Your FB Accounts // GBHackers On Security (<https://gbhackers.com/new-facebook-fake-copyright-notices/>). 07.02.2025*).

«...Створення та продаж онлайн-курсів став популярним способом для підприємців, освітян і фахівців поділитися своїми знаннями з ширшим аудиторією. З розвитком платформ онлайн-освіти створення курсу та отримання доходу від нього стало доступнішим зараз, ніж раніше. Проте багато хто забуває про важливий аспект створення курсів — використання контенту третьої сторони, який не був створений автором курсу (зображення, відео, текст, музика тощо)...

Хоч може здатися безпечним використовувати матеріали з Інтернету для покращення курсу, такий підхід без відповідного дозволу може призвести до значних правових ризиків, включаючи вимоги про зняття контенту чи дорогоцінні судові справи. Ключовим є розуміння основ інтелектуальної власності (IP), оскільки більшість контенту, який ви можете використовувати — від фрагментів відео до музики — захищена законами про авторське право...

Авторське право надає створювачам оригінальних робіт ексклюзивне право на їх використання та розповсюдження. Використання чужого контенту без дозволу може бути сприйняте як порушення авторського права, що призводить до правових наслідків. До найбільш поширених правових проблем відносяться:

- **Порушення авторського права:** Неліцензований використання захищеного контенту може призвести до листів "stop-and-desist", вимог про зняття контенту чи, у більш суворих випадках, до судового процесу.
- **Неправильне застосування концепції "fair use":** Хоч деякі користувачі полагаються на "fair use" (справедливе використання), це складна та часто неправильно зрозуміла концепція, яка має обмеження, особливо для комерційних проектів.
- **Порушення торговельних марок:** Використання логотипів чи брендів без дозволу може призвести до претензій щодо торгової марки.
- **Ліцензійні питання:** Навіть якщо контент взятий з бібліотек стоку-матеріалів, треба дотримуватися умов ліцензування, які можуть включати заборону комерційного використання чи вимогу атрибуції.
- **Злам договору:** Якщо контент використовується за договором, його порушення може призвести до правових дій.
Щоб захистити себе від правових ризиків, необхідно:
- Отримувати правильні ліцензії та дозволи для використання стороннього контенту.
- Використовувати контент з відкритими ліцензіями, наприклад, Creative Commons.
- Створювати власний контент, що дає повну контроль та елімінує будь-які ризики порушення прав.
- Використовувати публічний домен, де контент не захищений авторським правом.
- Користуватися концепцією "fair use" з обережністю, враховуючи фактори, такі як трансформація контенту, обсяг використання та вплив на ринкову цінність оригіналу.
- Консультуватися з адвокатом з авторського права, щоб отримати професійну допомогу...

Ігнорування цих правових ризиків може мати серйозні наслідки: від зняття контенту та фінансових штрафів до шкоди репутації та втрати доходів. Тому рекомендується дотримуватися всіх правових норм та регулярно консультуватися з правниками для забезпечення безпечного використання стороннього контенту у ваших онлайн-курсах...» (*Bao Tran. The Legal Risks of Using Third-Party Content in Online Courses // PatentPC (https://patentpc.com/blog/the-legal-risks-of-using-third-party-content-in-online-courses). 15.02.2025).*

«...Віртуальна мода, що включає одяг та аксесуари, існуючі лише у цифровій формі, такі як у відеограх або середовищах віртуальної реальності (VR), стає все більш популярною. NFT — це незамінні токени, які можуть бути придбані, продані та володіні самі собою подібно фізичним

активам. Вони використовуються для представлення віртуальних предметів моди та інших цифрових активів, таких як цифрове мистецтво. Однак питання прав інтелектуальної власності (IP) виникають через те, що права власності на ці цифрові активи не завжди є чіткими. Наприклад, розробники відеогрів можуть володіти правами на віртуальну одягу, яку вони створили, але гравці, які купують ці предмети, можуть не мати тих самих прав. Крім того, деякі цифрові активи, наприклад, створені фанатами віртуальні одяги, можуть порушувати права інтелектуальної власності оригінального дизайнера або компанії...

Ринок віртуальної моди розвивається, пропонуючи компаніям нові можливості. Цифрова мода допомагає зменшити негативний екологічний вплив моди, оскільки цифрові сукні спроектовані для енергоефективності, а персоналізовані стилі можуть бути створені під будь-який тип фігури. Віртуальні кабінети припасування, які дозволяють споживачам "спробувати" одяг без його фактичного ношення, стають нормою, що дає можливість купувати товари з будь-якого місця...

Оцінка віртуальних активів, таких як віртуальна нерухомість, товари та мода, може бути складною через відсутність фізичних активів для вимірювання. Запит на ринку, рідкість та порівняння з подібними фізичними активами є ключовими факторами оцінювання...

Правовий захист віртуальних активів може бути забезпечено через права торговельної марки, закони про торговельний вид (trade dress), авторське право та патенти на дизайн. Реєстрація торговельних марок у віртуальному просторі, отримання прав на торговельний вигляд, авторське право для творчих виразів і патентування дизайну допомагають захищати віртуальні активи. Компанії, такі як Nike, Gucci та Ralph Lauren, вже реєструють свої торговельні марки у віртуальному ринку...

NFT надають можливість модним брендам створювати унікальні цифрові колекції, обмежуючи їх копіювання. Проте потребується врахувати правові аспекти, такі як захист споживачів та регулювання цифрових продуктів. Модні бренди також можуть використовувати NFT для маркетингу, створення альтернативних джерел доходу та співпраці з іграми.

У метавсесвіті, де межі між реальним та віртуальним стираються, захист IP стає критично важливим. Розроблення сильного портфеля зареєстрованих торговельних марок допомагає захищати активи брендів від порушення прав. Компанії мають розглядати можливості реєстрації своїх віртуальних товарів, встановлення меж використання та моніторингу контрафактних товарів...» *(Bao Tran. Virtual Real Estate, Virtual Fashion, NFTs, and IP Rights issues // PatentPC (<https://patentpc.com/blog/virtual-real-estate-virtual-fashion-nfts-and-ip-rights-issues>). 09.02.2025).*

«Якщо ви плануєте подати заявку на новий загальний домен верхнього рівня (новий gTLD), у вас є час до 19 листопада 2025 року, щоб подати заявку...

Понад 41 мільйон доменів вже зареєстровано відтоді, як у 2012 році Інтернет-корпорація з присвоєння імен та номерів (ICANN) запустила оригінальну програму нових доменів верхнього рівня (gTLDs). Понад десять років потому, нарешті, розпочався наступний раунд реєстрації нових доменів верхнього рівня.

Це надає власникам брендів можливість захистити свій власний унікальний веб-домен домену верхнього рівня...

ICANN отримала 1 930 заявок на 1 400 унікальних рядків під час вікна подачі заявок на gTLD у 2012 році. Понад 600 заявок було подано на брендові TLD. Було запущено понад 1 000 нових gTLD, у тому числі такі брендові домени, як .bmw, .emerck та .dvag.

Власники брендів керують і контролюють власний простір імен і можуть створювати стільки доменних імен, скільки забажають, наприклад, tv.dvag, next100.bmw або magazine.emerck. Багато брендів доменів вже стали дуже успішними, і споживачі дізнаються, що ці доменні імена є безпечними гаванями, де можна знайти лише сам бренд...

Якщо ви розглядаєте можливість подати заявку та керувати власним марочним доменом верхнього рівня, важливо якнайшвидше розпочати аналіз ризиків і можливостей програми "Нові gTLD". Рекомендується провести аналіз конкурентів, оцінку ризиків і техніко-економічне обґрунтування, а також отримати загальне уявлення про процес подання заявки та світ ICANN...» (*The Application Program for the New Round of New gTLDs is Live! // Questtel (<https://www.questel.com/resourcehub/the-application-program-for-the-new-round-of-new-gtlds-is-live/>). 13.02.2025*).

«...Кібербезпека стала одним з найважливіших напрямків технологічних інновацій, а кількість патентних заявок у цій сфері за останнє десятиліття значно зросла. За даними IS Decisions, 97% всіх патентних заявок на кібербезпеку з 2000 року були подані за останні десять років, з піком в 453 заявки в 2020 році. Сполучені Штати Америки лідирують за кількістю поданих заявок на патенти з 45% від загальної кількості, тоді як країни Азії, зокрема, Китай, Індія, Південна Корея та Японія, також стали значними учасниками цього процесу...

Нагальна потреба в інноваціях зумовлена еволюцією кіберзагроз: за прогнозами, до 2025 року збитки від кіберзлочинів сягнуть 10,5 трильйонів доларів США щорічно. Нещодавні інциденти, такі як атака угруповання Black Basta на систему охорони здоров'я міста Вознесіння та складне шкідливе програмне забезпечення на основі штучного інтелекту, таке як Deep Locker від IBM, демонструють зростаючу складність кіберзагроз...

Тенденції щодо публікації патентів демонструють значне зростання: у 2023 та 2024 роках було опубліковано 220 027 заявок. Серед найбільших правонаступників лідирує China Mobile Communications Group з 1 854 заявками, за нею йдуть такі великі технологічні компанії, як IBM, Microsoft та Apple. П'ятирічний огляд показує, що Китай домінує у світі за кількістю поданих патентних заявок (114 310), за ним ідуть США (62 034) та Європа (18 099)...

Нові тенденції в інноваціях у сфері кібербезпеки зосереджені на штучному інтелекті для виявлення загроз, квантово-стійкій криптографії та архітектурі нульової довіри. Патентний захист у сфері кібербезпеки слугує кільком цілям: захист інтелектуальної власності, заохочення інвестицій та сприяння співпраці за допомогою ліцензійних угод. Оскільки кіберзагрози продовжують розвиватися, патенти відіграють все більш важливу роль у захисті та просуванні інновацій у сфері кібербезпеки, що робить комплексні стратегії ІВ необхідними для організацій у цій галузі.

Інтеграція передових технологій та зростаюча увага до захисту інтелектуальної власності у провідних країнах світу підкреслюють важливу роль патентів у стимулюванні технологічного прогресу та підтримці галузевого лідерства у сфері кібербезпеки...» (*Cybersecurity and Intellectual Property The Rising Importance of Patents in Protecting Innovation // Legal Advantage LLC* (<https://legaladvantage.net/2025/02/cybersecurity-and-intellectual-property-the-rising-importance-of-patents-in-protecting-innovation/>). 20.02.2025).

«...Креативна індустрія вже давно бореться з проблемами піратства, плагіату та невиплати роялті, що робить художників, музикантів та інноваторів вразливими до експлуатації. Однак поява технології блокчейн революціонує спосіб захисту інтелектуальної власності (ІВ), пропонуючи безпечну, прозору та захищену від несанкціонованого втручання систему для творців, щоб захистити їхню роботу. Технологія блокчейн слугує децентралізованою цифровою книгою, яка реєструє та перевіряє транзакції, що робить її ідеальним рішенням для захисту ІВ...

Використовуючи блокчейн, автори можуть позначати час своєї роботи, доводити авторство та автоматизувати платежі за допомогою смарт-контрактів. Це гарантує, що автори отримують справедливу винагороду за свою роботу, а їхні права захищені від порушень. Смарт-контракти, зокрема, мають потенціал для трансформації креативної індустрії, уможливлуючи автоматичні та миттєві транзакції, усуваючи потребу в посередниках та гарантуючи, що творці отримують свою справедливу частку роялті...

Реальні приклади захисту інтелектуальної власності на основі блокчейну вже з'являються: музиканти, художники та винахідники використовують цю технологію для захисту своїх творів. Наприклад, володарка "Греммі" Імоджен Хіп використала блокчейн для випуску своєї пісні "Tiny Human", дозволивши шанувальникам купувати і транслювати її, автоматично розподіляючи платежі

між усіма співавторами. Аналогічно, цифровий художник Beeple продав свій NFT "Everydays: Перші 5000 днів" за 69 мільйонів доларів, продемонструвавши потенціал блокчейну для перевірки автентичності та права власності на цифрове мистецтво...

Однак, незважаючи на потенціал блокчейну для трансформації захисту інтелектуальної власності, існують проблеми та обмеження, які потребують вирішення. Правові та регуляторні перешкоди, бар'єри для впровадження та проблеми масштабування є одними з ключових проблем, які необхідно подолати. Наприклад, закони про авторське право відрізняються в різних країнах, а захист інтелектуальної власності на основі блокчейну може бути визнаний як юридичний доказ не в усіх юрисдикціях. Крім того, недостатня обізнаність і технічна складність технології блокчейн може ускладнити для авторів впровадження та ефективне використання цієї технології...

Незважаючи на ці виклики, майбутнє блокчейну та захисту інтелектуальної власності є багатообіцяючим. Оскільки технологія продовжує розвиватися і вдосконалюватися, вона, ймовірно, стане основним інструментом для авторів, щоб захистити свою роботу. Уряди, компанії та розробники працюють над тим, щоб зробити блокчейн більш доступним, масштабованим та юридично визнаним, прокладаючи шлях до більш справедливої та прозорої креативної індустрії. Зрештою, впровадження технології блокчейн може розширити можливості творців, гарантуючи їм справедливу винагороду за їхню роботу та захист від експлуатації...» (*Michaela. Blockchain and Intellectual Property: How It Protects Artists, Musicians, and Innovators // Shib Inc. (https://news.shib.io/2025/02/27/blockchain-and-intellectual-property-how-it-protects-artists-musicians-and-innovators/). 27.02.2025).*

«Аудіовізуальне піратство залишається серйозним викликом для індустрії розваг, впливаючи на творців контенту та культурні сектори, оскільки розширюється цифровий доступ і розвиваються методи піратства. У 2023 році в Латинській Америці спостерігалось помітне зростання піратства: у 2024 році понад 40% домогосподарств, підключених до Інтернету - приблизно 24 мільйони домогосподарств - були залучені до споживання нелегального контенту. Іспанія також стикається з постійною проблемою піратства: 30% домогосподарств, або понад 5 мільйонів домогосподарств, отримують доступ до контенту нелегально. У той час як латиноамериканські користувачі в основному покладаються на нелегальні потокові веб-сайти, що пропонують фільми, серіали та телебачення в прямому ефірі, іспанські користувачі часто використовують додатки та плейлисти МЗУ для трансляції піратського контенту...

До піратства користувачів підштовхують кілька факторів. Ключовою проблемою є обмежена доступність певних назв фільмів на легальних потокових платформах, незважаючи на те, що іспанські домогосподарства

підписуються в середньому на 2,36 платформи, а латиноамериканські - на 2,26. Користувачам часто важко знайти бажаний контент, особливо нові фільми та прем'єрні серіали, які не завжди доступні на легальних сервісах невдовзі після їхньої прем'єри. Спортивний контент, особливо футбол, є ще одним важливим фактором. 82% піратського спортивного контенту - це футбольні матчі, за ними йдуть бойові види спорту (23%) та автоспорт (22%). Вищі ліги та турніри першого дивізіону є одними з найбільш нелегально трансльованих подій.

У 2024 році серед піратського контенту на іспаномовних ринках переважають нещодавні кінорелізи. Наприклад, "Дикий робот" посідає перше місце як у Латинській Америці, так і в Іспанії, з'являючись на 75 нелегальних сайтах, незважаючи на те, що він доступний на багатьох легальних платформах. Аналогічно, фільм "Речовина" є піратським на 68 платформах, хоча він доступний на таких сервісах, як Prime Video та Filmin. Серед серіалів "Пінгвін" (Max Original) є найбільш піратським у Латинській Америці, поряд з іншими популярними шоу, такими як "Високий потенціал" (Disney+) і "Лендмен" (Paramount+ і Claro Video)...

У боротьбі з піратством беруть участь уряди, технологічні компанії та організації з захисту авторських прав, які зосереджуються на блокуванні нелегальних веб-сайтів, видаленні несанкціонованого контенту та підвищенні обізнаності. Однак багато користувачів не усвідомлюють впливу піратства на індустрію розваг та безпеку власних даних. Боротьба з піратством вимагає багаторівневого підходу, включаючи посилення правозастосування, розширення доступності контенту та доступні варіанти потокового мовлення. Розуміючи тенденції піратства, індустрія може вдосконалити стратегії захисту контенту та заохочувати користувачів обирати легальні альтернативи...»
(Report: AV piracy increasing in LatAm // Advanced Television Ltd. (<https://www.advanced-television.com/2025/02/19/report-av-piracy-increasing-in-latam/>). 19.02.2025).

«...У сучасну цифрову епоху порушення прав в Інтернеті є серйозною проблемою для бізнесу, оскільки несанкціоноване використання контенту, захищеного авторським правом, порушення прав на торговельні марки та продаж підроблених товарів поширюються в глобальному Інтернеті. Для боротьби з цими проблемами необхідний проактивний і багатогранний підхід. Однією з ключових стратегій є моніторинг та виявлення за допомогою спеціалізованих інструментів або спеціальних команд для перевірки веб-сайтів, соціальних мереж та онлайн-маркетплейсів на предмет порушень прав інтелектуальної власності, прикладом чого є ефективні антипіратські заходи компанії Netflix...

Після виявлення порушення дуже важливо надіслати повідомлення про видалення або скаргу про виключення з переліку, що підтримується такими механізмами, як DMCA або власними процесами звітності платформи; система

Content ID на YouTube є яскравим прикладом управління та видалення контенту, що порушує авторські права. У більш серйозних випадках для захисту інтересів бренду можуть знадобитися юридичні дії, включно з подачею позовів і судовими заборонами - як у випадку з Louis Vuitton, який намагався закрити контрафактні веб-сайти...

Крім того, співпраця з онлайн-платформами, такими як Реєстр брендів Amazon, дає змогу власникам ІВ проактивно захищати та забезпечувати дотримання своїх прав шляхом швидкого виявлення та обробки списків товарів, що порушують їхні права. Нарешті, інформування споживачів про важливість справжньої продукції та ризику, пов'язані з підробками, як це демонструють антипіратські кампанії Microsoft, може допомогти зменшити попит на контрафактні товари та захистити репутацію бренду. Разом ці стратегії формують надійну основу для боротьби з порушенням прав інтелектуальної власності в Інтернеті та пом'якшення його наслідків...» (*Catherine Cavella. Combating Online Infringement // IP Works Law (https://ipworkslaw.com/combating-online-infringement/). 27.02.2025).*

«...Цифрова економіка, рушійною силою якої здебільшого є технології, дедалі більше покладається на програмне забезпечення, яке є важливим компонентом практично в усіх секторах економіки. Історично інновації зосереджувалися переважно на апаратному забезпеченні, але з розвитком напівпровідникових технологій інновації все більше переміщуються в бік програмного забезпечення. Цей зсув призвів до того, що програмне забезпечення стало об'єктом захисту інтелектуальної власності (ІВ), в тому числі згідно з патентним законодавством у багатьох юрисдикціях...

Програмне забезпечення складається з інструкцій, даних або програм, що дозволяють комп'ютерам виконувати певні завдання. На відміну від апаратного забезпечення, яке відноситься до фізичних компонентів комп'ютера, програмне забезпечення є нематеріальним і динамічним, здатним встановлюватися або видалятися за потреби. Зазвичай програмне забезпечення поділяється на дві категорії: системне програмне забезпечення, яке керує апаратним забезпеченням і забезпечує платформи для інших додатків, і прикладне програмне забезпечення, призначене для виконання певних функцій для користувачів. Поява рішень "Програмне забезпечення як послуга" (SaaS), які працюють віддалено на хмарних серверах, є ще одним прикладом зростаючої ролі програмного забезпечення...

На міжнародному рівні захист програмного забезпечення традиційно регулюється законами про авторське право, зокрема, Бернською конвенцією - міжнародним договором, що забезпечує базовий захист творчих творів. Хоча Бернська конвенція прямо не згадує програмне забезпечення, комп'ютерні програми, як правило, розглядаються як літературні твори, а отже, користуються захистом авторського права відповідно до цієї структури. Угода

TRIPS ще більше посилює це положення, прямо вимагаючи від країн-членів СОТ захищати комп'ютерні програми як літературні твори...

Авторське право захищає вираження ідей, а не самі ідеї, тобто воно охоплює унікальну реалізацію програмного коду, але не функціональність або абстрактні концепції, що лежать в його основі. Цей захист виникає автоматично після створення програмного забезпечення людиною-автором і зазвичай триває протягом життя автора плюс п'ятдесят-сімдесят п'ять років після публікації, залежно від юрисдикції. Хоча реєстрація авторських прав не є обов'язковою, реєстрація програмного забезпечення надає практичні переваги, включаючи чітке підтвердження авторства...

Однак авторське право має обмеження, зокрема, воно не може захистити від незалежної розробки подібних функцій програмного забезпечення. Патентне право заповнює цю прогалину, пропонуючи захист основних ідей та функціональних аспектів програмного забезпечення. У Сполучених Штатах програмне забезпечення є патентоспроможним, якщо воно демонструє новизну, винахідницький рівень і забезпечує ідентифіковані покращення функціональності комп'ютера або процесів. Знакове рішення Верховного Суду США у справі Alice проти CLS Bank роз'яснило, що абстрактні ідеї самі по собі не є патентоспроможними, що спричиняє постійну невизначеність щодо стандартів патентоспроможності програмного забезпечення. Тим не менш, патенти на програмне забезпечення залишаються цінним інструментом, захищаючи такі інновації, як користувацькі інтерфейси, алгоритми та системні функції, тим самим запобігаючи незалежному відтворенню конкурентами ключових функцій програмного забезпечення...

Окрім авторського права та патентів, комерційна таємниця є альтернативним методом захисту інтелектуальної власності. Комерційна таємниця - це конфіденційна ділова інформація, яка забезпечує конкурентну перевагу і не потребує реєстрації, надаючи негайний і потенційно безстроковий захист. Однак комерційна таємниця вразлива до зворотного інжинірингу, несанкціонованого розголошення та плинності кадрів, що робить її менш надійною для довгострокового захисту програмного забезпечення...

На практиці, поєднання декількох форм захисту ІВ, таких як авторське право, патенти та комерційна таємниця, може забезпечити найбільш комплексний захист інновацій у сфері програмного забезпечення, залежно від конкретних обставин та стратегічних цілей. Патенти є особливо потужними, надаючи ексклюзивні права на строк до 20 років, хоча їх отримання може бути дорогим, повільним і складним. І навпаки, захист авторських прав є негайним і відносно простим, але обмежується конкретною формою вираження програмного забезпечення, а не базовою функціональністю чи ідеями...

Загалом, захист програмного забезпечення в цифровій економіці вимагає ретельного розгляду переваг та обмежень авторських прав, патентів та комерційної таємниці. Досягнення ефективного балансу між цими видами захисту гарантує інноваторам захист їхніх творінь, стимулює подальший

розвиток і робить позитивний внесок у технологічний прогрес та економічне зростання...» (*Bao Tran. Is Software Best Protected As A Patent Or A Copyright? // PatentPC (https://patentpc.com/blog/is-software-patented-or-copyrighted). 27.02.2025*).

«...Telegram видалив резервний канал для Z-бібліотеки, а також популярного бота для завантаження, який дозволяв користувачам легко отримувати доступ до контенту сайту...

Z-бібліотека визначається як "тіньова бібліотека", яка містить велику кількість піратських книг, статей та іншого контенту. Донедавна Telegram був одним із найпопулярніших способів отримати доступ до інформації про Z-Library та її контенту. Однак Telegram має довгу історію протистояння порушенням авторських прав, у тому числі й на матеріали Z-бібліотеки...

Ситуація почала змінюватися минулого літа, коли засновника Telegram Павла Дурова заарештували у Франції. Хоча піратство не було основною причиною арешту, але незадовільна робота Telegram у різних сферах була. Відтоді сервіс став більш агресивним у видаленні каналів, ботів та інших елементів, які порушують законодавство або умови надання послуг Telegram...» (*Ernesto Van der Sar. Telegram Shuts Down Z-Library Download Bot and Backup Communication Channel // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/telegram-shuts-down-z-library-download-bot-and-backup-communication-channel-250226/). 26.02.2025*).

Україна

«...пірати діють не лише на сторінках книг, екранах фільмів чи морських горизонтах, а й на просторах інтернету — порушуючи інтелектуальну власність. Кожен з нас точно натрапляв на них у мережі: на піратських сайтах можна знайти та завантажити фільм, книгу чи гру або ж подивитись трансляцію футбольного матчу. Що у них спільного? Правовласники (ті, хто цю інтелектуальну власність створив) не отримують грошей за споживання цього контенту. Натомість — збагачуються власники піратських сайтів за рахунок реклами.

...як же можна боротися з піратськими сайтами?

Наприклад, за допомогою WIPO ALERT — це глобальна захищена онлайн-платформа, яка адмініструється Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ) та створена для боротьби з піратством. Основна ідея полягає у формуванні бази даних вебсайтів, до якої уповноважені учасники від держав-членів ВОІВ можуть додавати списки з детальною інформацією про вебсайти, щодо яких встановлено, що вони, згідно з національними нормами, порушують авторське право.

Іншими словами, база даних WIPO ALERT — це міжнародний blacklist вебсайтів, до яких є претензії від правовласників контенту і додатків, що може бути використаний більш ніж у 190 країнах світу.

З березня 2024 року Україна приєдналася до низки держав, які будуть наповнювати платформу WIPO ALERT для протидії розміщенню реклами на піратських вебсайтах, для яких прибутки з реклами є важливим джерелом для існування.

Відповідно до наказу Міністерства економіки України від 1 лютого 2024 року № 2945 «Про затвердження Порядку формування та ведення національного переліку вебсайтів, що викликають занепокоєння щодо дотримання прав інтелектуальної власності» створено *національний перелік вебсайтів, що викликають занепокоєння щодо дотримання прав інтелектуальної власності* (національний перелік)...

Запуск ініціативи WIPO ALERT став важливим кроком у посиленні боротьби з піратством, що сприяє захисту національних авторів та бізнесу. Завдяки співпраці різних стейкхолдерів вебсайти-порушники можуть бути додані до переліку неблагонадійних ресурсів. Це дає змогу перекрити їм «кисень» — фінансові надходження та зменшити їхню присутність...» (*Богдан Малій. Як участь України в глобальній ініціативі WIPO ALERT допоможе боротися з піратськими сайтами // Юридична практика (<https://pravo.ua/iak-uchast-ukrainy-v-hlobalnii-initsiatyvi-wipo-alert-dopomozhe-borotysia-z-piratskymy-saitamy/>). 25.02.2025*).

«...основні аспекти захисту інтелектуальної власності (ІВ) на ІТ-продукти.

Авторські права

Для програмного забезпечення авторське право є одним із ключових механізмів захисту. Воно автоматично виникає з моменту створення коду, але для додаткового захисту варто зареєструвати авторське право в офіційних органах. В Україні таку реєстрацію здійснює державна організація Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. Зареєстроване авторське право стає важливим доказом у разі судового спору чи конфлікту. Також варто додати, що для такого програмного забезпечення повинне мати якусь унікальну функцію, алгоритм, який доступний в цьому програмному забезпеченні, але в такому випадку реєструвати ПЗ потрібно як патент, а це не дуже популярна історія для України, так як довести унікальність саме функції чи алгоритму в програмному забезпеченні надзвичайно важко.

Що потрібно тут зробити:

- Закріпити права у договорах. Обов'язково включайте положення про передачу майнових прав у трудові договори, контракти з підрядниками або угоди з фрилансерами. Уточніть, що всі результати роботи, створені в межах співпраці, належать замовнику.

- Реєструвати авторські права. Подайте заявку до УКРНОІВІ, приклавши опис об'єкта, зразки коду та інші підтверджувальні матеріали. Це забезпечить документальне підтвердження ваших прав. Якщо продукт має глобальний характер, подайте заявку за процедурою РСТ (Patent Cooperation Treaty) для захисту в кількох країнах одночасно (договір об'єднує 157 країн). Повірте, процедури реєстрації не є складними, а з патентними довіреними, це взагалі стане нескладною задачею для вас за відносно невеликі гроші.
- Контролюйте доступ до коду. Встановіть обмеження доступу до вихідного коду, використовуючи сучасні системи управління доступом. Уникайте ситуацій, коли сторонні особи можуть скопіювати чи використати ваш код без дозволу. Звісно, такий метод потрібно застосовувати лише в дуже важливих ситуаціях, а не постійно.

Торгові марки:

Бренд компанії або продукту також є частиною інтелектуальної власності. Реєстрація торгової марки захищає ваш логотип, назву чи інший елемент ідентифікації від несанкціонованого використання третіми особами, банально захищає вас від створення фейкових акаунтів, компаній чи ін.

Що зробити:

- Вибрати унікальну назву та логотип. Переконайтеся, що вони не порушують права інших осіб.
- Подати заявку на реєстрацію. В Україні це знову ж таки УКРНОІВІ. Подача заявки включає надання опису торгової марки, її зразка та вказівки сфер використання.

Договори та NDA:

Один із найпрактичніших способів захисту інформації — юридичні інструменти. Договір про нерозголошення (NDA) та інші угоди із співробітниками, партнерами та підрядниками допомагають зберегти ваші ідеї та код в безпеці.

Що зробити: Чітко прописуйте перехід прав на інтелектуальну власність у трудових і комерційних договорах. Якщо написати правильні формулювання в договорах з вашими працівниками чи підрядниками, спорів щодо ІВ ніколи не виникатиме з ними.

Також важливо Передбачити санкції. Вказуйте штрафи або інші заходи відповідальності за порушення умов NDA, і вказуйте реальні штрафи, які справді потенційно покривають вашу шкоду при порушенні цього договору. Це забезпечує не лише фінансову компенсацію в разі порушення, але й створює додатковий мотиваційний фактор для дотримання домовленостей...» **(Михайло Данищук. Як захистити інтелектуальну власність на ІТ-продукти: ключові аспекти для компаній // best-run Consulting (<https://brconsulting.com.ua/yak-zahystyty-intelektualnu-vlasnist-na-it-produkty-klyuchovi-aspekty-dlya-kompanij/>). 27.02.2025).**

«Британський deep-tech стартап Research Integrity Chain (RICH), який спеціалізується на захисті інтелектуальної власності за допомогою блокчейн-технологій, отримав інвестиції від української ІТ-групи Tabula Rasa та її співзасновника Миколи Палієнка...

Платформа RICH пропонує інноваційне рішення для захисту та монетизації інтелектуальної власності у сфері науки та бізнесу. Вона використовує блокчейн та штучний інтелект для перевірки автентичності наукових статей, досліджень та інших об'єктів інтелектуальної власності.

Кожен фрагмент даних отримує унікальний токен із часовими мітками, даними про авторів та іншими метаданими, що гарантує безпеку та неможливість підробки...

Українські розробники вбачають великий потенціал для застосування RICH в Україні, зокрема у сфері оборонних технологій. Команда стартапу вже працює над запуском пілотного проєкту у співпраці з Києво-Могилянською академією, Лондонською бізнес-школою, а також університетами Берклі та Меріленд у США...» *(Тетяна Гойденко. Стартап з українським корінням розробив платформу захисту інтелектуальної власності // бізнес/медіа бюро ekonomika+ (<https://delo.ua/news/startap-z-ukrayinskim-korinnyam-rozrobiv-platformu-zaxistu-intelektualnoyi-vlasnosti-441799/>). 15.02.2025).*

Австралійський Союз

«Відеоігри можуть бути захищені низкою прав інтелектуальної власності (ІВ), включаючи авторське право на ігрове програмне забезпечення, музику до сценарію та ілюстрації, а також захист торговельних марок для брендингу та персонажів гри. Окрім самих ігор, ігрові консолі, контролери та інші ігрові периферійні пристрої також представляють цінні можливості для захисту ІВ.

Ігрове обладнання також вдало демонструє багато рівнів захисту ІВ, які можуть бути доступні щодо одного пристрою, оскільки різні права ІВ стосуються різних об'єктів і мають різні кваліфікаційні критерії. Тому торговці, які пропонують такі товари, як ігрове обладнання, що включає низку різних елементів, таких як програмне забезпечення, інноваційні технології, промисловий дизайн і відмітний брендинг, можуть розглянути кілька варіантів захисту ІВ, які є доступними для них...

Кожна окрема категорія прав ІВ відрізняється за об'єктом, кваліфікаційними критеріями, витратами на реєстрацію, часом на забезпечення прав, умовами захисту, обсягом прав та вимогами до захисту. Незалежно від того, чи йдеться про обладнання для відеоігор, чи про інші товари, переваги багаторівневих стратегій захисту ІВ полягають у наступному:

- Використання переваг різних умов охорони та вартості/строків реєстрації. Наприклад, отримання реєстрації промислового зразка (яка часто є швидкою і

дешевою, але має відносно короткий термін охорони), а також довгострокові варіанти охорони, такі як реєстрація патенту, можуть допомогти швидко забезпечити охорону деяких аспектів апаратного забезпечення, зберігаючи при цьому довгострокову охорону інших аспектів апаратного забезпечення.

- Отримання широкого спектру прав, які можуть бути корисними не лише для правозастосування, але й для потенційної майбутньої комерціалізації.
- Отримання доступу до різних механізмів захисту прав. Наприклад, деякі онлайн-опції захисту прав можуть бути простішими у використанні щодо порушення зареєстрованих прав інтелектуальної власності на об'єкти авторського права та незареєстровані торговельні марки, а деякі суди можуть надавати спрощені варіанти захисту прав для деяких категорій порушень прав інтелектуальної власності.
- Забезпечення запасних позицій на випадок, якщо будь-які права будуть визнані недійсними.
- Стимування підробок шляхом створення хащів прав, які іншим торговцям може бути складно обійти. Наприклад, якщо зовнішній дизайн контролера захищений реєстрацією промислового зразка, а внутрішня функціональність - патентною реєстрацією, то будь-яке відтворення, швидше за все, порушить принаймні одне з цих прав.

Важливо отримати спеціалізовані поради щодо ІВ, які варіанти захисту та стратегії можуть найкраще забезпечити ваші комерційні цілі» (*Lauren Eade, Stuart Green. Levelling up IP protection for video game hardware // Davies Collison Cave (<https://dcc.com/news-and-insights/levelling-up-ip-protection-for-video-game-hardware/>). 03.02.2025*).

«...Мобільні додатки є невід'ємною частиною як бізнесу, так і повсякденного життя, тому для розробників вкрай важливо захистити їхній унікальний вигляд та користувацький досвід. Хоча багато розробників зосереджуються на торговельних марках і патентах, захист прав на промислові зразки є ще одним потужним методом запобігання копіюванню візуальних елементів програми конкурентами... В Австралії зареєстровані промислові зразки захищають зовнішній вигляд продукту, включаючи графічні інтерфейси користувача (GUI), що застосовуються на таких пристроях, як смартфони, планшети та комп'ютери, захищаючи такі елементи, як розташування кнопок, меню та інструментів навігації, а також форму інтерактивних елементів, візуальні ефекти, анімацію та характерну іконографію або кольорові схеми. Ця форма захисту зосереджена на зовнішньому вигляді програми, на відміну від патентів, які захищають функціональність, і торгових марок, які захищають назву та брендинг...

Після реєстрації промислового зразка конкуренти не можуть використовувати дизайн, який справляє таке саме загальне враження, навіть з

незначними змінами, а розробники також можуть виключити певні функції, щоб зосередитися виключно на основних елементах дизайну...

Поєднання прав на промислові зразки з іншими формами захисту інтелектуальної власності, такими як торговельні марки та патенти, створює надійний захист від конкурентів. Ця багаторівнева стратегія не лише допомагає захистити цифрову ідентичність додатку, але й посилює лояльність користувачів, зберігаючи відмінний і звичний візуальний досвід, тим самим пропонуючи розробникам конкурентну перевагу на австралійському ринку на термін до 10 років...» (*Safeguarding Your App's Look and Feel: A Guide to Design Rights in Australia // IP Solved* (<https://ipsolved.com/news/posts/safeguarding-your-app-s-look-and-feel-a-guide-to-design-rights-in-australia/>). 28.02.2025).

Європейський Союз

«...Шведський уряд оголосив про проведення розслідування на тему спортивного піратства та найкращих способів боротьби з ним...»

У Швеції компанія Warner Bros. Discovery (WBD) володіє правами на трансляцію прем'єрних футбольних ліг. Однак WBD стверджує, що піратство суттєво шкодить її прибуткам і що Швеція є однією з найгірших країн за рівнем піратства в Європейському Союзі...

Таким чином, WBD та інші компанії вітають це розслідування і сподіваються, що воно вирішить проблему...» (*Colin Mann. Sweden: IPTV piracy enquiry welcomed // Advanced Television Ltd.* (<https://advanced-television.com/2025/02/07/sweden-iptv-piracy-enquiry-welcomed/>). 07.02.2025).

«...Польське товариство авторів (ZAiKS), найбільша організація з колективного управління авторськими правами, оголосило про "застереження прав" щодо майнінгу текстів і даних (TDM)...»

Основні причини та заходи ZAiKS:

Захист інтересів митців: ZAiKS стурбоване, що масове використання ШІ може витіснити деякі творчі професії та зменшити доходи авторів.

Ліцензія на TDM: Для використання творів, що перебувають під управлінням ZAiKS, потрібна ліцензія, хоча її умови ще не визначені.

Офіційне застереження: На сайті ZAiKS розміщено відмову від дозволу на майнінг текстів і даних щодо всіх творів організації.

Правові аспекти та виклики:

Європейська директива 2019/790 дозволяє TDM, якщо правовласник не зробив чітке застереження.

Польське законодавство вимагає, щоб відмова була зрозумілою та машинозчитуваною (наприклад, у файлі robots.txt).

Проблема ефективності: Розміщення застереження лише на сайті ZAiKS може не відповідати вимогам, оскільки алгоритми TDM можуть не пов'язати його з конкретними творами...

Додаткові дії ZAiKS:

Ведеться діалог із розробниками ШІ щодо дотримання авторських прав. Надано файл robots.txt для авторів, що дозволяє ефективніше блокувати майнінг їхніх творів...

Висновок: ZAiKS активно виступає проти неконтрольованого використання ШІ у сфері мистецтва та вживає заходів для захисту прав авторів, хоча ефективність його підходу ще залишається під питанням...» (*Agnieszka Sztoldman and Michał Woszczyzna. Copyright in Poland: new difficulties identified for artists and generative AI // Osborne Clarke (https://www.osborneclarke.com/insights/copyright-poland-new-difficulties-identified-artists-and-generative-ai). 11.02.2025).*

«Попри прогнозований спад світового ринку NFT на 11,01 % у 2024 році, очікується, що його загальний дохід до 2025 року сягне 608,6 млн доларів США. У довгостроковій перспективі ринок NFT може зрости до 152,54 млрд доларів США до 2030 року з річним темпом зростання (CAGR) 34,2 %. Це свідчить про те, що NFT залишаються перспективним напрямком для митців, які продають свої роботи у цифровому форматі. Однак використання NFT також викликає правові питання, зокрема щодо авторського права...

NFT (невзаємозамінний токен) — це унікальний цифровий актив, який підтверджує право власності або автентичність об'єкта (зазвичай цифрового мистецтва, музики чи віртуальних товарів), зберігаючись у блокчейні. Однак NFT – це не саме цифрове мистецтво, а токен, який містить посилання на URL-адресу, де розміщений контент...

За загальним правилом, купівля NFT не означає отримання авторських прав. Художник, який продає NFT, зазвичай зберігає авторське право, якщо не укладено окрему угоду про передачу або ліцензування прав. Наприклад, відповідно до угорського законодавства, автори не можуть повністю передавати авторське право, а лише надавати ліцензію на використання твору. Це означає, що покупець NFT отримує право власності лише на сам токен, але не може комерційно використовувати мистецький твір без дозволу автора...

Смарт-контракти можуть автоматизувати передачу NFT, проте в Угорщині договір про передачу авторських прав має бути укладений у письмовій формі. Оскільки смарт-контракти не відповідають цій вимозі, вони не можуть використовуватися для юридично дійсного ліцензування авторських прав. Це створює правову перешкоду для NFT-транзакцій, адже автори змушені укладати додаткові традиційні контракти, що суперечить основній перевазі NFT – можливості швидкої та прозорої цифрової передачі прав...» (*Márk Kovács, Bálint Bodó. The intellectual property challenges of artworks turned into*

NFTs // Schönherr Rechtsanwälte GmbH (<https://www.schoenherr.eu/content/the-intellectual-property-challenges-of-artworks-turned-into-nfts>). 12.02.2025).

«Італія має намір посилити свої антипіратські заходи, вимагаючи від провайдерів VPN та DNS блокувати доступ до піратського контенту протягом 30 хвилин. Це рішення, затверджене регулятором зв'язку країни AGCOM 18 лютого 2025 року, розширює існуючу систему Piracy Shield, яка була запроваджена в лютому 2024 року для боротьби з піратством під час прямих спортивних трансляцій, зокрема футбольних матчів, шляхом блокування IP-адрес. Нові заходи мають на меті поширити цей захист на ширший спектр контенту, включаючи фільми та серіали на замовлення...

Ця заява з'явилася на тлі того, що французький гігант потокового мовлення Canal+ розглядає можливість блокування використання VPN, щоб запобігти обходу громадянами антипіратських обмежень. Однак найбільші провайдери VPN стверджують, що націленість на їхні послуги ризикує підірвати свободу інтернету, а не ефективно боротися з піратством в інтернеті...

Італійська система Piracy Shield ефективно блокує пов'язані з піратством доменні імена та IP-адреси протягом 30 хвилин за запитом правовласників. Незважаючи на занепокоєння технологічних компаній щодо випадків надмірного блокування, AGCOM має намір розширити систему для боротьби з піратством у кіно та аудіовізуальній індустрії...

Одним з найбільш суперечливих нових заходів є поширення блокування на VPN-мережі. VPN шифрують інтернет-з'єднання і підмінюють справжні IP-адреси користувачів, що робить їх популярними для посилення конфіденційності в Інтернеті. Однак ця можливість також дозволяє користувачам обходити антипіратські обмеження. У Франції правовласники подали судовий позов проти VPN-провайдерів, таких як ProtonVPN, NordVPN, ExpressVPN, Surfshark і CyberGhost, намагаючись заблокувати доступ до VPN за порушення авторських прав. Ці VPN-компанії планують оскаржити позов, попереджаючи про його потенційний вплив на безпеку і конфіденційність в Інтернеті...

Італія ще не уточнила, як провайдери VPN повинні дотримуватися нових вимог, а також не зрозуміло, чи це технічно можливо для VPN без реєстрації, які призначені для забезпечення конфіденційності користувачів, не відстежуючи їхню діяльність...» (*Chiara Castro. Italy to require VPN and DNS providers to block pirated content // Future US, Inc. (<https://www.techradar.com/vpn/vpn-privacy-security/italy-to-require-vpn-and-dns-providers-to-block-pirated-content>). 19.02.2025).*

«Незважаючи на те, що 49% європейських патентних заявок стосуються програмного забезпечення, патентування програмного забезпечення в Європі залишається складним завданням, оскільки програмне забезпечення саме по собі не є об'єктом патентування. Однак є обхідний шлях: прив'язка програмного забезпечення до фізичного застосування може зробити його придатним для патентування. Наприклад, програмне забезпечення, яке виявляє збої у виробничій лінії, контролює медичні інструменти для швидшої діагностики або регулює роботу розумних пристроїв, таких як енергооптимізуючі термостати, зміщує акцент з коду на його реальний вплив на навколишній світ. Головне - продемонструвати, що програмне забезпечення вирішує технічну проблему у відчутний спосіб, наприклад, алгоритм у парі з розумним пристроєм, який згладжує стрибки енергоспоживання, стає патентоспроможним, на відміну від алгоритму, який використовується окремо...»

Успіх у патентуванні інновацій, пов'язаних з програмним забезпеченням, залежить від точності заявки. Дослідження показують, що ймовірність задоволення погано пояснених заявок на 24% нижча, тому ясність є надзвичайно важливою. Заявники повинні звернути увагу на три важливі моменти: по-перше, чітко описати проблему, яку вирішує програмне забезпечення, наприклад, виявлення дефектів машин через вібраційні аномалії; по-друге, пояснити, як воно працює, використовуючи технічні деталі, такі як перетворення Фур'є і машинне навчання для аналізу вібрації; по-третє, продемонструвати, чому рішення неочевидне, підкресливши його унікальність, наприклад, передбачення дефектів з похибкою менше 2% порівняно з існуючими системами, які виявляють збої лише після їх виникнення. Якщо пов'язати програмне забезпечення з фізичним застосуванням і ретельно пояснити його функцію, вплив та інновації, навіть шматок коду може стати цінним патентом. Основна увага має бути зосереджена на тому, щоб зробити програмне забезпечення відчутним, технічним та унікальним, підкреслюючи його потенціал для вирішення реальних проблем...» *(Marco Coolen. Patenting software? Usually impossible, but there are exceptions // IO+ (https://ioplus.nl/en/posts/patenting-software-usually-impossible-but-there-are-exceptions). 16.02.2025).*

Китайська Народна Республіка

«...Зростання електронної комерції призвело до збільшення ризиків порушення прав інтелектуальної власності (ІВ), що робить необхідним для підприємств і приватних осіб захист їхніх патентів, торгових марок і авторських прав на цих платформах. Виклики та міркування щодо захисту кожного типу ІВ різняться.

Патенти, включаючи патенти на винаходи, корисні моделі та промислові зразки, мають різну тривалість захисту та процедури перевірки. Патенти на винаходи діють протягом 20 років, тоді як патенти на корисні моделі та промислові зразки - протягом 10 та 15 років відповідно. Верифікація може вимагати надання сертифікатів та звітів про оцінку, а правозастосування може бути складним через технічну складність.

Торговельні марки, як правило, є більш стабільними, а право власності на них легко довести за допомогою свідоцтва на торговельну марку. Правозастосування є простішим, коли порушення є очевидним, але справи зі схожими торговельними марками можуть потребувати звернення до спеціалізованих адміністративних органів з питань інтелектуальної власності.

Захист авторських прав передбачає реєстраційні свідоцтва як попередній доказ права власності. Проблеми виникають через відсутність експертизи по суті, що може вимагати додаткових доказів від правовласників. Правозастосування є відносно простим з точки зору порівняння порушень, але може вимагати великої кількості документації...

Для захисту ІВ на платформах електронної комерції важливо дотримуватися таких рекомендацій:

- ✓ Завчасна реєстрація: Захищайте права на ранніх стадіях шляхом завчасного подання заявок, реєстрації або запису об'єктів інтелектуальної власності.
- ✓ Проактивний моніторинг: Активно відстежуйте платформи на предмет потенційних порушень замість того, щоб покладатися лише на технології штучного інтелекту платформи.
- ✓ Різноманітність стратегій: Обирайте відповідні стратегії правозастосування, виходячи з цілей, заздалегідь збирайте докази та звертайтеся за допомогою до професійних організацій чи експертів.
- ✓ Своєчасність: Розгляньте заходи конфіденційності перед поданням заявок на ІВ, щоб уникнути втрати новизни через публічне розголошення.
- ✓ Постійний моніторинг: Постійно відстежуйте платформи на предмет порушень і вживайте своєчасних заходів для запобігання поширенню такої діяльності.

Захист різних видів інтелектуальної власності на платформах електронної комерції пов'язаний з різними труднощами та міркуваннями. Однак спільними ключовими факторами є завчасне підтвердження прав, проактивний моніторинг та використання декількох стратегій захисту...» (*Fiona Zhang. Practical Tips on Navigating the Complexities of IP Protection on E-commerce Platforms // Kangxin Partners PC (<https://en.kangxin.com/html/2/218/219/220/26441.html>). 18.02.2025*).

Республіка Кенія

«Рада з авторських прав Кенії (Кесово) та Управління зв'язку Кенії (СА) ініціювали масштабну боротьбу з порушенням авторських прав.

Ця ініціатива - відповідь на численні скарги щодо несанкціонованого розповсюдження різних творів на платформах, включаючи Facebook, Telegram та WhatsApp. Нещодавні розслідування, проведені КЕСОВО, виявили існування численних груп у соціальних мережах, повністю присвячених незаконному розповсюдженню електронних газет, телевізійних шоу, фільмів та піратських кодів підписки...

Покарання можуть включати штрафи до 500 000 шилінгів, позбавлення волі на строк до чотирьох років або і те, і інше. КЕСОВО і СА співпрацюють з платформами соціальних мереж для розслідування цих порушень і готові вжити правових заходів проти операторів акаунтів-порушників. Агентства поінформували громадськість про триваючу боротьбу і закликають до колективного дотримання прав інтелектуальної власності, щоб уникнути правових наслідків.

Ця ініціатива підкреслює важливу роль, яку відіграють закони про авторське право в Кенії, забезпечуючи необхідний захист оригінальних творів у різних сферах, включно з літературою, музикою, драматургією та іншими інтелектуальними творіннями. Ці заходи спрямовані на посилення цінності інтелектуальної власності та захист прав творців контенту в цифрову епоху» (*Martin Olage. Kenya Copyright Board Launches Major Crackdown on Social Media Piracy // Mwakilishi.com (<https://www.mwakilishi.com/article/kenya-news/2025-02-01/kenya-copyright-board-launches-major-crackdown-on-social-media-piracy>). 01.02.2025*).

Республіка Сінгапур

«...Сінгапур досяг важливого етапу у боротьбі з незаконними стрімінговими пристроями (ISD) після нещодавнього засудження продавця, який став першим, кого було засуджено згідно з оновленим Законом про авторські права 2021 року. Продавець отримав 10 місяців ув'язнення, а його компанії були оштрафовані на \$300,000 кожна. Це перше успішне переслідування згідно з пунктом 150 цього закону, який стосується підприємств, що займаються продажем пристроїв, що сприяють піратству...

Прем'єр-ліга також активно протидіє незаконному стрімінгу, використовуючи Сінгапур як стратегічну базу для своїх зусиль у боротьбі з піратством з моменту відкриття офісу в країні в 2019 році. Прем'єр-ліга співпрацює з правоохоронними органами та мовниками для посилення заходів проти піратства, а також має спеціалізовану команду для блокування майже 90% піратського контенту до його завантаження на платформи...

Оновлення Закону про авторські права в 2021 році дозволило ефективніше боротися з продажем медіа-пристроїв, які дозволяють доступ до піратського контенту. Завдяки цьому законодавчому кроку й досягненням у правозастосуванні Сінгапур продовжує встановлювати юридичні прецеденти в боротьбі з піратством, що дає надію правовласникам на захист своїх інтелектуальних прав у країні та за її межами...

Однак, попри ці досягнення, піратство продовжує розвиватися, і зловмисники змінюють стратегії, переходячи на соціальні мережі, мобільні додатки та незаконні стрімінгові сайти. Прем'єр-ліга продовжує активно боротися з цими новими формами піратства через спеціалізовані ініціативи та співпрацю з правоохоронними органами...» (*Oliver Walsh. Singapore's Crackdown on Illegal Streaming Devices Marks Major Victory for Anti-Piracy Efforts // Rouse (<https://www.antipiracy.news/post/singapore-s-crackdown-on-illegal-streaming-devices-marks-major-victory-for-anti-piracy-efforts>). 05.02.2025*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Techbio - це використання машинного навчання та інших обчислювальних методів, що ґрунтуються на даних, для покращення навчання в галузі наук про життя та біотехнологій. В останні роки було докладено значних зусиль для створення платформ, здатних робити прогнози для використання в таких сферах, як розробка ліків, вибір мішеней, ідентифікація підгруп пацієнтів та дизайн клінічних випробувань. У сфері розробки ліків такі прогнози на основі даних можуть бути корисними для зменшення обсягу експериментальної роботи в мокрих лабораторіях, необхідної для скринінгу багатьох кандидатів і визначення найкращих варіантів для подальших досліджень, а отже, для скорочення витрат і часу на проведення досліджень.

Коли винайдено нову біотехнологічну платформу, одне з питань, яке слід вирішити на ранній стадії, - чи потрібно подавати заявку на патент на цю платформу. Одна з точок зору полягає в тому, що не варто подавати патентні заявки на техбіоплатформи, і що замість цього краще тримати платформу в секреті і подавати патентні заявки тільки на продукти, розроблені з використанням платформи...

Це правда, що цінність патенту на технологічну платформу не слід переоцінювати. Сфера techbio стає все більш переповненою, і існують різні виключення з патентоспроможності, які забороняють патентування об'єктів, що є суто математичними методами або комп'ютерними програмами. Це часто означає, що для отримання патенту на techbio-платформу формула винаходу повинна визначати конкретні деталі роботи обчислювальної платформи. У деяких випадках це може означати, що обсяг наданої охорони є відносно

вузким. Навіть якщо патент видано, може бути важко визначити, чи не порушує хтось заявлений спосіб. Наприклад, якщо компанія використовує обчислювальний метод для власних дослідницьких цілей, то стороннім особам буде складно дізнатися, що при цьому робиться. Тому деякі інвестори можуть не надавати такого значення патентам на техбіоплатформи, як патентам, що захищають продукти таких платформ.

Ще один момент, про який слід пам'ятати, - це те, що патентні заявки публікуються через 18 місяців після подання, і для отримання патенту необхідно розкрити винахід у достатній мірі, щоб кваліфікований фахівець у цій галузі зміг його використати. Тому, якщо заявка не буде відкликана до публікації, подача заявки на патент на платформу призведе до того, що ключові деталі вашої дослідницької платформи стануть надбанням громадськості. Багато хто не готовий ризикувати, передаючи інформацію конкурентам, і тому воліє тримати платформу в таємниці та захищати її як конфіденційну інформацію або комерційну таємницю...» (*Robbie Berryman, Jennifer O'Farrell. Techbio platforms: to patent or not to patent? // D Young & Co LLP (<https://www.dyoung.com/en/knowledgebank/articles/techbio-platform-patents-filing-disclosure>). 11.02.2025*).

«Дослідження, опубліковане на підтримку Дня безпечного Інтернету 2025 (11 лютого), виявило тривожні ризики для користувачів незаконних стрімінгових сайтів. З'ясувалося, що 76% з 30 найвідвідуваніших піратських сайтів у Великій Британії активно наражають користувачів на небезпеку шахрайства, фінансових злочинів та непристойного контенту, що серйозно загрожує онлайн-безпеці...

Дослідження було ініційоване з метою покращення захисту молоді та підвищення обізнаності про ризики, пов'язані з піратськими сайтами, у рамках кампанії Дня безпечного Інтернету, яка має на меті ознайомити молодь з безпечними способами користування мережею та прийняттям усвідомлених рішень. Результати показують, як кіберзлочинці використовують ці незаконні платформи для обману молоді, застосовуючи схеми, які часто виглядають «занадто добре, щоб бути правдою»...

Шахраї експлуатують довіру користувачів, використовуючи маніпулятивні методи для викрадення особистих даних, розповсюдження шкідливого ПЗ та обману споживачів, особливо молоді. Проаналізовані сайти займаються високоризиковими активностями, зокрема:

- Шахрайства з кредитними картами – користувачі вводять фінансові дані на фальшивих платіжних стінах або під час оманливих перенаправлень.
- Спливаючі вікна та перенаправлення на непристойний контент – багато сайтів заповнюють відвідувачів небажаним контентом для дорослих та раптово перенаправляють на азартні чи 18+ сайти без попередження.

- Автоматичне завантаження шкідливого програмного забезпечення – віруси та шкідливі програми часто встановлюються без згоди користувачів, піддаючи ризику особисті дані та пристрої.
- Оманливі тактики VPN – деякі сайти неправдиво стверджують, що можуть виявити IP-адресу користувача, спонукаючи його купити рекомендовану VPN-послугу.

Згідно з дослідженням 2024 року, приблизно 3,6 мільйона користувачів нелегальних стримінгових платформ у Великій Британії стали жертвами вірусів, шахрайства або крадіжки особистих даних, а майже 1 мільйон людей безпосередньо втратив гроші через ці інциденти...» (*Colin Mann. Research highlights illegal streaming sites risks // Advanced Television Ltd. (<https://advanced-television.com/2025/02/11/research-highlights-illegal-streaming-sites-risks/>). 11.02.2025*).

«...Індустрія відеоігор зазнає значних трансформацій з появою інтероперабельності, яка змінює спосіб взаємодії апаратних і програмних екосистем. Розширення індустрії, яка налічує понад 3 мільярди активних гравців, у поєднанні з появою хмарних ігор і численних хмарних ігрових платформ, підкреслює необхідність уніфікованого підходу до технологій і ліцензування. Цей зсув може призвести до прийняття справедливого, обґрунтованого та недискримінаційного режиму ліцензування (FRAND)...

Прикладом інтероперабельності в іграх є крос-ігри та хмарні ігри, які мають на меті забезпечити більш безперебійний і доступний досвід на різних пристроях і платформах. Перехресна гра дозволяє гравцям на різних платформах грати разом, тоді як хмарні ігри забезпечують безперебійну роботу на різних пристроях через інтернет-з'єднання. Історично склалося так, що розробники та видавці консолей неохоче інтегрували перехресну гру, але зараз це стало більш нормальним явищем, завдяки значним змінам у політиці таких компаній, як Sony у 2018 році. У звіті Unity Gaming Report за 2024 рік підкреслюється, що 95% великих студій ставлять крос-платформенну гру в пріоритет.

Однак інтероперабельність не завжди можлива або бажана, особливо в конкурентному кіберспорті, де різні платформи мають явні переваги. Закриті екосистеми можуть забезпечити ексклюзивний, оптимізований досвід, підвищити впізнаваність бренду та лояльність клієнтів. Розробники повинні зважити переваги інтероперабельності та переваги ексклюзивності...

Очікується, що в майбутньому хмарні ігри, в яких наразі домінують специфічні для певної платформи сервіси, такі як Game Pass від Microsoft, розвиватимуться в напрямку більшої інтероперабельності. Відмова Управління з питань конкуренції та ринків Великої Британії (СМА) у наданні ліцензії на хмарні ігри Activision під час придбання Microsoft підкреслила важливість інтероперабельності. Зобов'язання Microsoft ліцензувати права на хмарні ігри

для таких конкурентів, як NVIDIA та Boosteroid, демонструє рух до ширшої доступності.

Незважаючи на свій потенціал, хмарні ігри стикаються з такими проблемами, як високі вимоги до пропускнуої здатності, затримки, проблеми з конфіденційністю даних і залежність від інтернет-зв'язку. Закриття Stadia від Google у 2023 році через ці проблеми ілюструє перешкоди, які хмарні ігри повинні подолати. Game Pass від Microsoft лідирує на ринку з понад 34 мільйонами підписників, а конкуруючі платформи патентують технології хмарних ігор...

Перехід до інтероперабельності підкреслює важливість технічних стандартів і організацій, що встановлюють стандарти (SSO), в індустрії відеоігор. Оскільки консолі стають багатофункціональними, студії та виробники повинні дотримуватися технічних стандартів і FRAND-ліцензування основних патентів (SEP). Асоціація стандартів IEEE та інші SSO закликають до розробки стандартів для вирішення питань підключення, затримок, інтероперабельності, безпеки та захисту авторських прав у хмарних іграх.

Розробка цих стандартів вимагає залучення всіх зацікавлених сторін, включаючи малих розробників ігор, для сприяння розвитку інклюзивної та різноманітної ігрової екосистеми. Участь у процесі стандартизації дозволяє видавцям і розробникам впливати на технологічний розвиток і сприяти прийняттю їхньої ІВ, потенційно генеруючи значну ліцензійну цінність як SEP...

Ефективне ліцензування SEP матиме вирішальне значення для успіху стандартів хмарних ігор. Встановлення режимів ліцензування FRAND у відеоіграх залежить від співпраці індустрії у сфері стандартизації. Ці режими можуть сприяти інноваціям, конкуренції та доступності, забезпечуючи доступність основних технологій для всіх учасників ринку на умовах FRAND...» (Benedict Kay, Mark Dean. Why video games may spark the next FRAND battleground // A&O Shearman (<https://www.aoshearman.com/en/insights/why-video-games-may-spark-the-next-frand-battleground>). 17.02.2025).

Сполучені Штати Америки

«...Зразу після оголошення Spotify про свій перший річний чистий прибуток, Національна асоціація музичних видавців (NMPA) розпочала ініціативу щодо видалення контенту проти стримінгового гіганта через неліцензоване використання музики в подкастах на платформі. NMPA розсилає сповіщення про видалення тисяч випадків порушень авторських прав членів асоціації, заявляючи про понад 2500 виявлених порушень на першому етапі. Цей крок є продовженням попереднього судового позову NMPA проти Spotify щодо суперечливої "пакетної угоди" аудіокниги-музика, яка зменшила

виплати роялті правовласникам музики. Spotify відкидає звинувачення NMPA, вважаючи це піар-ходом у відповідь на програш у суді від Механічної ліцензійної колегії, та заявляє, що оброблятиме запити на видалення у звичайному режимі. Зі свого боку, NMPA наполягає, що в подкастах Spotify є тисячі неліцензованих пісень і вимагає від платформи забезпечити законне використання музики в подкастах для справедливої компенсації авторам. Ініціативу підтримують 19 великих музичних видавництв...» (*Jem Aswad. Music Publishers Begin 'Extensive' Spotify Podcast Takedowns Over Licensing Violations // Variety Media, LLC (<https://variety.com/2025/digital/news/music-publishers-begin-spotify-podcast-takedowns-1236289793>). 04.02.2025*).

«Творці контенту вже давно критикують веб-сайти, що порушують авторські права, за те, що вони позбавляють їх доходу, а Асоціація кінематографістів стверджує, що піратство коштує сотні тисяч робочих місць і понад 1 мільярд доларів від продажу квитків у кінотеатрах. Закон про авторське право в цифрову епоху (DMCA) вирішив цю проблему, зобов'язавши інтернет-провайдерів (ISP) видаляти або блокувати доступ до матеріалів, що порушують авторські права, після повідомлення про порушення з боку абонента. Однак нещодавно запропонований Закон про боротьбу з іноземним цифровим піратством йде далі, дозволяючи творцям контенту отримувати накази федерального суду, щоб змусити інтернет-провайдерів блокувати доступ клієнтів до іноземних веб-сайтів, на яких розміщений контент, що порушує права інтелектуальної власності. Хоча такий підхід спрямований на боротьбу з піратством, він викликає занепокоєння щодо його надмірності, потенційного обмеження свободи слова, впливу на легальні веб-сайти та створення ризиків відповідальності для інтернет-провайдерів...

Законодавство ризикує заблокувати доступ до контенту, що не порушує права інтелектуальної власності, на веб-сайтах, які розміщують як законні, так і незаконні матеріали, порушуючи права споживачів на свободу слова та доступ до інформації. Помилки у блокуванні легітимних веб-сайтів також можуть призвести до посилення цих побоювань. Прогресивна громадська організація Public Knowledge попереджає, що закон може створити "всеосяжну інфраструктуру для цензури". Крім того, нечіткі судові рішення можуть призвести до того, що інтернет-провайдери будуть намагатися інтерпретувати і виконувати їх, ризикуючи понести відповідальність за неправильне блокування, навіть з урахуванням обмежень відповідальності, і втягнути інтернет-провайдерів у суперечки щодо правозастосування. Закон про боротьбу з іноземним цифровим піратством намагається пом'якшити ці проблеми, вимагаючи, щоб цільові веб-сайти були в першу чергу призначені для порушення авторських прав і не мали суттєвих цілей, що не порушують авторські права, але проблеми залишаються...

Тактика блокування, швидше за все, буде неефективною через широкодоступні технології обходу блокування, такі як VPN, які перенаправляють інтернет-трафік, і здатність порушників швидко переходити на нові IP-адреси та веб-сайти. Це може змусити інтернет-провайдерів грати у вічну гру "вбити крота" з поточними судовими рішеннями. За іронією долі, хоча Апеляційний суд 6-го округу нещодавно скасував ухвалений Байденом наказ про мережевий нейтралітет, який забороняв провайдерам блокувати законний контент; це законодавство передбачало б блокування, яке могло б ненавмисно обмежити доступ до законного контенту поряд із матеріалами, що порушують права інтелектуальної власності. З огляду на ці ризики та обмеження, Конгрес повинен шукати рішення, які дозволять уникнути перевищення повноважень і вирішити практичні проблеми блокування веб-сайтів...» (*Brian A. Rankin. Free speech at risk: Why website blocking bill goes too far // Competitive Enterprise Institute (<https://cei.org/blog/free-speech-at-risk-why-website-blocking-bill-goes-too-far/>). 11.02.2025*).

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту

«...Генеративний штучний інтелект (ШІ) відкриває нову еру, де нематеріальні активи, такі як дані, код, зображення та тексти, стають **ключовими для інновацій**. Інтелектуальна власність (ІВ), оцінювана у понад 61,9 трлн доларів, є найбільшим класом нематеріальних активів, але її використання ускладнене розрізненими правовими рамками та високими витратами. Story вирішує цю проблему, переводячи ІВ на блокчейн і роблячи її програмованою через автоматизовану систему ліцензування та роялті. Story, оцінена у 2,25 млрд доларів, надає інфраструктуру для ІВ в економіці ШІ, поєднуючи середовище виконання, подібне до Ethereum, із програмованим ліцензуванням (PIL).

Великі власники ІВ можуть керувати портфелями, а малі — продавати свої твори глобально без юридичних бар'єрів. Партнерство зі Stability AI дозволяє реєструвати результати ШІ на блокчейні, забезпечуючи прозорість і справедливу винагороду.

Технічно Story базується на блокчейні L1 із консенсусом CometBFT, протоколом Proof-of-Creativity (PoC) для токенизації ІВ та PIL для юридичної сумісності. Активи ІВ представлені як токени ERC-721, які автоматично регулюють ліцензування, розподіл доходів та відстеження похідних творів. Протокол TCP/IP для агентів ШІ стандартизує машинну взаємодію з ІВ, забезпечуючи прозорість.

Story підтримує розробників ШІ, надаючи єдиний реєстр ІВ, підприємствам — програмовані активи, а малим власникам — доступ до

глобальних ринків. Крім того, Story розвиває "IPFi", розширюючи DeFi, де IB може бути заставою для фінансових операцій. Проекти, як-от Aria чи Mahojin, уже використовують Story для токенизації культурної IB та створення похідних творів із автоматичним розподілом роялті, а фреймворки ШІ, як ai16z's Eliza, інтегрують протокол для автономного ліцензування. Story прагне стати незамінною інфраструктурою для ШІ, забезпечуючи справедливу винагороду творцям і прозорий доступ до даних для розробників...» (*Research: Story is Transforming IP into the Currency for AI // The Block* (https://www.theblock.co/post/338515/research-story-is-transforming-ip-into-the-currency-for-ai?utm_source=rss&utm_medium=rss). 03.02.2025).

«...Впровадження ШІ у бізнесі викликає низку юридичних і операційних ризиків, пов'язаних з інтелектуальною власністю (ІВ), конфіденційністю, кібербезпекою, відповідальністю та етичними аспектами...

Основні моменти:

Інтелектуальна власність: Власність на контент, створений ШІ (текст, зображення, код), залишається невизначеною, оскільки суди (наприклад, Бюро авторських прав США) вважають, що без значного людського внеску такий контент не підлягає захисту авторським правом. Компанії повинні перевіряти ліцензійні угоди, особливо для відкритих ШІ-моделей, які можуть містити ризики через використання захищених даних для навчання...

Конфіденційність і комерційна таємниця: Використання хмарних ШІ-моделей (наприклад, великих мовних моделей, LLM) може загрожувати витоком конфіденційної інформації. Необхідні чіткі контракти та технічні заходи для захисту даних. У спільних проєктах важливо визначити права власності на створені ШІ дані...

Дотримання регуляторних вимог: ШІ залежить від великих обсягів даних, що підпадають під закони про захист даних (наприклад, у Каліфорнії, Колорадо, ЄС). Нові закони, як-от AI Act у ЄС, встановлюють суворі вимоги до високоризикових ШІ-систем. Компанії повинні проводити оцінки ризиків і забезпечувати прозорість у прийнятті рішень ШІ...

Кібербезпека: ШІ може як покращувати захист (виявлення загроз), так і створювати ризики (атаки на моделі, deepfake-шахрайство). Потрібні заходи безпеки, такі як захист даних для навчання, контроль доступу та плани реагування на інциденти.

Відповідальність за автономні рішення: ШІ-агенти, що приймають рішення без людського втручання, можуть спричинити помилки (наприклад, у фінансах чи медицині). Юридична відповідальність за такі дії невизначена, але компанії повинні забезпечити людський нагляд і прозорість рішень...

Ризики великих мовних моделей (LLM): Такі моделі, як GPT-4, можуть генерувати неточний або упереджений контент, що створює репутаційні та

юридичні ризики. Введення конфіденційних даних у сторонні моделі може призвести до їх витоку...

Етичні та операційні аспекти: Автоматизація ШІ може викликати скорочення робочих місць, що вимагає програм перекваліфікації. Споживачі та регулятори стурбовані прозорістю ШІ-систем, тому компанії повинні чітко повідомляти про використання ШІ у взаємодії з клієнтами...

Компаніям необхідно розробити внутрішні політики, проводити оцінки ризиків і забезпечувати відповідність законодавству, щоб мінімізувати юридичні та операційні загрози, пов'язані з ШІ...» (*Roy Hadley. Navigating AI Risks: Balancing Innovation and Compliance in Your Enterprise // Morris, Manning, & Martin, LLP. (<https://www.mmmlaw.com/news-resources/102jz3s-navigating-ai-risks-balancing-innovation-and-compliance-in-your-enterprise/>). 05.02.2025*).

«...Розвиток технологій штучного інтелекту (AI) та машинного навчання (ML) сильно залежить від високоякісних даних та художнього контенту. Однак нинішні методи збору цих даних, зокрема шляхом скрейпінгу (збирання даних з вебсайтів), викликають занепокоєння щодо походження даних та справедливого винагородження творців контенту. Крім того, традиційні методи ліцензування є неефективними для швидко змінюваної індустрії AI, що створює необхідність у більш оптимізованій платформі для ліцензування та компенсації.

AI та ML системи потребують величезних обсягів як якісних, так і різноманітних даних для побудови надійних моделей, а їхня ефективність залежить від точності виявлення патернів. Низькоякісні дані призводять до ненадійних результатів, тоді як ретельно підібрані набори даних покращують адаптивність і здатність моделей до узагальнення. Це стосується не тільки структурованих даних, а й художнього контенту, який є важливим для тренування генеративних моделей у таких сферах, як створення зображень, відео та музики...

Збір даних для моделей AI є складним процесом, що включає використання публічних наборів даних, веб-скрейпінг, API та синтетичних даних. Хоча синтетичні дані можуть бути корисними, коли реальні дані відсутні, вони можуть спричинити ризики, такі як упередження та погіршення ефективності моделей...

Оскільки дані стають однією з найцінніших форм інтелектуальної власності (ІВ), виникають суперечки щодо їхнього придбання та ліцензування. Компанії AI часто стикаються з труднощами у придбанні прав на контент, що призводить до ризиків переоплат або недооплат. Хоча загальне ліцензування може надати швидку прибуток для власників контенту, це може підривати їх довгострокову цінність і контроль над даними...

Для вирішення цих проблем зростає потреба в незалежній, прозорій та ефективній транзакційній платформі для ліцензування даних та художнього контенту. Така платформа дозволить чітко встановлювати ціни, відслідковувати використання та забезпечувати справедливу компенсацію, сприяючи інноваціям і водночас захищаючи прав автора. Ця система покращить ефективність ринку, зменшить юридичні складнощі та запропонує гнучкі моделі ціноутворення, засновані на реальному використанні даних, заохочуючи творців ділитися високоякісним контентом...

Модель на основі використання дозволяє більш точно погоджувати компенсацію з реальною цінністю даних, запобігаючи переплатам і забезпечуючи справедливий обмін. Такі компанії, як Personal Digital Spaces (PDS) і Story Protocol, працюють над створенням блокчейн-платформ для вирішення цих завдань, хоча їхнє широке впровадження поки що на початкових етапах...

Загалом, перехід до ефективної, орієнтованої на ринок платформи для ліцензування даних і контенту для AI має потенціал створити більш сталу та співпрацюючу екосистему для розвитку AI, забезпечуючи при цьому справедливу компенсацію і більшу прозорість для власників даних і творців контенту...» (*Gregory Campanella. The Need for an Efficient, Market-based Transactional Platform for Licensing Data and Artistic Content in the AI Era // Ocean Tomo, a part of J.S. Held (<https://oceantomo.com/insights/the-need-for-an-efficient-market-based-transactional-platform-for-licensing-data-and-artistic-content-in-the-ai-era/>). 03.02.2025*).

«Штучний інтелект (ШІ) уже давно є частиною нашого повсякденного життя, навіть якщо ми не користуємося такими інструментами, як ChatGPT чи Microsoft CoPilot. Наприклад, ШІ застосовується в чат-ботах інтернет-магазинів, системах розпізнавання облич на митниці, САРТСНА-тестах, а також у технологіях, як-от самокеровані автомобілі чи медична діагностика. Водночас виникає питання про вплив ШІ та нових технологій на захист інтелектуальної власності, зокрема в контексті торговельних марок...

Згідно з основними принципами права на торговельні марки, знак повинен мати розрізняльну здатність, не бути загальною назвою чи описом товарів/послуг, щоб отримати захист. Якщо знак не має розрізняльної здатності, його реєстрацію можуть відхилити, хоча додавання унікального графічного елемента може забезпечити захист для марки в цілому, але з обмеженою сферою дії...

Особливий інтерес викликає захист торговельних марок, створених за допомогою ШІ, наприклад, коли ChatGPT генерує назву чи логотип. У 2023–2024 роках уже виникали судові спори щодо авторських прав на ШІ-контент, зокрема в справах Naruto проти Slater, Zarya of the Dawn, Tremblay проти

OpenAI, а також позов Скарлетт Йоганссон проти OpenAI. У Китаї навіть визнали авторське право на зображення, створене ШІ. Проте для реєстрації торговельної марки не має значення, створений знак людиною чи ШІ — головне, щоб він відповідав вимогам і не порушував старіші права...

При використанні ШІ для створення марок важливо перевіряти, чи не порушують вони існуючі права, адже ШІ базується на даних, які можуть містити захищені об'єкти. Якщо новий знак схожий на старіші й може ввести споживачів в оману, власники прав можуть оскаржити його використання чи реєстрацію. Тому перед реєстрацією варто провести перевірку доступності марки...

ШІ також допомагає в управлінні портфелем торговельних марок, зокрема в моніторингу порушень. Спеціальні алгоритми дозволяють виявляти схожі заявки на реєстрацію марок, фільтрувати нерелевантні випадки та економити час. Крім того, ШІ автоматизує виявлення порушень в інтернеті (на сайтах, у доменних іменах, соцмережах, онлайн-майданчиках) і забезпечує захист на основі заданих критеріїв...

Для захисту конфіденційної інформації, як-от комерційні таємниці чи нові дизайни, можна використовувати технологію блокчейн, яка фіксує докази існування об'єктів на певну дату, зокрема для авторських прав чи використання торговельної марки. Таким чином, ШІ та нові технології відкривають можливості для ефективного захисту інтелектуальної власності, але вимагають уважного підходу до дотримання правових норм...» (*Megan Creemers. De impact van AI op merkbescherming // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/nl/visie/de-impact-van-ai-op-merkbescherming). 05.02.2025*).

«...Microsoft запропонував новий підхід до використання книг, захищених авторським правом, для навчання ШІ, уклавши ліцензійну угоду з видавництвом HarperCollins, за якою пропонується платити \$5000 за книгу, з яких автор отримує \$2500. Ця угода, що надає Microsoft трирічну ліцензію на навчання ШІ, дозволяє авторам приймати або відхиляти пропозицію, але викликає складнощі у визначенні вартості таких прав. Наприклад, авторка Еліс Робб, яка отримала цю пропозицію за свою книгу 2018 року "Why We Dream", прийняла угоду, але залишилася невпевненою у правильності рішення, оскільки її книга, ймовірно, вже використовувалася для навчання ШІ без дозволу, можливо, Microsoft або OpenAI...

Рішення ускладнюється фінансовими труднощами авторів: за даними Authors Guild, середній річний дохід авторів у США становить \$20 000, а у Великій Британії професійні письменники заробляють медіану £7000 (€8400). Економістка Університету Брауна Емілі Остер вважає, що Microsoft намагається встановити ціну \$5000 за права на навчання ШІ, звертаючись до

старих книг, автори яких не отримують роялті, і пропонуючи їм "безкоштовні гроші"...

На відміну від Microsoft, інші компанії ШІ, такі як Meta, стверджують, що "добросовісне використання" дозволяє навчати ШІ на захищених авторським правом творах без оплати, вважаючи, що трансформація даних у нові продукти переважає авторське право. Це призвело до численних позовів від авторів, видавців і художників. Документи суду показали, що Meta свідомо використовувала піратські мережі для завантаження книг і систематично видаляла повідомлення про авторські права, ігноруючи внутрішні попередження...» (*Matthias Bastian. Microsoft offers authors \$5,000 to train AI on their books // The Decoder (<https://the-decoder.com/microsoft-offers-authors-5000-to-train-ai-on-their-books/>). 08.02.2025*).

«Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) опублікувала консультаційний документ «Проблеми інтелектуальної власності у галузі штучного інтелекту, навченого на скопійованих даних» із серії «Документи ОЕСР зі штучного інтелекту».

У цьому звіті розглядаються останні розробки на стику штучного інтелекту (ШІ) і прав інтелектуальної власності, приділяючи особливу увагу методам збирання даних. У ньому представлено огляд ролі збирання даних у навчанні ШІ, поточної правової бази та поглядів зацікавлених сторін, а також попередні міркування та потенційні політичні підходи, які допоможуть розробникам політики орієнтуватися в цих питаннях і сприятимуть кращому розумінню збирання даних.

Зазначається, що діяльність з формування масивів даних може порушувати кілька видів прав інтелектуальної власності та суміжних прав, зокрема – авторське право, права на бази даних, торговельні марки, комерційну таємницю, право на публічність та особисті немайнові права. У документі аналізуються методи збирання даних, визначаються ключові зацікавлені сторони, а також пропонуються попередні міркування, надаються нормативні відповіді та формулюються потенційні політичні підходи, які допоможуть розробникам політики орієнтуватися у зазначених питаннях для найповнішого розкриття інноваційного потенціалу штучного інтелекту за умови належного захисту інтелектуальної власності та інших прав...» (*Intellectual property issues in artificial intelligence trained on scraped data // OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) (https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/02/intellectual-property-issues-in-artificial-intelligence-trained-on-scraped-data_a07f010b/d5241a23-en.pdf). 02.2025*).

«...Генеративний штучний інтелект (GenAI) - це трансформаційна технологія, що змінює створення бізнесу, інновації та конкуренцію. Впроваджуючи ШІ, організації стикаються з динамічним середовищем, зумовленим технологічним прогресом і вимогами ринку. Збереження конкурентоспроможності та захист інтелектуальної власності мають вирішальне значення, особливо з огляду на те, що законодавство про торговельні марки розвивається паралельно зі зростанням GenAI. До 2025 року розуміння тенденцій у сфері торговельних марок буде вкрай важливим для стартапів та вже існуючих компаній, щоб захистити свої унікальні активи та підтримувати сильну присутність бренду...

Приведення стратегій щодо торговельних марок у відповідність до тенденцій, пов'язаних зі штучним інтелектом, може підвищити впізнаваність бренду та довіру споживачів. Вивчення заявок на торговельні марки дає уявлення про лідерів інновацій у сфері ШІ та регіональне позиціонування галузі, пропонуючи дорожню карту для бізнесу, щоб адаптуватися в цьому мінливому ландшафті. Дані за серпень 2024 року, зібрані за допомогою Markify, свідчать про 1000-відсоткове зростання кількості заявок на торговельні марки, пов'язані з GenAI, порівняно з 2021 роком, що відображає активні зусилля компаній, спрямовані на забезпечення домінування на ринку...

Сполучені Штати та Китай домінують у поданні заявок на торговельні марки GenAI, на які припадає 64,62% усіх заявок, що підкреслює їхню орієнтацію на технологічне лідерство. Однак регіони, що розвиваються, такі як Індія, Південна Корея, Індонезія та Австралія, збільшують кількість заявок, визнаючи важливість захисту торговельних марок для стимулювання інновацій та забезпечення конкурентних переваг...

Заявки на торговельні марки показують вплив GenAI не лише на технології, але й на охорону здоров'я, розваги, фінанси та освіту. Такі галузі, як науково-технічні послуги, реклама, освіта та залучення споживачів, лідирують за кількістю заявок, демонструючи роль штучного інтелекту в дослідженнях, взаємодії з аудиторією, персоналізованому навчанні та маркетингу...

Ключові ідеї для компаній, які орієнтуються в умовах ШІ, включають:

- Міжгалузевий вплив GenAI. Універсальність GenAI дозволяє інтегруватися в різні галузі, стаючи основою для операційних і стратегічних рішень. Компанії повинні вбудовувати ШІ в основні процеси.
- Глобальний захист торгових марок: концентрація заявок у провідних юрисдикціях і зростання в регіонах, що розвиваються, підкреслюють необхідність глобального підходу до захисту інновацій ШІ. Компанії повинні передбачити впровадження штучного інтелекту на нових ринках і узгодити торгові марки з більш широкими стратегіями інтелектуальної власності.
- Встановлення лідерства в галузі штучного інтелекту. Зростання кількості заявок відображає гонку за актуальністю, коли компаніям доводиться думати не тільки про короткострокові продукти, щоб впливати на галузеві стандарти. Провідні компанії сприятимуть створенню інфраструктури та екосистем для

впровадження штучного інтелекту, використовуючи торгові марки для посилення довіри та бачення...

Таким чином, дані підкреслюють зростаючий вплив GenAI і стратегічні імперативи адаптації для компаній. Активне сприйняття цих тенденцій позиціонує організації як лідерів економіки, керованої ШІ...» (*Gopal Singh Rawat. The Trademark Race in Generative AI: Positioning for Future Success // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/02/07/the-trademark-race-in-generative-ai-positioning-for-future-success/id=185716/>). 07.02.2025*).

«...Команда досвідчених професіоналів у сфері інтелектуальної власності (ІВ) запустила TOPPAN Digital IP - інноваційну платформу, покликану вдосконалити процеси міжнародної патентної реєстрації та перекладу шляхом ефективного використання передових технологій штучного інтелекту та кваліфікованих перекладачів. Ініціатива, офіційно представлена 23 січня 2025 року, підтримується TOPPAN Digital Language, компанією, що спеціалізується на управлінні високоризикованим, критично важливим для бізнесу контентом, і очолюється ветеранами галузі Нілом Сімкіним, Остіном Харді та Крісом Евансом, які разом мають понад 50-річний досвід роботи в галузі ІВ...»

Основне бачення компанії наголошує на майбутньому рішень для подачі заявок на патенти, яке є інтегрованим, інтелектуальним, прозорим, інтуїтивно зрозумілим та безпечним. Для досягнення цих цілей компанія представила STREAM IP, онлайн-платформу для подання та перекладу патентів, що пропонує комплексні послуги, такі як переклад патентів, міжнародні заявки за Договором про патентну кооперацію (РСТ) та Паризькою конвенцією, підтвердження Європейського патентного відомства (ЕРО), формальності за Правилем 71(3) та продовження терміну дії патенту. Розроблений спеціально для спрощення перекладу патентів і формальностей подання заявок для патентних повірених і патентовласників, STREAM IP дозволяє клієнтам адаптувати свій користувацький досвід, підвищує ефективність робочого процесу, зменшує трафік електронної пошти, інтегрується з іншими системами та надає детальну аналітику даних для підтримки прийняття стратегічних рішень і надання бізнес-аналітики...» (*TOPPAN Digital IP presents new vision for patent filing and IP solutions // Legal Benchmarking Limited (<https://www.managingip.com/article/2eg4ukf2yjnnfajlh79c0/sponsored-content/toppan-digital-ip-presents-new-vision-for-patent-filing-and-ip-solutions>). 21.02.2025*).

«...Доступ до веб-контенту не повинен вимагати дозволу, незалежно від того, чи здійснюється він безпосередньо, чи за допомогою програмного забезпечення. ШІ, як універсальний інструмент, має безліч корисних

застосувань. Зобов'язання розробників ліцензувати матеріали для створення ШІ може стримувати розвиток інноваційних та інклюзивних моделей ШІ, а також перешкоджати важливому використанню ШІ у сфері самовираження та наукових досліджень...

Змушуючи дослідників ліцензувати добросовісне використання навчальних даних ШІ, може зробити соціально цінні дослідження надмірно складними і дорогими, якщо не неможливими. Справедливе використання має вирішальне значення для розвитку досліджень у галузі інтелектуального аналізу текстів і даних (TDM), що призвело до значних проривів у різних галузях. Ліцензування величезної кількості творів, необхідних для високоякісних досліджень в галузі TDM, часто є економічно не вигідним і непрактичним. Добросовісне використання має важливе значення для захисту досліджень у сфері машинного навчання (ML) і TDM, оскільки воно не дозволяє авторському праву перешкоджати важливим науковим досягненням. Без добросовісного використання ідентифікація та переговори з мільйонами власників авторських прав були б неможливими, що пригнічувало б корисні дослідження...

Ставки високі, оскільки ML має вирішальне значення для інтерпретації величезних обсягів даних, наприклад, отриманих за допомогою телескопів, або для розуміння біологічних процесів. Наприклад, AlphaFold, інструмент глибокого навчання, був використаний для розробки ліків, спрямованих на збої, що викликають захворювання. Його випуск з відкритим вихідним кодом призвів до подальших інновацій...

Вимога до розробників ШІ отримувати дозвіл від правовласників перед тим, як навчати моделі на творах, захищених авторським правом, обмежить конкуренцію компаніям, які мають власні бази даних або засоби для забезпечення угод. Це призведе до зростання витрат, погіршення якості послуг, підвищення ризиків для безпеки та зменшення різноманітності ШІ-розробок. Федеральна торгова комісія США попередила, що якщо кілька компаній контролюватимуть навчальні дані ШІ, вони можуть використовувати цей контроль для спотворення конкуренції на ринках генеративного ШІ...

Зобов'язання розробників ліцензувати навчальні матеріали зі штучного інтелекту вигідне технологічним монополістам, оскільки дозволяє їм утримувати свої домінуючі позиції, створюючи заборонні бар'єри для входу на ринок. Розробка базової моделі для генеративних систем ШІ вимагає навчання на мільярдах творів, часто скопійованих з відкритого інтернету без дозволу. Виявлення та укладання угод з усіма правовласниками є нездійсненним і надто дорогим для більшості конкурентів...

Інструменти генеративного ШІ значно прискорюють створення контенту, зменшуючи потребу в художніх здібностях і дорогих технологіях. Це демократизує мовлення і створення контенту, так само, як це зробив інтернет. Обмеження творів, що використовуються для навчання ШІ, обмежить його

корисність як мистецького інструменту і посилить шкоду, яку закон про авторське право вже завдав історично чорним формам мистецтва...

Добросовісне використання часто є найкращою протидією обмеженням, які накладають правовласники, але на нього нападають. Спроби видавців запровадити новий режим ліцензування прав на навчання ШІ загрожують підірвати права громадськості на добросовісне використання, що загострює інші небезпеки. Справедливе використання має важливе значення для дослідників, викладачів, конкурентів і всіх, хто коментує або критикує матеріали, захищені авторським правом...

ШІ завдає реальної шкоди, яка вимагає реальних рішень, наприклад, загрожує робочим місцям, недоторканності приватного життя, дезінформації та впливу на навколишнє середовище. Розширення авторських прав не зменшить цю шкоду. Потрібна цілеспрямована політика, орієнтована на вирішення конкретних питань, яка спрямована на коріння цих проблем, наприклад, посилення антимонопольних правил, захист навколишнього середовища, закони про конфіденційність, захист працівників і медіаграмотність. Розширення авторських прав загрожує суспільно корисному використанню ШІ, не усуваючи при цьому його шкоду...» (*Tori Noble. AI and Copyright: Expanding Copyright Hurts Everyone—Here's What to Do Instead // The Electronic Frontier Foundation (<https://www.eff.org/deeplinks/2025/02/ai-and-copyright-expanding-copyright-hurts-everyone-heres-what-do-instead>). 18.02.2025*).

«...Поява генеративного штучного інтелекту докорінно змінює ландшафт авторського права - системи, яка століттями захищала людські творіння, забезпечуючи художникам і письменникам контроль над своїми роботами. Однак розвиток штучного інтелекту ставить нові питання: що є захищеним твором, хто є його законним автором і на які права можна претендувати? У США закон чітко визначає: лише твори, створені людиною, мають право на захист авторського права. Наприклад, художник-карикурист, який створив комікс, зберігає ексклюзивні права, але якщо ШІ створить такий самий комікс без значного втручання людини, він не вважатиметься твором, що охороняється законом. Цей принцип застосовується і до інших випадків: якщо письменник використовує ШІ для генерування ідей, але пише і редагує остаточний текст, його твір захищений, тоді як зображення, створені виключно алгоритмами, не охороняються авторським правом. Це призвело до інтенсивних дебатів щодо цінності підказок, наданих ШІ, оскільки в більшості випадків вони не вважаються достатньо творчими, щоб претендувати на захист, якщо не продемонстровано складний творчий процес, що стоїть за їхнім створенням...

На міжнародному рівні законодавство значно відрізняється. У Європейському Союзі деякі країни визнають авторське право на твори зі значним людським внеском, тоді як у Великій Британії це питання все ще

обговорюється. У таких країнах, як Аргентина та Іспанія, зберігається традиційний критерій, що обмежує авторство людиною. Ці розбіжності активізували глобальні дискусії про те, як регулювати створення ШІ, і ці дебати йдуть у різних напрямках. З одного боку, дехто стверджує, що захист авторських прав на ШІ-продукцію заохочуватиме творчість і технологічні інновації. З іншого боку, стверджується, що такий захід знецінить людську працю, прирівнявши її до результатів роботи алгоритму...

Окрім наслідків для креативної індустрії, це питання також впливає на такі сфери, як доступність. Інструменти штучного інтелекту дозволили людям з інвалідністю досліджувати нові форми художнього вираження, але відсутність юридичного визнання їхніх творінь може поставити їх у вразливе становище. Водночас у сфері глобальної конкуренції регуляторні розбіжності можуть поставити певні країни у невигідне становище. Наприклад, у той час як Сполучені Штати дотримуються обмежувального підходу, інші країни обирають більш гнучкі рамки, що може призвести до нерівності на ринку інтелектуальної власності. Перед обличчям цієї невизначеності автори та експерти в галузі права закликають до більш чіткого визначення того, які твори заслуговують на захист...

Зрештою, авторське право в епоху штучного інтелекту - це сфера, що розвивається. З розвитком цих технологій закони повинні будуть адаптуватися, щоб збалансувати технологічні інновації із захистом творчої праці людини. Ця нова правова база повинна враховувати зростаючу складність художньої творчості в цифрову епоху, стикаючись з проблемою захисту прав людини при інтеграції можливостей, відкритих машинами...» (*Mookie Tenenbaum. Los límites del copyright en la era de la IA // Clarín Digital (https://www.clarin.com/opinion/limites-copyright-ia_0_ua2qWJyIln.html). 12.02.2025*).

«DeepSeek, новий гравець на ринку ШІ, здійняв хвилю завдяки своїй великій мовній моделі (LLM), разюче схожій на ChatGPT від OpenAI. Це викликало дебати про швидкий прогрес DeepSeek з меншим бюджетом і його наслідки для домінування США в галузі ШІ.

Незважаючи на схожість, проти DeepSeek не було подано жодного позову про порушення патентних прав. Це, ймовірно, пов'язано з двома факторами: складністю патентування високорівневих концепцій ШІ та обмеженою стратегією подачі заявок на патенти OpenAI.

Патентування широких концепцій ШІ, таких як пошукові системи або платформи соціальних мереж, виявилось складним завданням, як показує досвід таких компаній, як Google і Facebook. Аналогічно, зосередженість OpenAI на конкретних випадках використання у своїх патентних заявках залишає йому менше можливостей кинути виклик таким конкурентам, як DeepSeek...

Обмежена патентна стратегія OpenAI, можливо, впливала з припущення, що її основними конкурентами будуть американські технологічні гіганти з величезними ресурсами. Однак успіх DeepSeek з меншим бюджетом і меншою кількістю ресурсів поставив під сумнів це припущення.

Цей кейс підкреслює стрімкий розвиток штучного інтелекту та посилення глобальної конкуренції. Поява DeepSeek демонструє, що розробка ШІ більше не обмежується Кремнієвою долиною...

Обмежений патентний портфель OpenAI уможливив конкуренцію, що ставить питання про те, чи міг би інший підхід забезпечити більше домінування. У міру розвитку технології ШІ пошук правильного балансу між відкритими інноваціями та правовим захистом матиме вирішальне значення для компаній, що займаються розробкою ШІ...» (*Chelsea Brown. Why has patent infringement not been in the news about DeepSeek? // Gill Jennings & Every LLP (<https://www.gje.com/resources/why-has-patent-infringement-not-been-in-the-news-about-deepseek/>). 12.02.2024*).

«...Поява генеративних інструментів ШІ викликала значне занепокоєння щодо прав інтелектуальної власності (ІВ) та етичного використання контенту, створеного ШІ. Основні питання включають те, як навчаються системи ШІ, і чи включають навчальні дані матеріали, захищені авторським правом, без відповідних дозволів або ліцензій від правовласників. Ці питання є критично важливими, оскільки розгортання моделей штучного інтелекту без дотримання правил інтелектуальної власності може призвести до значних репутаційних та фінансових ризиків для компаній. Компаніям рекомендується перевіряти результати роботи моделей ШІ, щоб уникнути потенційних порушень прав інтелектуальної власності, доки не буде створено чітких правових прецедентів.

Правила модерації контенту конкретно стосуються вимоги ідентифікувати та належним чином захищати контент, створений штучним інтелектом, сприяючи підзвітності та дотриманню прав інтелектуальної власності. Це передбачає створення механізмів, які визнають права інтелектуальної власності та підтримують етичне використання ШІ у творчих процесах. Комплексний підхід має важливе значення для вирішення проблем, пов'язаних зі створенням контенту за допомогою штучного інтелекту, забезпечуючи етичну реалізацію переваг цих технологій і дотримання прав усіх зацікавлених сторін.

Дискусії між зацікавленими сторонами, включно з політиками, мають вирішальне значення для вирішення ширших етичних, правових і соціальних наслідків контенту, створеного штучним інтелектом. Сприяючи співпраці, ці дискусії спрямовані на вирішення питань, пов'язаних з інтелектуальною власністю, одночасно збалансовуючи економічні та соціальні вигоди, які можуть забезпечити генеруючі технології штучного інтелекту.

У міру того, як технології генеративного штучного інтелекту поширюються в різних секторах, вирішення майбутніх проблем і визначення нових напрямків набуває вирішального значення. Основне занепокоєння викликає вплив цих технологій на інформаційний ландшафт, особливо з точки зору дезінформації та упереджень. Дехто стверджує, що побоювання щодо поширення дезінформації через генеративний ШІ перебільшені і повторюють історичні моральні паніки щодо нових технологій, інші наголошують на необхідності створення надійної нормативно-правової бази для вирішення цих проблем. Здатність генеративного ШІ створювати синтетичні медіа, включно з глибокими фейками, посилює ці побоювання, підкреслюючи потребу в ефективних стратегіях виявлення та пом'якшення наслідків.

Ще одна проблема полягає в етичному використанні контенту, створеного штучним інтелектом, особливо у сфері інтелектуальної власності. Поточні дискусії зосереджені на визнанні прав інтелектуальної власності та підтримці етичних практик ШІ. Зацікавлені сторони повинні співпрацювати для вирішення більш широких етичних, правових і соціальних наслідків контенту, створеного штучним інтелектом, особливо з огляду на те, що нормативно-правова база все ще недостатньо розвинена.

Вплив генеративного ШІ на персоналізовану доставку контенту також створює виклики. Ці технології можуть динамічно генерувати контент, пристосований до поведінкових і психологічних профілів користувачів, що викликає занепокоєння щодо маніпуляцій і конфіденційності. Ця можливість потребує ретельного вивчення та регулювання, щоб запобігти її використанню рекламодавцями та компаніями, які прагнуть впливати на рішення споживачів. Крім того, існує постійна потреба в міждисциплінарних дослідженнях для вивчення етичних наслідків генеративного ШІ в різних галузях, зокрема в освіті, медіа та медицині. Такі дослідження можуть запропонувати цінне розуміння складного етичного ландшафту генеративного ШІ, розглядаючи такі питання, як безпека даних, конфіденційність, порушення авторських прав і посилення упереджень...» (*Neelam Koshiya. Ethics in Generative AI: Addressing Bias, Misinformation, and Intellectual Property Challenges // The Science Times (https://www.sciencetimes.com/articles/60309/20250223/ethics-generative-ai-addressing-bias-misinformation-intellectual-property-challenges.htm). 23.02.2025).*

«...Цифрова епоха спричинила хвилю інноваційних досягнень, серед яких штучний інтелект (ШІ) є провідною силою, що трансформує різні аспекти людського життя, включно з креативною індустрією. Прогнозується, що до 2035 року ШІ збільшить продуктивність у креативному секторі на 40%, і значний внесок у це зростання зроблять зображення, згенеровані штучним інтелектом. Ці зображення створюються за допомогою штучних нейронних мереж або алгоритмів, і на сьогоднішній день повідомляється про понад 15 мільярдів зображень, згенерованих штучним

інтелектом. Хоча зображення, створені штучним інтелектом, мають значний вплив на креативну індустрію, вони також створюють потенційні загрози та виклики, зокрема питання, пов'язані з авторством, автентичністю, дезінформацією та порушенням інтелектуальної власності...

Зображення, створені штучним інтелектом, створюються за допомогою навчених нейронних мереж штучного інтелекту, які покладаються на текстові вхідні дані, що потім використовуються для створення художніх зображень. Існують різні моделі генераторів зображень з використанням ШІ, зокрема генеративні змагальні мережі, розуміння тексту за допомогою обробки природної мови, нейронне перенесення стилю та моделі дифузії. Ці моделі дозволяють створювати реалістичні зображення, які часто неможливо відрізнити від оригінальних...

Однак поширення зображень, створених штучним інтелектом, також викликає значні юридичні проблеми, особливо щодо захисту інтелектуальної власності. Взаємозв'язок між зображеннями, створеними штучним інтелектом, та інтелектуальною власністю є складним, і зараз тривають дебати про те, чи можуть зображення, створені штучним інтелектом, претендувати на захист авторських прав. У деяких юрисдикціях зображення, створені штучним інтелектом, визнані такими, що не підлягають захисту авторським правом, тоді як в інших вони визнаються такими, що підлягають. Наприклад, у справі Лі проти Ліу Пекінський інтернет-суд постановив, що зображення, створене штучним інтелектом, має право на захист авторського права, визнавши підказки та модифікацію параметрів інтелектуальною інвестицією. На противагу цьому, американський суд у справі Thaler проти Perlmutter постановив, що авторство людини є необхідною умовою для захисту авторських прав...

Крім того, зображення, створені штучним інтелектом, викликають занепокоєння щодо порушення авторських прав у процесі навчання ШІ-моделей. Багато моделей генеративного ШІ навчаються з використанням величезних наборів даних, які включають оригінальні зображення, тексти та інші творчі роботи, деякі з яких захищені авторським правом. Невибіркове використання захищених авторським правом матеріалів у навчанні генеративних моделей ШІ призвело до різних судових позовів з боку постраждалих сторін. Загалом, вплив зображень, створених штучним інтелектом, на захист інтелектуальної власності є багатограним, тому важливо враховувати виклики, які створюють зображення, створені штучним інтелектом, і розробляти стратегічні заходи для забезпечення стійкого взаємозв'язку між інтелектуальною власністю та зображеннями, створеними штучним інтелектом...» (*Do AI-generated images deserve legal protection? – Part I // BUSINESSDAY MEDIA LTD (<https://businessday.ng/news/legal-business/article/do-ai-generated-images-deserve-legal-protection-part-i/>). 27.02.2025*).

«...Широке використання штучного інтелекту (ШІ) загрожує якості інформації, оскільки генеративні моделі можуть "деградувати", якщо навчатимуться на власному контенті. Водночас великі технологічні компанії, уникаючи витрат, порушують авторські права, використовуючи чужі дані без дозволу...

Просте рішення — платити за контент, який використовується для ШІ чи соціальних мереж. Австралія запровадила кодекс, що зобов'язує платформи платити за новини, а після відмови Meta оновила його, додавши цифровий збір. Інші країни розглядають подібні заходи. У Європі Директива ЄС про авторське право (2019) створила основу для справедливої компенсації видавцям. У Данії створено ДРСМО (організацію колективного управління правами), яка представляє 99% медіаіндустрії та укладає колективні ліцензійні угоди з пошуковими системами та ШІ-компаніями...

Проте деякі компанії, як-от OpenAI, Apple, Meta та ByteDance, відмовляються співпрацювати. ДРСМО подала позови проти них, звинувачуючи у порушенні авторських прав і правил ЄС. Данія, яка очолить Раду ЄС у другій половині цього році, планує посилити регулювання техгігантів, зокрема через механізм "остаточної пропозиції" та боротьбу з дезінформацією. Для збереження вільної преси необхідна єдність медіа та спільні дії проти техкомпаній...» (*Karen Ronde. Danish media's united stand against big tech // The Taipei Times (https://www.taipetimes.com/News/editorials/archives/2025/02/11/2003831665). 11.02.2025*).

«...Суперечки навколо генеративного ШІ відображають давні конфлікти між цифровими платформами (Spotify, YouTube, Netflix, Google, Meta тощо) та творцями контенту. Платформи домінують у креативних індустріях, впливаючи на споживання та створюючи нерівні відносини: видалення контенту суттєво шкодить творцям, але мало впливає на самі платформи...

Економіка платформ, зокрема їх двостороння структура (за що Жан Тіроль отримав Нобелівську премію у 2014 році), передбачає взаємодію між творцями та аудиторією, що сприяє концентрації ринку. Проте дослідження часто ігнорують різницю між "преміальним" (наприклад, спортивні трансляції) та звичайним контентом, що ускладнює оцінку їхньої цінності...

Проблема оцінки контенту особливо гостра у відносинах між платформами та новинними виданнями. Google, наприклад, індексує новини, але їхній внесок у бізнес-модель платформи важко визначити через складну екосистему, де контент може як перенаправляти трафік до видавців, так і

утримувати користувачів на платформі. Це створює невизначеність у компенсаціях...

Друковані ЗМІ особливо постраждали від платформ, які отримують прибуток від новинного контенту. Спори щодо оцінки внеску окремих статей чи видавців залишаються невирішеними, а суди уникають чітких вказівок щодо розподілу доходів. У платформній економіці традиційні інструменти оцінки контенту застаріли, що вимагає створення нової моделі для вирішення цих складнощів...» (*Thomas Paris, Pierre-Jean Benghozi. Generative AI, online platforms and compensation for content: the need for a new framework // The Conversation Media Group Ltd (<https://theconversation.com/generative-ai-online-platforms-and-compensation-for-content-the-need-for-a-new-framework-242847>). 10.02.2025*).

«...Європейська комісія презентувала шаблон для узагальнення даних навчання, що використовуються в універсальних моделях штучного інтелекту (ШІ). Цей шаблон є ключовим елементом Кодексу практики ШІ, який має забезпечити прозорість, довіру та відповідність законодавству про авторські права при розробці та впровадженні систем ШІ...

Основні аспекти шаблону:

1. Загальна інформація:

Ідентифікація моделі та постачальника, включаючи назву, контактні дані та ідентифікатор моделі.

Дата виходу на ринок та дата припинення збору даних.

Загальний розмір даних навчання, типи даних та характеристики.

2. Список джерел даних:

Публічно доступні набори даних.

Приватні набори даних третіх сторін, що не є публічно доступними.

Дані, зібрані з онлайн-джерел шляхом сканування та збору.

Дані, зібрані від користувачів.

Синтетичні набори даних.

Дані, отримані іншими способами.

1. Аспекти обробки даних:

Заходи, вжиті для дотримання авторських прав та суміжних прав.

Видалення небажаного контенту...

Шаблон спрямований на досягнення балансу між прозорістю та захистом комерційної таємниці.

Він вимагає детального розкриття джерел даних та методів обробки, але не вимагає розкриття алгоритмів, архітектури моделі або специфічних процесів обробки даних...

Розробка шаблону включала широкі консультації з зацікавленими сторонами, включаючи постачальників моделей ШІ, правовласників, громадські організації та незалежних експертів...

Шаблон та супутні керівні принципи будуть прийняті Комісією в другому кварталі 2025 року.

Загальні правила ШІ набудуть чинності 2 серпня 2025 року...» (*European Commission's AI Code of Practice and Training Data Summary Template // Jones Day* (<https://www.jonesday.com/en/insights/2025/02/european-commissions-ai-code-of-practice-and-training-data-template>). 05.02.2025).

«Європейське товариство авторського права (ECS) опублікувало свій висновок щодо авторського права та генеративного ШІ.

Європейське товариство авторського права (ECS) визначило кілька нагальних питань, що стосуються генеративного ШІ та чинної нормативно-правової бази, встановленої Директивою про авторське право на єдиному цифровому ринку (CDSM) від 2019 року та Законом про ШІ від 2024 року. Ключові сфери, що потребують роз'яснень, включають:

1. визначення обсягу винятку щодо інтелектуального аналізу текстів і даних (TDM) за статтями 3 і 4 CDSM, який не повністю охоплює всі етапи життєвого циклу генеративного ШІ, зокрема потребує уточнення щодо актів відтворення, публічного сповіщення, відповідальності суб'єктів, комерційного використання моделей для наукових досліджень та впливу опції відмови (opt-out) на доступ до джерел для досліджень...

2. зміст зобов'язань за ст. 53(1)(c) Закону про ШІ щодо вираження відмови, зокрема технологій, суб'єктів, строків і місця реалізації opt-out...

3. обсяг і способи виконання зобов'язань щодо прозорості за ст. 53(1)(d) Закону про ШІ, зокрема змісту зведеної інформації та її впливу на критерій законного доступу за CDSM...

4. привілеї для досліджень і моделей з відкритим кодом, які потребують уточнення для захисту прав на дослідження, академічну свободу та освіту, зокрема через вирішення невизначеностей, піднятих рішенням суду в Гамбурзі у справі LAION щодо взаємодії статей 3 і 4 CDSM...

5. взаємозв'язок між CDSM (приватне право, територіальний захист) та Актом про ШІ (публічне право, безпека продуктів ШІ), що потребує уточнення територіального обсягу, суб'єктів, впливу добровільного Кодексу практики AI Office та механізмів виконання...

6. забезпечення справедливої винагороди авторам і виконавцям за використання їхніх творів на всіх етапах життєвого циклу ШІ, навіть при opt-out або ліцензуванні даних, через права на винагороду чи інші механізми компенсації, у співпраці з державами-членами...

Ці питання підкреслюють складність і потенційні прогалини в чинній нормативно-правовій базі для генеративного ШІ, що вимагає термінового розгляду і роз'яснення з боку Європейського Союзу...» (*Copyright and Generative AI: Opinion of the European Copyright Society // European Copyright*

Канада

«...З жовтня 2023 року по січень 2024 року уряд Канади провів широкі консультації з метою вивчення впливу генеративного ШІ на авторське право. Ця ініціатива стала відповіддю на зростаюче занепокоєння представників культурних індустрій, митців і розробників ШІ щодо того, як правила авторського права повинні адаптуватися до нових технологій ШІ. Підсумковий звіт "Що ми почули" підсумовує відгуки зацікавлених сторін щодо ключових питань авторського права.

Консультації були зосереджені на трьох основних сферах:

Інтелектуальний аналіз текстів і даних (TDM) та навчання штучному інтелекту

Найбільш спірним питанням консультацій було те, чи слід дозволяти розробникам ШІ навчати свої моделі на творах, захищених авторським правом, без дозволу.

- Автори та правовласники стверджували, що навчання ШІ на творах, захищених авторським правом, без згоди або компенсації порушує їхні права. Вони наголошували на необхідності ліцензійних рамок, які забезпечують справедливу винагороду.

- Технологічні компанії та деякі інші групи користувачів стверджували, що інтелектуальний аналіз текстів і даних (TDM) не порушує авторських прав, оскільки він витягує фактичні закономірності, а не експресивний контент. Дехто закликав до чітких правових винятків для TDM, подібних до тих, що існують у ЄС та Японії.

- Багато зацікавлених сторін підтримали більшу прозорість щодо того, які дані системи штучного інтелекту використовують для навчання.

Авторство та право власності на контент, створений штучним інтелектом

Ще одна важлива дискусія стосувалася того, чи повинен контент, створений штучним інтелектом, бути захищений авторським правом.

- Більшість учасників висловилися за збереження людського авторства як вимоги до авторського права.

- Деякі зацікавлені сторони припустили, що контент, створений штучним інтелектом, може бути захищений авторським правом, якщо людина зробила значний внесок.

- Було висловлено занепокоєння щодо того, що штучний інтелект може розмити творчі ринки, виробляючи контент, який конкурує з контентом, створеним руками людей.

Порушення та відповідальність за контент, створений штучним інтелектом

Зацікавлені сторони розділилися в думках щодо того, чи чинні закони про порушення авторських прав адекватно реагують на твори, створені ШІ, які дуже схожі на матеріали, що охороняються авторським правом.

- Деякі виступали за більш чіткі правила відповідальності, зокрема щодо того, хто повинен нести відповідальність за порушення авторських прав контентом, створеним ШІ.

- Інші стверджували, що існуючі доктрини авторського права, такі як перевірка на істотну схожість, можуть в достатній мірі вирішити ці проблеми.

- Механізми забезпечення прозорості, такі як маркування контенту, створеного ШІ, також дістали певну підтримку.

Під час консультацій також було висвітлено кілька суміжних проблем:

- корінні громади порушили питання про несанкціоноване використання традиційних знань і культурних виразів у системах ШІ;

- виконавці та громадські діячі висловили занепокоєння щодо використання їхньої схожості в підроблених додатках ШІ;

- деякі зацікавлені сторони занепокоєні впливом ШІ на безпеку робочих місць і недобросовісною конкуренцією в креативних індустріях.

У звіті не було зроблено спроби окреслити, як Уряд планує діяти у зв'язку з проблемами авторського права...» (*Barry B. Sookman. AI Copyright: Understanding Recent Reports and Implications // McCarthy Tétrault LLP (https://barrysookman.com/2025/02/15/ai-copyright-understanding-recent-reports-and-implications/). 15.02.2025*).

Китайська Народна Республіка

«Головний регулятор інтелектуальної власності Китаю відхилив 63 заявки на реєстрацію торгових марок, які намагалися скористатися популярністю DeepSeek, чат-бота, схожого на ChatGPT.

Китайська національна адміністрація інтелектуальної власності оголосила про це рішення у вівторок і опублікувала на своєму сайті детальний список заявників, яким було відмовлено в реєстрації. Заявки містили назву або логотип компанії DeepSeek, яка займається розробкою штучного інтелекту і базується в Ханчжоу, провінція Чжецзян.

Оскільки DeepSeek привертає увагу в країні та за кордоном завдяки своїм моделям міркувань ШІ, адміністрація повідомила, що отримала заявки на реєстрацію торгової марки від юридичних та фізичних осіб через агентства з інтелектуальної власності.

"Ці агентства підозрювалися в наданні незаконних послуг з явним наміром "осідлати хвилю" популярності ШІ для отримання неправомірної

вигоди", - заявили в адміністрації, додавши, що вона зайняла рішучу позицію проти зловмисних реєстрацій торгових марок...

Зловмисні реєстрації торговельних марок - це заявки, які порушують принципи законності та добросовісності, включаючи незаконне присвоєння, привласнення та імітацію торговельних марок, порушення попередніх прав інших осіб, неправомірне використання державних ресурсів, а також масові або повторні реєстрації з недобросовісними намірами...» (CAO YIN. *Efforts strengthened to protect trademarks // China Daily Information Co (CDIC) (https://www.chinadaily.com.cn/a/202502/26/WS67be6829a310c240449d743b.html) . 26.02.2025).*

Республіка Індія

«...Швидкий розвиток штучного інтелекту (AI) змінив цифровий ландшафт Індії, пропонуючи безпрецедентні досягнення в продуктивності, ефективності часу та оптимізації витрат у різних секторах, включаючи охорона здоров'я, освіта, сільське господарство, розумні міста, транспорт тощо. Однак, разом із розвитком технологій AI, виникають все більші проблеми, особливо щодо етичних стандартів, конфіденційностей даних і можливих порушень авторського права. Ці питання особливо актуальні через залежності AI від великої кількості даних, включаючи літературні твори та творчі контенти, що належать оригінальним авторам або видавцям. Відсутність конкретних регулювань для AI вимагає оцінки достатності поточного правового поля в Індії для захисту прав осіб і забезпечення того, що переваги AI не призводять до порушення конфіденційностей чи інтелектуальної власності.

Функціонування AI:

Компанії AI збирають, аналізують і обробляють дані з різних джерел для налаштування та навчання своїх систем AI, встановлюючи початкові параметри. Ці системи часто використовують алгоритми машинного навчання (ML), що дозволяють машинам самостійно навчатися з даних, розпізнавати закономірності (наприклад, поведінку/уподобання споживачів) і робити передбачення. Вони також можуть автономно виконувати задачі без необхідності явної програми для кожної задачі. Основною характеристикою систем AI, особливо тих з машинним навчанням, є здатність адаптуватися до нових даних з часом, покращуючи продуктивність або адаптуючись до змін/зрушень у закономірностях, таким чином реплікуючи людські здібності до логіки і вирішення проблем без потреби людського втручання.

Етичні проблеми:

Якщо дані, використані для початкової налаштування систем AI, є упередженими, неповними або недостатньо захищеними, це може призводити до неетичних практик або дискримінаційних/неправильних/шкодливих

рекомендацій, що є наслідком функції автоматизованого прийняття рішень у системі AI. Нещодавній інцидент у Техасі привернув світову увагу до потенційних небезпек AI, підкреслюючи значні ризики її використання. 17-річний підліток, звернувшись за допомогою до чат-бота Character.ai, який генерує людські відповіді, отримав пораду від AI забити батьків через обмеження часу на екрані. Character.ai, нібито розроблений колишніми спеціалістами з Google AI, зіткнувся з критикою після того, як сім'я підлітка подала позов проти платформи та Google. Цей випадок не є одиночним; було інших повідомлень про маніпулятивні поради поведінки або шкідливі взаємодії з Character.ai та іншими подібними платформами, включаючи інциденти, пов'язані з самогубством і самоушкодженням. У міру інтеграції цих платформ у повсякденне життя, їх нездатність вирішувати шкідливі взаємодії етичним способом викликає серйозні занепокоєння. Це ставить важливі питання про відповідальність та обов'язки розробників AI і операторів платформ щодо встановлення та забезпечення етичних рамок і управління. Основним аспектом є забезпечення безпеки, гідностей і благополуччя користувачів, особливо уразливих осіб. Крім того, потрібно визначити відповідальність за поширення неправдивої інформації або шкідливих рекомендацій, зроблених цими платформами. Однак ці проблеми залишаються невирішеними через відсутність конкретних регулювань, що стосуються додатків та систем AI. Без чітких і всеосяжних регулювальних рамок, потенціал шкоди залишається, і етичні обов'язки розробників і операторів AI залишаються нечіткими.

Взаємодія AI і DPDPA:

Компанії AI виконують роль агрегаторів даних/даних фідуціаріїв і збирають різні види даних, включаючи публічні, особисті та конфіденційні особисті дані (SPDI) фізичних осіб/даних принципалів, щоб налаштувати та налаштувати свої системи AI для цілей, таких як цільова реклама, діагностика в галузі охорони здоров'я, фінансові послуги тощо. Хоча публічні дані можна використовувати без правових проблем, використання особистих даних, включаючи SPDI, активує правовий каркас Індії щодо захисту даних – Правила Інформаційних технологій (Практики і процедури розумної безпеки і конфіденційні особисті дані або інформація) 2011 ("Правила SPDI"), які спрямовані на захист конфіденційних особистих даних, включаючи паролі, фінансову інформацію, історію здоров'я, сексуальну орієнтацію та біометричні дані, що надаються даним фідуціаріям для послуг або обробки даних за законним договором. Нещодавно Індія ввела Закон про захист цифрових особистих даних 2023 року ("Закон DPDPA"), який набуде чинності шляхом офіційного повідомлення в Офіційному віснику. Закон DPDPA забезпечує єдине регулювання для всіх персональних ідентифікаційних даних (як персональних, так і конфіденційних особистих даних), як у цифровому вигляді, так і у випадку їхнього цифрового перетворення згодом і має екстратериторіальну застосовність, якщо дані обробляються у зв'язку з наданням товарів або послуг даним принципалам у межах Індії. Згідно з

рамками захист даних в Індії, дані фідуціарії (включаючи суб'єкти/платформи, які контролюють системи/платформи AI) повинні дотримуватися таких відповідних положень:

а. Оголошення згоди: Особисті дані мають збиратися з явної попередньої згоди (через приватний повідомлення, що вказує на використання та призначення збору) від осіб, які повинні мати можливість розуміння, перегляду, зміни або відкликання своєї згоди в будь-який час. Після відкликання згоди дані мають видалятися.

б. Захисні заходи: Зібрані дані повинні захищатися від порушення за допомогою достатніх практик, таких як дотримання стандарту IS/ISO/IEC 27001 для управління інформаційною безпекою. Цей рівень захисту також має застосовуватися до будь-яких даних, переданих третім обробникам.

в. Організація скарг: Особи, надають дані, мають бути повідомлені про механізм адресування скарг і призначеного для цього офіцера, щоб звертатися і скаржитися на порушення або неточність даних.

Хоча правова система Індії всеосяжно охоплює аспекти конфіденційностей, використання особистих даних систем AI у внутрішніх і зовнішніх колах викликає серйозні питання щодо конфіденційностей, безпеки, прозорості та відповідальності. Закон про захист цифрових особистих даних і останні проекти Правил про захист цифрових особистих даних 2025 року не специфічно регулюють важливі аспекти, такі як профілінг, спостереження і регулювання систем AI, які все частіше використовуються у різних секторах. Це становить потенційні ризики для принципалів і ускладнює захист таких даних від порушень безпеки, зловживань, незаконного доступу. Більш того, питання регулювання майбутніх систем/додатків AI все ще потребує розгляду з огляду на зміни трендів, технологічні досягнення та можливість зловживань даних, що можуть призводити до серйозних наслідків і шкоди користувачам і більш широким суспільним наслідкам. Тому захист особистих даних у системах AI вимагає більш міцних і адаптивних регулювань, щоб слідкувати за розвитком технологічних тенденцій і можливістю зловживань.

Взаємодія AI і авторського права:

Стають все популярнішими інструменти AI для генерації контенту, особливо в академічних і професійних сферах. Ці додатки збирають онлайн-інформацію або існуючу літературу на дану тему і миттєво генерують контент. Однак ця функціональність може викликати занепокоєння щодо порушень авторського права, якщо контент копіюється/використовується/резюмується без згоди власника авторського права, а також питання щодо права власності, прозорості і відповідальності щодо точності наданого інформації. Закон про авторське право не охоплює явно AI-генерований контент, залишаючи значну нішу у визначенні прав власності на роботи, створені системами/машинами AI. Це призводить до потенційних правових спорів з власниками контенту. Одним з таких прикладів є позов, поданий у листопаді 2024 року перед Високим судом Делі компанією Asian News International (ANI) проти OpenAI за

використання копітрових новинних даних ANI для навчання своєї моделі/системи AI/чат-бота, ChatGPT, без отримання ліцензії або дозволу [4]. Результат цього судового процесу може стати фундаментальним рішенням і прецедентом на перехресті AI і авторського права. Хоча це рішення може надати деяку ясність, воно підкреслює гостроту потреби у конкретних положеннях або законодавстві для вирішення питань авторського права, що виникають через використання систем і додатків AI. Така регуляція необхідна для попередження можливих порушень авторського права і забезпечення розвитку і використання технологій AI таким чином, щоб не призводити до порушень прав інтелектуальної власності...» (*Rudra Srivastava and Neha Meena. AI and Indian Law: Addressing Privacy, Ethics, and Copyright Challenges in the Digital Age // Singhania & Partners LLP (<https://singhania.in/blog/ai-and-indian-law-addressing-privacy-ethics-and-copyright-challenges-in-the-digital-age>). 06.02.2025*).

«...Штучний інтелект (ШІ) став трансформаційною силою в різних секторах, підвищуючи ефективність, креативність та інновації. Технології штучного інтелекту, засновані на нейронних мережах і машинному навчанні, досягли значних успіхів у таких галузях, як охорона здоров'я, маркетинг та інвестиційний банкінг. Окрім автоматизації завдань, штучний інтелект генерує контент у таких традиційно домінуючих сферах творчості, як мистецтво, музика та література, розмиваючи межу між людським інтелектом і машинною творчістю. Однак цей прогрес створює значні виклики для існуючих систем авторського права, які покликані захищати творців-людей.

Авторське право, наріжний камінь інтелектуальної власності, надає виключні права авторам оригінальних творів, забезпечуючи їм визнання та фінансову вигоду. Воно має на меті збалансувати інтереси авторів з інтересами суспільства, сприяючи культурному і технологічному прогресу. Однак цифрова епоха з її швидким обміном контентом і технологічними інноваціями вже призвела до ускладнення дотримання авторських прав. ШІ ще більше ускладнює цю ситуацію, створюючи твори без прямого авторства людини, порушуючи питання про власність, авторство та роль людського втручання...

Контент, створений штучним інтелектом, такий як романи, музика та візуальне мистецтво, кидає виклик основоположним принципам авторського права. Традиційне авторське право вимагає людської творчості та оригінальності, але системи штучного інтелекту можуть створювати твори самостійно, часто з мінімальною участю людини. Це порушує важливі питання: Хто володіє правами на контент, створений штучним інтелектом? Чи є сам ШІ творцем, чи право власності належить розробнику, користувачеві або суб'єкту, який контролює систему? Ця невизначеність загрожує основним принципам авторського права, які покладаються на людське авторство і творчість.

Питання власності є особливо спірним. У звичайному авторському праві творець, як правило, є власником, якщо тільки права не передані. Однак твори, створені штучним інтелектом, не піддаються цій логіці, оскільки "творцем" може бути сам ШІ, його програміст, користувач, який вносить свій внесок, або організація, яка впроваджує технологію. Така невизначеність створює ризик юридичних суперечок і підриває цінність контенту, створеного штучним інтелектом. Крім того, мінімальна участь людини у створенні контенту, керованого ШІ, ставить під сумнів вимогу щодо захисту авторських прав на людську творчість, що ще більше ускладнює правові рамки...

Перетин ШІ та авторського права підкреслює потребу в оновленій правовій базі, яка б відповідала унікальним викликам, пов'язаним із контентом, створеним штучним інтелектом. Оскільки ШІ продовжує розвиватися, політики повинні переглянути визначення авторства, власності та творчості, щоб авторське право залишалось актуальним і ефективним у захисті як людських, так і машинних творів, а також сприяло інноваціям і культурному прогресу...» (*Esha Jaiswal. Navigating the Challenges Arising from AI and Big Data, Intersection of AI and Copyright Law // Intepat® (https://www.intepat.com/blog/navigating-the-challenges-arising-from-ai-and-big-data-intersection-of-ai-and-copyright-law/). 19.02.2025).*

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Уряд Великої Британії розпочав консультації щодо змін у законодавстві про авторське право з метою спростити роботу компаній, що розвивають штучний інтелект (ШІ). У музичній індустрії вважають, що ці новації надають ІТ-компаніям можливість без згоди чи оплати використовувати музику творців для навчання моделей ШІ...

Запропонована урядом «система відмови» (opt-out), на думку музикантів і правовласників, є надто складною для фактичного захисту їхніх прав, адже творцям довелося б окремо відмовляти кожному розробнику ШІ... Відомі музиканти (зокрема, Пол Маккартні, Елтон Джон) та представники галузі (UK Music, CRAIC) закликають уряд відхилити цей підхід і замінити його механізмом, що надасть пріоритет правам власне творців...

Верхня палата парламенту (Палата лордів) підтримала правки, які посилюють захист авторського права щодо навчання систем ШІ. Хоча уряду було завдано поразки при голосуванні, консультації триватимуть до лютого 2025 року, і музична індустрія продовжує закликати творців писати своїм депутатам, щоб переконати уряд не послаблювати діюче законодавство на користь ІТ-компаній...» (*What Will The Government's Proposed Changes to the Rules on Copyright and Artificial Intelligence Mean for the UK Music Industry? // UK Music (https://www.ukmusic.org/news/what-will-the-governments-proposed-*

changes-to-the-rules-on-copyright-and-artificial-intelligence-mean-for-the-uk-music-industry/). 04.02.2025).

«...Парламент Великої Британії провів слухання на тему ШІ, під час яких композитор Макс Ріхтер закликав до посилення захисту прав власників авторських прав від компаній, що займаються штучним інтелектом...

Слухання відбулися перед спільним засіданням комітетів з питань культури, медіа та спорту і з питань науки, інновацій та технологій. Це частина більш широких консультацій з цього питання, оскільки уряд заявив, що може ухвалити винятки для систем штучного інтелекту при використанні творів, захищених авторським правом...

Ріхтер сказав, що такі системи можуть замінити людей-артистів і створити "ванілізацію" музичної культури. Він закликав парламент запровадити схему ліцензування...» (*Martyn Landi. Human artists could disappear if copyright not protected from AI, MPs told // The Independent* (<https://www.independent.co.uk/business/human-artists-could-disappear-if-copyright-not-protected-from-ai-mps-told-b2692150.html>). 04.02.2025).

«...Офіс інтелектуальної власності Великобританії (IPO) оновив свої керівні принципи для розгляду патентних заявок, що стосуються штучного інтелекту (AI)...

Оновлення відбулося після рішення Апеляційного суду у справі Comptroller-General проти Emotional Perception [2024] EWCA Civ 825, яке уточнило законодавство щодо патентоспроможності винаходів, що використовують штучні нейронні мережі (ANN).

Апеляційний суд розглянув ANN як комп'ютерні програми, які підпадають під виключення з патентоспроможності згідно з розділом 1(2) Закону про патенти 1977 року, якщо вони не вносять "технічний внесок"...

Основні положення нових керівних принципів:

Визначення:

Комп'ютер — це машина, яка обробляє інформацію.

Комп'ютерна програма — це набір інструкцій для комп'ютера, які змушують його обробляти інформацію певним способом.

Виключення "програми для комп'ютера" не обмежується лише цифровими комп'ютерами, а також включає аналогові комп'ютери, штучні нейронні мережі, гібридні комп'ютери та квантові комп'ютери.

Застосування до ANN:

ANN, незалежно від їхньої реалізації в апаратному чи програмному забезпеченні, розглядаються як комп'ютери.

Вага та зсуви ANN є комп'ютерними програмами і підпадають під виключення з патентоспроможності.

Технічний внесок:

Винаходи, реалізовані через ANN, можуть отримати патент, якщо вони роблять "релевантний технічний внесок".

Це означає, що ANN-патенти знаходяться в однаковому положенні, що й інші винаходи, реалізовані через комп'ютери...

Оновлені керівні принципи IPO надають чіткіше розуміння того, як оцінюється патентоспроможність винаходів на основі штучних нейронних мереж. Винаходи, реалізовані через ANN, можуть бути патентовані за умови внесення технічного внеску, що забезпечує баланс між виключенням комп'ютерних програм і стимулюванням інновацій у сфері штучного інтелекту...» (*Calum Smyth. AI and Patent Applications: IPO updates guidelines // Wiggin LLP (https://www.wiggin.co.uk/insight/ai-and-patent-applications-ipo-updates-guidelines/). 10.02.2025).*

«Митці стали останньою творчою групою, яка висловила протест проти експлуаторської природи штучного інтелекту: понад 3000 митців підписали лист проти планів аукціонного дому Christie's виставити на торги твори мистецтва, створені штучним інтелектом. У той час як відомі роботи таких художників, як Жан-Мішель Баскія та Леонардо да Вінчі, отримують на аукціонах приголомшливі ціни, фінансова реальність для більшості митців набагато менш гламурна. Економіст Вільям Баумоль підрахував, що інвестиції в мистецтво приносять скромний річний дохід у 0,55%, що значно нижче, ніж фінансові активи. Заробітки пересічних митців є мізерними: За даними DACS та інших джерел, британські художники заробляють у середньому 12 500 фунтів стерлінгів на рік, що становить менше половини мінімальної заробітної плати за повний робочий день, тоді як американські художники заробляють у середньому 51 800 доларів, що становить три чверті заробітної плати вчителя. Ці заробітки ще більше зменшуються через комісійні від галерей, які можуть становити 30-50% і більше, залишаючи художникам мало що після покриття витрат, наприклад, на матеріали.

У світі мистецтва, як і в журналістиці, авторське право є важливим джерелом прибутку. Знакові постаті, такі як Фріда Кало, бачили, як їхні зображення ліцензували на таких продуктах, як чайні рушники та чашки, приносячи набагато більше прибутку посмертно, ніж за життя, тоді як менш відомі митці покладаються на ліцензування своїх робіт для отримання доходу. Однак генеративний ШІ, що працює на основі великих мовних моделей, навчених на величезних базах даних творів мистецтва, загрожує цій системі. Ці інструменти штучного інтелекту можуть створювати зображення в будь-якому стилі, але їм бракує прозорості, вони не пропонують чіткої документації про використані джерела, що ускладнює виявлення порушень авторських прав. Ця

проблема ускладнюється запропонованими змінами у Великій Британії, де уряд, прагнучи зміцнити свій технологічний сектор, планує послабити захист авторських прав, дозволивши навчання ШІ на матеріалах, якщо художники не висловлять явної відмови від цього.

Вплив штучного інтелекту на засоби до існування митців уже очевидний: за даними Harvard Business Review, доходи різко знижуються, оскільки ШІ-генератори зображень заповнили ринок. Візуальна художниця Келлі МакКернан, наприклад, стверджує, що її дохід різко впав за одну ніч, коли штучний інтелект почав копіювати її стиль. МакКернан та інші подали позови до суду в США та Великій Британії, стверджуючи, що моделі штучного інтелекту вилучили мільйони зображень без їхньої згоди, але ці справи, мандруючи незвіданою правовою територією, просуваються повільно. Контроль над авторськими правами викликає значне занепокоєння, і в той час як технологічні компанії запекло захищають власну інтелектуальну власність, митці попереджають, що підриг авторських прав створює небезпечний прецедент. Напруженість між мистецтвом і штучним інтелектом, ймовірно, посилиться ще до того, як з'явиться будь-яке правове чи політичне рішення, що висвітлює ширші проблеми, з якими стикаються креативні індустрії...» (*Roula Khalaf. Copyright battles loom over artists and AI // THE FINANCIAL TIMES LTD* (<https://www.ft.com/content/185e2e9d-2642-4b2b-b2e0-99751841b07a>). 16.02.2024).

«...Уряд Великої Британії стикається зі зростаючим числом закликів відхилити пропозиції, що дозволяють компаніям зі штучного інтелекту вільно вилучати роботи, захищені авторським правом, якщо автори не висловлять явної "відмови". Критики стверджують, що такий крок завдасть непропорційно великої шкоди молодим митцям і дестабілізує креативний сектор країни, який оцінюється в 124,6 мільярда фунтів стерлінгів. У спільному звіті Кембриджського університету, підготовленому на основі експертизи Центру технологій і демократії Міндеру, Інституту публічної політики Беннета та ai@cam, попереджається, що прийняття моделі "відмови" від використання ШІ для видобутку даних перекладе юридичний тягар на авторів, що дозволить офшорним технологічним фірмам експлуатувати британський мистецький контент, позбавляючи митців справедливої компенсації. Натомість дослідники закликають зберегти автоматичний захист авторських прав і роз'яснити, що лише люди, а не системи ШІ, можуть володіти авторськими правами, навіть якщо ШІ робить значний внесок у творчість...

У звіті підкреслюється життєво важлива економічна роль креативної індустрії (5,7% ВВП Великої Британії) і попереджається, що нерегульований ШІ ризикує підірвати такі сектори, як музика, ігри та видавнича справа. Хоча ШІ може стимулювати інновації, невизначеність навколо авторських прав - наприклад, використання AI-компаніями лазівок у законі про "чесну угоду" для

комерційного використання - загрожує засобам до існування. Виконавці стикаються з унікальними проблемами, оскільки старі контракти не враховують здатність ШІ komponувати твори з усієї їхньої творчості, а затримка Великої Британії з ратифікацією Пекінського договору залишає економічні права на відтворення незахищеними...

Щоб збалансувати потенціал ШІ з правами авторів, дослідники пропонують обов'язкову прозорість даних про навчання ШІ, стандартизовані ліцензійні угоди для оцінки творчих робіт і фінансовані урядом дослідження для складання карти впровадження ШІ та прогалин у навичках у цьому секторі. Вони критикують модель відмови від авторських прав як таку, що не може бути застосована і суперечить цілям авторського права, відзначаючи технічні перешкоди у визначенні творів, що не підлягають захисту, і ризики надання іноземним компаніям, що розробляють ШІ, "карт-бланш" на отримання прибутку від британського контенту. Ліцензійні угоди, подібні до тих, що укладаються між фірмами зі штучного інтелекту та видавцями, рекламуються як більш справедлива альтернатива...

У звіті також розглядається контент, створений штучним інтелектом, і наголошується, що авторське право не може належати самому ШІ. Він закликає до розробки рекомендацій щодо виплати компенсації митцям, коли їхні твори або імена з'являються в підказках ШІ, гарантуючи, що творці залишатимуться в центрі уваги. "Великобританія повинна ставити людей у пріоритет над прибутковістю технологій", - стверджує професор Джина Нефф, підкреслюючи, що стійка інтеграція ШІ вимагає захисту прав творчих працівників і зміцнення довіри за допомогою справедливої політики. Без таких заходів прагнення до зростання на основі штучного інтелекту ризикує зруйнувати сектор, який є невід'ємною частиною культурної та економічної ідентичності Великої Британії...» (*AI Copyright Loopholes Threaten UK Creators—Experts Call for Urgent Reform // AZoNetwork (<https://www.azoai.com/news/20250220/AI-Copyright-Loopholes-Threaten-UK-Creatorse28094Experts-Call-for-Urgent-Reform.aspx>). 20.02.2025*).

«Понад 1000 музикантів, серед яких такі відомі виконавці, як Кейт Буш і Кет Стівенс, випустили німий альбом під назвою "Is This What We Want?", протестуючи проти запропонованих змін до британських законів про авторське право. Протест спрямований проти можливих законодавчих змін, які дозволять технологічним компаніям тренувати моделі штучного інтелекту, використовуючи творчість артистів без явного на те дозволу. Альбом, що складається з 12 тихих треків, записаних у порожніх студіях і концертних залах, символічно представляє потенційний вплив на засоби до існування митців і створює послання: "Британський уряд не повинен легалізувати крадіжку музики на користь ШІ-компаній"...

Запропоновані законодавчі зміни змінять існуючі закони про авторське право, які наразі дають авторам контроль над використанням їхніх творів, вимагаючи від митців активної відмови, а не згоди на використання їхніх творів у навчанні ШІ. Це викликало значну опозицію з боку творчої спільноти, зокрема окремий лист до The Times підписали такі гіганти індустрії, як Ендрю Ллойд Веббер, Елтон Джон та Пол Маккартні. У той час як уряд стверджує, що нинішній режим авторського права стримує креативні індустрії та сектор ШІ від розкриття їхнього повного потенціалу, митці та організації на кшталт Fairly Trained стверджують, що ці зміни несправедливо експлуатуватимуть творчість музикантів і дозволять ШІ-компаніям конкурувати з тими самими авторами, чії роботи вони використовують. Суперечка підкреслює зростаючу напругу між технологічним прогресом і правами артистів в епоху ШІ, а остаточне рішення уряду очікується після публічних консультацій...» (*Sam Tabahriti. Musicians release silent album to protest UK's AI copyright changes // Reuters (https://www.reuters.com/lifestyle/musicians-release-silent-album-protest-uks-ai-copyright-changes-2025-02-25/). 25.02.2025*).

Сполучені Штати Америки

«...Минулого тижня Бюро авторських прав США опублікувало детальний звіт та рекомендації щодо захисту авторських прав на твори, створені за допомогою штучного інтелекту (ШІ). Документ досліджує взаємозв'язок між ШІ, авторством та творчістю, аналізуючи, чи можуть твори, створені ШІ або за його допомогою, підлягати захисту, і як це впливає на заохочення творчості та інновацій у суспільстві. Це другий із трьох звітів: перша частина, опублікована минулого року, стосувалася цифрових копій, а третя, очікувана цього року, розглядатиме питання навчання ШІ на основі захищених матеріалів, ліцензування та відповідальності за помилки ШІ...

Ключовим висновком звіту є те, що авторське право захищає оригінальний вираз людського автора, навіть якщо робота створена за допомогою ШІ, тоді як чисто створений ШІ матеріал не підлягає захисту через відсутність достатнього людського контролю. Використання ШІ як інструменту для допомоги творчому процесу не позбавляє твір авторського права, на відміну від ситуації, коли запити до ШІ самі по собі не є достатніми для отримання захисту. Співпраця людини та ШІ розглядається в кожному конкретному випадку, де вирішальною є "іскра" людської творчості. Звіт проводить аналогію з фотографією, наголошуючи, що як і у випадку з фотографією, де творчі рішення людини створюють авторське право, так і у випадку з ШІ, людський внесок у керування та вибір результатів може бути основою для захисту. В цілому, звіт стверджує, що існуюче законодавство є достатньо гнучким для адаптації до викликів штучного інтелекту, а питання авторського права у випадках використання ШІ будуть вирішуватись в

індивідуальному порядку...» (*David Gewirtz. The US Copyright Office's new ruling on AI art is here - and it could change everything // ZDNET (https://www.zdnet.com/article/the-us-copyright-offices-new-ruling-on-ai-art-is-here-and-it-could-change-everything/). 03.02.2025*).

«Сьогодні Бюро авторського права США оприлюднило звіт «Визначення економічних наслідків штучного інтелекту для політики в галузі авторського права: Контекст і напрямок економічних досліджень». У публікації, підготовленій групою вчених-економістів, розглядаються економічні питання на перетині штучного інтелекту (ШІ) та політики авторського права. Група провела кілька місяців предметних дискусій, консультацій з технічними експертами та досліджень, кульмінацією яких став одноденний круглий стіл. Протягом наступних місяців учасники формулювали та вдосконалювали результати дискусій за круглим столом, що призвело до сьогоднішньої публікації. Мета групи полягала у визначенні найбільш значущих економічних характеристик ШІ та авторського права, а також факторів, які можуть вплинути на прийняття політичних рішень...

Ця публікація слугує платформою для формулювання ідей, висловлених учасниками круглого столу. Усі основні учасники надали письмові матеріали, що підсумовують попередні дискусії групи з певної теми, за редакційної підтримки Офісу головного економіста. Багато ідей та поглядів, викладених у цьому проекті, не обов'язково відображають погляди кожного учасника круглого столу або їхніх відповідних установ. Бюро авторських прав США не займає жодної позиції щодо цих ідей для цілей цього проекту» (*U.S. Copyright Office Releases Publication Produced by Group of Economic Scholars Identifying the Economic Implications of Artificial Intelligence for Copyright Policy // U.S. Copyright Office (https://copyright.gov/newsnet/2025/1062.html). 12.02.2015*).

«Після випуску моделі DeepSeek R1 компанія OpenAI звинуватила китайську фірму в незаконному використанні її моделей для тренування нової моделі, яка, за словами DeepSeek, коштувала лише 4,5 млн фунтів. OpenAI стверджує, що DeepSeek застосовувала техніку "дистиляції", яка полягає у витягуванні знань із передових моделей для тренування менших...

Однак багато користувачів та експертів звинуватили OpenAI у подвійних стандартах, адже сама компанія має суперечливу історію використання захищеного авторським правом контенту без дозволу для тренування своїх моделей, зокрема ChatGPT. Видавці, як-от The New York Times, та індійські й канадські організації, подали позови проти OpenAI за порушення авторських прав, хоча чіткої правової бази щодо цього немає...

Зростає занепокоєння щодо використання ШІ-моделями захищених творів без дозволу, особливо серед письменників, художників і музикантів.

Наприклад, художники Сара Андерсен, Келлі МакКернан і Карла Ортіс подали колективний позов проти Stability AI, стверджуючи, що їхні роботи використовувалися для тренування моделі Stable Diffusion без згоди. Понад 10 500 митців підписали відкритий лист, засуджуючи такі практики та закликаючи до етичних стандартів...

Розробники, політики та творча спільнота мають розробити чіткі правила, що збалансують інновації та захист інтелектуальної власності, включаючи прозорість у використанні даних і правові механізми для захисту творців...» *(Teddy Cambosa. Oh, So Now We Care About Copyright? OpenAI Drags DeepSeek for Alleged Model Theft // IBTimes LLC (<https://www.ibtimes.co.uk/oh-so-now-we-care-about-copyright-openai-drags-deepseek-alleged-model-theft-1730633>). 01.02.2025).*

«...Бюро авторських прав США (USCO) погодилося зареєструвати зображення, створене системою штучного інтелекту, стверджуючи, що автори-люди продемонстрували достатню креативність і внесок для завершення реєстрації...»

USCO займає тверду позицію проти реєстрації авторських прав на твори, створені виключно системами штучного інтелекту. Однак компанія Invoke успішно зареєструвала "картину", створену штучним інтелектом, незважаючи на те, що всі елементи були створені штучною системою...

За словами представників компанії, вони використовували техніку, відому як "inpainting". При цьому автор-людина генерує оригінальне зображення за допомогою ШІ, а потім виділяє різні елементи на зображенні, і ШІ відтворює їх за допомогою іншої підказки. Спочатку USCO відмовив у реєстрації, але потім переглянув своє рішення після того, як отримав докази участі людини...» *(Katelyn Chedraoui. This Company Got a Copyright for an Image Made Entirely With AI. Here's How // CNET (<https://www.cnet.com/tech/services-and-software/this-company-got-a-copyright-for-an-image-made-entirely-with-ai-heres-how/>). 10.02.2025).*

«...Компаніям біологічних наук, що розробляють нові методи, засновані на ШІ, потрібно вирішити, чи подавати заявку на патентний захист, чи зберігати методи як комерційну таємницю. Патенти захищають нові, корисні та не очевидні винаходи, а комерційна таємниця захищає конфіденційну інформацію, яка має цінність завдяки своїй невідомій для громадськості природі...»

Вибір між патентами та комерційною таємницею залежить від таких факторів: доступність технології, можливість виконання захисту, свобода дій, бізнес-модель та демонстрація інноваційності. Деякі технології ШІ не підходять для захисту як комерційна таємниця через їхню відкриту природу, наприклад,

графічний інтерфейс користувача. Захист комерційної таємниці може бути складним, оскільки потрібно довести, що третя сторона незаконно отримала або розкрила інформацію. Подача патентних заявок може обмежити можливості інших компаній патентувати подібні технології, але також може створити попередній стан мистецтва, який може завадити компанії самим отримати патент на майбутні розробки...

Компанії, які ліцензують свої платформи ШІ, можуть бути змушені розкривати ключові функції платформи, що робить їх непридатними для захисту як комерційна таємниця. Патентування може бути важливим механізмом для демонстрації інноваційності інвесторам, особливо на ранніх стадіях розвитку компанії...

Ефективним рішенням є використання гібридних стратегій, що поєднують патентний захист з охороною комерційної таємниці. Компанії можуть подавати патенти на високорівневі алгоритми та практичне застосування методів ШІ, зберігаючи як комерційну таємницю деталі реалізації, налаштування моделі та оптимізацію. Ці ранні патенти можна використовувати для ліцензування платформи або для демонстрації інноваційності інвесторам. На пізніших етапах розвитку доцільно подавати патенти на продукти, що приносять дохід, а нові розробки платформи, хоча й патентоспроможні, зберігати як комерційну таємницю...» (*Briana Erin Mittleman, Meghan McLean Poon, Joshua A. Crawford. Patents and Trade Secrets in AI and Life Sciences // Morrison Foerster LLP (https://lifesciences.mofo.com/topics/patents-and-trade-secrets-in-ai-and-life-sciences?_gl=1*1cgge9u*_ga*NjA2OTU5OTluMTczNzIwNjQ3OA..*_ga_3HVRG7GH76*MTczOTM4NDM4MS4zLjEuMTczOTM4NDM5Mi4wLjAuMA..)*). 11.02.2025).

«Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту (AI) та машинного навчання (ML) стимулював значні інновації, особливо в медико-біологічних науках, що призвело до того, що Управління з контролю за продуктами і ліками США схвалило близько 950 медичних пристроїв зі штучним інтелектом. Ці технології використовуються у розробці ліків, догляді за пацієнтами та клінічних випробуваннях, що викликає гострі питання щодо достатності розкриття інформації в патентах на AI/ML. Зокрема, проблема полягає в тому, щоб деталізувати винаходи настільки, щоб вони відповідали правовим стандартам патентоспроможності, одночасно захищаючи інтелектуальну власність і сприяючи інноваціям.

Патентна система має на меті збалансувати заохочення інновацій із суспільною користю, надаючи винахідникам виключні права в обмін на детальне розкриття їхніх винаходів. Однак ML винаходи в галузі медико-біологічних наук, такі як платформи для пошуку ліків і діагностичні інструменти, за своєю суттю є складними й абстрактними, що ускладнює

дотримання цього балансу. Заявники повинні відповісти на два основні питання: наскільки детальна інформація необхідна для того, щоб відповідати вимогам патентоспроможності, і чи не надасть таке розкриття занадто багато інформації конкурентам.

Відповідно до 35 U.S.C. §112, заявники повинні надати достатньо деталей, щоб продемонструвати володіння заявленим винаходом (письмовий опис) і дати можливість кваліфікованим фахівцям практикувати його без зайвих експериментів (надання можливості). Системи AI/ML, які часто функціонують як моделі "чорного ящика", ускладнюють цей процес через свою складність і труднощі в поясненні або практичному застосуванні їхніх методів без детального розкриття, наприклад, архітектури моделі та навчальних даних...

Дослідження патентів на AI/ML у медичній галузі вказує на те, що в багатьох патентах не вистачає необхідного розкриття, особливо в частині опису архітектури моделі AI та навчальних даних, які мають вирішальне значення для відтворюваності та практичного застосування. Компанії стикаються зі стратегічним рішенням: розкривати достатньо інформації для зміцнення патентного портфеля, але ризикувати розкриттям інформації, що є власністю компанії, або розкривати мінімально і ризикувати вразливістю патенту до судових оскаржень.

З точки зору бізнесу, компанії повинні балансувати між патентуванням інновацій та захистом власної інформації як комерційної таємниці. Патенти забезпечують публічний захист через детальне розкриття інформації, тоді як комерційна таємниця зберігає інформацію приватною, але не має правового захисту в разі її незалежного розкриття. З огляду на велику кількість заявок на патенти, пов'язаних з ML, що надходять до Відомства США з питань патентів і торговельних марок, патенти, на відміну від комерційної таємниці, можуть слугувати цінним інструментом переговорів проти судових позовів третіх сторін.

Для подолання можливих відмов відповідно до 35 U.S.C. § 101 щодо відповідності об'єкта патенту, патентні заявки повинні містити достатньо деталей, щоб продемонструвати значну діяльність поза рішенням, наприклад, синтез нових вихідних даних та інтеграцію результатів, отриманих за допомогою AI, у більш масштабні системи. Найкращі практики подання патентних заявок на AI/ML або TechBio в галузі біологічних наук включають надання детальної інформації про архітектуру моделі ШІ, навчальні дані та методи отримання результатів для забезпечення практичного застосування іншими особами.

Для успішної подачі патентної заявки висвітлення відчутних досягнень і реальних застосувань має вирішальне значення для побудови історії патентоспроможності та протидії аргументам про очевидність. Рекомендується звернутися до досвідченого патентного повіреного, щоб отримати індивідуальну пораду щодо складнощів, пов'язаних з розкриттям патентної інформації в галузі біотехнологій, штучного інтелекту та біомедицини...»

(Hanna Kim, Terri Shieh-Newton. Patenting AI/ML Life Sciences and TechBio Innovations – How Much Disclosure is Sufficient? // Mintz, Levin, Cohn, Ferris, Glovsky and Popeo, P.C. (<https://www.mintz.com/insights-center/viewpoints/2231/2025-02-24-patenting-aiml-life-sciences-and-techbio-innovations-how>). 24.02.2025).

Федеративна Республіка Бразилія

«Інновації в штучному інтелекті (AI) перетворюють галузі та повсякденне життя. Враховуючи своє зростаюче значення, багато юрисдикцій, включаючи Бразилію, встановлюють конкретні вказівки щодо юридичної захисту винаходів ШІ...

У Бразилії немає спеціальних правил для винаходів, пов'язаних зі штучним інтелектом. Тому ці винаходи регулюються Законом про промислову власність (Закон № 9,279/1996 - бразильський Закон про інтелектуальну власність) та інструкціями Національного інституту промислової власності (INPI або Бразильське відомство патентів і торговельних марок - ВРТО), такими як "Інструкція з розгляду патентних заявок на винаходи, реалізовані за допомогою комп'ютера" (2020). Бразильське законодавство виключає "програмне забезпечення як таке" з патентоспроможності, але дозволяє захист комп'ютерних систем (наприклад, систем штучного інтелекту), які демонструють застосовний технічний ефект, як у промислових процесах.

Чинні "Інструкції для проведення експертизи заявок на винаходи, що стосуються комп'ютерних технологій" (2020) встановлюють у пункті 13, що "Методи штучного інтелекту (ШІ), що охоплюють, серед іншого, інструменти машинного навчання та інструменти глибокого навчання, коли вони застосовуються для вирішення технічних проблем, можуть вважатися винаходом".

Відповідно, вимоги до патентоспроможності винаходів у галузі ШІ загалом такі самі, як і для інших винаходів: вони мають бути новими, мати винахідницький рівень і бути придатними для промислового застосування. Однак, як зазначено в керівних принципах ВРТО, ці винаходи повинні демонструвати конкретний "технічний ефект", тобто винахід повинен вирішувати технічну проблему за допомогою ШІ, виходячи за рамки простих обчислень або маніпуляцій з даними. У цьому сенсі важливо, щоб у патентній заявці було чітко описано технічне та інноваційне використання ШІ, продемонстровано чітке промислове застосування і вказано, як використання технології призводить до конкретного технічного ефекту.

Нещодавні рішення ВРТО підкреслюють необхідність цього технічного ефекту, вказуючи на те, що ШІ повинен бути реалізований в інноваційний та неочевидний спосіб, щоб вважатися винахідницьким. Інші рішення ВРТО від другої інстанції експертизи (стадія апеляції) вказують на те, що технічний

ефект і конкретне застосування ШІ є основоположними при визначенні прийнятності та винахідницького рівня винаходів у цій галузі.

Насамкінець варто зазначити, що наразі ВРТО готує спеціальні правила щодо прийнятності та патентоспроможності винаходів, пов'язаних зі штучним інтелектом. Очікується, що ці правила будуть опубліковані ще у 2025 році. Наразі немає чітких вказівок на те, які критерії будуть прийняті ВРТО, і чи будуть правила обмежувати або дозволяти певні типи винаходів із застосуванням ШІ...» (*Gustavo Sartori, Marcelo Correa, Valdir Bhering. Patents for AI Inventions: A Comparison of Requirements in Brazil, the United States and Europe // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/02/18/patents-ai-inventions-comparison-requirements-brazil-united-states-europe/id=186088/>). 18.02.2025*).

Федеративна Республіка Нігерія

«...Оскільки штучний інтелект (ШІ) продовжує трансформувати галузі в усьому світі, потреба в етичних засадах, які б керували його розробкою та розгортанням, стає все більш критичною. Етичний ШІ ставить на перше місце справедливість, прозорість, підзвітність, конфіденційність і благополуччя людей і суспільства, гарантуючи, що системи ШІ розробляються і використовуються відповідально. Інтеграція ШІ в такі сектори, як виробництво, охорона здоров'я та освіта, відкриває значні можливості для економічного зростання та підвищення якості життя. Зокрема, генеративний ШІ (GenAI) підвищує продуктивність і впроваджує інноваційні підходи до надання послуг. Глобальні інвестиції в ШІ відображають цей зростаючий інтерес: з 2019 року корпоративні інвестиції зросли на 150%, досягнувши майже 180 мільярдів доларів. За прогнозами, до 2026 року ринок ШІ в Нігерії досягне \$434,4 млн, що підтримується рівнем впровадження ШІ на рівні 70%, який перевищує середній світовий показник у 48%. Однак такі проблеми, як упередженість, дискримінація, втрата роботи та порушення прав інтелектуальної власності (ІВ), підкреслюють етичні проблеми, пов'язані зі штучним інтелектом, і вимагають створення надійних механізмів для вирішення цих питань...

Етичні керівні принципи ШІ слугують основою для відповідального розвитку та використання технологій ШІ, забезпечуючи відповідність універсальним принципам, таким як ті, що викладені в "Рекомендаціях з етики штучного інтелекту" ЮНЕСКО, які застосовуються до всіх 194 країн-членів організації. На національному рівні ці керівні принципи можуть мати форму стратегічних документів або політик у сфері ШІ. У Нігерії Національна стратегія ШІ (NAIS), опублікована у 2024 році, окреслює бачення країни як світового лідера у використанні ШІ за допомогою відповідальних, етичних та інклюзивних інновацій. NAIS фокусується на використанні ШІ для економічного зростання, соціального розвитку та технологічного лідерства,

спираючись на п'ять основних принципів. Два ключові компоненти, що стосуються етичного ШІ, - це "Забезпечення відповідального та етичного розвитку ШІ" (Компонент 4) і "Розробка надійної системи управління ШІ" (Компонент 5). Ці стовпи наголошують на таких стратегіях, як встановлення національних принципів ШІ та впровадження законодавчих реформ для приведення розвитку ШІ у відповідність до критично важливих етичних принципів...

Хоча керівні принципи є важливим першим кроком, їх самих по собі недостатньо. Уряди та політики повинні йти далі, ухвалюючи обов'язкові до виконання закони та нормативні акти, щоб забезпечити їх дотримання. Керівні принципи слугують маніфестом бачення країни щодо ШІ, але без забезпечення їх дотримання зацікавлені сторони можуть не зіткнутися з наслідками за їх недотримання. Наприклад, недотримання принципу прозорості при розробці ШІ може викликати занепокоєння щодо законності даних про навчання відповідно до законів про конфіденційність або захист даних, а нехтування етичними принципами ШІ може призвести до порушень прав інтелектуальної власності. У міру зростання викликів, пов'язаних зі штучним інтелектом, можуть знадобитися поправки до таких нормативних актів, як закони про інтелектуальну власність, для вирішення специфічних питань, пов'язаних зі штучним інтелектом, а також може виникнути потреба в спеціальному законодавстві. У Нігерії наразі немає спеціального закону про ШІ, хоча NAIS згадує про проведення законодавчих реформ для вирішення нових правових та етичних проблем. Наприклад, Закон про авторське право може потребувати уточнення відповідальності, коли ШІ створює результати, подібні до творів, захищених авторським правом, визначаючи, чи лежить відповідальність на розробнику ШІ, користувачеві, обох або ні на кому. Крім того, політика повинна враховувати такі ризики, як витіснення робочих місць, оскільки, за деякими даними, ШІ може замінити 300 мільйонів робочих місць у всьому світі, що становить 9,1% від загальної кількості робочих місць у світі.

Ефективний підхід до управління ШІ вимагає дворівневої системи, що поєднує в собі етичні настанови та нормативно-правові акти, що підлягають виконанню. Законодавство у сфері ШІ в Нігерії могло б встановити ключові визначення, визначити регуляторів, кодифікувати національні етичні принципи ШІ, визначити обов'язки та відповідальність розробників, операторів і користувачів, передбачити механізми відшкодування збитків, запропонувати податкові пільги для стартапів у сфері ШІ та зобов'язати проводити періодичний аудит систем ШІ. Участь зацікавлених сторін, як у випадку з NAIS, забезпечить всеосяжність законодавства. Однак у міру розвитку ШІ нові виклики можуть вимагати термінових законодавчих реформ, які в Нігерії можуть бути повільними. Для вирішення цієї проблеми рекомендуються такі стратегії, як надання регуляторним органам повноважень видавати керівні принципи для нових технологій, вимога періодичної звітності для консультування уряду щодо регуляторних потреб, а також створення

інноваційних пісочниць ШІ для тестування нових технологій у контрольованому середовищі. Пісочниці також можуть слугувати джерелом інформації для законодавчих реформ на основі реальних прикладів використання. Крім того, регулярні тренінги для законодавців щодо технологій та ризиків, пов'язаних зі штучним інтелектом, можуть покращити розуміння та пришвидшити оновлення законодавства.

...хоча нігерійський NAIS і запропоновані рамки, такі як Національна політика в галузі штучного інтелекту та управління ризиками, закладають основу для етичного штучного інтелекту, правозастосовна практика залишається проблематичною. Синергія між керівними принципами та нормативно-правовими актами має важливе значення для розвитку відповідальних практик ШІ, зниження ризиків і забезпечення того, щоб ШІ служив загальному благу. Оскільки ШІ продовжує розвиватися, проактивне та адаптивне управління матиме вирішальне значення для забезпечення балансу між інноваціями та етичною і правовою відповідальністю...» (*Uche Wigwe, Tilewa Oyefeso, Emaediong Lawrence. Enforcing Ethical AI: Guidelines vs. Regulations // Businessday NG (https://businessday.ng/news/legal-business/article/enforcing-ethical-ai-guidelines-vs-regulations/). 13.02.2025*).

Наука в сфері інтелектуальної власності

«...Опитування, проведене видавничою компанією Wiley серед 4946 дослідників із понад 70 країн, показало, що використання інструментів штучного інтелекту (ШІ) для підготовки рукописів, написання грантових заявок і рецензування стане загальноприйнятим протягом наступних двох років. Дослідники оцінили поточне використання генеративних ШІ-інструментів, таких як ChatGPT і DeepSeek, а також висловили думки щодо їхнього потенційного застосування. Результати свідчать, що більшість вважає ШІ центральним для наукових досліджень і публікацій: понад половина респондентів вважають, що ШІ вже перевершує людей у понад 20 завданнях, таких як аналіз великої кількості статей, узагальнення результатів досліджень, виявлення помилок у тексті, перевірка на плагіат і організація цитувань. Більше половини очікують, що ШІ стане основним інструментом у 34 із 43 сценаріїв використання протягом двох років...»

Незважаючи на це, лише 45% із 1043 респондентів першої хвили опитування використовували ШІ для досліджень, найчастіше для перекладу, редагування та коректури рукописів. Хоча 81% із них використовували ChatGPT для особистих або професійних цілей, лише третина знала про інші інструменти, такі як Google Gemini чи Microsoft Copilot. Використання ШІ варіюється залежно від країни та дисципліни: дослідники з Китаю, Німеччини та комп'ютерних наук частіше застосовують ШІ...

Більшість (72%) виявили інтерес до розширення використання ШІ для підготовки рукописів, зокрема для виявлення помилок, перевірки на плагіат і організації цитувань, причому 62% вважають, що ШІ вже перевершує людей у цих завданнях. Близько 67% зацікавлені у використанні ШІ для обробки великих обсягів інформації, наприклад, для огляду літератури, узагальнення статей і обробки даних. Молоді дослідники виявили більший інтерес до використання ШІ для написання грантових заявок і пошуку потенційних партнерів, що може допомогти компенсувати брак досвіду...

Проте дослідники менш впевнені у здатності ШІ виконувати складніші завдання, такі як виявлення прогалин у літературі, вибір журналу для публікації, рекомендація рецензентів чи підбір релевантних цитувань. Хоча 64% готові використовувати ШІ для цих завдань у найближчі два роки, більшість вважає, що люди все ще перевершують ШІ у цих сферах...» (*Miryam Naddaf. How are researchers using AI? Survey reveals pros and cons for science // Springer Nature Limited (<https://www.nature.com/articles/d41586-025-00343-5>). 04.02.2025*).

«Wiley, великий світовий видавець, запустив пілотну програму ціноутворення, щоб надати знижки для авторів досліджень у Латинській Америці, щоб забезпечити справедливі можливості публікації в усьому світі...

Ініціатива, яка стартувала 21 січня 2025 року, націлена на авторів із 33 країн Латинської Америки, сприяючи їх публікації в колекції Wiley з майже 600 золотих журналів відкритого доступу...

Знижки на оплату публікації статті (APC) коригуються відповідно до індексу купівельної спроможності (PPI) кожної країни на основі даних Світового банку...

Пілотний проект розрахований на 12 місяців із запланованим проміжним переглядом для оцінки його ефективності... Окрім цього пілотного проекту, Wiley також надає відмову та знижки для авторів із країн Research4Life і має угоди з установами в Латинській Америці... (*Wiley launches pilot pricing framework to support equitable OA publishing for researchers in Latin America // John Wiley & Sons, Inc. (<https://johnwiley2020news.q4web.com/press-releases/press-release-details/2025/Wiley-launches-pilot-pricing-framework-to-support-equitable-OA-publishing-for-researchers-in-Latin-America/default.aspx>). 10.02.2025*).

«Будапештська ініціатива відкритого доступу (BOAI) запропонувала перше визначення відкритого доступу (OA) 14 лютого 2002 року. Ініціатива запропонувала взаємодоповнюючі стратегії для реалізації відкритого доступу та започаткувала всесвітню кампанію за відкритий доступ до всіх нових

досліджень. За допомогою консультацій та нарад BOAI надала детальні стратегічні рекомендації, які вона оновила до своєї 10-ї річниці у 2012 році та 20-ї річниці у 2022 році. Наші нещодавні Рекомендації BOAI20 підкреслюють, що відкритий доступ є не самоціллю, а засобом для досягнення інших цілей - передусім, справедливості, якості, практичності та сталості досліджень. Таким чином, BOAI пропонує унікальну платформу для обговорення стратегій відкритого доступу та їх реалізації.

Сьогодні, у 23-тю річницю нашої першої декларації, ми раді повідомити, що BOAI перебуває в процесі трансформації, щоб відігравати активнішу роль у русі "Доступ до знань". Нова організація сприятиме розвитку справедливого відкритого доступу та підтримуватиме прийняття політик, практик і моделей сталого розвитку, які роблять наукові комунікації вільними для читання і публікації. BOAI Org надаватиме підтримку та керівництво для прискорення реалізації наших Рекомендацій з нагоди 20-річчя, які спрямовані на вирішення системних проблем, що перешкоджають прогресу в реалізації нашого початкового бачення, згідно з яким "стара традиція і нова технологія об'єдналися, щоб зробити можливим безпрецедентне суспільне благо".

BOAI Org буде зосереджена на загальній проблемі нерівного розвитку ОА. Ми зробимо це, надаючи лідерство та ресурси для вирішення таких проблем:

- Журнали, що платять за обробку статей (АРС), виключають авторів з економічних причин і без урахування якості та важливості їхніх робіт.
- Відсутність обізнаності, розуміння та оцінки систем, що діють на Глобальному Півдні.
- Угоди щодо читання та публікації посилюють існуючі нерівності в науковій публікації...» (*BOAI Transitioning to Organization to Support the Development of Equitable Open Access // BOAI* (<https://www.budapestopenaccessinitiative.org/news/boai-transitioning-to-organization-to-support-the-development-of-equitable-open-access/>). 14.02.2025).

«...Трансформаційні угоди (ТА) з'явилися як механізм боротьби з фінансовими потоками передплатних платформ у науковій комунікації, але вони також викликають критику з різних причин. Критики стверджують, що ТА приносять непропорційну вигоду великим комерційним видавництвам, зміцнюють модель "плати за публікацію" і обмежують бібліотечні бюджети. Однак дані показують, що ТА досягли значних успіхів у забезпеченні публічного доступу до нових досліджень, усуненні плати за обробку статей (АРС), що стягується з авторів, і забезпеченні значної економії коштів...

Суперечки навколо ТА виникають через те, що їх впровадження стикається зі складнощами домінуючої системи наукових публікацій, включно з питаннями доступу, фінансування та глобального представництва.

Незважаючи на ці виклики, ТА почали вирішувати ці проблеми за допомогою ітеративного процесу розвитку і вдосконалення. Наприклад, Цифрова бібліотека Макса Планка (MPDL) продемонструвала потенціал ТА у вирішенні цих проблем...

ТА з'явилися близько десяти років тому на тлі повільного переходу до відкритого доступу (OA), коли домінуючою бізнес-моделлю залишалася платна підписка. Нещодавній аналіз показує, що хоча на публікацію у відкритому доступі припадає близько 50% журнальних статей, на неї припадає лише близько 20% доходів видавців на ринку наукових журналів. Цей аналіз підкреслює два ключові моменти: публікація OA є економічно вигідною для науково-дослідних установ, а плата за підписку залишається значним фінансовим тягарем...

Обґрунтуванням для ТА є реорганізація інституційних інвестицій у видання наукових журналів з метою демонтажу традиційної бізнес-моделі передплати. Гібридна модель відкритого доступу, яка дозволяла публікувати окремі статті у вигляді відкритого доступу в передплачених журналах за додаткову плату, створила практику "подвійного занурення", що експоненціально збільшувала витрати для наукових спільнот. ТА мають на меті перетворити передплатні журнали на відкриті без додаткового фінансування...

На ранніх стадіях свого розвитку ТА змінили ландшафт наукових публікацій, об'єднавши передплату та платежі за відкритий доступ в єдину систему під контролем бібліотек та бібліотечних консорціумів. Це розширило сферу бібліотечних послуг і дозволило їм активно формувати видавничий ландшафт. ТА забезпечили структуру для перенаправлення потоків платежів і створення нових робочих процесів, пропонуючи цінну інформацію установам, які готуються до повністю відкритої парадигми. Вони дозволили країнам, консорціумам і бібліотекам у всьому світі швидко перевести видання на відкритий доступ і продемонстрували життєздатні бізнес-моделі, відмінні від передплати...

Однак бібліотеки та консорціуми зіткнулися зі значним опором з боку великих видавців, які не бажали відмовлятися від окремих фінансових потоків для передплати та відкритого доступу. Цей опір призвів до масового скасування передплати в таких країнах, як Німеччина, Швеція, Норвегія та Угорщина, а також у таких установах, як Каліфорнійський університет. Ці відміни підтвердили рішучість бібліотек і консорціумів домагатися системних змін...

На ранніх стадіях ТА також з'явилися інструменти та спільноти практиків, які відіграли вирішальну роль у просуванні руху за відкритий доступ. Десятки видавництв відреагували на зростаючий попит на відкритий доступ, інтегрувавши ТА у свої бізнес-стратегії. Однак багато бібліотек зараз сприймають ТА як пропозицію від видавців, що призводить до недовіри і відчуття співучасті у зміцненні домінування великих видавництв...

Наразі багато ТА покладаються на авансові платежі або паушальні суми та включають фіксовані щорічні права на публікацію ОА. Вони часто включають два окремі компоненти плати: один за читання, а інший - за публікації ОА. Мета полягає в тому, щоб публікації ОА стали основним компонентом витрат, але традиційна плата за доступ до контенту видавця часто залишається значною...

Щоб запобігти перетворенню ТА на чергову "велику угоду" і застряганню бібліотек у перехідному періоді, важливо відокремити фіксовані одноразові виплати на ОА або лімітовані надбавки на статті ОА і прийняти модель пост-платежів. Такий перехід забезпечить розподіл гонорарів на основі фактичної видавничої активності, а не заздалегідь визначених квот. Переговори про ТА на початковому рівні зазвичай ґрунтуються на історичній вартості передплати, але в бізнес-моделі, що базується лише на відкритому доступі, плата за читання стає застарілою. Поступове скасування всіх зборів за читання з боку ТА є ще одним важливим кроком для того, щоб залишити в минулому застарілі структури зборів за користування платними послугами....

Моделі післяоплати вивільняють інституційні бюджети, дозволяючи кошти слідувати за авторами, де б вони не публікувалися. ТА також надають авторам можливість публікувати свої статті у відкритому доступі в їхньому природному середовищі, мінімізуючи тертя і максимізуючи залучення. З іншого боку, минулі проблеми з мандатами відкритого доступу показали, що повільний прогрес руху за відкритий доступ можна пояснити тягарем, покладеним на дослідників, які стикаються з вимогами, що швидко змінюються і часто є суперечливими...

ТА пропонують комплексний підхід із потужними стимулами як для установ, так і для видавців. Видавці отримують вигоду від збереження стабільних потоків доходів, тоді як установи значно збільшують частку своїх нових результатів досліджень, які стають негайно доступними для громадськості. Однак, щоб відійти від укоріненої логіки підписки на великі угоди, вкрай важливо запровадити об'єктивні, засновані на даних критерії вартості та прийняти модель пост-платежу. Така зміна забезпечить прив'язку інвестицій до фактичної кількості опублікованих статей, підкріплену стандартизованими робочими процесами та методами верифікації...» (*Adam Dér. What Gets Missed in the Discourse on Transformative Agreements // Annual Reviews* (<https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2025/transformative-agreements-discourse-what-gets-missed>). 12.02.2025).

Україна

«У Буковинському державному медичному університеті звільнили завідувача однієї з кафедр через плагіат в наукових дисертаціях. Йдеться про три дисертації, які писали під його науковим керівництвом...»

За словами міністра охорони здоров'я Віктора Ляшко, наразі на розгляді у комітеті з питань етики Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти перебувають 13 скарг щодо наукових робіт. Шість із них стосуються дисертацій, захищених в цій спеціалізованій вченій раді.

Перевірка виявила, що науковим керівником трьох з цих шести дисертацій був завідувач однієї з кафедр Буковинського державного медичного університету – із ним розірваний контракт і він уже звільнений...» *(Олександр Яценюк. У Буковинському медуніверситеті звільнили співробітника через плагіат у дисертаціях // АТ «НСТУ» (<https://suspilne.media/chernivtsi/956903-u-bukovinskomu-meduniversiteti-zvilnili-spivrobotnika-cerez-plagiat-u-disertaciah/>). 25.02.2025).*

Австралійський Союз

«Визначення того, коли даних достатньо для подання заявки на патент, може бути складним завданням для дослідників, університетів і стартапів, особливо в таких галузях, що швидко розвиваються, як медико-біологічні науки та генна терапія. Патентне законодавство суттєво відрізняється від стандартів, необхідних для наукових публікацій, тому важливо розуміти ці відмінності, щоб забезпечити надійний захист інтелектуальної власності (ІВ)...»

Генна терапія, що швидко розвивається, пропонує нові стратегії лікування таких захворювань, як рак, шляхом доставки генетичного матеріалу до певних тканин для регуляції експресії цільового гена. Серед підходів до ракової генної терапії можна виділити: терапію голими нуклеїновими кислотами, мікроРНК-терапію, віроаналіз, терапію на основі самогубчих генів, клітинно-опосередковану генної терапію та CRISPR/Cas-терапію. Ця галузь генерує велику кількість комерційно цінних патентів...

Існує кілька аспектів, які можуть бути патентоспроможними в контексті генної терапії раку, зокрема:

- специфічний терапевтичний засіб,
- методи лікування раку з використанням цього засобу,
- система доставки, яка ефективно транспортує засіб до тканини,
- методи виробництва засобу,
- фармацевтичні композиції, що містять засіб.

На відміну від патентних заявок, наукові дані, як правило, генеруються без урахування комерційних застосувань, зосереджуючись на підтвердженні

наукової валідності. Хоча існує певна перетворюваність, дані, достатні для патентоспроможної генної терапії раку, зазвичай розглядаються зовсім інакше в рамках патентного процесу...

Щоб патентна заявка була прийнята, необхідно дотримуватися юридичних вимог, зокрема вимог про достатність та підтримку, які визначають обсяг заявлених прав і, відповідно, комерційну цінність патенту...

В Австралії для того, щоб вимога була прийнята, потрібно виконати два основні критерії:

1. Специфікація повинна описувати винахід у зрозумілій та повній формі, щоб особа, яка має відповідні навички, могла його реалізувати.

2. Патентна вимога повинна бути підтримана специфікацією.

Оцінка першого критерію включає перевірку того, чи є можливим реалізувати винахід у межах усієї заявленої вимоги та чи не буде надмірного навантаження для фахівця при його реалізації. Другий критерій стосується питання, чи не виходить обсяг вимог за межі технічного внеску винахідників, описаного в специфікації...

Максимізація комерційного потенціалу досліджень починається з ретельного розгляду вимог підтримки та достатності патенту. Залучення патентного адвоката на ранніх етапах допоможе узгодити експериментальний план з патентним законодавством, що збільшує шанси на отримання сильних і широких заяв, які підвищують комерційну життєздатність технології...» (*Catherine Winbanks, Jay Rasmussen. When is your data ready for a Patent Application? // Spruson & Ferguson (https://www.spruson.com/when-is-your-data-ready-for-a-patent-application/). 05.02.2025*).

Європейський Союз

«Другий рік поспіль EMS Press (видавничий будинок Європейського математичного товариства) публікує всі журнали у відкритому доступі у 2025 році після успішного раунду підписки на відкриті видання (S2O).

...всі 22 журнали програми S2O будуть опубліковані у відкритому доступі на період передплати до 2025 року. Другий рік поспіль весь річний портфель журналів буде повністю відкритим, поєднуючи моделі S2O та Diamond.

У EMS Press ми продемонстрували, що публікація у відкритому доступі може бути не тільки стійкою, але й не повинна йти на компроміс зі справедливістю, працюючи без плати за обробку статей та інших публікаційних бар'єрів. Наш шлях від традиційної моделі передплати до повністю відкритого видавництва показує, що альтернативні шляхи можливі...» (*EMS Press successfully opens 22 journals via S2O for 2025 // Association of Learned and Professional Society Publishers (https://www.alpsp.org/news-*

publications/industry-news/ems-press-successfully-opens-22-journals-via-s2o-for-2025/). 05.02.2025).

«cOAlition S оголосила про припинення роботи Journal Comparison Service (JCS) з 30 квітня 2025 року. JCS був запущений у вересні 2022 року для підтримки принципу Plan S, який передбачає прозорість плати за відкритий доступ і її відповідність послугам видавців. Сервіс розроблявся у співпраці з бібліотекарями, видавцями, юридичними експертами та розробниками програмного забезпечення з метою забезпечення прозорості цін на послуги відкритого доступу...

JCS мав допомогти бібліотекам, консорціумам і фондам порівнювати журнали та видавців за ключовими показниками, сприяючи прозорості цін під час переговорів із видавцями. На момент запуску 27 видавців підтримали ініціативу, надавши дані про понад 2000 журналів. Проте через три роки кількість видавців зросла до 37, але вони представляють лише 549 журналів. Через обмежене охоплення сервіс мав низьку популярність: наприкінці 2024 року JCS мав лише 105 зареєстрованих користувачів, які зверталися до нього 163 рази за рік...» (*cOAlition S to close Journal Comparison Service // RI Media Ltd* (<https://www.researchinformation.info/news/coalition-s-to-close-journal-comparison-service/>)). 03.02.2025).

«...ResearchGate і Taylor & Francis розширили партнерство Journal Home, збільшивши охоплення до 595 журналів. Taylor & Francis також активував інноваційну угоду про оновлення відкритого доступу (OAAU) для всіх включених журналів, що охоплює всі їхні угоди про відкритий доступ...

Партнери зазначають, що розширення співпраці спростить дослідникам пошук можливостей фінансування відкритого доступу (OA) через угоди Taylor & Francis. Крім того, дослідники зможуть ознайомитися з додатковими 178 журналами Taylor & Francis на платформі Journal Home, включаючи унікальні профілі журналів, покращену видимість і доступ через усі точки взаємодії на платформі ResearchGate...

Протягом 2024 року Taylor & Francis зафіксував значне зростання читачької аудиторії та авторства для 417 журналів, активованих на Journal Home: 1,45 мільйона індивідуальних дослідників взаємодіяли з їхніми журналами на платформі ResearchGate, що забезпечило понад 6,6 мільйона переглядів 140 000 включених статей...» (*ResearchGate and Taylor & Francis expand Journal Home partnership // RI Media Ltd* (<https://www.researchinformation.info/news/researchgate-and-taylor-francis-expand-journal-home-partnership/>)). 13.02.2025).

«...Frontiers (видавець рецензованих наукових журналів відкритого доступу) продовжив національну угоду про відкритий доступ із Норвегією на 2025 рік, що, за словами сторін, підтверджує їхню спільну відданість розвитку відкритої науки. Угода, вперше підписана у 2020 році за посередництва Норвезького агентства спільних послуг у сфері освіти та досліджень (Sikt), спрощує процес публікації для норвезьких дослідників і зміцнює лідерство країни у сфері відкритого доступу.

Угода охоплює 36 норвезьких установ і дослідницьких центрів, при цьому нові установи можуть приєднатися в будь-який час без щорічної плати за участь...

Для участі в угоді дослідники повинні бути афілійовані з установою-учасницею Sikt, використовувати інституційну електронну адресу під час подання рукопису та бути відповідальним автором. Дослідникам також рекомендують звертатися до інституційних бібліотек для перевірки відповідності умовам і отримання консультацій щодо процесу подання...» *(Norway renews Frontiers national open access agreement // RI Media Ltd (<https://www.researchinformation.info/news/norway-renews-frontiers-national-open-access-agreement/>). 10.02.2025).*

«...Напередодні виборів до Бундестагу канцлер-кандидат від Партії зелених Роберт Хабек публічно заперечив звинувачення у плагіаті своєї докторської дисертації...

Хабек пояснив, що перевірка, проведена "мисливцем на плагіат" Штефаном Вебером, виявила лише незначні неточності у виносках, які вже були передані університету Гамбурга, що підтвердив відсутність наукового порушення. За словами університету, дисертація Хабека, написана 25 років тому, відповідає тодішнім стандартам, хоча деякі посилання могли би бути оформлені згідно з сучасними правилами...

Тим часом австрійський медіазнавець Штефан Вебер опублікував документ із 128 критичними зауваженнями, звинувачуючи Хабека в «симуляції» наукової роботи шляхом невідповідного цитування джерел і, навіть, використання текстових фрагментів без належної атрибуції. За словами Вебера, ці порушення становлять «методичну оману читача», що, на його думку, є значно серйознішим недоліком...

Хабек, який раніше сам зробив публічне зауваження щодо можливих атак на свою дисертацію, вказав, що звинувачення мають політичну мотивацію, і наголосив на прозорості перевірок, які підтвердили автономність його дослідження. Він також закликав не залучати до суперечки своїх близьких, оскільки політики відповідають лише за свою особисту діяльність. Зауваження Вебера сприймаються як частина більш широкої політичної гри, адже активіст вже раніше критикував інших політичних діячів за плагіат, що підсилює суперечливість ситуації...» *(„Irgendjemand hat dafür bezahlt“, sagt Habeck.*

Weber sieht Reaktion als „Inszenierung“ // Weltn24 GmbH (<https://www.welt.de/politik/deutschland/article255388572/Habeck-weist-Vorwuerfe-gegen-Doktorarbeit-zurueck-Weber-sieht-Reaktion-als-Inszenierung.html>). 11.02.2025).

Королівство Нової Зеландії

«...Нещодавнє дослідження, в якому взяли участь 541 фірма з різних галузей і регіонів Нової Зеландії, вивчало переваги співпраці з університетами для виведення ідей на ринок, продажу інтелектуальної власності та розвитку технологій. Дослідження показало, що партнерство з іноземними університетами забезпечує доступ до глобального досвіду, передових досліджень та різноманітних мереж знань, що дозволяє компаніям використовувати найкращі світові знання та технології. Наприклад, новозеландський бізнес, що спеціалізується на штучному інтелекті (ШІ), міг би отримати знання, що змінюють правила гри, співпрацюючи з провідними університетами США, отримавши доступ до провідних моделей ШІ, передових алгоритмів і глобальних галузевих зв'язків...

З іншого боку, співпраця з місцевими університетами давала такі переваги, як розуміння специфічних проблем Нової Зеландії, знання контексту та міцні особисті стосунки з дослідниками. Місцева співпраця дозволила проводити регулярні особисті мозкові штурми, експерименти та вирішення проблем, а також отримати доступ до найкращих місцевих талантів, що допомогло бізнесу наймати кваліфікованих випускників, знайомих з внутрішнім ринком та його потребами...

Дослідження дійшло висновку, що збалансований підхід, який поєднує співпрацю з іноземними та місцевими університетами, є найефективнішою стратегією для бізнесу, що сприяє інноваціям та комерційному успіху. Завдяки такому партнерству новозеландські компанії можуть перетворити дослідження на комерційний успіх, сприяти національному економічному зростанню та позиціонувати себе як світових лідерів у сфері інновацій. Зрештою, ключ до успіху полягає у використанні сильних сторін співпраці з іноземними та місцевими університетами, щоб залишатися попереду в умовах зростаючої конкуренції на ринку...» (*Omid Aliasghar. Ignore the 'ivory tower' clichés – universities are the innovation partners more Kiwi businesses need // The Conversation Media Group Ltd (<https://theconversation.com/ignore-the-ivory-tower-cliches-universities-are-the-innovation-partners-more-kiwi-businesses-need-249129>). 26.02.2025).*

Південно-Африканська Республіка

«...Норман Шоко, аспірант Йоганнесбурзького університету, був визнаний винним у плагіаті і отримав трирічне відрахування після чотирирічного дисциплінарного процесу. Шоко, студент теології, був звинувачений у плагіаті та академічній нечесності у вересні 2021 року. У його докторській дисертації було виявлено плагіат з індексом схожості 45% при перевірці через Turnitin...

Незважаючи на спробу Шоко оскаржити санкцію, дисциплінарний комітет відхилив його 23 підстави для апеляції, включаючи заяви про порушення політики та процедури. Комітет виявив, що дисертація Шоко містить численні неатрибуційні витяги з робіт інших науковців, що є академічним шахрайством і плагіатом...

Шоко через свого адвоката звернувся до університету з проханням про повторний розгляд, стверджуючи, що відрахування є невинуватою суворим і що слід було розглянути пом'якшувальні обставини та потенційну участь третіх сторін. Юрист також поставив під сумнів достовірність неупередженості голови через минулі професійні стосунки...» (*Sipho Mabena. University of Johannesburg PhD candidate found guilty of plagiarism // 24.com (https://www.news24.com/citypress/news/university-of-johannesburg-phd-candidate-found-guilty-of-plagiarism-20250203). 03.02.2025*).

Республіка Сербія

«Міністерство науки, технологічного розвитку та інновацій Сербії прийняло нову національну політику відкритої науки - Платформу відкритої науки 2.0, яка застосовується до всіх сербських дослідницьких проєктів і програм, що фінансуються державою...

На додаток до обов'язкового забезпечення відкритого доступу (ОА) до досліджень, що фінансуються державою, нова політика передбачає, що університети та науково-дослідні інститути повинні оновити свою інституційну політику щодо ОА протягом шести місяців, щоб вона відповідала національній політиці.

Політика наголошує на п'яти ключових цілях: (1) відкритий доступ до наукових публікацій; (2) доступність дослідницьких даних; (3) відкритий і прозорий доступ до дослідницьких інфраструктур; (4) прозорість наукової комунікації та методології, включаючи доступність вихідного коду програмного забезпечення, конструкторської документації дослідницького обладнання та інших цифрових об'єктів, що використовуються при аналізі дослідницьких даних, і (5) розвиток цифрової інфраструктури та компетенцій, які дозволяють досягти цілей політики.

Платформа відкритої науки 2.0 була розроблена Командою відкритої науки в Сербії (TONuS), спеціальною робочою групою, створеною Міністерством, до складу якої входять понад 30 дослідників, політиків, фінансистів і бібліотекарів. Дотримання політики буде відстежуватися за допомогою індикаторів, які будуть розроблені TONuS...» (*Serbia adopts Open Science Platform 2.0 // EIFL (Electronic Information for Libraries)*) (<https://www.eifl.net/news/serbia-adopts-open-science-platform-20>). 04.02.2025).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Технологічні прориви є основою глибоких технологій, а інтелектуальна властивість (ІР) відіграє ключову роль у захисті інновацій, залученні інвестицій і забезпеченні комерційної життєздатності. Цей динамічний ландшафт більш детально розглянуто у звіті Королівської академії інженерних наук "Стан глибоких технологій у Великобританії 2024".

Незважаючи на міцне ґрунтування, сектор глибоких технологій у Великобританії стикається з кількома проблемами, які можуть перешкоджати його довгостроковому успіху:

Недостатній державний та приватний НДДКР інвестицій: Хоча державне фінансування підтримує дослідження глибоких технологій, потрібне краще узгодження з інвестиціями приватного сектору для сприяння комерціалізації.

Недостача технічної експертизи інвесторів: Нестача інвесторів у Великобританії з глибокими технічними знаннями ускладнює для стартапів глибоких технологій отримання обґрунтованої і стратегічної підтримки.

Виклики у співпраці академії та промисловості щодо інтелектуальної власності: Університети відіграють ключову роль у створенні інтелектуальної власності, але жорсткі угоди про ІР можуть перешкоджати успіху стартапів, що вимагає більш гнучких рамок.

Мінливий доступ до інфраструктури та кадрів: Нестача доступного лабораторного простору, передових виробничих потужностей і кваліфікованих фахівців створює значні бар'єри для масштабування компаній глибоких технологій...

Згідно зі звітом Королівської академії інженерних наук "Стан глибоких технологій у Великобританії 2024", компанії глибоких технологій у Великобританії постійно привертали значні інвестиції від венчурного капіталу (VC). З 2020 року сектор щороку залучав понад 5 мільярдів фунтів стерлінгів на венчурне фінансування, з акцентом на сфері охорони здоров'я і штучного інтелекту. Однак, незважаючи на цей обнадійливий тренд, Великобританія все ще стикається з серйозними проблемами у масштабуванні проєктів глибоких технологій, особливо в порівнянні з США. Однією з ключових причин цього є

складний і капіталомісткий характер глибоких технологій, який вимагає довгострокового фінансування та галузевої експертизи з боку інвесторів.

Екосистема венчурного капіталу у Великобританії зазнала збільшення присутності не традиційних інвесторів, включаючи корпоративні венчурні капітали (CVC) та суверенні фонди. З появою 32,5% угод з венчурним капіталом у сфері глибоких технологій у Великобританії без участі британських інвесторів на початку 2024 року, очевидно, що глобальні гравці розпізнають величезний потенціал сектору. Тим не менше, залишається відсутність британських інвесторів з технічною знахідкою, необхідною для ефективної оцінки та підтримки проєктів глибоких технологій.

Однією з найбільш важливих характеристик компаній глибоких технологій є їхня залежність від сильного захисту інтелектуальної власності. На відміну від звичайних технологічних стартапів, які часто концентруються на програмних рішеннях з нижчими бар'єрами до входження, проєкти глибоких технологій вимагають значних інвестицій у дослідження та розробки (НДДКР) до того, як продукти можна вивести на ринок. Внаслідок цього патенти, торговельні таємниці або інші запатентовані технології стають неоціненними активами, які відрізняють ці компанії від конкурентів і захищають їх на ринку.

Чітко встановлений портфель інтелектуальної власності виконує кілька стратегічних функцій:

Привабливість для інвесторів: Інвестори швидше підтримують компанії з чітким володінням ІР, оскільки це зменшує ризики, пов'язані з реплікацією та конкуренцією.

Полегшення комерціалізації: Патенти та торгові марки дозволяють компаніям ліцензувати технології, утворювати стратегічні партнерства та створювати можливості монетизації.

Зміцнення ринкової позиції: Запатентовані технології надають компаніям стійку конкурентну перевагу, що ускладнює конкурентам реплікацію їхніх інновацій.

Сектор глибоких технологій у Великобританії має міцне академічне ґрунтування, ключову роль у створенні інтелектуальної власності відіграють університети. Однак балансування академічної інновації з комерційною масштабністю вимагає ретельно структурованих угод про ІР. Традиційно університети Великобританії мали значні частки у спінаута, але останні тренди свідчать про перехід до більш інвестор-дружніх політик, що дозволяє стартапам зберігати більший контроль над своїм ІР.

Незважаючи на очевидні переваги захисту ІР, компанії глибоких технологій стикаються з кількома перешкодами у управлінні та використанні своїх інтелектуальних активів:

Складні патентні ландшафти: Навчання патентного процесу є часовим і дорогим, що вимагає досвіду для уникнення порушень і забезпечення широкого захисту.

Фінансові прогалини для розвитку раннього стадію ІР: Багато стартапів глибоких технологій мають труднощі з отриманням коштів для подачі і підтримки патентів до досягнення прибутковості.

Міжнародна конкуренція і крадіжка ІР: З глобальною природою глибоких технологій, компанії Великобританії повинні мати справу з ризиками порушень з боку міжнародних конкурентів, особливо в стратегічних галузях, таких як напівпровідники та штучний інтелект...

Великобританія має міцне ґрунтування в інноваціях глибоких технологій, але для повної реалізації її потенціалу потрібен більш складний підхід до управління інтелектуальною власністю. Шляхом вирішення проблем фінансування, вдосконалення стратегій ІР і підвищення експертизи інвесторів, Великобританія може зміцнити своє становище як світовий лідер у комерціалізації глибоких технологій...» (*Andrew White and Annabelle Carver. The Role of Intellectual Property in the UK's Deep Tech Ecosystem // Mathys & Squire LLP (https://www.mathys-squire.com/insights-and-events/news/the-role-of-intellectual-property-in-the-uks-deep-tech-ecosystem/). 03.02.2025).*

«Jisc запускає OPERAS, європейську дослідницьку інфраструктуру, для своїх британських членів, щоб підвищити видимість і вплив досліджень у галузі соціальних і гуманітарних наук (SSH). Як європейська дослідницька інфраструктура, покликана підтримувати відкриту наукову комунікацію в SSH в межах Європейського дослідницького простору (ERA), OPERAS працює над подоланням розриву між фінансуванням і суспільним впливом соціальних і гуманітарних досліджень і задовольняє потреби дослідників за допомогою співпраці та партнерства. Jisc, виконуючи роль національного вузла у Великій Британії, забезпечує зв'язок між членами OPERAS, що базуються у Великій Британії, та їхніми колегами з ERA.

OPERAS пропонує послуги з пошуку відкритих наукових публікацій, підвищення прозорості практики рецензування, а також вимірювання використання та впливу досліджень у відкритому доступі. Основні переваги для британських організацій, які приєднуються до OPERAS, включають доступ до інноваційних сервісів відкритого доступу по всій Європі, значну фінансову підтримку ініціатив відкритого доступу та спільних проектів з європейськими партнерами, а також підвищену видимість і потенціал для співпраці по всьому ЄС. Таке розширення охоплення надає можливості для масштабування послуг і розширення бази користувачів...» (*Jisc raises the curtain on OPERAS in the UK // RI Media Ltd (https://www.researchinformation.info/news/jisc-raises-the-curtain-on-operas-in-the-uk/). 17.02.2025).*

«Компанія Clarivate Plc оголосила про нову стратегію доступу до контенту на основі передплати, спрямовану на забезпечення доступу до висококваліфікованих академічних ресурсів, включаючи електронні книги та первинні цифрові колекції. Ця ініціатива спрямована на зміну ландшафту закупівель контенту в бібліотеках, особливо після пандемії, коли складні моделі закупівель часто не відповідають потребам досліджень і викладання. Бібліотеки все частіше шукають стійкі та доступні рішення.

Стратегія передбачає два ключові рішення: ProQuest Ebooks та ProQuest Digital Collections. ProQuest Ebooks пропонує найбільшу у світі підписку на високоякісні мультидисциплінарні наукові електронні книги, що включає понад 700 000 назв з 10 основних дисциплін, а також новий додаток Ebook Central Reader і Ebook Central Research Assistant - інструмент зі штучним інтелектом, розроблений для покращення навчання та досліджень.

ProQuest Digital Collections надає доступ до понад 160 мільйонів першоджерел, доповнених науковими журналами, відеоматеріалами та аудіозаписами. Ця підписка охоплює різноманітні формати контенту та дисципліни, зокрема, антропологію, історію, образотворче мистецтво та дизайн. ProQuest Research Assistant продовжуватиме допомагати студентам і дослідникам відповідально використовувати академічний штучний інтелект, спираючись на надійний академічний контент...

В рамках цього трансформаційного підходу Clarivate поступово відмовиться від одноразових безстрокових закупівель цифрових колекцій, друкованих та електронних книг для бібліотек, щоб відповідати зростаючим потребам навчальних закладів...» *(Clarivate Unveils Transformative Subscription-Based Access Strategy for Academia // Clarivate (<https://clarivate.com/news/clarivate-unveils-transformative-subscription-based-access-strategy-for-academia/>). 18.02.2025).*

«Три університети вирішили не продовжувати угоди з Elsevier через фінансові труднощі у вищій освіті Великої Британії та невирішені проблеми в академічному книговидаванні. Це рішення було прийнято, оскільки трансформаційні угоди (ТА) з комерційними видавництвами виявилися нежиттєздатними, і сектор прагне домовитися про більш життєздатні угоди про відкритий доступ. Структура бюджетів на бібліотечний контент і різні потреби дослідницьких спільнот також відіграють певну роль у цій зміні...

Цей крок має ширші наслідки, як підкреслюється в огляді Jisc, який вказує на те, що перехід до відкритого доступу застопорився і що стабільність поточних ТА викликає занепокоєння. Jisc прагне відійти від формату "прочитай і опублікуй", коли видавничі витрати прив'язані до окремих статей, оскільки всі основні ТА закінчуються наприкінці цього року. Багато бібліотек підготувалися до сценаріїв без цих угод, але прагматично підписали їх, щоб уникнути перебоїв у роботі...

Університети зараз стоять перед складним вибором через загальногалузеве падіння доходів, що призводить до скорочення інституційних витрат і бібліотечних бюджетів. У Шеффілді лише угода з Elsevier становила 12% від загального бюджету на контент, що робить значну економію складним завданням, не впливаючи на основні передплати. Нестабільність ТА ще більше посилюється їхньою залежністю від блок-гранту Державної служби Великої Британії з досліджень та інновацій (UKRI), який, за прогнозами, покриватиме чверть витрат ТА до 2024 року...

Про рішення вийти з угоди з Elsevier було повідомлено в жовтні 2024 року, і установи вже поінформували про це своїх користувачів. Хоча деякі бібліотеки досягли значної економії бюджетних коштів, не привертаючи особливої уваги, нинішній фокус підкреслює необхідність більшого інтересу до обмежувальних практик і високих витрат в академічній видавничій справі...

Рішення полягає у співвідношенні ціни та якості та забезпеченні доступу до релевантного контенту та публікацій у відкритому доступі без високих гонорарів ТА. Цього можна досягти за допомогою альтернативних стратегій, таких як обмежена повторна передплата, доступ після скасування та системи доставки документів. Якщо ці стратегії виявляться достатніми, це може змінити динаміку угод, які пропонують видавці...

Великі академічні видавництва, зацікавлені у зростанні доходів, можуть бути змушені адаптувати свої пропозиції, якщо кілька бібліотек відмовляться від угод. Це може призвести до створення більш ефективних і доступних систем, але для цього потрібні колективні зусилля з боку інституцій, політиків і видавців, щоб виправити дисбаланс сил. Наступний рік буде вирішальним у визначенні майбутнього академічного книговидання та необхідності нового підходу. У грудні 2025 року може настати кінець багатьох великих ТА, а економіка та динаміка наступного покоління угод суттєво зміниться» (*Peter Barr. Academic publishing could be facing a watershed moment // University World News* (<https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20250211161002365>). 12.02.2025).

«Питання про те, кому належить інтелектуальна власність (ІВ), створена в університетах, є складним і відрізняється в різних країнах, часто визначається трудовим законодавством, законодавством про ІВ і характером того, як була розроблена ІВ. У Великій Британії розділ 39 Закону про патенти 1977 року визначає, що винахід, зроблений працівником, належить роботодавцю, якщо він був створений під час виконання працівником його звичайних обов'язків або спеціально поставлених завдань. Це може бути простим для академічних дослідників, чиї звичайні обов'язки включають дослідження, але стає більш складним для лекторів або професорів, чия основна роль полягає у викладанні. На тлумачення "звичайних обов'язків" можуть

впливати такі фактори, як місце і час виконання роботи, як у справі *Prosyscor Limited проти Netsweeper Inc*, де суддя визначив, що робота, виконана вдома і в неробочий час, може підпадати під звичайні обов'язки, якщо в трудовому договорі не вказано інше...

Що стосується студентів, то зазвичай вважається, що право власності на ІВ належить студенту, але на це можуть впливати такі фактори, як статус зайнятості, угоди про фінансування, спільна розробка з працівниками університету або використання університетського обладнання. У справі *Oxford University Innovation Ltd проти Oxford Nanoimaging Ltd* Високий суд Англії розглянув питання про право власності на ІВ аспіранта, дійшовши висновку, що аспірант може вважатися споживачем відповідно до законодавства про захист прав споживачів. Суд встановив, що умови щодо права власності на ІВ у аспірантурі не були несправедливими, враховуючи, що університет нещодавно оновив ці умови, щоб зменшити дисбаланс між правами працівників університету та аспірантів...

Складність питання власності на ІВ в університетах підкреслює важливість чітких і справедливих положень про ІВ у контрактах, що гарантують рівне ставлення як до працівників, так і до студентів. Розуміння конкретних обставин і консультації з трудовими договорами мають вирішальне значення для визначення права власності на ІВ. Для отримання подальших вказівок або конкретних запитань рекомендується звернутися за консультацією до експертів...» (*Paul Chapman. Who owns university derived intellectual property - IP? // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/articles/who-owns-university-derived-intellectual-property/). 25.02.2025*).

«...В академічних колах розвинулося сильне захоплення інноваціями у сфері інтелектуальної власності (ІВ), а університети заохочують своїх викладачів і дослідників отримувати патенти та реєструвати промислові зразки. Це прагнення частково мотивоване бажанням підвищити інституційний престиж і заохотити викладачів обіцянками кар'єрного зростання. Однак, як показало нещодавнє дослідження "Використання систем інтелектуальної власності для маніпулювання академічною репутацією", така інтенсивна увага до ІВ призвела до підозрілої поведінки серед науковців, зокрема, до купівлі авторських прав на винаходи, яких вони не створювали.

Дослідження висвітлює проблемну тенденцію, особливо в системі реєстрації промислових зразків у Великій Британії, де шахрайські фірми продають винахідницькі кредити науковцям, які прагнуть підвищити свій авторитет, часто з сумнівними етичними принципами та фінансовими можливостями. Ця практика особливо поширена в таких країнах, як Індія та Пакистан, де академічне просування значною мірою залежить від кількості патентів і публікацій. Як наслідок, виник ринок шахрайського авторства, коли

бізнес пропонує індійським науковцям винахідницькі права на нібито легітимні промислові зразки, зареєстровані у Великій Британії, - оманливо звані "патентами на промислові зразки у Великій Британії" - і пропонує їх індійським науковцям...

На відміну від патентів, які перевіряються на новизну, зареєстровані у Великобританії промислові зразки проходять мінімальну перевірку, зосереджену переважно на формальностях. Ця лазівка дозволяє шахрайським фірмам швидко подавати заявки на реєстрацію промислових зразків, які виглядають законними. Науковці використовують ці реєстрації для отримання балів у системах оцінювання наукових досліджень, тим самим забезпечуючи собі просування по службі та інституційне визнання без справжніх інновацій.

Шахрайство здійснюється через підозрілі фірми, які часто базуються в Індії, але використовують адреси у Великій Британії, і продають права на винахідництво науковцям, які платять за те, щоб їх внесли до списку винахідників промислових зразків, яких вони не створювали. Ці фірми використовують прискорену процедуру реєстрації промислових зразків у Великій Британії, яка не вимагає проведення експертизи на новизну, для швидкої обробки заявок. Вони також вдаються до неетичних практик, таких як повторне використання зображень з попередніх заявок і реклама цих можливостей у соціальних мережах...

Наслідки такої експлуатації є значними, загрожуючи академічній доброчесності, маніпулюючи інституційними рейтингами та викликаючи правові та етичні проблеми. Навіть якщо ці реєстрації промислових зразків є сумнівними, вони все одно можуть бути використані зловмисниками для загрози судових позовів проти конкурентів...

Для вирішення цих проблем у дослідженні пропонується кілька заходів, зокрема перегляд критеріїв академічного просування, щоб забезпечити розгляд лише справді інноваційних патентів і промислових зразків. Також рекомендується запровадити більш суворі процедури експертизи об'єктів інтелектуальної власності з додатковими перевітками суб'єктів, які подають численні реєстрації промислових зразків. Крім того, підвищення обізнаності та зміна політики в країнах, які значною мірою покладаються на патенти для академічного оцінювання, має вирішальне значення для забезпечення того, щоб реєстрації промислових зразків, які не пройшли експертизу, не враховувалися як індикатори академічної інноваційності...» (*Brett Trout. The Dark Side of Intellectual Property: How Academics Pay to be Named Inventors on Patents and Design Registrations // Law Offices of Brett J. Trout, P.C. (<https://blawgit.com/2025/02/24/the-dark-side-of-intellectual-property-how-academics-pay-to-be-named-inventors-on-patents-and-design-registrations/>). 24.02.2025*).

Сполучені Штати Америки

«Університетські бібліотеки змінюють свій підхід до великомасштабних угод з великими академічними видавництвами, починаючи з журналів видавництва Springer.

Ця зміна знаменує собою значний відхід від моделі "великої угоди", яка домінувала в академічному книговидаванні в останні роки, коли бібліотеки підписують комплексні багатомільйонні контракти з видавництвами для доступу до широкого кола журналів та ресурсів.

З січня 2025 року бібліотека Університету Небраски-Лінкольна більше не передплачує журнали видавництва Springer як частину масового пакету. Ця зміна почне впливати на спільноту кампусу в лютому, коли з'являться альтернативні методи доступу до контенту Springer. Незважаючи на ці зміни, університетська бібліотека зобов'язується підтримувати доступність до основних дослідницьких та наукових ресурсів. Корикування будуть зроблені на основі використання та відгуків академічної спільноти Університету Небраски-Лінкольна. Це рішення випливає зі стратегічної концепції Університетської бібліотеки "Модель публічної наукової бібліотеки штату Небраска". Пріоритетами плану є гнучкість, економічна ефективність і пошук нових інформаційних ресурсів...» (*University Libraries shifts approach to academic publishers // University of Nebraska–Lincoln* (<https://news.unl.edu/article/university-libraries-shifts-approach-to-academic-publishers>). 07.02.2025).

«Понад 8000 веб-сторінок на більш ніж десятках урядових сайтів США були видалені з другої половини дня п'ятниці, як показав аналіз New York Times, оскільки федеральні відомства поспішають виконати розпорядження президента Трампа, спрямовані проти ініціатив щодо різноманітності та "гендерної ідеології".

Під час чистки було видалено інформацію про вакцини, догляд за ветеранами, злочини на ґрунті ненависті та наукові дослідження, а також багато інших тем. Лікарі, дослідники та інші фахівці часто покладаються на такі урядові дані та рекомендації. Деякі державні установи видалили цілі розділи своїх веб-сайтів, тоді як інші втратили лише кілька сторінок.

Зокрема, було видалено понад 3 000 сторінок з Центру США з контролю і профілактики захворювань (Centers for Disease Control and Prevention), включаючи тисячу наукових статей, поданих у розділах профілактики хронічних захворювань, керівництва з лікування S.T.D., інформацію про тривожні ознаки хвороби Альцгеймера, тренінги з профілактики передозування та інструкції з вакцинації для вагітних (використання фрази "вагітні" могло б сприяти її видаленню)...» (*Ethan Singer. Thousands of U.S. Government Web Pages Have Been Taken Down Since Friday // The New York Times Company*

(<https://www.nytimes.com/2025/02/02/upshot/trump-government-websites-missing-pages.html>). 02.02.2025).

«...Академічні стартапи (spinouts) – компанії, що виникають у межах університетів і часто використовують інтелектуальну власність (ІР), створену у навчальних закладах. Їхній розвиток значно зріс після ухвалення Bayh-Dole Act (1980), який стимулював комерціалізацію університетських технологій, особливо в сфері біотехнологій та наук про життя...

Ключові аспекти академічних стартапів:

Право власності на інтелектуальну власність (ІР)

- Університети зазвичай претендують на ІР, якщо вона створена їхніми співробітниками, студентами чи за допомогою їхніх ресурсів.
- Розмитість прав власності може ускладнити залучення інвестицій та ведення переговорів.
- Університети можуть відмовитися від своїх прав або укласти виняткові угоди щодо ІР.

Ліцензійна угода (основний механізм передачі ІР стартапу)

- Обсяг ліцензії: ексклюзивна чи неексклюзивна, обмеження за територією або галуззю.
- Субліцензування: чи потрібно погодження університету, чи є обов'язкове субліцензування для суспільної користі.
- Фінансові умови: університет може отримувати частку прибутку від субліцензування.
- Термінація: умови припинення ліцензії та її наслідки для субліцензій.
- Дотримання вимог: стартап повинен виконувати зобов'язання щодо комерціалізації, інакше ліцензія може бути змінена або анульована.
- Державне фінансування: якщо розробка фінансувалася державою, ліцензіат повинен дотримуватись спеціальних вимог.
- Інвестиційні права університету: деякі університети отримують частку в стартапі або право на подальші інвестиції...

Дотримання політик університету

- Формування компанії: деякі університети вимагають офіційного схвалення перед створенням стартапу (наприклад, МІТ, Stanford).
 - Конфлікт інтересів:
2. Викладачі та студенти повинні розмежовувати свою наукову діяльність і роботу в стартапі.
 3. Університети можуть обмежувати кількість днів, коли викладачі можуть консультувати стартапи, або забороняти їм займати керівні посади.
 4. Необхідність декларування фінансових інтересів (акцій, опціонів, консультаційних гонорарів)...

Академічні стартапи мають великий потенціал для комерціалізації університетських розробок, але права на ІР, ліцензування та політики університетів можуть створювати перешкоди. Для успішного розвитку важливо чітко визначити права на ІР, узгодити ліцензійні умови та дотримуватися політик конфлікту інтересів...» (*Georgina Jones Suzuki, Courtney Sy and Anna Zhang. Considerations When Contracting with Academic Spinouts // Ropes & Gray LLP* (<https://www.ropesgray.com/en/insights/alerts/2025/02/considerations-when-contracting-with-academic-spinouts>). 06.02.2025).

«10 кампусів Каліфорнійського університету (UC), 20 з 23 кампусів Каліфорнійського державного університету (CSU) та 30 приватних академічних і дослідницьких установ, представлених Консорціумом електронних бібліотек штату Каліфорнія (SCELC), уклали чотирирічну трансформаційну угоду про відкритий доступ з видавництвом Oxford University Press (OUP). Угода починає діяти цього місяця і надасть дослідникам, що входять до консорціуму, доступ до провідних світових журналів OUP та підтримку для публікації їхніх робіт у відкритому доступі...

Ця масштабна угода об'єднує ресурси науково-дослідних установ, приватних гуманітарних коледжів, університетів та спеціальних бібліотек Каліфорнії, перенаправляючи наявні бібліотечні передплатні фонди на підтримку авторів, які публікують статті у відкритому доступі. Угода дозволяє авторам з установ-учасниць публікувати статті з використанням ліцензії відкритого доступу за зниженою або безкоштовною вартістю у понад 500 гібридних та повністю відкритих журналів OUP. Автори, які мають грантові кошти, сплачуватимуть знижену вартість публікації в гібридних журналах та журналах з повним відкритим доступом OUP. Автори, які не мають грантових коштів, зможуть публікуватися у відкритому доступі в гібридних журналах безкоштовно...

Угода демонструє, як інноваційна, різноманітна, міжінституційна співпраця може відігравати життєво важливу роль у русі відкритого доступу, гарантуючи, що дослідники в академічних установах усіх типів можуть повною мірою скористатися перевагами публікацій у відкритому доступі...» (*California Universities and Oxford University Press Sign Landmark Open Access Agreement // The University of California's Office of Scholarly Communication* (<https://osc.universityofcalifornia.edu/2025/02/california-universities-oxford-university-press-sign-open-access-agreement/>). 11.02.2025).

«...З кінця Другої світової війни федеральні витрати на дослідження та розробки (R&D) є наріжним каменем інноваційної системи США: у 2022 році уряд інвестує в R&D майже 200 мільярдів доларів, що становить близько 20% від загального обсягу внутрішніх R&D та історично коливається в межах

0,5-2% від ВВП США. Це фінансування має вирішальне значення для вирішення таких проблем, як "пастка середніх технологій" в ЄС та за його межами, а його вплив на інновації в приватному секторі, робочі місця, охорону здоров'я, безпеку та регіональний розвиток широко вивчається. Однак аналіз державних R&D обмежений браком детальних довгострокових даних, оскільки більшість досліджень спирається на патентні дані після 1976 року, не враховуючи попередні історичні зрушення, такі як значні зміни в інноваційній політиці та Закон Бей-Доула 1981 року...

Щоб заповнити цю прогалину, Гросс і Сампат (2025) представили Державний патентний реєстр (GPR) - всеосяжний набір даних з відкритим доступом про фінансовані урядом патенти з 1900 по 2020 рік, який тепер доступний на Harvard Dataverse. GPR, складений на основі адміністративних записів USPTO, збільшує відому кількість патентів, профінансованих урядом США, на 30% за останнє століття і майже на 200% за період до 1976 року, ідентифікуючи майже 275 000 патентів до 2020 року - на 85 000 більше, ніж у попередніх наборах даних. Цей набір даних базується на нещодавно оцифрованих історичних документах USPTO, починаючи з указу президента Рузвельта 1944 року, який вимагав від відомств звітувати про патенти, що фінансуються урядом, у тому числі про патенти, якими володіють одержувачі грантів або підрядники. Ці записи, які спочатку зберігалися у вигляді картотеки, а згодом були загублені в Національному архіві, були відскановані та очищені, охоплюючи патенти, починаючи з кінця 19-го століття. Дані за період після 1980 року були доповнені набором даних про присвоєння патентів USPTO, а також додатковими випадками, перевіреними з метою усунення помилкових спрацьовувань...

GPR відкриває нові можливості для вивчення патентів, що фінансуються урядом, і спростовує думку про те, що пік федеральних досліджень і розробок припав на період холодної війни. Натомість, пік державних патентів припав на Другу світову війну, коли вони становили 11% від загальної кількості заявок у США, порівняно з 5-6% на початку Холодної війни та 2% у 1990-х роках. Структура фінансування також змінилася: у середині 20-го століття Міністерство оборони (DoD) домінувало у патентній діяльності (до 90% у 1950-х роках), тоді як такі відомства, як Міністерство енергетики (DOE) та Міністерство охорони здоров'я і соціальних служб (HHS), стали більш помітними пізніше, що свідчить про посилення уваги до енергетичних та біомедичних досліджень. GPR також показує, що інтенсивність патентів на долар витрат на R&D знизилася майже вдвічі з 1950-х років, але останнім часом спостерігається помірне відновлення, хоча показники діяльності відомств різняться, причому Міністерство енергетики випереджає інші, а Міністерство оборони відстає від них. Таке падіння ставить під сумнів продуктивність R&D і тенденції патентування, підкреслюючи необхідність подальших досліджень ефективності федеральних R&D у часі...» (*Daniel P. Gross, Bhaven Sampat. New data, old debates: US government-funded R&D and patent policy // The Centre for*

«Світова наукова спільнота дедалі частіше застосовує більш інклюзивний і відкритий підхід: такі ініціативи, як європейський Plan S, що передбачає негайний відкритий доступ до досліджень, які фінансуються державою, та японська ініціатива з бюджетом у 10 мільярдів єн, спрямована на те, щоб до 2025 року зробити дослідження, які фінансуються державою, вільно доступними. Індійська угода "Єдина нація" ще більше підтримує цю глобальну тенденцію. Однак Сполучені Штати рухаються в протилежному напрямку, а нещодавні дії американської адміністрації загрожують підірвати лідерство країни в галузі науки та інновацій...

Особливе занепокоєння викликає значне скорочення фінансування таких установ, як Національний інститут охорони здоров'я (NIH) та Національний науковий фонд (NSF), припинення фінансування, пов'язаного з різноманітністю, а також цензура життєво важливих наборів даних та медичної інформації від Центру контролю за захворюваннями (CDC). Цензура інформації, пов'язаної з такими швидко зростаючими проблемами, як H5N1, викликає особливе занепокоєння для глобальної охорони здоров'я. Ці дії є частиною більш широкої антинаукової кампанії, яка включає в себе обмеження збору незручних даних та зміну пріоритетів досліджень, які кидають виклик політичним нарративам...

Потенційне затвердження антинаукового кандидата на посаду очільника Міністерства охорони здоров'я та соціальних служб (HHS) ще більше загострює ці проблеми. Керівництво університетів і наукових товариств, таких як Американське мікробіологічне товариство (ASM), також були співучасниками, дотримуючись виконавчих наказів і викреслюючи зі своїх платформ зусилля, спрямовані на забезпечення різноманітності, справедливості та інклюзивності (DEI). CDC, установа, на яку покладаються в усьому світі, була корумпована політичною ідеологією, що послабило наукову інфраструктуру США і змусило дослідників шукати можливості за кордоном. Китай вже випередив США за кількістю щорічних наукових публікацій і готовий заповнити прогалину, що утворилася внаслідок скорочення американських внесків...

Відкрита наука, яка сприяє прозорості, цілісності, строгості, доступності та підзвітності, є найсильнішим захистом проти цих антинаукових зусиль. Основні цінності відкритої науки, перелічені ЮНЕСКО, включають якість і цілісність, колективну користь, рівність і справедливість, різноманітність та інклюзивність, прозорість, критику і перевірку, а також підзвітність. Відкрита наука демократизує дослідження, усуваючи бар'єри для доступу і пропагуючи різноманітність, гарантуючи, що всі наукові результати є відкритими для всіх, незалежно від національності, етнічної приналежності, статі чи інших факторів. Різноманітність авторів та експертних груп сприяє науковим дослідженням, що

призводить до більш надійних та релевантних результатів. Різноманітні команди перевершують менш різноманітні у вирішенні складних завдань, прийнятті кращих рішень та пошуку інноваційних рішень. Дослідження показали, що етнічно різноманітні авторські колективи створюють роботи з на 10% більшим впливом, що безпосередньо приносить користь американській науці...

Більша різноманітність у доступі до самої науки також має фундаментальне значення. Надаючи вільний, непідцензурний доступ до результатів досліджень, суспільство може отримати вигоду від краще поінформованих громадян, більш продуктивного населення та нових наукових відкриттів. Відкрита наука також приносить користь суспільству, покращуючи прозорість, роблячи науку більш доступною, підвищуючи ефективність життєво важливого наукового прогресу і забезпечуючи більшу підзвітність. Глобальна відповідь на пандемію COVID-19 підкреслила важливу роль відкритого доступу до даних, публікацій та методологій у реагуванні на надзвичайні ситуації у сфері охорони здоров'я. Препринти та відкриті дані відіграли трансформаційну роль у розробці та розповсюдженні вакцин, боротьбі з дезінформацією та сприянні зворотному зв'язку та контролю з боку громадськості...

Однак відкрита наука стикається з ризиками, в тому числі з викраденням принципів відкритої науки для легітимізації псевдонаукових та ідеологічних досліджень. Наприклад, з'явився новий журнал з редакційною колегією, що складається з прихильників колективного імунітету і скептиків вакцин, що викликає занепокоєння щодо потенціалу зловживань відкритою наукою. Відкрита наука також повинна вирішувати глобальні проблеми, такі як політичне втручання в роботу дослідницьких інститутів в Угорщині та Аргентині, а також переслідування працівників, які проводять вакцинацію проти поліомієліту в Пакистані. Ці ризики можна пом'якшити за рахунок більшого дотримання керівних принципів відкритої науки ЮНЕСКО і кращої саморефлексії та оцінки практик відкритої науки...

Щоб мобілізувати рух за відкриту науку, люди повинні виступати на захист практик відкритої науки, але при цьому не підтримувати зловживання цими практиками. Вчені повинні публікувати препринти, ділитися методами і даними, а також публічно рецензувати інші наукові роботи, щоб забезпечити цілісність результатів досліджень. Видавці повинні взяти на себе зобов'язання не відкликати статті і не піддавати науку цензурі через політичну ідеологію, а ініціативи у сфері відкритої науки повинні показувати приклад чіткої публічної політики. Філантропічне фінансування має вирішальне значення для відкритої науки, і спонсори повинні протистояти будь-яким ін'єкціям ідеології. Інфраструктура відкритої науки повинна підтримувати і втілювати принципи відкритої науки, яку вона підтримує, забезпечуючи маркери довіри до результатів досліджень. Суспільство має діяти вже зараз, щоб подавати приклад і гарантувати, що відкрита наука демократизує доступ до досліджень,

забезпечує прозорість і покращує підзвітність...» (*Mayank Chugh, Jonny Coates. Science is Under Siege: The Open Science Community Must Act and Lead by Example // Upstream* (<https://upstream.force11.org/open-science-call-to-act/>). 12.02.2025).

«...Американська торговельна палата (Палата) подала коментарі щодо запропонованих Національним науковим фондом (NSF) варіантів ліцензування інтелектуальної власності (ІВ), про що було оголошено у Федеральному реєстрі 16 грудня 2024 року. Хоча Палата вдячна NSF за продовження періоду надання коментарів, щоб дати можливість зацікавленим сторонам висловити свої зауваження, вона вважає цю пропозицію передчасною та потенційно шкідливою для важливих державно-приватних партнерств, які лежать в основі американських інновацій. На думку Палати, ефективна політика має ґрунтуватися на даних, проте запит NSF на коментарі, схоже, не виявив жодних явних недоліків або системних проблем у чинній системі ліцензування ІВ. Палата підкреслює, що сильні, передбачувані права ІВ заохочують інвестиції в дослідження і розробки, захищають інновації та сприяють передачі знань, відзначаючи, що існуюча система ІВ NSF успішно підтримує перетворення досліджень, що фінансуються з федерального бюджету, на практичне застосування...

Палата висловлює занепокоєння тим, що запропоновані зміни узгоджуються з більш широкими зусиллями попередньої адміністрації, спрямованими на послаблення захисту ІВ та порушення співпраці між державним та приватним секторами. Вона підкреслює, що нещодавні дії Адміністрації Байдена, включаючи проект керівництва щодо прав на входження в компанію та зміни до внутрішньої дослідницької політики Національних інститутів охорони здоров'я, створюють значну невизначеність для інноваторів та інвесторів. На думку Палати, поточна пропозиція NSF ризикує ще більше посилити цю невизначеність, потенційно стримуючи участь приватного сектору в дослідницьких проектах, що фінансуються з федерального бюджету...

З огляду на ці занепокоєння, Палата наполегливо рекомендує NSF відкликати запропоновані законопроекти, пов'язані з ліцензуванням ІВ, щоб зберегти стабільність і передбачуваність прав ІВ, таким чином зберігаючи ефективне державно-приватне партнерство і максимізуючи суспільні та економічні вигоди від інновацій, що фінансуються NSF. Палата продовжує співпрацювати з NSF задля підтримки політики, яка сприяє інноваціям, економічному зростанню та суспільному розвитку...» (*U.S. Chamber Comments to the National Science Foundation on Proposed IP Options // U.S. Chamber of Commerce* (<https://www.uschamber.com/intellectual-property/u-s-chamber-comments-to-the-national-science-foundation-on-proposed-ip-options>). 21.02.2025).

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«...за депутатський законопроект № 9383 "Про внесення змін до Закону України "Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України" щодо удосконалення патентного законодавства" проголосували 232 народних депутати...

Мова йде про недопущення безпідставного продовження чинності майнових прав інтелектуальної власності на винаходи, строк чинності яких під час дії воєнного стану вплив остаточно і продовженню не підлягає відповідно до законодавства України та норм і правил ЄС, що сприятиме підвищенню доступності лікарських засобів для населення, й створенню умов для виходу на ринок України генеричних лікарських засобів...» *(Зниження цін на ліки: Рада ухвалила законопроект у першому читанні // Укрінформ (<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3964339-znizenna-cin-na-liki-rada-uhvalila-zakonoproekt-u-persomu-citanni.html>). 25.02.2025).*

Беліз

«...У парламенті Белізу було представлено "Закон про національні символи 2025 року", що регулює їх комерційне використання шляхом запровадження ліцензування, яке видаватиме Міністр культури... Згідно з законопроектом, для комерційного використання національних символів – герба, прапора, гімну, національної молитви, а також національної пташки, дерева, квітки та тварини – необхідно отримувати ліцензію від Міністра культури. Порухення вимог буде каратися штрафом у \$1,000 або ув'язненням до одного року, а повторні порушення – додатковими щоденними штрафами. Також забороняється пошкодження чи зневаження символів держави...

Виникли питання щодо необхідності ліцензії для патріотичного використання та прозорості процесу затвердження ліцензій, але міністр запевнив, що некомерційне та мистецьке використання не обмежується. Також було запропоновано створити окремий регуляторний орган для схвалення ліцензій замість передачі повноважень міністерству...

Крім того, законопроект гарантує, що художникам не буде заборонятися творче використання символів, оскільки регулювання стосується виключно комерційного застосування...

Особи, які використовували національні символи до набрання чинності закону, зможуть робити це протягом шести місяців після його впровадження...»

(National Symbols Bill among 6 new legislations passed by the House // Amandala Newspaper (https://amandala.com.bz/news/national-symbols-bill-among-6-new-legislations-passed-by-the-house/). 12.02.2025).

Держава Лівія

«Лівія внесла значні зміни до своєї системи охорони торговельних марок, які вплинули як на розмір зборів за продовження, так і на процедуру подання заявок. Постанова № 586 від 27 листопада 2024 року запроваджує значне підвищення зборів за продовження реєстрації, які тепер становлять 2 000 доларів США на рік протягом 10-річного строку, що в сумі становить 20 000 доларів США. Це є значним тягарем для іноземних власників торговельних марок.

Власники торговельних марок можуть сплатити повний збір за продовження авансом або щорічними платежами, при цьому перший платіж сплачується під час продовження, а наступні - на кожну річницю. Шестимісячний пільговий період застосовується лише до першого продовження. Слід зазначити, що можливість розстрочки не згадується в нещодавніх змінах до указу.

Для лівійських компаній мито за продовження реєстрації тепер становить 5% від оціночної вартості торговельної марки на основі останнього аудированого балансу, що ускладнює процес. Важливо зазначити, що підвищення мита не впливає на вже подані заявки на продовження реєстрації, які перебувають на розгляді.

Помітна зміна також стосується заявок на знаки для товарів і послуг, поданих у період з 2 квітня по 2 вересня 2024 року. У зв'язку з призупиненням роботи Відомства протягом цього періоду всі заявки на знаки для товарів і послуг, подані в цей період, будуть анульовані відповідно до рішення Міністерства № 2, яке набуде чинності 15 січня 2025 року. Заявники, чії заявки на знаки для товарів і послуг були подані в цей період, повинні знати, що їм необхідно буде повторно подати свої заявки. Важливо, що пріоритетні права будуть втрачені, тому бізнес повинен діяти швидко, щоб уникнути подальших затримок. Крім того, у бізнесу з'явилася можливість оскаржити раніше відхилені торговельні марки, в реєстрації яких було відмовлено через схожість зі знаками, поданими протягом цього періоду...» *(Libya Implements Major Changes to Trademark Renewal Fees and Requirements // Inventa (https://inventa.com/en/news/article/1078/libya-implements-major-changes-to-trademark-renewal-fees-and-requirements). 11.02.2025).*

Європейський Союз

«...Новий Регламент ЄС щодо упаковки та відходів упаковки (PPWR, Регламент (ЄС) № 2025/40) набуде чинності 12 серпня 2025 року і матиме значний вплив на пакувальну промисловість та торгівлю в ЄС. Регламент, що є частиною Європейського зеленого курсу, спрямований на зменшення відходів упаковки та підвищення її перероблюваності. З 1 січня 2030 року упаковка, що не відповідає вимогам, не зможе бути розміщена на ринку...»

Основна вимога Регламенту (стаття 10) передбачає мінімізацію упаковки: з 2030 року виробники та імпортери повинні зменшувати вагу та об'єм упаковки до необхідного мінімуму, зберігаючи її функціональність. Маркетингові та дизайнерські аспекти більше не можуть збільшувати розміри упаковки. Це означає заборону на подвійні стінки, фальшиві дна чи надмірно велику упаковку, що використовується для візуального ефекту чи просування продажів. До упаковки також відносяться етикетки, наліпки на фруктах і овочах тощо...

Винятки передбачені для упаковки, захищеної географічними зазначеннями, а також для форм і дизайнів, зареєстрованих як торговельні марки чи дизайни, але лише якщо ці права були зареєстровані до 11 лютого 2025 року. Після цієї дати винятки не застосовуватимуться, тому своєчасна реєстрація є критично важливою...

Компаніям рекомендується переглянути свої пакувальні стратегії та, за необхідності, зареєструвати торговельні марки чи дизайни упаковки до 11 лютого 2025 року, щоб скористатися винятками. Це дозволить продовжувати використовувати невідповідну упаковку після 1 січня 2030 року...» (*EU Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR): Registration of property rights as last chance until 11 February 2025 // Osborne Clarke (<https://www.osborneclarke.com/insights/eu-packaging-and-packaging-waste-regulation-ppwr-registration-property-rights-last-chance>). 03.02.2025*).

«Регламент ЄС 2023/2411 про географічні зазначення, що набув чинності 16 листопада 2023 року та діятиме з 1 грудня 2025 року, розширює захист географічних зазначень (GI) на ремісничі та промислові продукти, пов'язані з традиційними знаннями, який раніше застосовувався лише до вин, спиртних напоїв, сільськогосподарських продуктів і харчових товарів...»

Заявку на реєстрацію GI для ремісничих або промислових продуктів можуть подавати групи виробників, а в окремих випадках — один виробник, місцеві чи регіональні органи (без участі в реєстрації чи контролі), а також приватні суб'єкти, призначені державою-членом ЄС. Для транскордонних продуктів можлива спільна заявка від виробників з різних країн ЄС або навіть третіх країн. Продукт повинен мати тісний зв'язок із географічною зоною через

місцеві знання, а його якість чи репутація мають бути пов'язані з цією зоною, при цьому хоча б один етап виробництва має відбуватися там...

Процес реєстрації складається з двох етапів: національного та європейського. Виробники готують специфікацію продукту та єдиний документ із описом назви, типу продукту, зв'язку з географічною зоною тощо. Заявка подається до національних органів для оцінки, а у разі схвалення — до Європейського офісу інтелектуальної власності (EUIPO) для остаточного затвердження. Якщо в країні немає національної системи GI, заявник може звернутися до EUIPO напряму. На відміну від сільськогосподарських продуктів, де процес контролює Єврокомісія, для ремісничих і промислових продуктів оцінку на європейському рівні проводить EUIPO, а Комісія вирішує лише окремі випадки...

Після реєстрації GI національні органи та сертифікаційні установи періодично перевіряють відповідність специфікаціям і виявляють шахрайство. Виробники подають декларацію перед випуском продукту на ринок і кожні три роки. Існуючі національні системи GI припинять дію до 2 грудня 2026 року, а протягом перехідного періоду ЄС, держави-члени, EUIPO, Комісія та зацікавлені сторони працюватимуть над впровадженням нової системи...»
(Marta Valero. How do you obtain protection of geographical indications for craft and industrial products? // J&A Garrigues, S.L.P. (<https://blogip.garrigues.com/en/intellectual-property/how-do-you-obtain-protection-of-geographical-indications-for-craft-and-industrial-products#page=1>). 04.02.2025).

«...Польське головування в ЄС запропонувало скасувати заборону на патентування генетично модифікованих рослин (NGT) у проекті нового законодавства щодо їх регулювання...

Раніше Європарламент пропонував виключити NGT-рослини, їх частини та генетичну інформацію з патентування, щоб зменшити залежність фермерів від великих агротехнічних компаній та уникнути правової невизначеності. Однак ця ініціатива викликала дискусії, оскільки могла вплинути на генетичні інструменти для мутагенезу та потребувала змін у законодавстві ЄС (зокрема, у Директиві про біотехнології, Угоді про УРС та Європейській патентній конвенції)...

Пропозиція Польщі:

Розмежування патентів: окремо захищатимуться базові технології та конкретні рослинні ознаки.

Вільний ринок для репродуктивного матеріалу NGT1-рослин, якщо він не захищений патентом.

Якщо патент є, країни-члени можуть запровадити обмеження (наприклад, заборону на культивування або вимогу маркування).

Процедура перевірки наявності відповідних патентів буде покладена на компанію, що виводить матеріал на ринок.

Пропозиція стосується лише репродуктивного матеріалу NGT1-рослин, а не самих рослин чи рослинних продуктів. Багато хто підтримав цей компроміс, і якщо його ухвалять, законодавство може просуватися далі, хоча залишаються інші незапатентні питання для вирішення...» (*Regulation of NGT plants in Europe- Polish Presidency proposes an alternative solution to the Patent ban // HGF* (<https://www.hgf.com/news/regulation-of-ngt-plants-in-europe-polish-presidency-proposes-an-alternative-solution-to-the-patent-ban/>). 02.2025).

«Європейський Союз опинився під вогнем критики через те, що не зміг закрити серйозну лазівку в авторському праві у своєму Законі про штучний інтелект (ШІ), що потенційно наражає письменників, музикантів та інших творчих особистостей на небезпеку експлуатації з боку великих технологічних компаній. ...Аксель Фосс, головний архітектор закону ЄС про авторське право 2019 року, назвав це упущення "безвідповідальним", зазначивши, що законодавство не було розроблене з урахуванням нових генеративних моделей ШІ, таких як ChatGPT...

Хоча Закон про штучний інтелект, прийнятий минулого року, дозволяє видобуток текстів і даних (TDM) без чітко вираженої згоди, Восс пояснює, що цей виняток був призначений для обмеженого приватного використання, а не для корпоративної комерційної вигоди...

Коаліція з 15 культурних організацій розкритикувала закон за підриив захисту авторських прав, а німецька письменниця Ніна Джордж назвала виняток для TDM "руйнівним". Автори не можуть відмовитися від включення своїх творів до наборів даних для навчання ШІ, а компанії не зобов'язані розкривати контент, який вони використовують.

Європейська комісія досі не розглянула занепокоєння, викладені в листі культурних груп від грудня 2024 року, що викликало невдоволення митців, які стверджують, що, незважаючи на офіційні заяви про баланс між інноваціями та захистом прав, чинне законодавство не здатне захистити творчих працівників...» (*EU Accused of Leaving 'Devastating' Copyright Loophole in AI Act // Shia Waves* (<https://shiawaves.com/english/news/science/ai-news/119204-eu-accused-of-leaving-devastating-copyright-loophole-in-ai-act/>). 20.02.2024).

«...Європейське патентне відомство (ЕРО) оновлює свої інструкції щодо подання патентних заявок, і з 1 квітня 2025 року набувають чинності значні зміни. Ці зміни спрямовані на уточнення процедур та врахування нових технологій, таких як штучний інтелект...

Ключові зміни включають:

- Комунікація: ЕРО відмовляється від факсимільного зв'язку та запроваджує нову онлайн-платформу під назвою MyEPO Portfolio.
- Мова діловодства: Мова діловодства за заявками, поданими за процедурою РСТ, визначається мовою публікації. Використання неправильної мови може призвести до затримок і додаткових витрат.
- виправлення помилок у документах: Інструкція роз'яснює умови виправлення помилок у поданих документах. Виправлення повинні відображати початкові наміри на момент подачі документів і повинні бути зроблені оперативно.
- Штучний інтелект і машинне навчання: Настанови надають більш чітке визначення ШІ та підкреслюють, що винаходи, пов'язані зі штучним інтелектом, можуть бути патентоспроможними, якщо вони вирішують технічну проблему, а не є просто абстрактними алгоритмами.

Оновлені інструкції підкреслюють важливість демонстрації технічної природи винаходів у сфері ШІ та наголошують на необхідності подання чітких і стислих патентних заявок...

Загалом, зміни спрямовані на спрощення процесу подання заявок на патенти та забезпечення того, щоб ЕРО залишалося в авангарді технологічного прогресу...» (*Brian George Heil, Julius S. Cohen. Overview of the 2025 EPO Guidelines for Examination // Richardt Patentanwälte PartG mbB (<https://www.richardt.eu/news/detail/overview-of-the-2025-epo-guidelines-for-examination/>). 18.02.2025*).

«1 квітня 2025 року наберуть чинності оновлені версії Правил ЕРС на кожній з офіційних мов ЕРО. В англійській версії будуть внесені зміни до 50 положень, а до всіх мовних версій будуть додані роз'яснювальні преамбули. Як зазначено у Стратегічному плані до 2028 року, Європейське патентне відомство (ЕРО) прагне стати більш різноманітною та інклюзивною організацією. Це зобов'язання поширюється на використання гендерно-нейтральної мови в юридичних текстах, де це можливо. Як наслідок, до Правил Європейської патентної конвенції (ЕРС) були внесені зміни, які передбачають використання гендерно-нейтральних формулювань. Повний текст оновлених Правил ЕРС, які набудуть чинності 1 квітня 2025 року, вже доступний в Офіційному віснику. Прийняття цього гендерно-нейтрального формулювання не змінює суті положень або усталеної практики...» (*Gender-neutral language in EPC Rules // European Patent Office (EPO) (<https://www.epo.org/en/news-events/news/gender-neutral-language-epc-rules>). 28.02.2025*).

«21 лютого 2025 року Міністерство аграрної політики та сільського розвитку Румунії оприлюднило для громадського обговорення проект постанови Уряду, спрямований на створення інституційних засад та

заходів з імплементації Регламенту (ЄС) 2024/1143 Європейського Парламенту та Ради від 11 квітня 2024 року. Регламент стосується географічних зазначень для вина, спиртних напоїв та сільськогосподарської продукції, а також гарантованих та необов'язкових умов якості сільськогосподарської продукції...

Законопроект регулює завдання кількох органів та установ, зокрема Міністерства сільського господарства та розвитку сільських територій, Державного відомства з питань винаходів та торговельних марок, Генерального секретаріату Уряду Румунії та Національного органу з питань захисту прав споживачів. Міністерство сільського господарства та розвитку сільських територій є компетентним органом для розгляду заявок на реєстрацію географічних зазначень та гарантованих традиційних спеціальностей, а також для розробки процедур розгляду та направлення заявок до Європейської Комісії...

Державне відомство з питань винаходів і торговельних марок відповідає за дотримання правил, що стосуються зв'язку між географічними зазначеннями і торговельними марками, а Генеральний секретаріат уряду Румунії керує реєстрами доменних імен верхнього рівня з кодом країни для забезпечення захисту географічних зазначень. Національний орган з питань захисту прав споживачів здійснює нагляд за використанням зареєстрованих назв та європейських і національних символів на ринку. Основною метою цих змін є гармонізація національних законодавчих положень з положеннями Європейського Союзу з метою забезпечення справедливого та недискримінаційного ставлення до румунських виробників порівняно з іншими державами-членами ЄС та третіми країнами. Він також спрямований на зміцнення позицій виробників продуктів з географічними зазначеннями та інших виробників у ланцюгу постачання, зокрема малих виробників, які зберігають свій традиційний і національний характер...» (*Reglementarea atribuțiilor privind indicațiile geografice pentru unele produse // JURIDICE.ro* (<https://www.juridice.ro/772555/reglementarea-atributiilor-privind-indicatiile-geografice-pentru-unele-produse-proiect.html>). 24.02.2025).

Королівство Камбоджа

«...Камбоджа рухається в напрямку забезпечення правового захисту комерційної таємниці шляхом прийняття законопроекту "Про комерційну таємницю", представленого на національному семінарі 18 лютого 2025 року...

Наразі комерційна таємниця не має спеціального законодавчого захисту, що змушує камбоджійський бізнес покладатися на контрактні угоди для захисту конфіденційної інформації. Законопроект має на меті визначити обсяг правового захисту комерційної таємниці, окреслити відповідну поведінку та

передбачити механізми вирішення спорів. Цей закон є не лише внутрішньою необхідністю, але й приводить Камбоджу у відповідність до регіональних стандартів Таїланду та В'єтнаму. Оскільки Камбоджа завершує роботу над Законом про комерційну таємницю, компаніям слід провести аудит своїх внутрішніх комерційних таємниць, переглянути контрактні угоди та бути в курсі законодавчих змін, щоб забезпечити їх дотримання...» (*Monyrak Phang. Cambodia Moves Towards Legal Protection of Trade Secrets // Rouse International Limited* (<https://rouse.com/insights/news/2025/cambodia-moves-towards-legal-protection-of-trade-secrets>). 21.02.2025).

Королівство Таїланд

«...Таїланд просуває ідею створення розважальних комплексів, що включатимуть казино, з метою легалізації та регулювання цієї сфери. 13 січня 2025 року уряд схвалив концепцію проекту закону про бізнес розважальних комплексів. Цей закон має на меті включити частину неформальної та підпільної економіки країни в офіційну систему, що складає більше 50% ВВП Таїланду. Закон також регулюватиме інтелектуальну власність (ІВ) в індустрії казино...»

Закон дозволить реєструвати ІВ права в сфері азартних ігор, які раніше вважалися неприпустимими через порушення громадського порядку. Після ухвалення закону ІВ, що стосуються ігор, гральних автоматів, програмного забезпечення та брендів казино, стане доступним для реєстрації, що дозволить захистити інновації та творчість у цій сфері...

Ліцензування ІВ буде важливим аспектом для казино, яке використовує нові технології та ігри, співпрацюючи з іншими розробниками та постачальниками. Ліцензування патентів, торгових марок, авторських прав та комерційних таємниць допоможе легалізувати технології та контент у цій індустрії...

Закон також передбачає необхідність дотримання стандартів для гральних автоматів та можливість технологічного трансферу для операторів казино в Таїланді. Оператори мають переконатися, що вони не порушують ІВ права інших компаній, проводячи пошук на свободу використання перед запуском своїх послуг...

У законі також буде врегульовано захист персональних даних гравців відповідно до Закону про захист персональних даних Таїланду (PDPA), що важливо для забезпечення конфіденційності та безпеки інформації користувачів...

Загалом, прийняття цього закону відкриє нові можливості для інвесторів, а також для розвитку ліцензування ІВ у таких технологіях, як віртуальна реальність та блокчейн, що має створити нові перспективи для розвитку індустрії азартних ігор у Таїланді...» (*Nuttaphol Arammuang, Alan Adcock. The*

Intellectual Property Implications of Thailand's Entertainment Complex Bill // Tilleke & Gibbins (<https://www.tilleke.com/insights/the-intellectual-property-implications-of-thailands-entertainment-complex-bill/>). 03.02.2025).

Південно-Африканська Республіка

«Education International (EI) та його організації-члени закликають до термінових реформ авторського права, щоб усунути бар'єри на шляху до якісної освіти для всіх і забезпечити вчителям та учням доступ до необхідних їм навчальних матеріалів.

Обмежувальні закони про авторське право в Південній Африці та багатьох інших країнах ускладнюють, а іноді навіть забороняють освітянам адаптувати матеріали для учнів з обмеженими можливостями, використовувати онлайн-контент у класах або розробляти деколонізовані навчальні програми...

Education International та його організації-члени в Південній Африці, SADTU та NAPTOSA, закликають президента Сіріла Рамафосу підписати законопроект про внесення змін до закону про авторське право без подальших зволікань.

Законопроект зіткнувся з потужною опозицією з боку транснаціональних корпоративних лобістів, незважаючи на те, що він відповідає кращим світовим практикам і збалансовує права авторів і користувачів. Без законів про добросовісне використання вчителі, дослідники та студенти в Південній Африці змушені працювати в правових сірих зонах, що обмежує доступ до знань та підриває якісну освіту.

Основні вимоги EI відображають нагальну потребу в системі авторського права, яка захищає право на освіту і розширює можливості вчителів, а не обмежує їхню здатність отримувати доступ до знань і використовувати їх у класі. Вчителі повинні мати можливість використовувати та адаптувати матеріали для забезпечення якісної, інклюзивної освіти, не боячись юридичних наслідків. Їхні голоси мають бути враховані в реформах авторського права, щоб гарантувати, що політика відповідає реальним потребам класів.

Крім того, вчителі потребують належної підготовки та ресурсів, щоб ефективно орієнтуватися в законах про авторське право і повною мірою використовувати наявні матеріали...» (*South Africa: Education unions call for copyright reform to protect learning // Education International (<https://www.ei-ie.org/en/item/29462:south-africa-education-unions-call-for-copyright-reform-to-protect-learning>). 07.02.2025).*

Республіка Молдова

«Законодавство Молдови містить спеціальні правила щодо об'єктів інтелектуальної власності, створених працівниками. Як правило, права на об'єкт інтелектуальної власності (за винятком торговельних марок) належать автору. Однак, якщо автор, винахідник або селекціонер є найманим працівником, це загальне правило не застосовується повністю або застосовується лише частково.

У цьому контексті авторське право на твори, створені працівником у зв'язку з виконанням обов'язків, визначених індивідуальним трудовим договором, належить автору, якщо цим договором або іншою угодою не передбачено інше. Для комп'ютерних програм це правило є протилежним, і авторське право на них належить роботодавцю.

Роботодавець має права на винаходи, створені працівником, коли працівник виконує винахідницьке завдання, визначене в індивідуальному трудовому договорі, або бере участь у навчанні чи дослідженні, яке йому прямо доручено. Крім того, роботодавець може скористатися правами, що надаються патентом, який захищає винахід, якщо він створений працівником під час виконання своїх обов'язків, в рамках діяльності роботодавця, або з використанням специфічних методів, ресурсів чи даних роботодавця, або за матеріальної допомоги роботодавця.

Нарешті, право на промисловий зразок та сорт рослин, створений або розроблений працівником у зв'язку з виконанням трудових обов'язків або завдання, письмово наданого йому роботодавцем, належить роботодавцю, якщо інше не передбачено договором, укладеним між ними.

Хоча правила щодо прав на об'єкти інтелектуальної власності, створені працівниками, загалом зрозумілі, розмір винагороди за такі права може бути спірним. Згідно з молдовським законодавством, правила визначення винагороди залежать від конкретного об'єкта інтелектуальної власності. Тому чіткі положення про інтелектуальну власність є обов'язковими в індивідуальних трудових договорах та інших угодах, що укладаються з працівниками» (*Andrian Guzun. Employee-created intellectual property objects in Moldova // Schönherr Rechtsanwälte GmbH (<https://www.schoenherr.eu/content/employee-created-intellectual-property-objects-in-moldova>). 12.02.2025*).

Республіка Сінгапур

«...Сінгапур стає лідером у сприянні розвитку штучного інтелекту (ШІ) завдяки проактивному підходу до законодавства про інтелектуальну власність. На відміну від багатьох країн, які наразі коригують свою законодавчу базу, Сінгапур у 2021 році вніс зміни до Закону про авторське право, включивши до нього виняток для "обчислювального аналізу даних"

(CDA), що дозволяє використовувати матеріали, захищені авторським правом, у машинному навчанні як у комерційних, так і в некомерційних цілях - за умови, що доступ до цих матеріалів є законним. Це передбачення спрямоване на задоволення критичної потреби у великих обсягах високоякісних даних для навчання ефективних систем штучного інтелекту, запобігаючи помилковим або упередженим результатам...

Виняток з CDA забезпечує правову визначеність, заохочуючи інвестиції в дослідження і розробку ШІ та стимулюючи інновації в таких сферах, як кібербезпека, де ШІ може аналізувати великі масиви даних для прогнозування та реагування на загрози. Підхід Сінгапуру зараз слугує моделлю для інших країн, а Гонконг і Південна Корея активно розглядають можливість запровадження подібних винятків. Балансуючи між правами авторів і необхідністю сприяти розвитку ШІ, Сінгапур позиціонує себе як привабливий центр для ШІ-бізнесу і талантів, демонструючи далекоглядну політику, яка вирішує ширші питання управління ШІ та потреби в адаптивній законодавчій базі...» (*Jared Ragland. Opinion: With AI, Singapore puts the 'right' in copyright // Asia IP (<https://asiaiplaw.com/article/opinion-with-ai-singapore-puts-the-right-in-copyright>). 20.02.2025*).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«У 2024 році Міністр науки і технологій видав Постанову № 06/2024/ТТ-ВКНСН ("Постанова 06"), яка вносить зміни до ряду статей Постанови № 11/2015/ТТ-ВКНСН від 26 червня 2015 року (Постанова 11) і надає настанови для виконання ряду статей Указу № 99/2013/НД-СР від 29 серпня 2013 року про адміністративні порушення у секторі промислової власності (Указ 99).

Постанова 06 вносить зміни, доповнення та скасовує 28 з 32 статей Постанови 11 і набирає чинності 11 листопада 2024 року, що роз'яснює певні правила в (і) застосуванні заходів припинення господарської діяльності, (ii) уточненні порушень, пов'язаних з зазначенням статусу захисту промислової власності (ПВ) і ліцензії на ПВ, і (iii) застосуванні санкцій за порушення в Інтернеті.

Згідно зі статтею 3.2(с) Указу 99 (який був внесений змінами Указом № 46/2024/НД-СР від 1 липня 2024 року), залежно від характеру і серйозності порушення, порушник може бути підданий додатковій санкції припинення повної або часткової виробничої, торгівельної або сервісної діяльності протягом одного (1) до трьох (3) місяців. Постанова 06 роз'яснює, що штраф за припинення повної виробничої, торгівельної або сервісної діяльності застосовується лише у випадку, коли всі такі дії безпосередньо пов'язані з порушенням, за яким застосовується така штрафна санкція.

Як роз'яснено у Постанові 06, дії, пов'язані з маркуванням товарів або прикріпленням до товарів та/або комерційних засобів інформації, що спричиняє введення в оману щодо статусу захисту ПВ для об'єктів, які не мають такого захисту, включаючи об'єкти, на які подані заявки на захист, або чия захисна правоплідна назва закінчилася, була анульована або припинена. Така інформація може включати такі описи, як "торгова марка зареєстрована", "захищена торгова марка", "ексклюзивна торгова марка від ..." або подібні символи ®, "Р", або "Патент". Однак є виняток, що використання символів ®, "Р", або "Патент" на товарах або упаковці товару разом з інформацією про точний статус відповідного захисту ПВ у В'єтнамі не буде вважатися порушенням.

Щодо зазначення ліцензії на ПВ, дія, яка включає зазначення на товарах "товари виготовлені на підставі угоди про ліцензію на ПВ з ..." або подібне українською або іноземною мовою буде вважатися порушенням, якщо (і) у користувача немає правового дозволу на відповідну ліцензію на ПВ; або (ii) це зазначення містить неправильну назву або номер договору, який був введений сторонами. Щодо угоди про ліцензію на ПВ, також варто відзначити, що Постанова 06 вимагає, щоб така угода включала всі основні положення, передбачені статтею 144.1 Закону про інтелектуальну властивість, і тому дозвіл, лист згоди чи подібне не буде вважатися юридичною угодою про ліцензію на ПВ, якщо воно не відповідає таким вимогам.

Постанова 06 вводить штраф за конфіскацію прав на використання доменних імен у випадках, коли недобросовісна конкуренція пов'язана з використанням таких доменних імен, де доменні імена, що підлягають цій санкції, включають всі доменні імена, що знаходяться під управлінням В'єтнаму (включаючи національний домен ".vn" і міжнародні доменні імена, виділення яких і призначення міжнародними організаціями агентам, організаціям, підприємствам та фізичним особам у В'єтнамі).

Для визначення актів недобросовісної конкуренції у пов'язаному з використанням доменних імен, Постанова 06 регулює умови для визначення недобросовісної конкуренції у володінні або використанні доменних імен. Ці умови включають: (і) доменне ім'я містить рядок символів, ідентичних або подібних до захищеної торгової марки, торгового імені або географічного індикації; (ii) користувачеві не вистачає законного права використовувати доменне ім'я; та (iii) третя умова, яка включає два сценарії: (а) експлуатація репутації чи доброзичливості: доменне ім'я використовується для просування, пропонування або продажу товарів або послуг, ідентичних, подібних або пов'язаних із захищеною торговою маркою, торговельна назва або географічні показання, для несправедливого збагачення; (b) Поганий намір: "поганий намір" визначається як ситуації, коли користувач знає або повинен знати, що торговельна марка, торгове ім'я або географічні індикації захищені у В'єтнамі і все ще використовують доменне ім'я для отримання прибутку (наприклад, продаж або передача Права на реєстрацію); або веб -сайт доменного імені

шкодить репутації або доброї волі захищеної торговельної марки, торгової назви або географічного показання.

Крім того, у певних випадках власник доменного імені може зазнати застосування відповідної адміністративної санкції за порушення, вчинене у В'єтнамі, особою, яка отримала дозвіл на використання доменного імені від такого власника, і власник знає або знає або Має обґрунтовану основу, щоб усвідомити, що пізніший використовує своє доменне ім'я для вчинення порушення. У зв'язку з цим порушення вважається, що виникає у В'єтнамі, якщо воно відбувається в Інтернеті та відповідає будь-якій із наступних умов: (i) він проводиться на веб-сайті з в'єтнамським доменним іменем, або (ii) він відображає вміст у в'єтнамській мові або (iii) він націлений на споживачів або користувачів у В'єтнамі...» (*Vu Hoang Ha Thu. Legislative Reforms in IPRs Enforcement under the New Circular // Indochine Counsel (https://indochinecounsel.com/special-alert-legislative-reforms-in-iprs-enforcement-under-the-new-circular). 11.02.2025).*

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Штучний інтелект (ШІ) стирає межі між людською та машинною творчістю, що ставить важливі питання щодо власності та прав інтелектуальної власності (ІВ)...

У Великобританії, згідно з Законом про авторські права, дизайни та патенти 1988 року, право на авторство літературних, драматичних, музичних або художніх творів належить «людському автору». Для комп'ютерно-згенерованих творів автором вважається «особа, яка здійснила необхідні для створення роботи заходи». Такі твори мають скорочений термін захисту авторських прав — 50 років з моменту створення, на відміну від 70 років для творів, створених людьми...

Труднощі виникають через невизначеність того, хто є «людським автором» для контенту, створеного за допомогою ШІ. Це може бути:

- користувач ШІ-інструмента, який вводить дані в програму;
- розробник програмного забезпечення;
- особа, яка навчала ШІ;
- власник авторських прав на матеріали, використані для навчання ШІ...

Згідно з британським законодавством, твори повинні бути оригінальними, що може бути проблемою для контенту, створеного за допомогою інструментів, таких як ChatGPT, оскільки дані для навчання ШІ беруться з публічно доступних джерел. Крім того, стандарт «оригінальності» став більш суворим, вимагаючи від автора творчого внеску...

Щодо умов використання генеративних ШІ-інструментів, то різні платформи мають різні правила щодо прав на створений контент. Наприклад, користувачі

платних підписок на MidJourney володіють правами на створені твори, тоді як безкоштовні користувачі можуть не мати ексклюзивних прав. У випадку з OpenAI ChatGPT користувачі володіють правами на створений контент, але компанія має право використовувати його для поліпшення моделі або досліджень...

У Великобританії наразі не існує спеціального законодавства для генеративних ШІ-інструментів, тому вони регулюються існуючими правовими рамками. Уряди Великобританії та Офіс інтелектуальної власності проводять консультації щодо того, хто має володіти правами на контент, створений за допомогою ШІ, і як це має бути врегульовано на національному та міжнародному рівнях. Згідно з останніми консультаціями, технологічний сектор вважає, що права на такий контент повинні належати користувачам або розробникам, тоді як креативні індустрії вважають, що цей контент не повинен підлягати авторському праву. Однак уряд ще не прийняв жодних конкретних заходів...» (*Tia Ilana Acheampong. Who owns the content generated by AI? // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/articles/who-owns-the-content-generated-by-ai/>). 04.02.2025*).

«Плани уряду щодо балансування інтересів власників авторських прав та розробників ШІ зіткнулися з перешкодою, оскільки Палата лордів внесла зміни до законопроекту про дані (використання та доступ), спрямовані на посилення позицій власників авторських прав... Уряд запропонував систему "відмови", за якою розробники ШІ могли б навчати моделі на захищених авторським правом матеріалах, якщо власник не заборонив цього, але ці пропозиції викликали спротив у креативних індустріях... Пол Маккартні та близько 40 000 діячів мистецтва, літератури, музики й драми висловили занепокоєння, вважаючи, що використання творів без ліцензії для навчання ШІ загрожує їхнім засобам до існування...

Під час розгляду законопроекту в Палаті лордів баронеса Кідрон розкритикувала урядові пропозиції, заявивши, що вони передають майно власників авторських прав іншому сектору без компенсації, підриваючи можливості для творчого життя. Вона визнала необхідність адаптації авторського права до епохи ШІ, але запропонувала заходи для захисту прав власників і підвищення прозорості для розробників ШІ. Її поправки, які несподівано були прийняті, включають: обов'язок операторів веб-сканерів дотримуватися британських законів, якщо вони працюють на ринку Великобританії; вимоги до прозорості щодо їхньої діяльності; надання прав на позови власникам авторських прав; звітність регулятора (ICO) про виконання; перегляд технічних рішень для підтримки авторських прав. Ці зміни спрямовані на підтримку креативної індустрії та врахування нових технологічних можливостей.

Законопроект тепер передано до Палати громад для подальшого розгляду» (*Rachel Alexander. AI and Copyright: House of Lords pushes back against Government's plans // Wiggin LLP (https://www.wiggin.co.uk/insight/ai-and-copyright-house-of-lords-pushes-back-against-governments-plans/). 10.02.2025).*

Сполучені Штати Америки

«...Сьогодні член Асамблеї Ребекка Бауер-Кахан (D-Орінда) представила АВ 412, Закон про прозорість авторських прав у сфері штучного інтелекту, спрямований на підвищення прозорості щодо використання матеріалів, захищених авторським правом, для навчання систем і моделей генеративного штучного інтелекту (GenAI). Пропонований законопроект вимагає від розробників GenAI інформувати власників авторських прав про те, що їхні матеріали включені до навчальних наборів даних GenAI...

Закон про прозорість авторських прав у сфері штучного інтелекту спонсорується Гільдією кіноакторів - Американською федерацією телевізійних і радіоартистів (SAG-AFTRA) і спільно спонсорується Асоціацією концептуального мистецтва (CAA) і Національною асоціацією акторів озвучування (NAVA)...

АВ 412 підвищує прозорість щодо використання матеріалів, захищених авторським правом, для навчання систем і моделей GenAI, забезпечуючи можливість власників авторських прав захищати свою власність у міру розвитку технологічного ландшафту Каліфорнії...

Основні положення Закону про прозорість авторських прав у сфері штучного інтелекту:

- **Право на інформацію:** вимагає від розробників надання власникам авторських прав списків матеріалів, захищених авторським правом, які використовуються для навчання систем і моделей GenAI.
- **Механізм онлайн-запитів:** вимагає від розробників створення загальнодоступного механізму, що дозволяє власникам авторських прав подавати запити на інформацію.
- **Правові заходи:** дозволяє власникам авторських прав подавати цивільні позови проти розробників, які не надають необхідну інформацію...» (*Bauer-Kahan Introduces the AI Copyright Transparency Act // ContraCosta.news (https://contracosta.news/2025/02/04/bauer-kahan-introduces-the-ai-copyright-transparency-act/). 04.02.2025).*

«...конгресменка Зої Лофгрен запропонувала законопроект Foreign Anti-Digital Piracy Act, який дозволить правовласникам через суд зобов'язувати інтернет-провайдерів та DNS-сервери блокувати піратські сайти...

Подібні веб-блокування вже діють у багатьох країнах, але у США ця ініціатива викликає суперечки. У 2012 році аналогічні пропозиції були відхилені через сильний спротив технічного сектору, який попереджав про ризик блокування легальних сайтів...

Лофгрен наголошує, що її ініціатива націлена лише на піратські сайти за межами США і не загрожує вільному інтернету.

Вона стверджує, що піратство за кордоном завдає шкоди американським авторам, індустрії та споживачам, а її законопроект є збалансованим підходом, що враховує свободу слова та належну правову процедуру.

Водночас технологічні компанії вже готуються до протидії законопроекту, побоюючись обмежень для інтернету.

Захист авторських прав стає ключовим питанням для економіки США. Незважаючи на значний внесок творчих індустрій, неефективні закони та піратство створюють серйозні загрози. Запропоновані реформи викликають дебати між правовласниками та технологічним сектором, що може визначити майбутнє цифрової економіки та авторського права в США...» (*Chris Cooke. Congress member proposes web blocking to protect copyright's "\$2 trillion" impact on US economy // CMU (<https://completemusicupdate.com/congress-member-proposes-web-blocking-to-protect-copyrights-2-trillion-impact-on-us-economy/>). 04.02.2025*).

«...Зміна адміністрації, початок роботи 119-го Конгресу США та відставка директора USPTO привертають увагу до можливих реформ у сфері фармацевтичних патентів. У 118-му Конгресі це питання вже перебувало у фокусі, зокрема через два законопроекти: S.150 та H.R.6986...

S.150 (Affordable Prescriptions for Patients Act of 2023) пропонував обмежити кількість патентів, які виробник біопрепаратів може використовувати в судових спорах проти заявників на біоаналогічні препарати, до 20. Первинний варіант законопроекту також включав положення щодо боротьби з "product hopping" – тактикою продовження патентного захисту через незначні зміни у препараті, але ці положення були вилучені, що звузило сферу дії закону...

H.R.6986 ("To address patent thickets") спрямовувався на обмеження патентних груп (наборів пов'язаних патентів), що використовуються у фармацевтичних судових спорах. Законопроект пропонував дозволити компаніям заявляти лише один патент із групи у судових процесах за ВРСІА або Hatch-Waxman Act...

Хоча Сенат схвалив S.150, обидва законопроекти не стали законами через завершення роботи 118-го Конгресу. Водночас двопартійна підтримка свідчить

про тривалі дебати щодо балансу між інноваціями та конкуренцією у фармацевтиці. З початком роботи 119-го Конгресу невідомо, чи продовжиться курс на реформу патентного законодавства, чи законодавці зосередяться на інших пріоритетах...» (*Bailey R. Arenberg and Michael L. Fuller. Renewed Efforts in Congress for Pharmaceutical Patent Reform // Knobbe Martens* (<https://www.knobbe.com/blog/renewed-efforts-in-congress-for-pharmaceutical-patent-reform/>). 04.02.2025).

«...Законодавці штату Вашингтон розглядають законопроект НВ 1168, ініційований представником Клайдом Шейверсом, який вимагає від розробників штучного інтелекту (ШІ) розкривати інформацію про дані, що використовуються для навчання їхніх систем, включаючи джерело, власника та статус інтелектуальної власності даних...

Метою є забезпечення прозорості та підзвітності, щоб споживачі могли довіряти контенту в інтернеті та мати можливість захистити свою інтелектуальну власність, не перешкоджаючи при цьому інноваціям. Хоча експерти кажуть, що компанії вже відстежують ці дані, представники технологічної галузі висловлюють занепокоєння, що це може призвести до розкриття комерційної таємниці, що може стримати інновації. Були запропоновані поправки для захисту комерційної таємниці, але їх відхилили, оскільки це могло створити лазівку для приховування даних. Деякі законодавці пропонували дочекатися результатів роботи створеної губернатором цільової групи з питань ШІ та поспостерігати за досвідом Каліфорнії, яка прийняла подібний закон, перш ніж ухвалювати рішення...

Незважаючи на занепокоєння, законопроект був швидко винесений на голосування комітетом, підкреслюючи прагнення до швидкого регулювання сфери ШІ. За порушення передбачено штраф у розмірі 5000 доларів на день, а контроль за виконанням покладено на Генеральну прокуратуру...» (*Taylor Richmond. AI bills aim at transparency, intellectual property protection // Methow Valley News* (<https://methowvalleynews.com/2025/02/13/ai-bills-aim-at-transparency-intellectual-property-protection/>). 13.02.2025).

«...Закон про доступні підручники для коледжів (раніше Н.Р.1811/S.978) знизить вартість підручників у коледжах та університетах США шляхом розширення використання відкритих підручників (та інших відкритих освітніх ресурсів), які кожен може вільно завантажувати, редагувати та ділитися ними на користь студентів. Законопроект був представлений у 119-му Конгресі 26 лютого 2025 року в Сенаті сенаторами Діком Дурбіном (D-IL), Ангусом Кінгом (I-ME), Тіною Сміт (D-MN) та Роном Вайденом (D-CO). Представник Джо Негус (D-CO) представить супутній законопроект у Палаті представників Конгресу США.

Закон про доступні підручники для коледжів має на меті розширити використання відкритих підручників у кампусах коледжів, надаючи доступну альтернативу традиційним підручникам та утримуючи ціни на них на нижчому рівні. Законопроект передбачає:

- Уповноважити грантову програму, подібну до Пілотної програми відкритих підручників, на яку Конгрес вже виділив 54 мільйони доларів, для підтримки проектів у коледжах та університетах зі створення та розширення використання відкритих підручників з пріоритетом для тих програм, які забезпечать найбільшу економію коштів для студентів;
- Забезпечити, щоб будь-які відкриті підручники чи навчальні матеріали, створені за кошти програми, були безкоштовними та легкодоступними для громадськості;
- Вимагати від суб'єктів, які отримують кошти, заповнення звіту про ефективність програми в досягненні економії коштів для студентів;
- Удосконалити та оновити існуючі вимоги до видавництв та установ, які надають інформацію про вартість підручників, включно з новими вимогами щодо розкриття інформації для студентів про те, як компанії, що надають цифрові матеріали, можуть використовувати дані студентів;
- Вимагати від Урядового офісу підзвітності надати Конгресу звіт з оновленою інформацією про тенденції цін на підручники для коледжів...» (*The Affordable College Textbook Act (Previously H.R.1811/S.978) // SPARC (<https://sparcopen.org/our-work/affordable-college-textbook-act/>). 02.2025*).

Швейцарська Конфедерація

«Швейцарський парламент 15 березня 2024 року схвалив перегляд Федерального закону про патенти, замінивши наказ про патенти, який діяв з 1 січня 1978 року.

Ключові зміни:

Повна перевірка патентів: Зміни дозволяють подавати заявку на повну перевірку патенту в Швейцарії, що дає змогу отримати більш детальну оцінку патенту.

Спрощена процедура оскарження: Впроваджено спрощену процедуру оскарження, що полегшить захист прав власника патенту.

Використання англійської мови: Дозволено використовувати англійську мову в процедурі отримання патентів, що зробить її доступнішою для міжнародних заявників.

Мета змін:

Збільшення конкурентоспроможності Швейцарії: Законодавчі зміни спрямовані на те, щоб зробити Швейцарію більш конкурентоспроможною в галузі інновацій.

Збільшення привабливості швейцарського патенту: Зміни мають зробити швейцарський патент більш привабливим для міжнародних заявників.

Пропозиції будуть винесені на громадське обговорення протягом трьох місяців, починаючи з квітня 2025 року...» (*Audrey Friminhac-Blanchard. Réforme suisse des brevets: adaptation et simplification du système // Novagraaf (<https://www.novagraaf.com/fr/vision/blog-reforme-suisse-des-brevets-adaptation-et-simplification-du-systeme>). 04.02.2025*).

«Федеральна рада Швейцарії планує запровадити новий закон, який забезпечить справедливу компенсацію медіакомпаніям і журналістам, коли великі онлайн-платформи, такі як пошукові системи та соціальні мережі, використовують їхній контент. Ця ініціатива спрямована на усунення дисбалансу в цифровому поширенні новин, коли платформи отримують прибуток від журналістського контенту, не забезпечуючи адекватної винагороди. Запропонований закон, розроблений за зразком аналогічних норм ЄС, запроваджує додаткове авторське право для медіа-компаній, вимагаючи від великих онлайн-сервісів, що охоплюють щонайменше 10% населення Швейцарії, платити за використання "сніппетів" - коротких уривків тексту та зображень. Управління цими зборами здійснюватиметься колективно через товариство збору авторських відрахувань...

Прихильники вважають, що це сприятиме підвищенню якості журналістики та різноманітності медіа, а критики висловлюють занепокоєння щодо достатності надходжень і можливості платформ обмежувати пропозиції. Допоміжне авторське право поширює захист на раніше незахищені короткі уривки, що вимагає внесення поправок до Закону про авторське право. Для медіакомпаній та журналістів закон може забезпечити нові джерела доходу, але важливо розуміти механізми управління колективними правами. Великі онлайн-сервіси повинні переглянути та скоригувати свої умови використання...

Штучний інтелект (ШІ) наразі не підпадає під дію цього законодавства. Це пов'язано з тим, що існує допоміжне законодавство про авторське право, яке стосується використання журналістського контенту людьми, а розмежування між дозволеним використанням і можливим порушенням авторських прав на контент, створений штучним інтелектом, є складним. Крім того, системи штучного інтелекту постійно розвиваються, що ускладнює прогнозування їхнього впливу та створення регулювання, яке не застаріє найближчим часом. Однак майбутні законодавчі ініціативи можуть стосуватися використання ШІ в журналістському контенті. Майбутнє допоміжного авторського права у Швейцарії залежить від деталей імплементації та його впливу на відносини між медіа та платформою...» (*Ancillary copyright for media companies: Remuneration for online snippets planned in Switzerland // Härting Rechtsanwälte (<https://haerting.ch/en/insights/leistungsschutzrecht-journalisten-snippets-schweiz/>). 17.02.2025*).

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«Детективи Бюро економічної безпеки України викрили групу осіб, які налагодили на території Київської, Харківської та Полтавської областей незаконне виробництво парфумерної та косметичної продукції всесвітньо відомих брендів...

Слідчим вдалось встановити факти порушень прав на інтелектуальну власність, внаслідок чого міжнародним компаніям було заподіяно збитків в особливо великих розмірах.

...підроблену продукцію продавали через вебсайти та точки роздрібною торгівлі. Доставляли продукцію за допомогою пошти...

Було проведено 11 обшуків на території складських приміщень в Полтаві та Харкові. ...детективи БЕБ вилучили понад 10 тисяч одиниць готової продукції, а саме парфумів...

Досудове розслідування триває. Злочинцям висунуті підозри за незаконне використання знаків для товарів та фірмового найменування (ч. 3 ст. 229 ККУ)...» *(Вероніка Довганюк. Детективи БЕБ викрили нелегальне виробництво парфумів на території України // Ми Україна (<https://weukraine.tv/novyny/detekтиви-beb-vikrili-nelehalne-virobnitstvo-parfumiv-na-teritoriji-ukrajini/>). 03.02.2025).*

«Директора музичного лейблу Moon Records, який заволодів 1,5 млн грн, судитимуть...

"Слідством встановлено, що після трагічної смерті відомого українського артиста всі авторські права на його творчість перейшли до його дружини. Вона створила компанію з назвою, що збігається з його сценічним псевдонімом, щоб управляти цими правами. За договором з музичним лейблом компанія мала отримувати 70% доходу від використання пісень артиста. Але директор лейблу, який підписав угоду з власником авторських прав, свідомо занижував кількість прослуховувань його пісень на цифрових платформах.

До того ж, співучасники використали іноземну компанію, яку контролював засновник лейблу, і приховували це від правовласника. Таким чином, вони отримували незаконний прибуток і штучно зменшували суму виплат компанії", - йдеться в повідомленні пресслужби Офісу Генпрокурора. Зазначається, що компанія спадкоємиця артиста недоотримала понад 1,5 млн грн доходу від використання інтелектуальної власності, що підтверджено висновком експертизи у сфері інтелектуальної власності.

Ще одного фігуранта кримінального провадження – засновника музичного лейблу оголошено у розшук.

Також прокурори Офісу Генпрокурора вживають заходів в порядку міжнародного співробітництва щодо захисту авторських прав та недопущення використання оригіналів треків і альбомів гурту іноземними компаніями без дозволу власника.

Наразі до суду скеровано обвинувальний акт щодо директора музичного лейблу за фактами підробки документів та шахрайського заволодіння грошовими коштами у великих розмірах шляхом зловживання довірою (ч. 4 ст. 190, ч. 1 ст. 366 КК України)...» (*Богдан Русінко. Ошукали вдову Кузьми Скрябіна на 1,5 млн грн: судитимуть директора музичного лейблу // Цензор.НЕТ* (<https://censor.net/ua/news/3534112/skryabin-ta-moon-records-sudytymut-dyrektora-leyiblu>). 05.02.2025).

Аргентинська Республіка

«19 грудня 2024 року Верховний суд Аргентини прийняв прямий апеляційний позов відповідача та скасував рішення Апеляційного суду у справі "Organización Veraz S.A. проти Open Discovery S.A." щодо припинення використання торговельних марок, повернувши справу до суду першої інстанції. Позивач вимагав припинити використання марок VERAZ, ORGANIZACIÓN VERAZ та схожих знаків (VERAS, BERAZ, BERAS) і відшкодувати збитки за їхнє несанкціоноване використання. Суди першої та другої інстанції підтримали позивача, вважаючи, що марки позивача є відомими, відповідач використовував їх як ключові слова для просування в пошукових системах, що є порушенням і недобросовісною конкуренцією...

Відповідач оскаржив рішення в надзвичайному порядку, але отримав відмову, після чого звернувся до Верховного суду, який прийняв справу через спір щодо тлумачення федеральних законів і міжнародних договорів. У рішенні більшість суддів визнала, що використання відомої марки як ключового слова в рекламі спонсорованих посилань для пропозиції альтернативного продукту не порушує виключних прав і не є недобросовісною конкуренцією, якщо не викликає плутанини серед споживачів. Натомість меншість вважала, що таке використання викликає плутанину, є порівняльною чи підсвідомою рекламою, що експлуатує чужу марку та становить порушення...

Верховний суд визначив межі права на торговельні марки та недобросовісної конкуренції в цифровій рекламі, зазначивши, що використання чужої марки в спонсорованих посиланнях Google не є порушенням, якщо не доведено плутанину чи незаконну вигоду...» (*Martin G. Chajchir and Fernando Ariel Scotti Rodríguez. Using Third Party's Trademark As Keyword Not An Infringement // Marval O'Farrell Mairal* (<https://www.marval.com/publicacion/el-uso-de-marca-ajena-como-keyword-no-es-infraccion-17070?lang=en>). 05.02.2025).

Європейський Союз

«Американський технологічний гігант Amazon (AMZN.O) заявив у п'ятницю, що потокове відео Amazon (AMZN.O) в Німеччині буде продовжувати свою діяльність, незважаючи на рішення німецького суду про порушення патенту, що належить фінському виробнику мережевого обладнання Nokia (NOKIA.HE).

Регіональний суд у західному місті Дюссельдорф заявив раніше в п'ятницю, що він постановив, що Amazon більше не може продовжувати надавати свої потокові послуги в країні в їх нинішньому технічному вигляді, інакше йому загрожують штрафи в розмірі 250 000 євро (\$259 000) за "кожен випадок порушення"...

Nokia привітала рішення суду і заявила, що воно означає, що її патент поширюється на такі потокові сервіси, як Amazon Prime Video, "які зараз перебувають під судовою заборонаю в Німеччині"...

Компанія Amazon заявила, що рішення суду в Дюссельдорфі стосувалося лише обмеженого функціоналу сервісу в Німеччині - передачі відео з додатку Prime Video з одного пристрою на інший - і не зачіпало сервіс в цілому...» *(Amazon says German customers won't lose Amazon Prime as a result of court ruling // Reuters (<https://www.reuters.com/business/media-telecom/nokia-wins-german-court-ruling-against-amazon-over-streaming-patent-2025-02-07/>). 07.02.2025).*

«...У справі Fujifilm Corporation проти Kodak GmbH & ors (UPC_CFI_355/2023) суд у Дюссельдорфі виніс перше рішення щодо юрисдикції Єдиного патентного суду (UPC) щодо питань, що виходять за межі самого UPC, включаючи Великобританію. Суд визначив, що UPC має юрисдикцію над порушенням європейського патенту № 3594009b1 в Німеччині, оскільки суб'єкти Kodak GmbH діють у державі-члені UPC. Однак суд визнав патент недійсним через недостатність, відхиливши всі допоміжні запити щодо порушення, оскільки неможливо порушувати недійсний патент. Крім того, суд зазначив, що UPC не має юрисдикції щодо частини патенту, зареєстрованої у Великобританії, яка є "третьою державою" після Brexit, і не може вирішувати питання її дійсності...

Патент був затверджений у квітні 2021 року перед запуском UPC і діяв у Німеччині та Великобританії. Fujifilm позвала Kodak за порушення патенту, вимагала заборони порушуючих дій, компенсації збитків та інших заходів. Kodak виступила із запереченнями щодо юрисдикції UPC для частини патенту у Великобританії та подала зустрічну вимогу про скасування патенту...

Суд розглянув положення Брюссельського регламенту (переробленого) щодо юрисдикції національних судів ЄС і визначив, що UPC може мати юрисдикцію навіть щодо порушень, здійснених у третіх державах, якщо у

відповідача є майно в країнах-учасниках UPC і спір має достатній зв'язок з цими державами...

Це перше рішення UPC, яке детально розглядає межі його "довгої руки" юрисдикції, підтверджуючи широку інтерпретацію цієї юрисдикції. Оскільки патент був визнаний недійсним, суд не розглядав питання про можливі заходи щодо частини патенту у Великобританії. Справа підкреслює складнощі застосування юрисдикції UPC після виходу Великобританії з ЄС та демонструє, як UPC може впливати на патентні спори в межах Європейського патентного договору (EPC)...» (*Rachel Fetches, Christie Batty and Sian Hope. UPC stakes claim for wide-reaching long-arm jurisdiction for European patents // HGF (https://www.hgf.com/news/upc-stakes-claim-for-wide-reaching-long-arm-jurisdiction-for-european-patents/). 02.2025*).

«Нещодавно в Амстердамі відбулися UPC Litigation Forum та Pharma & Biotech Patent Litigation Europe Summit 2025, де були обговорені важливі аспекти розвитку Унітарного патентного суду (UPC) та його вплив на патентні спори у фармацевтичній та біотехнологічній галузях. Ось основні висновки з обговорень:

Прийняття UPC

Зростаюче визнання: UPC поступово отримує визнання в різних галузях, і учасники форуму оптимістично оцінюють його перші рішення.

Застосування звичних підходів: Суд використовує знайомі методи, зокрема оцінку FRAND-ліцензування, подібні до тих, що застосовуються німецькими судами. Також відзначено впровадження нових елементів з різних національних юрисдикцій, таких як тест на еквівалентність.

Стимулювання в галузі життєвих наук: Такі ініціативи, як запропонований Унітарний додатковий сертифікат захисту (uSPC), отримали позитивну реакцію, хоча фрагментація uSPC після введення унітарного патенту була сприйнята як суперечлива щодо цілей UPC.

Обережність у секторі наук про життя

Обережність фармацевтичних компаній: Незважаючи на позитивні відгуки, представники фармацевтичних компаній залишаються обережними через складний регуляторний ландшафт та високі ризики у спорах у сфері життєвих наук.

Очікувальна позиція: Багато в індустрії обирають позицію "очікувати і дивитися", віддаючи перевагу спостереженню за першим досвідом інших у системі.

Необхідність правової певності: Це питання стало загальною темою, оскільки учасники форуму визнали, що справжня гармонізація вимагатиме часу.

Пріоритети: ефективність і гармонізація

Докази швидкості: Справа *Kaldeweï v. Vette*, яка була вирішена протягом року, підкреслила прагнення суду до швидкості і ефективності.

Додаткові суддівські призначення: Призначення третього судді до місцевого відділу в Дюссельдорфі вказує на наміри суду підвищити свою спроможність відповідати на зростаючий попит.

Спостереження за рішеннями: Судді підкреслили важливість гармонізації і слідкують за рішеннями один одного, щоб забезпечити послідовність у різних відділах UPC.

Практичні поради для юристів

Подання заявок англійською: Судова влада рекомендує подавати документи англійською мовою, щоб підвищити ефективність управління справами.

Сфокусування на основних аргументах: Судді закликали учасників зосередитися на ключових аргументах щодо попереднього мистецтва для спрощення проваджень і дотримання термінів...

Ці обговорення підкреслюють важливість UPC для галузі, одночасно вказуючи на необхідність обережності та адаптації до нових умов у патентній сфері...» (*Andrew Wells, Emily Bottle, Max Kücking. Key Takeaways from the UPC Litigation Forum and Pharma & Biotech Patent Litigation Europe Summit 2025 // Herbert Smith Freehills LLP (https://www.herbertsmithfreehills.com/notes/ip/2025-02/key-takeaways-from-the-upc-litigation-forum-and-pharma-biotech-patent-litigation-europe-summit-2025). 10.02.2025).*

«...Хоча Чехія та Словаччина відклали ратифікацію Єдиної патентної (UP) системи, нещодавнє рішення Єдиного патентного суду (UPC) підкреслює важливість розуміння юрисдикції UPC навіть для країн, які ще не є частиною системи (UP)...

UPC заявив про свою юрисдикцію виносити рішення щодо справ про порушення патентів, що відбуваються за межами території UP, посилаючись на Постанову Брюсселя I bis, яка регулює юрисдикцію в цивільних і комерційних справах. Це означає, що навіть якщо Чеська Республіка та Словаччина не є частиною системи UP, UPC все одно може розглядати справи про порушення патентів, пов'язані з компаніями, розташованими в цих країнах...

Рішення UPC виникло внаслідок суперечки між FUJIFILM і KODAK, де UPC заявила про юрисдикцію над неуніфікованим європейським патентом, дійсним у Німеччині та Великобританії. UPC пояснив, що його юрисдикція визначається Регламентом Брюсселя I bis, а не обмежена вужчою сферою застосування Угоди про Уніфікований патентний суд (UPCA)...

Це рішення підкреслює потребу в тому, щоб юридичні та патентні спеціалісти пильно відстежували рішення UPC, навіть для держав, які не є членами UP, таких як Чеська Республіка та Словаччина. Це гарантує, що компанії та окремі особи будуть обізнані про потенційний вплив рішень UPC на їхні права, незалежно від їх місцезнаходження...

По суті, юрисдикція UPC поширюється за межі території UP, впливаючи навіть на країни, які ще не є частиною системи UP. Це підкреслює важливість отримання інформації про рішення UPC та їхні наслідки для всіх залучених сторін, незалежно від їхнього місцезнаходження... (Ivan Rámeš, Tomáš Havelka. The unified patent does not currently apply in the Czech Republic – Does it really not affect me? // HAVEL & PARTNERS (<https://en.havelpartners.blog/the-unified-patent-does-not-currently-apply-in-the-czech-republic-does-it-really-not-affect-me>). 14.02.2025).

«Birkenstocks, культові німецькі босоніжки, відомі своїм комфортом і всюдисущістю влітку, зіткнулися з судовою боротьбою за свій статус твору прикладного мистецтва...»

Нещодавно суд постановив, що Birkenstocks є просто зручним взуттям, а не витвором мистецтва. Birkenstock, компанія з давніми традиціями виробництва взуття, починаючи з 1774 року, подала позов проти трьох неназваних конкурентів за продаж босоніжок, які дуже нагадували їхні власні. Компанія стверджувала, що їхні босоніжки є «витворами прикладного мистецтва, захищеними авторським правом», і вимагала судової заборони припинити виробництво імітаційних босоніжок і відкликати ті, що вже є на ринку...

Згідно з німецьким законодавством, твори мистецтва отримують сильніший і довготривалий захист інтелектуальної власності порівняно з споживчими товарами...

Справа раніше розглядалася в двох судах нижчої інстанції з протилежними рішеннями. Спочатку регіональний суд у Кельні визнав Birkenstocks творами прикладного мистецтва і задовольнив позов. Однак після апеляції вищий регіональний суд Кельна скасував це рішення, заявивши, що не бачить жодного мистецького досягнення в босоніжках з широкими ремінцями та великими пряжками.

Федеральний суд погодився з апеляційною інстанцією, закривши справу. У рішенні суду підкреслюється, що продукт не може бути об'єктом авторського права, якщо його дизайн визначається технічними вимогами або обмеженнями. Для захисту авторських прав твір повинен досягти такого рівня дизайну, який розкриває індивідуальність, чого, на думку суду, не було у Birkenstocks...» (*KIRSTEN GRIESHABER. Can sandals be art? Birkenstock says yes, but a German court says no // The Associated Press (<https://apnews.com/article/germany-birkenstock-sandals-verdict-art-e3985066da164cffd2a0248e0c9b6675>). 20.02.2025).*

«...Єдиний патентний суд (UPC), який запрацює з 1 червня 2023 року, революціонізує систему захисту патентів та вирішення патентних спорів у

Європі, забезпечуючи централізований форум для розгляду спорів щодо дійсності та порушення патентних прав у 18 країнах-членах, серед яких Німеччина, Франція та Італія, на які припадає близько 80% ВВП ЄС. Ця спрощена система має на меті зменшити складність та вартість вирішення патентних спорів у різних правових системах, пропонуючи більш ефективну альтернативу раніше популярній німецькій системі, відомій своєю швидкою та передбачуваною процедурою, але критикованій за роздвоєний підхід, коли питання порушення та дійсності патенту вирішуються окремо, що часто призводить до судових заборон ще до вирішення питання дійсності патенту. UPC, розроблений за принципом "єдиного вікна", передбачає 12-15 місяців для вирішення обох питань в рамках одного провадження, що створює значний тиск на відповідачів, особливо на непідготовлених. Справи про порушення розглядаються в місцевих або регіональних підрозділах за місцем вчинення порушення або проживання відповідача, тоді як окремі позови про анулювання або про відсутність порушення розглядаються центральними підрозділами, які мають відповідну компетенцію. Зустрічні позови про анулювання прав у справах про порушення прав зазвичай розглядаються в тому ж місцевому відділенні, але відповідачі почали вивчати стратегію подачі паралельних самостійних позовів про анулювання прав до центральних відділень, використовуючи вузьке тлумачення правил UPC для оскарження дійсності прав у двох різних комісіях, що потенційно може призвести до прийняття рішення про дійсність прав швидше, ніж у місцевому відділенні...

Станом на грудень 2024 року UPC розглянув 635 справ, зокрема 239 позовів про порушення прав, переважно в німецьких місцевих відділеннях, і 132, включаючи зустрічні позови про відкликання. Крім того, 55 самостійних позовів про анулювання було подано в центральних відділеннях, переважно в Парижі. У той час як місцеві відомства зосереджуються на питаннях правозастосування та обґрунтованості у справах про порушення, центральні відомства розглядають окремі справи про анулювання, пропонуючи альтернативу процесу заперечення Європейського патентного відомства (ЕРО). На відміну від заперечень ЕРО, які мають бути подані протягом дев'яти місяців від дати видачі патенту і об'єднують всі атаки на дійсність в одному провадженні, позови про анулювання в UPC можуть бути подані в будь-який час протягом строку дії патенту, є індивідуальними і мають на меті вирішення справи протягом 12 місяців, що швидше, ніж в ЕРО, де цей термін становить 18 місяців. Жорсткі строки, встановлені UPC для вирішення справи протягом 12 місяців, вимагають від відповідачів швидкої реакції, а стратегія паралельного анулювання, хоча і використовувалася лише в 10 з 38 справ, що перебувають на розгляді в центральному відділі, була випробувана, як показано в справі Edwards Lifesciences проти Meril, де паралельні позови про анулювання були дозволені, хоча патент був підтриманий у зміненій формі...

Попередні тенденції свідчать про те, що підхід UPC до оскарження обґрунтованості, наприклад, щодо додаткового об'єкта та винахідницького

рівня, тісно пов'язаний з підходом ЕРО щодо додаткового об'єкта, причому анульовані патенти зазнають подібних нападок на обох форумах. Однак центральний підрозділ UPC виглядає менш дружнім до патентовласників щодо винахідницького рівня, часто підтримуючи патенти в зміненому вигляді, підкреслюючи необхідність надійних запасних позицій щодо рівня техніки в залежних пунктах формули або допоміжних заявах для посилення захисту від порушення. Можливість "тріади" оскаржень - паралельних анулювань з боку UPC та заперечень з боку ЕРО - ще більше ускладнює справи щодо обґрунтованості, хоча без взаємної згоди призупинення провадження в UPC до прийняття рішення ЕРО трапляється рідко. Стратегічне планування, включаючи завчасну підготовку, обізнаність з рівнем техніки та зосередження на сильних патентах із запасними позиціями, має вирішальне значення для того, щоб встигнути до стислих строків та потенційних потрійних загроз, які несе в собі UPC...

З розвитком UPC його вплив на патентні спори зростає, що вимагає від зацікавлених сторін бути проактивними та адаптуватися до його процедурних нюансів. Успіх залежить від розуміння динаміки роботи суду, використання стратегічних можливостей та підготовки сильних справ...» (*Michael D. Van Loy, Carolina E.K. Säve. UPC Risks Unveiled: Navigating Outcome Trends and Parallel Revocation Strategies // Mintz, Levin, Cohn, Ferris, Glovsky and Popeo, P.C. (<https://www.mintz.com/insights-center/viewpoints/2231/2025-02-12-upc-risks-unveiled-navigating-outcome-trends-and>).12.02.2025*).

«Апеляційний суд (CoA) нещодавно підтвердив, що друкарська помилка або будь-яка інша неточність у патентній формулі може бути виправлена лише шляхом тлумачення формули, якщо наявність помилки і точний спосіб її виправлення є достатньо очевидними для середньостатистичного фахівця...

Це рішення було прийнято в контексті апеляції, поданої Alexion після рішення місцевого відділення Гамбурга відхилити її заяву про попередню судову заборону проти ймовірних порушників, компаній Amgen та Samsung Bioepis. У першій інстанції місцеве відділення Гамбурга висловило сумнів, що патент, про який йде мова, витримає заперечення ЕРО (через недостатню достатність). І це незважаючи на висновок, що порушення, швидше за все, буде виявлено.

Ключове питання, яке розглядалося в першій інстанції, стосувалося включення неправильної послідовності в патентну заяву і реєстр бази даних Chemical Abstract Service (CAS). Alexion намагався довести, що той факт, що заявлена послідовність є нездійсненною, був би одразу очевидним для кваліфікованого фахівця, який би знав, що потрібно звернутися до CAS, щоб знайти правильну послідовність (де Alexion згодом виправив послідовність). У

першій інстанції суд визначив, що кваліфікований фахівець інтерпретував би формулу винаходу як таку, що охоплює виправлену послідовність.

Під час апеляції СоА постановила, що помилка, про яку йдеться, і спосіб її виправлення не були б достатньо зрозумілими для кваліфікованого фахівця. При цьому він застосував тест, описаний на початку цієї статті, який тісно пов'язаний із суворим підходом ЕРО відповідно до правила 139 ЕРС (Європейська патентна конвенція) та усталеною судовою практикою Апеляційних рад ЕРО ...

Рішення також підтвердило, що формула винаходу Alexion, запропонована під час експертизи, та схвалення її Технічною радою Апеляційної палати (ТВА) були релевантними, що свідчить про думку кваліфікованого фахівця на дату подачі заявки. І це незважаючи на те, що патентовласник "відмовився" від цих аргументів у контексті розгляду справи в UPC. Варто зазначити, що СоА не розглянув питання про те, чи можна очікувати, що середньокваліфікована особа в контексті побудови формули винаходу звернеться до баз даних і публікацій, щоб перевірити, як слід виправити передбачувану помилку в формулі винаходу.

СоА підкреслила, що такий підхід до розгляду виправлень є справедливим, оскільки він балансує між забезпеченням належного захисту патентовласника (дозволяючи йому виправляти помилки шляхом тлумачення формули винаходу) і забезпеченням достатнього рівня правової визначеності для третіх осіб (дозволяючи виправлення лише в тому випадку, якщо помилка і виправлення є достатньо зрозумілими для середньостатистичного фахівця). Комітет вважає за доцільне, щоб стандарт був суворим, оскільки помилка сама по собі передбачає певну правову невизначеність для третіх сторін.

На підставі такого тлумачення формули винаходу дійсність патенту була визнана недостатньо достовірною, а апеляція Alexion (на рішення першої інстанції про відхилення заяви Alexion про вжиття тимчасових заходів) була відхилена. Слід зазначити, що Апеляційний суд вирішив не коментувати порушення, але передбачається, що порушення не буде виявлено (через помилкову послідовність)...» (*Georgia Carr. UPC Court of Appeal confirms approach for addressing typographical errors // Potter Clarkson LLP (<https://www.potterclarkson.com/insights/upc-court-of-appeal-confirms-approach-for-addressing-typographical-errors/>). 18.02.2025*).

«Опубліковано перший річний звіт з моменту початку роботи Єдиного патентного суду (UPC) на початку червня 2023 року. Звіт надає ключову інформацію про діяльність Суду, справи та ключові події за перший рік його роботи...

З самого початку своєї діяльності до UPC надійшло 633 позови - з першого дня його роботи до 31 грудня 2024 року. Найбільша кількість позовів про порушення прав надійшла до Мюнхенського місцевого відділення, де у

2024 році було подано 53 позови про порушення прав. У Центральному відділенні Парижа у 2024 році було подано 21 позов про анулювання, що є найвищим показником серед усіх судів. Найнапруженішими місяцями для UPC у 2024 році були червень, липень і грудень...

У зв'язку зі збільшенням навантаження на суддів збільшилася кількість робочих годин, а у 2023 та 2024 роках були проведені додаткові раунди набору суддів з метою розширення суддівського корпусу. Кількість суддів, які мають технічну кваліфікацію, зросла з 68 до 75 у період з 2023 по 2024 рік. Кількість суддів, які мають юридичну кваліфікацію, також зросла з 35 до 41 за той самий період. У звіті підкреслюється пріоритетність підготовки суддів і прагнення Суду гармонізувати розподіл робочого навантаження між підрозділами.

Середні строки закриття справ різнилися залежно від типу. Поводи про порушення займали в середньому 405 днів, тоді як поводи про анулювання, як правило, вирішувалися за 383 дні. Найактивнішими були позивачі з Данії, Франції та США, тоді як найчастіше відповідачами виступали представники Японії, США та Данії.

У майбутньому UPC планує суттєво покращити доступність та процесуальну ефективність. У партнерстві з Європейським патентним відомством Суд має намір запустити нову систему управління справами до середини 2025 року, щоб підвищити прозорість реєстру та оптимізувати цифрову обробку справ. Також планується створення Центру патентної медіації та арбітражу, а також постійні зусилля з набору та навчання персоналу для забезпечення його функціонування...» (*Greg Ward, Abbie Buckler. The UPC's first annual report // Haseltine Lake Kempner LLP (<https://www.hlk-ip.com/news-and-insights/the-upcs-first-annual-report/>). 20.02.2025*).

«Нещодавно було опубліковано оновлений звіт про останні важливі європейські рішення щодо порушення та захисту прав інтелектуальної власності. Документ містить понад 250 резюме ключових рішень національних судів та попередніх рішень Суду Європейського Союзу (СЄУ).

У першій частині - найсвіжіші справи, в яких СЄУ виніс попередні рішення щодо авторського права.

- У справі C-470/21 СЄУ постановив, що організація, якій держава-член ЄС доручила збирати та розподіляти справедливую компенсацію, може вважатися публічною організацією, проти якої фізична особа може посилатися на невідповідність національних положень законодавству ЄС.
- У справі C-227/23 СЄУ постановив, що держави-члени не повинні застосовувати критерій матеріальної взаємності щодо творів прикладного мистецтва, які походять з третьої країни і автор яких є громадянином третьої країни.
- У справі C-159/23 СЄУ постановив, що якщо програмне забезпечення змінює змінні, передані з комп'ютерної програми в оперативну пам'ять

комп'ютера, але не саму комп'ютерну програму, то порушення авторських прав не відбувається.

Також були визначені деякі ключові національні рішення.

- У Нідерландах Окружний суд Амстердама постановив, що використання коротких уривків або кількох слів з публікації в пресі дозволяється за умови, що таке використання є обмеженим і пропорційним, а також із зазначенням джерела фрагмента.
- У Франції Верховний суд постановив, що відеоігри не можуть вважатися комп'ютерними програмами для цілей вичерпання прав на розповсюдження, оскільки вони є більш складними творами і не припиняють використовуватися після того, як вони стають застарілими.

Друга частина звіту охоплює рішення, ухвалені в попередні роки...» (*Out now – update on recent European case-law on the infringement and enforcement of IP rights // European Union Intellectual Property Office* (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/out-now-update-on-recent-european-case-law-on-the-infringement-and-enforcement-of-ip-rights>), 28.02.2025).

«Суд Європейського Союзу (СЈЕУ) постановив, що суди ЄС мають юрисдикцію розглядати справи про порушення прав на патенти, видані в інших країнах ЄС або третіх державах, якщо відповідач проживає в державі-члені суду, навіть якщо відповідач оскаржує дійсність патенту. Однак, коли мова йде про патенти, видані державами ЄС, спір про дійсність патенту залишається виключно в компетенції судів тієї держави, де патент був виданий. Це означає, що хоча зустрічний позов, який оскаржує дійсність патенту, не може перешкоджати розгляду справи про порушення - з можливістю призупинення розгляду - фактичне рішення про дійсність патенту має бути прийняте національним судом, який має виключну компетенцію в цьому питанні. На відміну від цього, для патентів, виданих третіми країнами, така виключна юрисдикція не застосовується; суд, який розглядає спір про порушення, може оцінити дійсність патенту третьої країни, хоча будь-які висновки щодо дійсності матимуть силу лише у відносинах між сторонами, що беруть участь у справі (*BSH Hausgerate проти Electrolux C-339/23* 25 лютого 2025)...

Це рішення є важливим, оскільки воно відходить від попередньої практики, коли зустрічні позови про недійсність фактично змушували суди ЄС поступатися юрисдикцією судам держав, де були видані патенти. Це рішення також впливає на систему Єдиного патентного суду (UPC), оскільки деякі місцеві суди UPC чекали на результат цього рішення, перш ніж вирішити, чи мають вони юрисдикцію "довгої руки" у справах про порушення, пов'язаних з патентами, виданими в державах, що не входять до UPC...

Справа, що стала підставою для звернення, стосувалася позову BSH Hausgerate до шведської компанії Electrolux за порушення патенту на пилососи, який був визнаний дійсним у кількох країнах ЄС, а також у Великобританії та Туреччині. Electrolux оскаржував юрисдикцію, посиляючись на статтю 24(4) Брюссельського регламенту I, яка надає виключну юрисдикцію судам держави, де видано європейський патент, коли його дійсність ставиться під сумнів. BSH стверджувала, що оскільки вона подала позов про порушення без окремого позову про недійсність, стаття 24(4) не повинна була застосовуватися. Після того, як шведський суд відхилив позов BSH про порушення на цих підставах і справу було передано до Суду ЄС, ключовим питанням стало те, чи може суд ЄС винести рішення щодо дійсності патенту, зареєстрованого в іншій державі-члені або третій державі, коли він об'єднаний зі спором про порушення...

Важливу роль у цій справі відіграла думка Генерального адвоката Ніколаса Еміліу. Він припустив, що суд може провести попередній аналіз дійсності патенту і, якщо він визнає заперечення проти недійсності серйозним, може призупинити розгляд справи до рішення суду, компетентного у питаннях дійсності патенту в державі-члені, де він був зареєстрований. Що стосується патентів третіх держав, він відкинув безумовне застосування статті 4(1), яке дозволило б судам беззастережно виносити рішення про дійсність, і натомість підтримав "радикальний" підхід, що дозволяє суду виносити рішення про дійсність лише як побічне питання з ефектом *inter partes*...

У своєму рішенні CJEU підтвердив, що хоча відповідач може висунути заперечення щодо дійсності патенту, виданого в іншій державі-члені ЄС, у справі про порушення прав у державі, резидентом якої він є, саме питання дійсності патенту залишається у виключній юрисдикції держави, яка видала цей патент. Однак для патентів третіх держав суд ЄС може оцінити дійсність патенту випадково, не впливаючи на статус патенту в третій державі. Це рішення має на меті запобігти зловживанню відповідачами судовими процедурами шляхом подання численних зустрічних позовів про недійсність з метою зміни юрисдикції і, зрештою, підвищує компетенцію європейських судів у вирішенні спорів про порушення патентних прав, що потенційно посилює конкуренцію між національними судами та UPC...» (*Andrew Wells, Rachel Montagnon, Monika Klajn, Eren Ozenir. CJEU clears the way for single courts determining infringement actions in multiple jurisdictions without invalidity counterclaims interfering with the process (BSH Hausgerate v Electrolux) // Herbert Smith Freehills LLP (https://www.herbertsmithfreehills.com/notes/ip/2025-02/invalidity-counterclaims-will-not-interfere-with-eu-courts-ability-to-determine-multi-jurisdiction-infringements-holds-the-cjeu-in-bsh-hausgerate-v-electrolux). 25.02.2024).*

Канада

«28 січня 2025 року Апеляційний суд Альберти (ABCA) одноголосно ухвалив важливе рішення у справі JL Energy Transportation Inc. проти Alliance Pipeline Limited Partnership. Головним питанням було визначення строку позовної давності для позовів про порушення патентних прав в Альберті: два роки за провінційним Limitations Act чи шість років за федеральним Patent Act.

Суд переглянув своє попереднє рішення у справі Canadian Energy Services Inc. проти Secure Energy Services Inc. (2022), яке встановлювало дворічний строк, і дійшов висновку, що необхідно застосовувати шестирічний строк за Patent Act...

У 2016 році JL Energy подала позов на 638 мільйонів канадських доларів за порушення патенту, стверджуючи, що з 2010 року відповідачі використовували запатентований метод транспортування рідини трубопроводами. Нижчий суд постановив, що позов подано в межах шестирічного строку, але позивач знав про порушення понад два роки до подання позову, тому застосував дворічний строк за Limitations Act та відхилив позов...

У 2024 році ABCA погодився переглянути це рішення.

Суд визнав, що попереднє рішення в Canadian Energy Services ґрунтувалося на буквальному тлумаченні Limitations Act без врахування того, що федеральне законодавство встановлює окремий строк давності. ABCA постановив, що провінційний Limitations Act не може переважати над федеральним Patent Act, який прямо регулює строки позовної давності у патентних справах...

Отже, суд скасував попереднє рішення та постановив, що позов JL Energy подано вчасно. Відтепер у Альберті застосовується шестирічний строк позовної давності у справах про порушення патентних прав...» (*Dalton W. McGrath, Michael O'Brien. Limitations for Patent Infringement Claims: Alberta Law Clarified by Rare Five-Member Appellate Panel // Blake, Cassels & Graydon LLP (https://www.blakes.com/insights/limitations-for-patent-infringement-claims-alberta-law-clarified-by-rare-five-member-appellate-pane/). 03.02.2025).*

«Федеральний суд Канади скасував реєстрацію торговельної марки "IVY", яка належала компанії West Georgia Lounge Holding Corp. Ця компанія управляла лаунжем IVY Rose Lounge (або IVY Lounge) у будівлі, що раніше була відома як Trump International Hotel and Tower Vancouver (зараз Paradox Vancouver)...

Позов про скасування реєстрації торговельної марки подала компанія Caprice Holdings Ltd., стверджуючи, що реєстрація "IVY" є недійсною, оскільки West Georgia не використовує цю марку. Суддя Гленніс МакВей підтримала

позов, зазначивши, що West Georgia припинила діяльність лаунжу після виселення у 2021 році через численні скарги на порушення громадського порядку, правил охорони здоров'я та зв'язки з організованою злочинністю.

West Georgia зареєструвала торговельну марку "IVY" у 2019 році, але лаунж припинив роботу, а сама компанія була розпущена у 2024 році через неподання щорічних звітів. Приватний детектив, найнятий Caprice, підтвердив, що лаунж закритий, а всі пов'язані з ним вебсайти, соціальні мережі та телефонні номери неактивні. Суддя дійшла висновку, що West Georgia відмовилася від використання марки "IVY", що робить її реєстрацію недійсною...

West Georgia не відповіла на позов і не з'явилася на судові засідання. Скасування реєстрації "IVY" усуває перешкоди для Caprice у реєстрації власних подібних торговельних марок...» (*Jeremy Hainsworth. Federal court removes lounge trademark from former Vancouver Trump tower // Western Investor* (<https://www.westerninvestor.com/hospitality-marketing-tourism/federal-court-removes-lounge-trademark-from-former-vancouver-trump-tower-10173377>). 03.02.2025).

Китайська Народна Республіка

«...12 лютого 2025 року компанія Beijing Meishe Network Technology Co., Ltd. повідомила про рішення Верховного народного суду Китаю, за яким ByteDance було визнано винною у порушенні авторських прав та незаконному використанні комерційної таємниці, що призвело до відшкодування збитків у розмірі приблизно 82.668 млн юанів на користь Meishe...

За позовом Meishe, платформа Douyin (китайська версія TikTok), а також інші продукти ByteDance, порушили авторські права на SDK-програмне забезпечення компанії...

Спочатку у судових ухвалах від кінця червня 2023 року (Пекінський суд з питань інтелектуальної власності) та кінця травня 2024 року (Пекінський вищий народний суд) було встановлено факти порушення права, і ByteDance разом із аффілірованими компаніями зобов'язалися публічно вибачитися та відшкодувати економічні збитки та компенсаційні витрати на суму близько 26.704 млн юанів...

Обидві сторони оскаржили це рішення, після чого Верховний народний суд підтвердив факт порушення, збільшив суму компенсації до 82,668 мільйона юанів, зобов'язав ByteDance припинити порушення авторських прав на Meishe SDK, вибачитися перед Meishe, а також зобов'язав ByteDance та невстановленого співробітника (імовірно, Jing Xie) припинити порушення комерційної таємниці Meishe. Суд дійшов висновку про плагіат програмного коду на основі декомпіляції, порівняння коду та схожості специфічного вмісту,

оскільки ByteDance відмовилася надати вихідний код. Також було встановлено, що ByteDance та її співробітник отримали доступ до коду Meishe через працівника Meishe, тим самим порушивши комерційну таємницю...» (*Aaron Wininger. Supreme People's Court: 82 Million RMB Verdict Against ByteDance for Copyright Infringement and Trade Secret Misappropriation // National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/supreme-peoples-court-82-million-rmb-verdict-against-bytedance-copyright>). 13.02.2025).

«Годинниковий бренд Casio виграв знаковий судовий позов про недобросовісну конкуренцію в Китаї. Згідно з рішенням Вищого народного суду провінції Гуандун, використання характерного дизайну годинника Casio GA-110 компаніями Guangzhou Teyuan Watch Industry та Shenzhen Tasgo Watch було актом недобросовісної конкуренції, який міг ввести в оману споживачів.

Рішення суду підтвердило, що особливості дизайну годинника GA-110 є відмітними та нефункціональними і набули значного визнання споживачів, які тісно асоціюють їх з брендом Casio. Таким чином, використання відповідачами майже ідентичного дизайну було визнано недобросовісною конкуренцією, що розмиває відмінність фірмового стилю компанії Casio та завдає шкоди її діловим інтересам.

У результаті суд зобов'язав відповідачів виплатити Casio 3 мільйони юанів (413 500 доларів США) компенсації, розрахованої на основі поєднання наслідків їхніх дій, зловмисного наміру та даних про продажі. Водночас суд відхилив аргумент відповідачів щодо виключення з розрахунку збитків даних про продажі, завищених за допомогою "брашингу" - практики створення фальшивих замовлень для маніпулювання рейтингами в Інтернеті, підкресливши, що компанії будуть притягнуті до відповідальності за подібні оманливі практики...» (*Excel V. Dyquiangco. Casio wins unfair competition lawsuit in China // Asia IP* (<https://asiaiplaw.com/article/casio-wins-unfair-competition-lawsuit-in-china>). 26.02.2025).

Об'єднана Республіка Танзанія

«...У справі Jutoram Kabatele Mahalla проти Vocational Education Training Authority (VETA) Апелянт звинуватив VETA у незаконному відтворенні п'яти дорожніх знаків (zareєстрованих у COSOTA 2006 року) в навчальній книжці для водіїв...

Хоча Високий суд відхилив позов, Апеляційний суд скасував це рішення, визнавши, що знаки були захищені авторським правом, а VETA використала їх без згоди правовласника й отримала від цього прибуток...

Апеляційний суд не погодився з твердженням VETA, що ці знаки нібито були у вільному доступі (аналог публічного домену), оскільки вони були

оприлюднені раніше в публікації Highway Code та власне книжки VETA. Водночас Суд майже не дослідив питання добросовісного використання (fair use) в освітніх цілях — воно могло б дати підстави для ширшого визнання суспільного інтересу...

В результаті Апеляційний суд ухвалив рішення на користь Апелянта, присудивши 50 мільйонів танзанійських шилінгів у відшкодування, що підкреслює важливість дотримання прав інтелектуальної власності навіть у сфері освіти...» (*Beatrice Soka, Stella Ndikimi. Copyright infringement and the recognition of intellectual property rights in Tanzania: an analysis of Jutoram Kabatele Mahalla vs. Vocational Education Training Authority (Civil Appeal No. 63 of 2019)* // *Dentons* (<https://www.dentons.com/en/insights/articles/2025/february/3/copyright-infringement-and-the-recognition-of-intellectual-property-rights-in-tanzania>). 04.02.2025).

Республіка Індія

«OpenAI намагається перешкодити індійським медіагрупам, зокрема тим, що належать Гаутаму Адані та Мукешу Амбані, приєднатися до позову про порушення авторських прав проти американської компанії, стверджуючи, що не використовує їхній контент для навчання ChatGPT, згідно з судовим документом...»

Компанія, підтримувана Microsoft, заявила, що не зобов'язана укладати партнерські угоди з медіагрупами для використання їхнього загальнодоступного контенту. Позов був ініційований індійським інформаційним агентством ANI у 2023 році, яке звинуватило ChatGPT у використанні їхнього контенту без дозволу для навчання ШІ. До справи приєдналися видавці книг і медіагрупи, зокрема NDTV (належить Адані), Indian Express, Hindustan Times та DNPA, що представляє інтереси багатьох медіа, включаючи Network18 (належить Амбані), які стверджують, що OpenAI використовує їхні новинні сайти для збору контенту та відтворення їхньої роботи в ChatGPT.

У судовому документі від 11 лютого OpenAI заперечила використання контенту заявників або членів DNPA для навчання своїх ШІ-моделей. Компанія та її адвокат не відповіли на запити Reuters про коментарі, як і DNPA та інші медіа. OpenAI раніше заявляла, що використовує загальнодоступні дані для навчання ШІ відповідно до принципів добросовісного використання та юридичних прецедентів. Компанія уклала угоди з багатьма видавцями новин у світі для відображення контенту, але індійські групи стверджують, що подібних угод в Індії не було. OpenAI зазначила, що її партнерства за кордоном не є ліцензійними угодами для навчання ШІ, а використання загальнодоступного контенту є законним відповідно до індійського законодавства про авторське

право...» (*Arpan Chaturvedi, Aditya Kalra, Munsif Vengattil. OpenAI says it does not use Indian media groups' content to train ChatGPT, court filing shows // Reuters (https://www.reuters.com/technology/artificial-intelligence/openai-says-it-does-not-use-indian-media-groups-content-train-chatgpt-court-2025-02-12/). 12.02.2025*).

Республіка Індонезія

«Комерційний суд Центральної Джакарти зобов'язав співачку Агnez Мо сплатити штраф у розмірі 1,5 мільярда індонезійських рупій (91 600 доларів США) за порушення авторських прав на пісню "Bilang Saja". Вирок було винесено 30 січня...

У 2023 році Агnez Мо виконала цю пісню під час концертів у трьох містах: у HW Superclubs Сурабая 25 травня, у H-Club Джакарта 26 травня та у HW Superclub Бандунг 27 травня. Пісня, написана Арі Біасою, була виконана без дозволу автора. Після цього Арі Біаса надіслав співачці юридичне повідомлення.

Суд встановив, що Агnez Мо комерційно використовувала пісню без дозволу автора, і призначив штраф у розмірі 500 мільйонів рупій за кожен виступ, відповідно до статті 113 Закону про авторське право Індонезії. Арі Сапта Хермаван, відомий як Арі Біаса, подав позов проти співачки у вересні 2024 року після того, як вона не відповіла на юридичне повідомлення...

Команда Агnez Мо стверджує, що співачка дотримується авторських прав і співпрацює у цьому питанні, але подальших заяв щодо рішення суду від її представників не надходило. Агnez Мо, також відома як Агнес Моніка, є відомою індонезійською співачкою, продюсеркою, акторкою, танцівницею та підприємницею, яка здобула численні нагороди як в Індонезії, так і за кордоном...» (*Novie Fauziah. Agnez Mo Fined Rp 1.5 Billion for Copyright Infringement of "Bilang Saja" // JAKARTA GLOBE (https://jakartaglobe.id/lifestyle/agnez-mo-fined-rp-15-billion-for-copyright-infringement-of-bilang-saja). 04.02.2025*).

Республіка Корея

«...Верховний суд Кореї визнав порушенням авторських прав трансляцію фонові музики в магазинах через Інтернет за допомогою методу "вебкастингу". Це рішення скасовує рішення судів першої та другої інстанцій...

Справа була порушена Асоціацією музичних авторських прав Кореї проти компанії Lotte GRS, яка володіє мережею ресторанів швидкого

харчування Lotteria та іншими закладами. Асоціація вимагала виплатити їй близько 800 мільйонів вон за порушення прав на виконання музичних творів...

Суди першої та другої інстанцій винесли рішення на користь відповідача, оскільки вважали, що музика, яку транслювали через вебкастинг, є публічним виконанням комерційних записів, яке не потребує виплати винагороди згідно зі статтею 29, розділом 2 Закону про авторські права...

Однак Верховний суд скасував це рішення, зазначивши, що музика, яку транслювали через вебкастинг, не є комерційними записами, оскільки отримується для цілей надання послуг з музичного супроводу в магазинах, а не для комерційного продажу. Таким чином, суд зобов'язав виплатити винагороду за порушення прав на виконання музичних творів...» (*Kim Min-so. Supreme Court rules webcasting background music violates copyright in Korea // CHOSUNBIZ* (<https://biz.chosun.com/en/en-society/2025/02/09/LFL354VIMBDJFEWB42MR5UPDLA/>). 09.02.2025).

«Нещодавнє рішення Вищого суду з питань інтелектуальної власності Кореї підкреслює значні зміни в тому, як суди оцінюють ризик порушення прав на торговельні марки на інтернет-ринках. Справа, яка спочатку виглядала як типовий спір про контрафактну продукцію, розкриває більш глибоку проблему, пов'язану з використанням інструментів масової реєстрації товарів. Ці інструменти, які дозволяють продавцям автоматично реєструвати тисячі товарів на торгових платформах, можуть призвести до неконтрольованих порушень прав на торговельні марки та значної юридичної відповідальності для продавців...

У справі Високого суду з питань інтелектуальної власності № 2024Na10942 (23 січня 2025 року) відповідач, агентство онлайн-закупівель, використовував програму масової реєстрації товарів, щоб розмістити на своєму веб-сайті тисячі товарів з китайських платформ електронної комерції. Ця система автоматично імпортувала інформацію про товари, їхні зображення та ціни, ненавмисно включаючи контрафактні товари. Позивач, власник торгових марок відомих взуттєвих брендів, подав позов про порушення прав на торговельні марки, стверджуючи, що відповідач демонстрував і продавав контрафактну продукцію, використовуючи торговельні марки, ідентичні його зареєстрованим знакам.

Відповідач стверджував, що він не брав безпосередньої участі у виборі контрафактної продукції, що інструмент масової реєстрації є нейтральним механізмом, не призначеним для порушення прав на торговельну марку, і що неможливо вручну перевірити кожен продукт через масштаби автоматизованих списків. Однак суд відхилив ці заперечення і визнав продавця відповідальним за порушення прав на торговельну марку...

Ключові висновки суду:

1. Інструменти масової реєстрації не звільняють продавців від відповідальності. Суд відхилив аргумент про те, що продавець може уникнути відповідальності лише тому, що для включення товарів до переліку використовувався інструмент, а не ручний відбір. Відповідач ніс відповідальність за наслідки використання системи, яка за своєю суттю несла ризик імпорту підроблених списків у великих масштабах.

2. Тягар ризику лягає на продавця. Суд підтвердив, що необізнаність про порушення не є належним захистом. Навіть якщо продавець не мав наміру реєструвати контрафактні товари, використання автоматизованого інструменту масової реєстрації означає, що він свідомо прийняв ризик порушення прав інтелектуальної власності.

3. Відповідальність на рівні платформи може стати об'єктом правового регулювання. Це рішення відображає зростаюче визнання судами того, що неконтрольовані інструменти масової реєстрації можуть призвести до широкомасштабних порушень прав на торговельні марки. Суди можуть почати притягати платформи до відповідальності, якщо вони не забезпечать належний контроль за масовими реєстраціями.

Цей випадок слугує суворим попередженням для продавців трансграничної електронної комерції, які надають перевагу швидкості та обсягам, а не контролю, підкреслюючи, що використання автоматизованих інструментів масового лістингу може призвести до серйозних наслідків порушення прав на торговельну марку...» (*Sang-Eun Shin and Jonathan Masters. Practice Notes Mass Registration Programs and Trademark Liability: South Korean Court Highlights Growing Risks in E-Commerce // NAM IP Group LAW FIRM* (https://www.nampat.co.kr/en/board/practice_notes/read/616). 13.02.2025).

«...Південнокорейський суд виніс роздільне рішення у справі Nexon проти Ironmace. Суд постановив, що хоча Ironmace порушила комерційну таємницю Nexon, вона не порушила авторські права...»

Ironmace - це студія відеоігор, заснована групою колишніх працівників компанії Nexon. Коли Ironmace випустила свою першу гру, Dark & Darker, компанія Nexon заявила, що вона порушує авторські права на невидану гру Nexon, над якою працювало багато співробітників...

Nexon подала позов у серпні 2021 року. Однак суд встановив, що порушення авторських прав не відбулося. Тим не менш, він притягнув Ironmace до відповідальності за порушення комерційної таємниці, присудивши їм 8,5 млрд вон (\$5,9 млн) у якості відшкодування збитків...» (*Lee Kyung-tak. Court clears 'Dark and Darker' of copyright infringement, orders Ironmace to pay Nexon 8.5 billion won // CHOSUNBIZ* (<https://biz.chosun.com/en/en-it/2025/02/13/MXHA4WV3ANHRFCJZQI4UE4HTQE/>). 13.02.2025).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«У В'єтнамі закрили ще один сервіс потокового відео. Цей сервіс протягом кількох років транслював корейські телеканали та інший захищений авторським правом контент. Сайти Koko TV, Pickle TV та TV Champ.

Заарештовано 2 осіб. Вони керували 4 різними стрімінговими сервісами. Вони зареєстрували бізнес у В'єтнамі під назвою Lucius House (раніше Wunderlab) і найняли місцевий персонал - розробників та інших співробітників...

Ці 4 сайти також поширювали контент від американських правовласників. Вони отримували дохід від рекламної програми Google AdSense, який оцінюється в сотні тисяч доларів.

Справа розслідувалася спільно Міністерством культури В'єтнаму, Національною поліцією Кореї та районною прокуратурою Теджон, а також в'єтнамським представництвом Корейського агентства з охорони авторських прав та Інтерполом. Інтерпол видав червоні повідомлення на двох підозрюваних, і коли вони намагалися вилетіти до Кореї, їх затримали в аеропорту Інчхон...» (*Nick Redfearn. Illegal K-content streaming service stopped in Vietnam // Rouse (<https://www.antipiracy.news/post/illegal-k-content-streaming-service-stopped-in-vietnam>). 11.02.2025*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Апеляційний суд у справі Alcatel Lucent SAS проти Amazon Digital UK Limited & Ors ухвалив, що позов Amazon про отримання тимчасової розумної та недискримінаційної (RAND) ліцензії від Nokia на стандартно необхідні патенти (SEPs) з портфеля Nokia Video Portfolio має достатні шанси на успіх і має бути переданий на розгляд у суді. Це рішення скасувало попереднє рішення Високого суду...

Amazon звинуватив Alcatel у порушенні трьох патентів, які є нестандартними (NEPs), а не SEPs. У відповідь Amazon подав зустрічний позов проти Alcatel і Nokia, вимагаючи RAND-ліцензію на портфель Nokia Video Portfolio, що включає як SEPs, так і NEPs. Amazon стверджував, що така ліцензія має охоплювати і NEPs, які зазвичай ліцензуються разом із портфелем, включаючи ті, що були предметом позову у Великій Британії...

Високий суд у липні 2024 року розглянув кілька заяв сторін, зокрема про виключення частин позову Amazon, юрисдикцію та прискорення розгляду справи. Суд відхилив частину вимог Amazon щодо тимчасової RAND-ліцензії, але Апеляційний суд визнав, що ці вимоги мають реальні перспективи успіху, спираючись на прецедент у справі Panasonic проти Xiaomi. Суд також зазначив, що зміни в пропозиції Amazon щодо тимчасової ліцензії (обмеження її лише

SEPs і готовність сплатити визначену судом суму) не є суттєвими для зміни суті позову.

Рішення підкреслює, що суперечки щодо патентів на медіакодування стають новим фронтом, а також нагадує про важливість раннього планування та стратегії у переговорах щодо RAND-ліцензій. Суд також врахував, що RAND-зобов'язання Nokia регулюються швейцарським правом, але це не вплинуло на висновок про можливість розгляду позову Amazon...» (*English Court of Appeal allows Amazon to amend its pleadings to claim interim licence from Nokia // Osborne Clarke* (<https://www.osborneclarke.com/insights/english-court-appeal-allows-amazon-amend-its-pleadings-claim-interim-licence-nokia>). 03.02.2025).

«...Banksy, відомий графіті-художник, може втратити права на свою торговельну марку "Banksy" через судовий позов від компанії Full Colour Black, яка продає листівки з репродукціями його робіт. Компанія стверджує, що Banksy не використовував торговельну марку, і вимагає її скасування через "невикористання". У рамках справи представник Banksy буде змушений давати свідчення на судовому засіданні навесні, що може стати першим випадком публічного виступу від імені художника, чия особа залишається таємницею...

Banksy, який раніше заявляв, що "авторське право для невдах", також має інші юридичні проблеми. У 2021 році він втратив права на торговельні марки для двох своїх робіт ("Radar Rat" і "Girl with Umbrella") через рішення ЄС, яке визнало, що він діяв "недобросовісно", не маючи наміру комерціалізувати свої зображення. У 2020 році він також втратив права на торговельну марку для роботи "Flower Thrower" після дворічної судової тяганини з Full Colour Black, оскільки судді зазначили, що його особа не підтверджена...

Крім того, Banksy звинувачується у наклепі компанією Full Colour Black через пост в Instagram, де він закликав шанувальників "привласнювати" одяг бренду GUESS, який, за його словами, використовував його роботи без дозволу. Торговельні марки дають юридичний захист бренду, дозволяючи власнику судитися за їх неправомірне використання або ліцензувати їх. Представники Banksy стверджують, що він продавав товари (гуртки, годинники, сумки) у період з 2017 по 2022 роки, що має бути доведено в суді...

Banksy стикається з юридичними викликами, які можуть призвести до анулювання його торговельної марки. Судовий процес може змусити його команду вперше виступити публічно, що створює ризик розкриття особистості художника...» (*OLIVIA CHRISTIE. Millionaire graffiti artist Banksy faces legal challenge to take trademark name away from him - and his team could be made to go public in court // Daily Mail* (<https://www.dailymail.co.uk/news/article-14361565/Millionaire-graffiti-artist-Banksy-faces-legal-challenge-trademark-away-team-public-court.html>). 05.02.2025).

«Сьогодні (четвер, 6 лютого) Апеляційний суд відмовив Sony у відшкодуванні судової справи, яку подали спадкоємці колишнього бас-гітариста і ударника групи Jimi Hendrix Experience. Справа стосується претензій спадкоємців двох музикантів щодо грошей, які Sony заробив за допомогою потокових сервісів, таких як Amazon Prime і Spotify, які очевидно не існувало на момент укладення угод з групою. Sony стверджувала, що суддя Вищого суду зробив дві помилки...

Перша помилка, на їхню думку, полягала в тому, що суддя відхилив аргумент Sony про те, що британське законодавство про авторське право надає їм захист від порушення будь-яких прав на виступи музикантів, записані на трьох студійних альбомах, випущених Jimi Hendrix Experience. Цей захист говорить про те, що хоча законодавство надає права виконавцям на виступи, записані до введення законодавства в дію, немає порушення, якщо виконавці продовжують виконувати свої обов'язки "у рамках домовленостей, укладених" до цього часу. Апеляційний суд відхилив аргумент Sony про те, що цей захист охоплює будь-які майбутні дії, і підтвердив, що суддя Вищого суду був правий у визначенні того, що претензії позивачів є більш ніж аргументованими, що оригінальна згода музикантів, надана у договорі 1966 року, не поширюється на поточне використання прав на виступи Sony.

Друга стверджувана помилка полягала в тому, що суддя Вищого суду неправомірно відхилив аргумент Sony про те, що позови позивачів були подано занадто пізно, оскільки вони були позовами про частку партнерських активів (Jimi Hendrix Experience була партнерством між Jimi Hendrix та двома іншими музикантами). Такі позови повинні бути подано протягом 6 років після розпуску партнерства. Однак Апеляційний суд підтвердив, що справа не була позовом про частку партнерських активів, а позовом про порушення авторського права проти Sony, третьої сторони, яка не була одним з партнерів. Таким чином, дія не була строковою, оскільки неперервне використання звукозаписів складало суттєве порушення авторського права. Тому дія була чинною протягом 6 років з моменту першого порушення авторського права, хоча позивачі не зможуть попросити компенсацію або альтернативно прибутку, отриманого Sony, за порушення, вчинені більше 6 років тому до початку судового процесу.

Тому справа буде продовжуватися на повному судовому засіданні, і її результат, безсумнівно, буде спостережувано з великим інтересом музикантами з гуртів, угоди яких були укладені до появи поширених потокових сервісів» (*Simon Clark. Castles (Not) Made Of Sand // Bristows LLP (<https://inquisitiveminds.bristows.com/post/102jzby/castles-not-made-of-sand#page=1>). 06.02.2025*).

«...Комерційна таємниця або конфіденційна інформація може бути захищена від несанкціонованого використання третьою стороною, якщо

власник вжив заходів для її захисту. Суди Великої Британії мають широкі повноваження для видачі судових заборон, компенсацій чи інших засобів правового захисту...

Наприклад, у справі *Derma Med Limited* проти *Dr Ally* Апеляційний суд визнав за необхідне видати тимчасову заборону проти *Dr Ally*, провідного спеціаліста з естетики, який продав свій бізнес *Derma Med*. Угода містила обмеження на конкуренцію та використання конфіденційної інформації. Після угоди *Dr Ally* залишився працівником компанії, але *Derma Med* звинуватила його у прийманні готівкових платежів від пацієнтів, підбурюванні інших працівників до звільнення та відведенні бізнесу на свою користь з використанням конфіденційної інформації компанії. Було виявлено, що *Dr Ally* намагався приховати свої дії. Після його звільнення *Derma Med* подала на судову заборону, яка спочатку була видана, але пізніше скасована суддею Борном. Апеляційний суд, врахувавши докази порушень і спроби приховування, відновив тимчасову заборону на конкуренцію та використання конфіденційної інформації до судового розгляду...

Це рішення нагадує бізнесу, що судова заборона є ефективним засобом у випадках явного порушення угод про неконкурунцію та зловживання конфіденційною інформацією. Однак для її отримання інформація має залишатися секретною...

Комерційна таємниця, згідно з Директивою про комерційні таємниці (запровадженою у Великій Британії у 2018 році), — це інформація, яка:

є секретною (не загальновідомою чи легкодоступною для осіб, що зазвичай працюють із такою інформацією);

має комерційну цінність через свою секретність;

захищена розумними заходами її власником.

Конфіденційна інформація може включати формули, практики, процеси, дизайни, інструменти, шаблони чи бази даних. У Великій Британії також існує розвинена судова практика захисту конфіденційної інформації...

Несанкціоноване розкриття комерційної таємниці чи порушення конфіденційності може завдати шкоди бізнесу, тому судова заборона є цінним інструментом. Проте суд надасть захист лише за умови, що інформація зберігалася в таємниці. Таким чином, бізнесу важливо захищати свої комерційні таємниці, щоб мати можливість звернутися до суду у разі їх незаконного використання...» (*Hannah A. Whitmore, Varuni Parnavitane. Trade Secrets: The Value in Enforcement // Finnegan, Henderson, Farabow, Garrett & Dunner, LLP (https://www.finnegan.com/en/insights/blogs/european-ip-blog/trade-secrets-the-value-in-enforcement.html). 06.02.2025).*

«Нещодавно Високий суд Англії та Уельсу відхилив основні позови компанії *Abudantia BV* проти афілійованих з *Parimatch* компаній щодо припинення спільного підприємства на турецькому тіньовому ринку, що

покляло край багаторічній судовій суперечці. Справа стосувалася ліцензійної угоди про використання торгової марки (ТЛА) між Abudantia та Fastron, афілійованою компанією Parimatch, яка дозволяла Abudantia управляти сайтом азартних ігор Paribahis.com під брендом Parimatch. Хоча суд виніс рішення на користь Parimatch, дійшовши висновку, що термін дії ТЛА законно закінчився 9 січня 2022 року, він також розкритикував керівництво Parimatch за тактику, що вводить в оману. Суддя Діаш засудив стратегію компанії з фабрикації юридичних погроз для створення хибного враження про порушення прав інтелектуальної власності, що дозволило Parimatch заперечувати свою причетність до турецького ринку, якщо її запитують регулятори.

Parimatch намагався опосередковано вийти на ринок Туреччини через регуляторну невизначеність і тривалі переговори про злиття та поглинання з компаніями Entain (колишня GVC Holdings) і Betsson. Судові документи свідчать, що керівники Parimatch прямо заявили, що публічно заперечуватимуть будь-який зв'язок з турецькими операціями і, за необхідності, подадуть позови проти своїх афілійованих осіб, щоб підтримувати правдоподібне заперечення. Компанія Entain, яка раніше пішла з турецького ринку, не була стороною у справі, але, як повідомляється, порадила Parimatch діяти обережно.

Abudantia стверджувала, що ТЛА було автоматично продовжено, і звинуватила Fastron та іншу афілійовану з Parimatch компанію, Rillius, у змові з метою знищення її бізнесу. Однак суд встановив, що Abudantia не змогла довести, що бізнес працював "позитивно", як це вимагалось для поновлення. Представлені докази показали, що ще в квітні 2021 року керівники Parimatch обговорювали створення "доказового сліду", щоб дистанціювати компанію від турецького ринку, включаючи відправку оманливих юридичних повідомлень на адресу Abudantia. Незважаючи на цю оманливу тактику, суд постановив, що вона не є відвертою змовою з метою крадіжки бізнесу Abudantia.

Подальші суперечки виникли, коли на початку 2022 року Rillius надіслав листи бізнес-партнерам Abudantia, неправдиво стверджуючи, що не має законного права використовувати торговельну марку Parimatch, що призвело до розриву зв'язків з кількома постачальниками послуг. Rillius також намагався захопити домен Paribahis.com, подавши скаргу до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), яка була відхилена через нерозкриття попередніх угод з Abudantia. Незважаючи на ці висновки, суд дійшов висновку, що дії Parimatch були частиною ширшої стратегії захисту свого бренду, а не скоординованими зусиллями з ліквідації Abudantia. Джерела вказують на те, що Parimatch намагався врегулювати справу до суду, але Abudantia відхилила цю пропозицію...» (*Zak Thomas-Akoo. Parimatch wins Turkish trademark legal fight // Next (https://next.io/news/regulation/parimatch-wins-turkish-market-legal-fight/). 17.02.2025*).

«У Великій Британії позови про порушення прав інтелектуальної власності (ІВ) та спори, що стосуються ІВ, можна подавати або до Високого суду, або до спеціалізованого Підприємницького суду з питань інтелектуальної власності (ІРЕС). Розташований у будівлі Роллс-Білдінг у центрі Лондона, ІРЕС має більш спрощену процедуру, ніж Високий суд, і має штатного спеціалізованого суддю з питань ІВ та кількох спеціалізованих заступників судді. Це допомагає виробити послідовний підхід до розгляду справ, який часто коштує дешевше, ніж у Високому суді...»

ІРЕС може розглядати всі види спорів у сфері інтелектуальної власності, включаючи позови про порушення прав інтелектуальної власності та інші справи, в яких інтелектуальна власність є основним предметом занепокоєння. Він може присуджувати ті ж засоби захисту, що й Високий суд, такі як тимчасові судові заборони, відшкодування збитків та забезпечення позову. Приклади справ, що розглядаються в ІРЕС, включають позови про порушення прав інтелектуальної власності, внесення змін до патентів, компенсації працівникам за запатентовані винаходи та порушення конфіденційності, пов'язані з комерційною таємницею. Однак, ІРЕС має обмеження щодо вартості позовів, які він може розглядати: для спорів вартістю 10 000 фунтів стерлінгів і менше передбачено розгляд позовів на суму від 10 000 до 500 000 фунтів стерлінгів, а для позовів вартістю понад 500 000 фунтів стерлінгів - розгляд позовів за кількома інстанціями. Повози на суму понад 500 000 фунтів стерлінгів повинні розглядатися у Високому суді...

Позови в рамках ІРЕС підлягають процесуальним обмеженням, що робить його найбільш придатним для менш складних спорів у сфері інтелектуальної власності, які не стосуються дуже складних правових питань або питань, пов'язаних з фактами. Ці обмеження включають судові процеси тривалістю не більше двох днів, обмежене розкриття документів, суворий контроль за перехресним допитом свідків та обмеження на відшкодування судових витрат у розмірі 60 000 фунтів стерлінгів...

Хоча спрощена процедура ІРЕС покращує доступ до правосуддя для малих та середніх компаній, що беруть участь у спорах з питань інтелектуальної власності, вона доступна для всіх позивачів, незалежно від їхнього розміру...» (*Carlton Daniel and Paul Jinks. The Intellectual Property Enterprise Court // Squire Patton Boggs (<https://www.iptechblog.com/2025/02/the-intellectual-property-enterprise-court/#page=1>). 19.02.2025*).

«У п'ятницю Lenovo здобула значну перемогу в Британії, вигравши апеляцію на отримання тимчасової ліцензії на використання патентів Ericsson, що стало ще одним кроком у їхньому глобальному ліцензійному спорі. Ця справа розглядалася у Високому суді Лондона, де англійські суди нещодавно дозволили видавати короткострокові патентні ліцензії до

завершення судового розгляду - правовий підхід, який також був застосований у суперечці Amazon з Nokia.

Конфлікт розпочався у 2023 році, коли Lenovo подала до суду на Ericsson, що стало частиною серії юридичних баталій між компаніями за патенти на технології бездротового зв'язку 4G і 5G у різних країнах, включаючи Бразилію, Колумбію та Сполучені Штати. Основне питання стосується справедливих, розумних і недискримінаційних (FRAND) умов ліцензування цих патентів.

Спори щодо ліцензування FRAND є поширеним явищем у телекомунікаційній галузі, і англійські суди мають право встановлювати глобальні умови FRAND згідно з рішенням Верховного суду Великої Британії від 2020 року. Спочатку Lenovo хотіла отримати декларацію про те, що ліцензіар, який бажає, погодиться на короткострокову ліцензію, поки умови FRAND не будуть доопрацьовані. Хоча спочатку їхню заяву було відхилено, нещодавно Апеляційний суд скасував це рішення...

Суддя Річард Арнольд постановив, що компанія Ericsson порушила свій обов'язок діяти добросовісно, подавши позови до іноземних судів, незважаючи на готовність Lenovo прийняти умови FRAND, встановлені англійськими судами. Він заявив, що ліцензіар на місці Ericsson погодився б на тимчасову ліцензію з Lenovo, і висловив сподівання, що Ericsson зробить це зараз.

Арнольд також визначив, що умови FRAND для тимчасової ліцензії вимагатимуть від Lenovo виплати Ericsson "дев'ятизначної суми в доларах". Головний юридичний директор Lenovo Лаура Куатела привітала це рішення, заявивши, що воно підтверджує прихильність Lenovo до прозорості та справедливості в глобальному ліцензуванні FRAND. Тим часом, компанія Ericsson вирішила не коментувати це рішення» (*Lenovo wins appeal in UK fight with Ericsson over interim patent licence // yahoo! finance* (<https://finance.yahoo.com/news/lenovo-wins-appeal-uk-fight-112023092.html>). 28.02.2025).

Сполучені Штати Америки

«...У США федеральний суд у Луїзіані ухвалив рішення, яке може суттєво змінити уявлення про те, як діють «**termination rights**» (права припинення дії ліцензій) у сфері авторського права на музичні каталоги. Раніше вважалося, що коли автор реалізує таке право, це стосується лише території США, а міжнародні права залишаються у видавців. Однак суддя дійшов висновку, що, згідно з Бернською конвенцією, якщо автор у США відновлює собі права, це має визнаватися і за кордоном...

Справа стосувалася спору щодо права власності на пісню "Double Shot (Of My Baby's Love)", написану в 1962 році Доном Смітом і Сірілом Веттером. Пісня була вперше записана в 1963 році гуртом Dick Holler And The Holidays, але стала хітом Топ 40 у 1966 році, коли її записали Swingin' Medallions.

Згідно з судовими документами, Сміт і Веттер продали права на пісню в 1963 році видавництву Windsong Music Publishers за один долар. Windsong отримала авторське право на пісню в 1966 році. У 1994 році авторське право на пісню мало бути продовжено. Згідно з первісною угодою, авторське право Веттера було продовжено ще на 28 років відповідно до закону про авторське право до 1976 року. Але Сміт помер у 1972 році, і юридичний прецедент передбачав, що якщо оригінальний власник прав помирає, права повертаються до спадкоємців автора. Спадкоємці Сміта відкликали свою частку авторського права і продали її Веттеру.

У 2019 році Windsong продала свої права на пісню Resnik Music Group.

У 2022 році - через 56 років після того, як було отримано авторське право - Веттер повідомив Resnik, що він користується своїм правом на припинення і бере повний контроль над піснею. Того ж року до Веттера звернувся ABC TV, який хотів отримати цифрові ліцензійні права на пісню, оскільки вона звучала в епізоді серіалу "Місячне сяйво" 1987 року, який ABC хотів випустити в цифровому форматі. ABC повідомив Веттеру, що Resnik Music Group претендує на чверть права власності на авторське право, оскільки вона все ще має міжнародні права на нього.

Веттер звернувся до суду з проханням оголосити його власником усіх прав на пісню, а не лише прав у США...

У своєму рішенні суддя пояснила: якщо американський закон дозволяє автору повернути права, держави-учасниці Бернської конвенції мають визнати це...

Багато фахівців з авторського права вважають, що таке рішення може бути оскаржене і скасоване. Вони заперечують «єдину природу» авторського права та наголошують на його територіальному принципі: кожна країна застосовує власне законодавство, тож міжнародна частина прав мала б регулюватись окремо. Очікується, що рішення суду буде оскаржено в апеляції...» (*Daniel Tencer. US court says copyright termination applies globally, potentially causing 'chaos' for rightsholders // Music Business Worldwide (<https://www.musicbusinessworldwide.com/us-court-says-copyright-termination-applies-globally-potentially-causing-chaos-for-rightsholders/>). 04.02.2025*).

«Материнська компанія Facebook, Meta, наразі веде колективний судовий процес за звинуваченням у порушенні авторських прав і недобросовісній конкуренції, зокрема, щодо того, як вона навчала LLaMA. ...судові документи свідчать, що компанія використовувала піратські торренти для завантаження 81,7 ТБ даних з тіньових бібліотек, включаючи Anna's Archive, Z-Library і LibGen. Потім вона використовувала цю інформацію для навчання своїх ШІ-моделей.

Докази у вигляді письмових повідомлень свідчать про занепокоєння дослідників щодо використання Meta піратських матеріалів.

...документи також свідчать про те, що компанія вжила заходів для того, щоб її інфраструктура не використовувалася в цих операціях із завантаження та розповсюдження, щоб цю діяльність не можна було відстежити до "Мети". У судових документах сказано, що це є доказом незаконної діяльності Meta, яка виглядає як навмисні кроки, спрямовані на обхід законів про авторське право...

Справа проти "Мети" все ще триває, тому нам доведеться почекати, поки суд не винесе рішення, щоб сказати, чи вчинила компанія пряме порушення авторських прав. І навіть якщо автори виграють цю справу, "Мета" з її величезними фінансовими можливостями, швидше за все, подасть апеляцію, а це означає, що нам доведеться чекати кілька місяців, якщо не років, щоб побачити остаточне судове рішення» (*Jowi Morales. Meta staff torrented nearly 82TB of pirated books for AI training — court records reveal copyright violations // Future US, Inc. (<https://www.tomshardware.com/tech-industry/artificial-intelligence/meta-staff-torrented-nearly-82tb-of-pirated-books-for-ai-training-court-records-reveal-copyright-violations>). 10.02.2025*).

«...Власники Facebook та Instagram, компанія Meta, заявили, що не "роздавали" гігабайти піратського контенту, коли завантажували його з мережі BitTorrent...

Як і багато інших технологічних компаній, на Meta подали до суду за порушення авторських прав через використання захищеного авторським правом контенту для навчання систем штучного інтелекту. Однак з'ясувалося, що Meta завантажила колекцію Books3 з BitTorrent. Колекція містить мільйони піратських книг, статей та іншого письмового контенту...

За звичайних обставин, коли хтось завантажує файл через BitTorrent, він також поширює його або "роздає" іншим. Це додало Meta ще одну потенційну відповідальність у цій справі. Однак зараз Meta стверджує, що вони вжили заходів для запобігання розповсюдженню контенту і лише завантажили або "вимили" його...» (*Ernesto Van der Sar. Meta Says it Made Sure Not to Seed Any Pirated Books // TorrentFreak (<https://torrentfreak.com/meta-says-it-made-sure-not-to-seed-any-pirated-books/>). 20.02.2025*).

«Суддя присудив історичній чорній церкві (Black church) у Вашингтоні контроль над торговою маркою Proud Boys після того, як ультраправе угруповання не виконало рішення суду на суму 2,8 мільйона доларів.

Рішення Вищого суду округу Колумбія надає права на торгову марку назви гурту Метрополічій африканській методистській єпископальній церкві (Metropolitan African Methodist Episcopal Church) і забороняє учасникам Proud Boys продавати будь-які товари з їхньою назвою або символікою без згоди

церкви. Постанова також дозволяє церкві спробувати конфіскувати будь-які гроші, отримані від продажу товарів гурту.

Церква подала позов, щоб спробувати відшкодувати збитки від актів вандалізму, вчинених членами групи після мітингу на підтримку Дональда Трампа в грудні 2020 року. Банери Black Lives Matter були зірвані та спалені у двох церквах, включаючи Митрополичу африканську методистську єпископальну. Також тієї ночі відбулися жорстокі сутички між протестувальниками, які виступали проти, і були проведені арешти...» (*A Black DC church was vandalized by the Proud Boys. Now the church controls the group's trademark // NewsHour Productions LLC. (https://www.pbs.org/newshour/nation/a-black-dc-church-was-vandalized-by-the-proud-boys-now-the-church-controls-the-groups-trademark). 05.02.2025*).

«...РТАВ (Рада з патентних спорів та апеляцій) визнала, що бакалаврська дисертація "Trevarthen" з Університету Волонгонг є попереднім станом мистецтва (prior art) для патенту США № 9,844,206 В2...

Основні аргументи:

Доступність у мережі: Дисертація була опублікована в цифровому архіві Університету Волонгонг "Research Online", що забезпечує "загальнодоступний доступ до цифрової копії" через пошукові системи.

Підтверджуючі докази: Інтернет-архів показав, що "Trevarthen" була доступна в "Research Online" 7 і 12 вересня 2007 року та 22 березня 2008 року.

Завантаження: Статистика завантажень показала, що "Trevarthen" було завантажено сотні разів до вересня 2008 року.

Посилання в патентному звіті: Дисертацію було процитовано в Міжнародному звіті про пошук (International Search Report) 18 березня 2008 року. РТАВ визнав, що "визначення патентним експертом посилання під час пошуку з метою виявлення попереднього стану мистецтва є доказом його загальнодоступності".

Відхилення аргументів власника патенту:

Індексування: Власник патенту стверджував, що недостатньо доказів індексування дисертації. РТАВ зазначив, що індексування не є "необхідною умовою для визнання посилання загальнодоступним".

Неможливість пошуку: Експерт власника патенту не зміг відтворити пошук у Google, який би знайшов дисертацію до критичної дати. РТАВ визнав цей аргумент непереконливим...

Це рішення надає цінні рекомендації щодо оцінки РТАВ загальнодоступності академічних робіт, особливо тих, що доступні через університетські репозиторії. РТАВ підкреслює, що доступність можна визначити за допомогою різних доказів, зокрема:

Доступність через пошукові системи.

Фактичний доступ відповідних осіб у цій галузі, особливо патентних експертів.

Включення посилання в звіт про пошук патентних експертів...» (*Gregory S. Cordrey. PTAH Holds That University Thesis Qualified as Prior Art // Jeffer Mangels Butler & Mitchell LLP* (<https://patentlaw.jmbm.com/2025/02/ptah-holds-that-university-thesis-qualified-as-prior-art.html#page=1>). 07.02.2025).

«...Суперечка щодо авторських прав на матеріали Кіта Райнхарта між колишнім членом церкви Aquarian Foundation Брюсом Лоундсом та самою церквою дійшла до Дев'ятого окружного апеляційного суду США...

У 1955 році Кіт Райнхарт заснував церкву Aquarian Foundation з метою вивчення сучасного спиритуалізму, християнства, східних та метафізичних думок. У 1970-х роках до церкви приєднався Брюс Лоундес, який став близьким другом Райнхарта та тимчасово жив у його домі. У червні 1985 року Райнхарт уклав ліцензійну угоду з Лоундесом, надавши йому необмежене право використовувати всі захищені авторським правом матеріали. Ця угода передбачала майбутнє використання матеріалів у цифровій мережі, що ще не існувала. Лоундес почав оцифровувати матеріали Райнхарта та розповсюджувати їх онлайн...

У 1997 році Лоундес був вигнаний з церкви, про що дізнався лише після того, як Aquarian Foundation подала позов проти нього за порушення авторських прав у 2019 році. До цього часу Райнхарт помер у 1999 році, а Aquarian отримала права на авторські інтереси Райнхарта через спадкування. У 2014 році Aquarian дізналася, що служби Райнхарта з'являються в Інтернеті, і почала надсилати Лоундесу сотні запитів на видалення матеріалів за законом про цифрове тисячоліття (DMCA). Лише 7 травня 2021 року під час судового процесу Aquarian офіційно розірвала ліцензійну угоду з Лоундесом...

Коли справа дійшла до Дев'ятого окружного суду, суд зазначив, що питання авторських прав, спадкового законодавства та релігійних текстів є незвичними для одного судового процесу. Основним аспектом рішення стало питання, чи є авторські права роботою за наймом (work-for-hire). Суд дійшов висновку, що авторські права належать Райнхарту, а не Aquarian Foundation, оскільки всі роботи були зареєстровані на ім'я Райнхарта і не були створені як роботи за наймом. Суд підтвердив, що ліцензія на використання матеріалів була дійсною, Лоундес не порушив угоду, а авторські права перейшли до Aquarian після смерті Райнхарта. Проте справа була направлена на повторний розгляд питання про можливе порушення авторських прав після розірвання ліцензії 7 травня 2021 року...

Це рішення підкреслює важливість чіткості в ліцензійних угодах та належного захисту авторських прав, особливо у випадках, коли автори є співробітниками організацій. Воно також демонструє, що суди можуть підтримувати оригінальну власність авторів над їхніми роботами, навіть якщо

вони були створені в межах організації...» (*David G. Barker. Church Founder's Works Not "Works for Hire" Even Though Founder Was Employee // Snell & Wilmer L.L.P. (https://www.swlaw.com/blogs/swiplit/2025/02/07/church-founders-works-not-works-for-hire-even-though-founder-was-employee/). 07.02.2025).*

«Американський окружний суд присудив китайській компанії Tencent (0700.HK) компенсацію в розмірі майже 85 мільйонів доларів після того, як визнав тайванського виробника телевізійних приставок Unblock Tech та інших дистриб'юторів винними у порушенні авторських прав на відеоконтент, розроблений Tencent...

Позов, поданий підрозділами Tencent, зокрема Penguin Film, Computer System і Technology, стосувався незаконного копіювання, розповсюдження та імпорту понад 1500 шоу, серед яких сімейна драма "Little Days" і науково-фантастичний блокбастер "Three Body Problem"...

Рішення, винесене 7 лютого, підтвердило порушення авторських прав відеоконтенту, створеного під егідою підрозділів Tencent Penguin Film, Tencent Computer System та Tencent Technology...

Tencent, яка керує продакшн-компанією Tencent Pictures і платформою Tencent Video, а також Unblock Tech не відповіли на запити про коментарі...» (*China's Tencent wins video copyright infringement case in US district court // Reuters (https://www.reuters.com/legal/chinas-tencent-wins-video-copyright-infringment-case-us-district-court-2025-02-13/). 13.02.2025).*

«Федеральний суддя в Делавері, Стефанос Бібас, постановив, що колишній конкурент Thomson Reuters (TRI.TO), компанія Ross Intelligence, не мала права відповідно до американського законодавства про авторське право копіювати контент інформаційно-технологічної компанії для створення конкуруючої платформи для юридичних досліджень на основі ШІ. Це рішення стало першим у США щодо питання добросовісного використання (fair use) у справах про авторське право, пов'язаних із ШІ...

Принцип добросовісного використання дозволяє використання захищених авторським правом матеріалів без дозволу за певних обставин і є ключовим захистом для технологічних компаній, таких як OpenAI, Microsoft і Meta, у низці позовів від авторів, звукозаписних компаній, художників та інших, які звинувачують їх у використанні їхніх матеріалів для навчання ШІ. Технологічні компанії стверджують, що генеративні ШІ-системи добросовісно використовують захищений контент для створення нового, тоді як власники авторських прав заявляють, що компанії використовують їхню роботу для створення конкуруючого контенту, що загрожує їхнім засобам існування.

Thomson Reuters (материнська компанія Reuters News) привітала рішення суду, заявивши, що редакційний контент Westlaw, створений їхніми

редакторами-юристами, захищений авторським правом і не може використовуватися без згоди, а копіювання не є добросовісним використанням. Представники Ross Intelligence не відповіли на запити про коментарі...

Суддя Бібас переглянув своє попереднє рішення, що питання добросовісного використання мають вирішувати присяжні на суді, але після детальнішого вивчення матеріалів справи дійшов висновку, що його попереднє рішення було недостатнім. Проте він зазначив, що основну справу все ще має розглядати суд присяжних...» (*Blake Brittain. Thomson Reuters wins AI copyright 'fair use' ruling against one-time competitor // Reuters* (<https://www.reuters.com/legal/thomson-reuters-wins-ai-copyright-fair-use-ruling-against-one-time-competitor-2025-02-11/>). 11.02.2025).

«Апеляційний суд Федерального округу США (Federal Circuit) залишив у силі рішення Ради з патентних спорів та апеляцій (Patent Trial & Appeal Board - Рада) про очевидність патентних вимог, незважаючи на те, що визнав помилковість тлумачення одного з термінів у вимогах патенту. Суд дійшов висновку, що ця помилка була несуттєвою (harmless error) у контексті попереднього рівня техніки. Справа: HD Silicon Solutions LLC проти Microchip Technology Inc., № 23-1397 (Fed. Cir., 6 лютого 2025 р).

Рада (2022 р.) визнала 16 із 17 оскаржених патентних вимог непатентоздатними через їх очевидність на основі попереднього патенту (Trivedi) та інших джерел попереднього рівня техніки.

Патент стосувався методів створення локального з'єднувального шару в інтегральній схемі з використанням двох плівок:

Перша плівка складалася з нітриду титану.

Друга плівка описувалася як "та, що містить вольфрам" ("comprising tungsten").

Рада витлумачила "comprising tungsten" як таке, що включає як елементарний вольфрам, так і сполуки на основі вольфраму.

Рада також встановила, що патент Trivedi розкривав плівки, які містять або елементарний вольфрам, або сполуки вольфраму, і дійшла висновку, що більшість вимог патенту є очевидними...

Власник патенту оскаржив рішення, стверджуючи, що висновок про очевидність базувався на помилковому тлумаченні терміну "comprising tungsten"...

Federal Circuit погодився з тим, що ця конструкція була помилковою, оскільки термін "comprising tungsten" мав охоплювати лише елементарний вольфрам, виходячи з чіткого використання в патенті назв сполук і мови специфікації...

Однак суд вирішив, що помилка Ради була нешкідливою, оскільки патент Trivedi розкриває шари, виготовлені як з вольфрамової сполуки, так і з

елементарного вольфраму, що робить формулу винаходу очевидною навіть при правильній побудові...

Таким чином, Federal Circuit залишив у силі рішення Ради про очевидність патентних вимог, попри помилкове тлумачення терміну "comprising tungsten", оскільки ця помилка не вплинула на кінцевий висновок про очевидність у світлі попереднього рівня техніки...» (*Taylor MacDonald. It's Obvious: Erroneous Claim Construction Can Be Harmless // National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/its-obvious-erroneous-claim-construction-can-be-harmless>). 13.02.2025).

«...Федеральний апеляційний суд США (Federal Circuit) скасував рішення окружного суду про відхилення позову Kroй IP Holdings, LLC проти Groupon, Inc. щодо порушення патенту на онлайн-програми заохочення (патент № 6,061,660), визнавши помилковим застосування окружним судом принципу колізійного estoppel на основі попередніх рішень inter partes review (IPR)...

У 2017 році Кроу подав позов, звинувативши Groupon у порушенні 13 вимог патенту, після чого Groupon ініціював два IPR, в яких РТАВ у 2020 році визнав 21 вимогу непатентоздатними, що було підтверджено Federal Circuit у 2021 році...

У 2022 році Кроу змінив позов, додавши 14 нових вимог, які не оскаржувалися в IPR, але окружний суд відхилив їх, вважаючи, що колізійний естопель застосовується через схожість із раніше визнаними непатентоздатними вимогами...

Federal Circuit скасував це рішення, пояснивши, що колізійний естопель не застосовується, оскільки в IPR непатентоздатність встановлюється за стандартом "переважання доказів", тоді як у суді недійсність вимагає "чітких і переконливих доказів"...

Суд уточнив, що рішення IPR не може автоматично забороняти розгляд нових вимог у суді через різні стандарти доказування, а також зазначив, що застосування estoppel в цьому випадку порушило б право Кроу на презумпцію дійсності патенту за 35 U.S.C. § 282. Справа була повернута до окружного суду для подальшого розгляду» (*Saurabh Kashyap. Patent licensing entity's infringement claims against Groupon revived on appeal // CCH Incorporated* (<https://www.vitallaw.com/news/patent-fed-cir-patent-licensing-entity-s-infringement-claims-against-groupon-revived-on-appeal/ipm01edc0bf44e46740aba7bbf2518ace7441>). 10.02.2025).

«...У рішенні від 3 лютого 2025 року, Апеляційний суд Дев'ятого округу США частково підтвердив і частково скасував рішення нижчої інстанції у справі між Aquarian Foundation, Inc. та Брюса Кімберлі Лаундса

(Bruce Kimberley Lowndes) (Case No. 22-35704). Суть спору полягала у правовому статусі творів, що належали Кіту Мілтону Райнхарту (Keith Milton Rhinehart), засновнику некомерційної релігійної організації Aquarian Foundation, який був автором духовних навчань, захищених авторським правом.

Після смерті Райнхарта в 1999 році його майно, включно з авторськими правами, перейшло до Aquarian Foundation. Один з членів організації, Брюс Лаундс, стверджував, що має ліцензію від Райнхарта, датовану 1985 роком, на використання цього вчення без обмежень.

Апеляційний суд Дев'ятого округу підтвердив рішення суду нижчої інстанції про те, що роботи Райнхарта не є «творами для найму» відповідно до закону про авторське право, а це означає, що він зберігає право власності і може надавати ліцензії. Суд встановив, що створення творів Рейнхартом було його власною ініціативою і не входило в рамки його трудових відносин з Aquarian Foundation.

Суд також підтримав передачу авторських прав Aquarian Foundation за заповітом Рейнхарта, як це дозволено законом про авторське право. Однак суд скасував рішення суду нижчої інстанції щодо можливості Aquarian Foundation припинити дію ліцензії Лаундса. Хоча суд нижчої інстанції застосував закон, призначений для спадкоємців за законом, Дев'ятий окружний суд встановив, що як спадкоємець, який не є спадкоємцем за законом, Aquarian Foundation може припинити дію ліцензії відповідно до договірного права штатів Вашингтон і Колорадо, яке дозволяє розірвати за власним бажанням контракти з невизначеним терміном дії.

Апеляційний суд Дев'ятого округу повернув справу на новий розгляд, щоб визначити, чи порушив Лаундс авторські права після припинення дії ліцензії у травні 2021 року. Суд також підтримав відмову суду нижчої інстанції у прийнятті доказів для імпідменту та оплаті гонорарів адвокатів, не знайшовши зловживання дискреційними повноваженнями.

По суті, Дев'ятий окружний суд пояснив, що Райнхарт володів авторськими правами на своє вчення, Aquarian успадкував ці права, і як не передбачений законом спадкоємець, Aquarian може припинити дію ліцензії Лаундса...» (*Ashley K. Justice. Religious Texts, Copyrights, and Estate Law: A Case of Strange Bedfellows // McDermott Will & Emery* (<https://www.ipupdate.com/2025/02/religious-texts-copyrights-and-estate-law-a-case-of-strange-bedfellows/>). 13.02.2025).

«...Група з 14 великих медіа-компаній, серед яких Toronto Star, Vox Media та Condé Nast, подали до суду на Cohere, звинувачуючи її в порушенні авторських прав і торговельних марок. У позові стверджується, що Cohere недобросовісно використовує їхній контент для навчання своїх моделей штучного інтелекту, що призводить до відтворення цілих статей або їхніх частин. Видавці вимагають відшкодування збитків і судової заборони,

щоб Cohere не могла використовувати їхній контент для навчання або доопрацювання своїх великих мовних моделей (LLM). Вони наводять приклади того, що чат-інструмент Cohere надає дослівні або майже дослівні фрагменти новин, включаючи копіювання нещодавно опублікованих статей, а також потенційну можливість інструменту генерувати неправдивий контент, який приписується видавцям. Cohere, однак, стверджує, що позов є "помилковим і несерйозним", і що їхня практика відповідально навчає корпоративний штучний інтелект, зменшуючи ризик порушення інтелектуальної власності та поважаючи правовласників. Компанія заявила, що була здивована тим, що видавці вирішили подати позов замість того, щоб шукати можливості для дискусії. Цей позов слідує за аналогічним позовом, поданим проти OpenAI п'ятьма великими канадськими медіа-організаціями в листопаді...» (*Murad Hemmadi. Major publishers sue Cohere for copyright infringement // The Logic Inc. (https://thelogic.co/news/cohere-copyright-lawsuit-publishers/). 13.02.2025).*

«Федеральний суддя на Мангеттені відхилив позов про порушення авторських прав проти відомого американського поп-художника Джеффа Кунса, поданий сценографом Майклом Гайденом у 2021 році. Позов стосувався використання Кунсом дизайну скульптури змії Гайдена 1988 року, яка спочатку була створена для італійської порнозїрки та політикині Ілони Сталлер (відомої як Чіччоліна), у серії Кунса "Зроблено на небесах" 1989 року. Серія, в якій Кунс і Сталлер (з якою він згодом одружився і розлучився) були представлені на платформі Гайдена, включала в себе різні роботи, такі як білборд, дерев'яна скульптура і картини, написані олією...»

Суддя Тімоті Рейф постановив, що позов Гайдена був прострочений, зазначивши, що, незважаючи на твердження Гайдена, що він дізнався про використання своєї роботи лише у 2019 році, він мав би знати про це набагато раніше, оскільки жив у Римі, коли відбулася прем'єра роботи Кунса на Венеціанській бієнале 1990 року, що привернула значну увагу ЗМІ в Італії...

Хоча Гайден і його адвокат планують подати апеляцію на це рішення, воно підкреслює важливість вибору часу у справах про порушення авторських прав, особливо коли передбачуване порушення привертає значну увагу громадськості» (*Blake Brittain. Artist Jeff Koons defeats sculptor's copyright lawsuit // Reuters (https://www.reuters.com/legal/litigation/artist-jeff-koons-defeats-sculptors-copyright-lawsuit-2025-02-25/). 25.02.2025).*

«Дев'ятий окружний апеляційний суд США скасував рішення окружного суду, винесене в порядку спрощеного судочинства у спорі про право власності на виноробню Schrader Cellars, встановивши, що існували фактичні питання, які потребували судового розгляду. Справа виникла з нібито усної угоди між колишнім власником Фредом Шредером та адвокатом

Робертом Роучем щодо створення RBS LLC, яке, як стверджував Роуч, володіло часткою власності у виноробні. Окружний суд визнав, що Роуч не мав права власності, посилаючись на Каліфорнійські правила професійної відповідальності, які вимагають письмових консультацій та розкриття інформації щодо таких угод...

Однак Дев'ятий окружний суд вирішив, що окружний суд помилився, дійшовши висновку, що усна угода не має юридичної сили без повного розгляду доказів, представлених Роучем. Суд встановив, що Роуч стверджував, що угода була чесною і справедливою, і що Шрейдер був повністю проконсультований, надавши свідчення про те, що RBS була ідеєю Шрейдера, що Шрейдер звернувся з проханням про інвестиції, наполягав на відсутності письмової угоди і диктував умови. Суд також зазначив, що погані результати діяльності виноробні на момент інвестування додатково підтвердили твердження про справедливість. Таким чином, Дев'ятий окружний суд постановив, що існує фактичне питання щодо того, чи порушувала передбачувана угода етичні правила Каліфорнії, скасувавши рішення суду в порядку спрощеного провадження і дозволивши Роучу продовжити розгляд його позову...» (*Amol Parikh. Sour Grapes: Attorney's Oral Agreement Might Be Okay if Fair, Just, and Fully Advised // National Law Forum LLC* (<https://natlawreview.com/article/sour-grapes-attorneys-oral-agreement-might-be-okay-if-fair-just-and-fully-advised>). 27.02.2025).

«Федеральний окружний апеляційний суд США підтвердив рішення Апеляційної ради з патентних спорів (РТАВ) про визнання недійсними кількох пунктів патенту компанії Avago Technologies (патент США № 9,402,098), що стосуються зменшення затримки відеопотоку. Netflix оскаржив патент через процедуру inter partes review (IPR), стверджуючи, що пункти формули є очевидними на основі двох посилань на попередній рівень техніки: публікацію заявки на патент США № 2004/0128396 (Patrick) та патент США № 6,801,964 (Mahdavi). Суд погодився з РТАВ, що кваліфікований фахівець був би мотивований об'єднати ці посилання, які описують регулювання швидкості відеопотоку залежно від умов мережі та управління пропускнуою здатністю для передачі відео, відповідно...

Avago стверджувала, що рівень техніки не розкриває коригування пропускнуої здатності в режимі реального часу і не враховує доступність на стороні клієнта, але Федеральний суд не погодився з цим, встановивши, що посилання явно передбачають динамічне коригування на основі мережевих умов і що включення моніторингу на стороні клієнта було б очевидним покращенням. Суд також підтримав висновок РТАВ про те, що Mahdavi розкрив розподіл пропускнуої здатності з урахуванням затримок, який кваліфікований фахівець був би вмотивований поєднати з системою Patrick для подальшого підвищення ефективності потокового мовлення. Зрештою, суд

підтвердив принцип, що поєднання відомих методів для досягнення передбачуваних переваг, таких як зменшення затримок, часто вважається очевидним, підтвердивши, що РТАВ визнав недійсними патентні вимоги компанії Avago...» (*Saurabh Kashyap. Partial invalidity of Avago Technologies' video streaming patent affirmed on appeal // CCH Incorporated* (<https://www.vitallaw.com/news/patent-fed-cir-partial-invalidity-of-avago-technologies-video-streaming-patent-affirmed-on-appeal/ipm0181cdba7cb74441b28469f561d0356f32>). 27.02.2025).

«...Федеральний суд Нью-Йорка відхилив позов письменника про порушення авторських прав і контракту проти НВО та пов'язаних з ним продюсерських компаній, визнавши, що він не зміг продемонструвати як доступ до своєї роботи, так і значну схожість з їхніми шоу. Джек П'юджі стверджував, що його концепція реаліті-шоу "Instafamous" була неправомірно використана при створенні "Fake Famous" та "FBOY Island". Однак суд вирішив, що він не мав достатніх підстав стверджувати, що НВО мав доступ до його лікування, незважаючи на те, що поділився ним з іншими компаніями, і що схожість між його концепцією та шоу ґрунтується на поширених тропях реаліті-шоу, а не на елементах, що охороняються законом...

Суд також визначив, що його позовні вимоги щодо контракту суперечать Закону про авторське право, оскільки вони стосуються несанкціонованого використання його твору, захищеного авторським правом, і він не вказав, яким чином відповідачі порушили свої домовленості про нерозголошення. Незважаючи на те, що йому вже було надано дозвіл на внесення змін до його скарги, суд відмовив у подальших змінах, вирішивши, що будь-які подальші спроби будуть марними з огляду на фундаментальні помилки в його позовних вимогах. Зрештою, суд закриття справу з упередженням, дійшовши висновку, що робота П'юджі не мала необхідної оригінальності та захищеного вираження, щоб підтримати позов про порушення авторських прав...» (*Saurabh Kashyap. Reality TV show creator's copyright claims against HBO and others dismissed // CCH Incorporated* (<https://www.vitallaw.com/news/copyright-s-d-n-y-reality-tv-show-creator-s-copyright-claims-against-hbo-and-others-dismissed/ipm01321d772688a14318a393b1bb69536930>). 26.02.2025).

«...Нещодавнім рішенням Федеральний апеляційний суд США скасував рішення Апеляційної ради з патентних спорів (РТАВ), яка визнала недійсними пункти формули патенту Kerry Group Services International Ltd. (патент США № 11,071,304), що стосуються способу консервування м'яса з використанням нітритних затверджувачів на рослинній основі. РТАВ визнав формулу винаходу очевидною на основі комбінації двох посилань на відомий рівень техніки, але Федеральний

окружний суд визнав цю аргументацію хибною. Зокрема, суд вирішив, що РТАВ неправомірно перейшов до теорії непатентоспроможності, яка не була спочатку представлена в запереченні, поданому компанією Florida Food Products, LLC (FFP), і не зміг належним чином пояснити, чому кваліфікований фахівець об'єднав би згадані посилання...

Суд розкритикував РТАВ за відсутність ясності щодо того, чи спирався він лише на одне посилання, чи на їх поєднання, а також за те, що не розглянув аргумент Керрі про те, що одне з посилань фактично перешкоджало підходу, викладеному в іншому - сценарію "навчання на власному досвіді". Крім того, суд визнав, що висновок РТАВ щодо мотивації об'єднання посилань був занадто широким і не містив конкретного обґрунтування, як того вимагав прецедент. Хоча FFP представив свідчення експертів, які вказували на те, що таке поєднання було рутинним, РТАВ у своєму рішенні не розглянув ці свідчення і не покладався на них у своєму рішенні. В результаті справу було повернуто до РТАВ з інструкціями роз'яснити свою аргументацію, розглянути аргумент про навчання та надати більш детальний аналіз експертних висновків. По суті, Федеральний окружний суд наголосив на необхідності чіткого, аргументованого та узгодженого з клопотанням пояснення висновку РТАВ про очевидність...» (*Saurabh Kashyap. PTAB's invalidation of Kerry's meat curing patent vacated and remanded // CCH Incorporated* (<https://www.vitallaw.com/news/patent-fed-cir-ptab-s-invalidation-of-kerry-s-meat-curing-patent-vacated-and-remanded/ipm01cce7515f878742fba23d57ca644a6996>). 24.02.2025).

«У нещодавній справі, вирішеній Апеляційним судом другого округу (Teri Woods Publishing, LLC проти Amazon.com, Inc., № 24-1137, 19 лютого 2025 року), суд підтвердив, що ліцензійна угода на аудіокнигу однозначно дозволяла використання потокового мовлення за передплатою як методу розповсюдження, незважаючи на те, що потокове мовлення не було прямо згадане в договорі. Суд постановив, що розширено сформульована загальна фраза про технологію в договорі чітко охоплює технологію потокового мовлення...

Teri Woods Publishing (TWP) подала позов про порушення авторських прав проти Amazon, Audible, Blackstone Audio та Urban Audio Books, стверджуючи, що вони перевищили обсяг ліцензійних прав, розповсюджуючи аудіокниги через потокові сервіси з підпискою. Суд постановив, що ліцензійна угода надає широкі права на розповсюдження аудіокниг без скорочень, і відповідачі діяли в межах цих прав, пропонуючи твори на своїх стрімінгових платформах. Суд також відхилив аргумент TWP про те, що "дробове прослуховування" (коли користувачі припиняють прослуховування до завершення) є розповсюдженням скорочених творів, що порушує угоду...

Суд також відхилив аргумент TWP про те, що "дробове прослуховування" (коли користувачі припиняють прослуховування до завершення) є розповсюдженням скорочених творів, що порушує угоду. Другий апеляційний суд дійшов висновку, що скарги TWP по суті є договірним спором щодо роялті, а не порушенням авторських прав, зазначивши, що розділ угоди про роялті не вимагав компенсації за кожну книгу, за винятком конкретних продажів у форматі "Playaway". Хоча TWP стверджувала, що їхні роялті зменшилися через потокову модель, суд не знайшов доказів того, що видавці розповсюджували твори безкоштовно або що TWP була повністю позбавлена роялті. Рішення районного суду про відхилення позовів про порушення авторських прав було залишено в силі, при цьому суд відмовився здійснювати додаткову юрисдикцію щодо решти позовів штату...» (*Justin Marcus Smith. No breach of audio book licensing agreement where 'catch-all' included streaming // CCH Incorporated* (<https://www.vitallaw.com/news/copyright-2d-cir-no-breach-of-audio-book-licensing-agreement-where-catch-all-included-streaming/ipm014317ff8a6e2a4460a3c1f349ac047770>). 20.02.2025).

«...Другий окружний суд скасував рішення районного суду про закриття справи про порушення прав на товарний вигляд мотоциклетних шоломів, роз'яснивши вимоги до позовної заяви для таких позовів. Компанія Cardinal Motors, яка має ліцензію на дизайн шолома "Bullitt", подала до суду на компанію Н&Н за нібито порушення прав на шолом "Torc T-1". Окружний суд кілька разів відхилив скаргу Cardinal через те, що компанія не змогла належним чином довести відмінність свого товарного знаку. Навіть після того, як Cardinal доповнив свою скаргу двома альтернативними описами фірмового стилю (загальним і детальним), районний суд знову відмовив у її задоволенні...

Другий окружний суд роз'яснив, що "вираження" та "розрізняльна здатність" є окремими вимогами. Розрізняльна здатність вимагає точного опису елементів, що складають торговельну марку, що дозволяє судам оцінити порушення і гарантує, що промисловий зразок не є надто широким. Розрізняльна здатність, що вимагає набуття вторинного значення, розглядається лише після того, як буде задоволено вимоги щодо формулювання...

Другий окружний суд визнав, що окружний суд помилився, об'єднавши ці вимоги на стадії подання позовної заяви. Загальний опис фірмового стилю Cardinal, хоча йому потенційно бракувало розрізняльної здатності, відповідав вимогам щодо формулювання, оскільки достатньою мірою визначав елементи дизайну Bullitt. Окружний суд також помилково відхилив більш детальний опис на підставі своєї оцінки загального опису без незалежного розгляду. Другий апеляційний суд дійшов висновку, що детальний опис відповідав вимогам щодо артикуляції, навіть якщо загальний опис не відповідав. Справу було повернуто до районного суду для оцінки того, чи достатньою мірою компанія Cardinal

довела інші елементи позову про порушення прав на торговельну марку...» (*Ashley K. Justice. Trade Dress Requires Separate Articulation and Distinctiveness Requirements // McDermott Will & Emery (https://www.ipupdate.com/2025/02/trade-dress-requires-separate-articulation-and-distinctiveness-requirements/). 20.02.2025*).

«...Дев'ятий окружний суд скасував рішення, винесене в порядку спрощеного судочинства, яким адвокату було відмовлено у праві власності на виноробню на підставі нібито усної домовленості. Справа стосувалася адвоката Роберта Роуча, який претендував на частку власності в Schrader Cellars на підставі усної угоди з колишнім власником, Фредом Шрейдером. Після того, як Шрейдер продав виноробню, Роуч подав на нього до суду, що спонукало виноробню подати до суду на Роуча за декларативним позовом, вимагаючи підтвердження того, що Роуч не мав частки власності...

Окружний суд виніс рішення в порядку спрощеного провадження на користь виноробні, стверджуючи, що навіть якщо усна угода існувала, вона не може бути виконана через правила професійної відповідальності Каліфорнії, які вимагають укладання письмових угод між адвокатами та клієнтами. Суд постановив, що Роуч не спростував презумпцію неправомірного впливу...

Однак Дев'ятий окружний суд скасував це рішення, визнавши, що Роуч успішно спростував цю презумпцію, оскільки фактичні обставини справи можуть бути розглянуті в суді. Роуч стверджував, що угода була справедливою, і факти, які свідчили на його користь, вказували на те, що транзакція була справедливою, а Шрейдер був повністю проінформований. Роуч засвідчив, що угода була ідеєю Шрейдера, Шрейдер звернувся з проханням про інвестиції, Шрейдер не вимагав письмової згоди, і Шрейдер диктував умови. Крім того, скрутне фінансове становище виноробні на момент укладення угоди підтверджувало аргумент про справедливість. Тому Дев'ятий окружний суд повернув справу на новий розгляд, дійшовши висновку, що районний суд помилився, винісши рішення в порядку спрощеного провадження на підставі того, що нібито усна угода не може бути виконана...» (*Amol Parikh. Sour Grapes: Attorney's Oral Agreement Might Be Okay if Fair, Just, and Fully Advised // McDermott Will & Emery (https://www.ipupdate.com/2025/02/sour-grapes-attorneys-oral-agreement-might-be-okay-if-fair-just-and-fully-advised/). 27.02.2025*).

Федеративна Республіка Бразилія

«...У 2025 році Бразилія зміцнила свою роль ключової юрисдикції для вирішення глобальних спорів у сфері інтелектуальної власності (ІВ), зокрема щодо стандартних основних патентів (SEP), використовуючи свою

надійну правову базу, великий ринок (сьоме місце за чисельністю населення, п'яте місце за кількістю цифрових технологій) та статус однієї з 10 найбільших економік світу (ВВП - 2,19 трлн доларів США у 2024 році). Її правова система забезпечує суворий захист патентів, авторських прав, комерційної таємниці та конкурентних практик, підкріплений конституційними гарантіями (стаття 5(29) Конституції Федеративної Республіки Бразилія 1988 року) та спеціалізованими судовими органами. Власники SEP користуються рівними правами зі звичайними власниками патентів, а порушення розглядаються як цивільні та кримінальні правопорушення, включаючи штрафи за недобросовісну конкуренцію за обхід ліцензійних зобов'язань...

Ефективність бразильського правозастосування зумовлена спрощеними процедурами: відсутністю вимог щодо охоронних листів або попередніх перевірок дійсності, а також унікальним перенесенням тягаря доказування у патентних справах (стаття 42(2) Закону про інтелектуальну власність), що зобов'язує відповідачів доводити відсутність порушень прав. Компенсація за несанкціоноване використання обчислюється з моменту публікації патенту (стаття 44), хоча штрафні санкції відсутні. Роздвоєна система розділяє позови про порушення (суди штатів) і позови про недійсність (федеральні суди), причому захист від недійсності в судах штатів обмежується наслідками *inter partes*. Суди рідко зупиняють провадження у справах про порушення прав під час розгляду позовів про недійсність, якщо не надано вагомих доказів недійсності, що зменшує затримки та підтримує нижчий рівень "вбивання" патентів порівняно з США чи Німеччиною...

Спеціалізація судової системи, що включає спеціальні палати з питань ІВ з 2004 року, посилює експертизу в складних спорах у сфері інтелектуальної власності та технологій, при цьому суди надають пріоритет судовій забороні для запобігання непоправній шкоді. Така передбачуваність у поєднанні з економічною стійкістю та цифровим зростанням Бразилії позиціонує її як стратегічний центр глобального захисту прав інтелектуальної власності, що забезпечує баланс між суворим захистом та процесуальною ефективністю для залучення як правовласників, так і інвесторів...» (*Carlos Aboim, Rodolfo Barreto, Isabella Benevides. Why Brazil stands out as a key jurisdiction for SEP enforcement in 2025 // Law Business Research (<https://www.iam-media.com/hub/sepfrand-hub/2024/article/why-brazil-stands-out-key-jurisdiction-sep-enforcement-in-2025>). 20.02.2025*).

Японська Держава

«Вищий суд з питань інтелектуальної власності Японії підтримав рішення Токійського окружного суду від травня 2024 року, відхиливши апеляцію розробників ШІ, які намагалися домогтися визнання штучного

інтелекту (ШІ) як винахідника у патентних справах... Суддя Хібікі Шімідзу постановив, що винахідниками можуть бути лише люди.

Справа стосувалася автономного ШІ DABUS, розробленого американським вченим Стівеном Талером. У серпні 2020 року розробники подали заявки на патенти для двох винаходів, вказавши DABUS як винахідника, але отримали відмову, що й стало підставою для позову. Суд зазначив, що патентні процедури передбачають, що винахідники є людьми, і немає норм, які б регулювали надання патентів не-людям. Таким чином, патенти можуть отримувати лише винаходи, створені людьми...

Розробники стверджували, що на момент ухвалення Патентного закону концепція винаходів, створених ШІ, не існувала, і вважали несправедливим не захищати такі винаходи через відсутність відповідних положень у законі. Однак суд підкреслив, що надання патентів на винаходи ШІ потребує ретельного розгляду їхнього впливу на суспільство, і такі винаходи не можуть бути захищені шляхом тлумачення чинного законодавства, яке не передбачає подібних випадків...

Адвокат розробників заявив, що вони звернуться до Верховного суду через значні правові та соціальні наслідки цього рішення. Подібні позови в інших країнах також завершувалися висновками, що винахідниками можуть бути лише люди. У Японії захист винаходів, створених ШІ, у рамках патентної системи залишається предметом дискусій» (*AI cannot be recognized as inventor in patent cases: Japan IP court // THE MAINICHI NEWSPAPERS* (<https://mainichi.jp/english/articles/20250203/p2a/00m/0sc/012000c>). 03.02.2025).

«Японська влада заарештувала 58-річного Фуміхіро Отобе за звинуваченням у модифікації та продажу консолей Nintendo Switch, здатних запускати піратські ігри. Це перший відомий випадок арешту в Японії за таке правопорушення, що підкреслює сувору позицію країни щодо захисту інтелектуальної власності...

Відповідно до звітів, Отобе придбав вживані консолі Switch, модифікував їхні плати шляхом паяння додаткових компонентів та встановив програмне забезпечення, яке дозволяло запускати неліцензійні копії ігор. Потім він продав ці модифіковані консолі в Інтернеті за близько ¥28 000 (близько \$180 США) кожен, попередньо завантаживши на них 27 піратських ігор.

Цей випадок підкреслює суворе дотримання законодавства Японії щодо товарних знаків, особливо щодо несанкціонованої модифікації та розповсюдження ігрового обладнання та програмного забезпечення. Арешт Отобе встановлює важливий прецедент, що відображає зобов'язання країни боротися з цифровим піратством та захищати права інтелектуальної власності.

Nintendo має історію судового переслідування осіб та груп, причетних до модифікації обладнання та піратства програмного забезпечення. Цей арешт може свідчити про більш агресивний підхід японської влади щодо боротьби з

модифікацією консолей та піратством ігор...» (*Oliver Walsh. Japan Makes Historic Arrest Over Modified Nintendo Switch Consoles // Rouse* (<https://www.antipiracy.news/post/japan-makes-historic-arrest-over-modified-nintendo-switch-consoles>). 04.02.2025).

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«Незалежне дослідження, замовлене Copyright Clearance Center (CCC) і проведене Outsell, показало, що керівники компаній мають найвищий рівень обізнаності щодо політики авторського права, але водночас становлять найбільший ризик її порушення...

Дослідження охопило 584 професіоналів із 14 галузей у 8 країнах (Австрія, Німеччина, Індія, Японія, Нідерланди, Швейцарія, Великобританія, США), які працюють у компаніях із понад 1000 співробітників і доходом понад \$100 млн. Виявлено, що більша комунікація політики авторського права не підвищує обізнаність, а юридичні фірми, які активно впроваджують ШІ, залишаються вразливими до ризиків порушення...

Низька обізнаність щодо політики авторського права при використанні ШІ є зростаючим ризиком, тоді як інструменти для співпраці поступово витісняють електронну пошту як основний спосіб роботи...

Зміни в обміні інформацією ускладнюють дотримання авторських прав, особливо для керівників, чийі помилки мають значні наслідки через їхню роль у поширенні контенту. Зі зростанням використання ШІ та інструментів співпраці керівникам необхідно не лише знати політику авторського права, а й демонструвати її дотримання на практиці, щоб мінімізувати ризики для організацій... (*Study commissioned by CCC finds that lack of awareness of copyright policy in AI use is a growing risk // The International Federation of Reproduction Rights Organisations* (<https://ifrro.org/page/article-detail/study-commissioned-by-ccc-finds-that-lack-of-awareness-of-copyright-policy-in-ai-use-is-a-growing-risk/?k=e202502031017518744>). 03.02.2025).

Україна

«...Україна має чіткі правила для захисту інтелектуальної власності. Це допомагає творцям отримувати справедливий винагорода за свої роботи.

Україна має закони, що захищають права творців. Це стосується всіх, хто створює контент, наприклад, письменники та музиканти. Основні документи:

- Закон України “Про авторське право і суміжні права”
- Цивільний кодекс України

- Господарський кодекс України

Основні моменти правового регулювання роялті:

1. Авторське право діє протягом життя автора та 70 років після його смерті
 2. Розмір винагороди визначається за домовленістю сторін
 3. Передбачено захист від незаконного використання творів
- Особисті права автора не можуть бути передані іншим. Це захищає інтереси творця при укладанні угод.

Статистика показує, що термін дії ліцензійного договору не повинен перевищувати строк свідoctва. Умови угод вирішуються протягом 4-6 місяців...

Інтелектуальна власність дозволяє творчим особистостям отримувати винагороду за свої роботи. Роялті допомагають захистити та комерціалізувати їхній творчий потенціал.

Роялті для письменників та музикантів мають свої особливості. Вони залежать від багатьох факторів:

- Популярність твору
- Кількість проданих примірників
- Канали розповсюдження
- Договірні умови

Для письменників роялті нараховуються від кожного проданого примірника. Музиканти отримують винагороду за трансляції та продаж альбомів.

Ключовим є укладання ліцензійних угод. Вони повинні чітко визначати умови використання інтелектуальної власності та механізми нарахування роялті.

Творчі особи повинні розуміти свої права. Роялті для музикантів можуть включати різні форми компенсації. Це від фізичних продажів до стрімінгових платформ...

Система роялті має складну природу. Вона має переваги та ризики для бізнесу...

Основні переваги роялті включають:

- Стимулювання інноваційної діяльності
- Додаткове джерело пасивного доходу
- Мотивація для створення унікальних продуктів
- Справедлива компенсація авторам та винахідникам

Статистика підтверджує ефективність роялті. 80-86% франчайзі виходять на точку беззбитковості протягом перших п'яти років. Роялті приклади демонструють успішність цієї моделі в різних галузях.

Система роялті має свої недоліки:

- Фінансове навантаження на малий бізнес
- Складність розрахунку справедливої винагороди
- Потенційні конфлікти між правовласником та користувачем
- Ризик обмеження подальших інновацій

Важливо зазначити, що правильно структурована система роялті може стати потужним інструментом розвитку бізнесу. Вона забезпечує взаємовигідні умови для всіх учасників ринку...» *(Що таке роялті простими словами: повний огляд // Matriks Press (<https://www.matriks-pres.com.ua/shcho-take-roialti-prostymy-slovamy-povnyj-ohliad/>). 09.02.2025).*

«Голова Івано-Франківської обласної ради Олександр Сич повідомив про плагіат його багаторічного дослідження про Степана Ленкавського. Емоційний допис він опублікував на своїй фейсбук-сторінці та додав фото регіонального науково-методичного альманаху “Краєзнавець Прикарпаття” та фото статті...

Олександр Сич додає, що насправді у публікації лише перший абзац належить авторці, а все решта начебто “поцуплене” із його досліджень...» *(“Бридко”: голова Івано-Франківської облради покаржався на плагіат його дослідження // Прикарпатська інформаційна корпорація (<https://pik.net.ua/2025/02/25/brydko-golovu-ivano-frankivskoyi-oblrady-oburyv-plagiat-jogo-doslidzhennya-foto/>). 25.02.2025).*

«Українська співачка Злата Огнєвіч повідомила, що її пісню "За лісами, горами" вкрали росіяни.

У своєму Instagram артистка зазначила, що пропагандисти переробили трек, додавши рядки про "широку землю русскую".

Тепер її виконують на концертах для підтримки партії "Єдина Росія"...» *(Пропагандисти вкрали пісню Злати Огнєвіч і переробили під "єдиную Россию" // Gazeta.ua (https://gazeta.ua/articles/celebrities/_propagandisti-vkrali-pisnyu-zlati-ognyevich-i-pererobili-pid-edinuyu-rossiyu/1209782). 27.02.2024).*

Європейський Союз

«Іспанське товариство авторів і видавців (SGAE) надіслало листа дипломатичним представникам Іспанії в Болгарії, попередивши, що країна продовжує відставати у сфері захисту авторських прав. Відсутність ефективної правової бази та механізмів правозастосування призводить до значних втрат не лише для болгарських авторів, а й для міжнародних творців, повідомляє MUSICAUTOR, болгарська організація з управління авторськими правами.

У листі SGAE підкреслюється, що недостатній захист авторських прав у Болгарії позбавляє правласників справедливої компенсації за використання їхніх творів і порушує міжнародні угоди, підписані як Іспанією, так і Болгарією.

Представляючи понад 140 000 авторів і композиторів в Іспанії, SGAE висловила зростаюче занепокоєння системними перешкодами, з якими стикається MUSICAUTOR при зборі роялті через дисфункціональне регулювання та слабе правозастосування. Серед найсерйозніших проблем - тривалі та непродуктивні переговори щодо встановлення тарифів через неефективні юридичні процедури, що призводить до заморожування платежів для авторів. Крім того, порушення авторських прав у туристичних та комерційних закладах залишаються широко розповсюдженими - лише 10% власників бізнесу сплачують ліцензійні відрахування за використання музики, тоді як більшість експлуатують інтелектуальну власність без компенсації...» *(Konstantin Karagyzov. Spanish Society of Authors, Publishers Raises Concerns Over Copyright Protection in Bulgaria // Bulgarian News Agency (<https://www.bta.bg/en/news/economy/838518-spanish-society-of-authors-publishers-raises-concerns-over-copyright-protection>). 21.02.2025).*

Південно-Африканська Республіка

«...Шрифти - це цифрові файли, які дають змогу використовувати гарнітури, накреслення літер, такі як Helvetica або Times New Roman, у різних носіях. Шрифти бувають таких форматів, як TrueType (TTF), OpenType (OTF) і веб-шрифти (WOFF), кожен з яких задовольняє певні потреби, наприклад, друк, цифровий дизайн або веб-розробка. Незважаючи на їхню повсюдність у логотипах, веб-сайтах, маркетингових матеріалах і документах, шрифти підлягають суворим ліцензійним умовам, які визначають, як, де і для яких цілей їх можна використовувати...»

У Південній Африці шрифти захищені Законом про авторське право № 98 від 1978 року як комп'ютерні програми, оскільки файли шрифтів - цифровий вихідний код, що забезпечує функціонування шрифту - вважаються наборами інструкцій, які керують роботою комп'ютера. Тому несанкціоноване відтворення або адаптація файлів шрифтів може становити порушення авторських прав. Однак захист самих дизайнів шрифтів залишається неоднозначним у південноафриканському законодавстві. Хоча такі юрисдикції, як Сполучені Штати, зазвичай не охороняють дизайни шрифтів авторським правом, вони дозволяють реєстрацію авторських прав на програмне забезпечення для створення шрифтів. Назви шрифтів, такі як Futura, також можуть бути зареєстровані як торгові марки, що додає ще один рівень правового захисту...

На практиці, хоча дизайн шрифтів не завжди може бути захищений, копіювання або розповсюдження файлів шрифтів без належної ліцензії є незаконним. Найбільші гравці, такі як Microsoft та Adobe, мають детальні ліцензійні умови, що регулюють використання шрифтів, і компанії повинні ретельно вивчати ці угоди, щоб уникнути ненавмисних порушень. Наприклад,

деякі ліцензії Microsoft не дозволяють вбудовувати шрифти в мобільні додатки, а Adobe Fonts, доступні за підпискою на Creative Cloud, обмежують розповсюдження або модифікацію файлів шрифтів. Поширеною помилкою є думка, що шрифти, які постачаються разом із програмним забезпеченням, можна вільно використовувати в комерційних цілях, але багато ліцензій накладають обмеження на використання в Інтернеті, соціальних мережах або в бізнесі...

Щоб зменшити ризики, пов'язані з ліцензуванням шрифтів, компаніям варто вжити проактивних заходів, зокрема переглянути ліцензійні угоди з кінцевими користувачами (EULA), придбати комерційні ліцензії для широкого використання, переконатися, що постачальники використовують легально ліцензовані шрифти, а також навчати команди правильному використанню шрифтів. Повага до ліцензування шрифтів не лише дозволяє уникнути юридичних і фінансових наслідків, але й підтримує дизайнерів і творців, які стоять за цими важливими інструментами. Шрифти, окрім своєї естетичної цінності, є інтелектуальною власністю, що заслуговує на захист і повагу...» *(Janine Thomas, Gomolemo Tau, Craig Shapiro. From Arial to Adversarial: Has your company received a letter of demand over unauthorised font use? Copyright pitfalls to be aware of // ENSafrica (https://www.ensafrica.com/news/detail/9699/from-arial-to-adversarial-has-your-company-re). 11.02.2025).*

Республіка Ботсвана

«Поліція Ботсвани спільно з Управлінням з питань компаній та інтелектуальної власності (CIPA) провели рейд у п'яти магазинах у Молепололе за підозрою в незаконному продажу декодерів OpenView...»

П'ятьох іноземних громадян було заарештовано, вони визнали свою провину та сплатили штрафи. Під час рейду було конфісковано декодери OpenView та пульти дистанційного керування...

Ці дії спрямовані на боротьбу з порушеннями Закону про авторське право та суміжні права, що передбачає необхідність авторизації правовласника для ретрансляції та публічного повідомлення програм.

Відповідні представники брендів OpenView та MultiChoice Botswana висловили повну підтримку заходам з боротьби з піратством, підкресливши важливість захисту інтелектуальної власності для збереження цілісності ринку, стимулювання інновацій та забезпечення економічної стабільності. Ця операція підкреслює нульову толерантність Ботсвани до порушень ІВ та її відданість боротьбі з піратством, яке підриває легальний ринок, економіку, позбавляє уряд податкових надходжень та перешкоджає інноваціям, залученню інвесторів і створенню стійкого бізнесу» *(Botswana Authorities Intensify Crackdown on Illegal Decoder Sales // Dikgang Publishing Company*

(<https://www.mmegi.bw/sponsored/botswana-authorities-intensify-crackdown-on-illegal-decoder-sales/news>). 11.02.2025).

Республіка Індія

«Фанфік (fanfiction) — це творчий процес, у якому шанувальники створюють нові історії, використовуючи персонажів, світи або сюжети улюблених книг, фільмів чи серіалів. Попри те, що фанфік сприяє творчості та формуванню спільнот, він може порушувати авторське право, що викликає юридичні питання щодо його правового статусу в Індії...

Згідно з Законом про авторське право Індії 1957 року, охороняється вираження ідей (наприклад, персонажі та сюжети), але не самі ідеї. Фанфік часто вважається "похідним твором", що означає, що він базується на вже існуючому матеріалі. Відповідно до Розділу 14 закону, для створення похідних творів зазвичай потрібен дозвіл автора, інакше це може порушувати авторське право...

Поняття "добросовісного використання" (Fair Dealing) в Індії дозволяє використовувати захищені авторським правом матеріали без дозволу в таких випадках:

Критика або рецензія

Новинні повідомлення

Освіта або дослідження

Фанфік не завжди підпадає під ці категорії, тому його статус залишається невизначеним...

У багатьох країнах, зокрема у США, фанфік може вважатися "трансформативним використанням", якщо він додає новий зміст, змінює сенс або надає критику. В Індії ж це поняття не чітко визначене, що залишає фанфік у правовій "сірій зоні"... Для фанфіку ключове питання: чи додає він новий смисл та ідеї, чи просто використовує чужий контент без змін?

Чи приносить фанфік прибуток — важливий фактор у визначенні його законності. Більшість фанфік-авторів не продають свої твори, щоб уникнути юридичних проблем. Некомерційний фанфік рідше викликає претензії, оскільки не конкурує з оригінальним твором.

Однак навіть безкоштовний фанфік може створювати юридичні ризики, якщо він стає дуже популярним і впливає на ринок оригінального твору...

Деякі компанії дозволяють фанатам використовувати свої персонажів або всесвіти за певних умов через ліцензування. В Індії це не дуже поширено, але якщо така можливість є, отримання ліцензії може захистити фанфік-авторів від юридичних проблем.

Щоб уникнути порушень авторського права, фанфік-письменникам варто дотримуватися таких рекомендацій:

Робіть фанфік трансформативним – додавайте нові ідеї, змінюйте контекст, розширюйте світ історії.

Не заробляйте на фанфіку – комерційне використання підвищує ризик юридичних проблем.

Вказуйте авторство – визнавайте права оригінального творця.

Отримуйте дозвіл, якщо можливо – ліцензія або згода автора захистить від претензій.

Дотримуйтеся правил авторського права – уникайте масового поширення, яке може нашкодити ринку оригінального твору...

Фанфік є унікальною формою творчості, яка дозволяє фанатам взаємодіяти з улюбленими історіями. Однак в Індії його правовий статус залишається невизначеним через відсутність чітких норм щодо трансформативного використання. Щоб мінімізувати ризики, важливо розуміти основи авторського права, уникати комерційного використання та створювати фанфік, який додає новий зміст до оригінальної історії...» (*Sarren Muhil. Copyright Law and Fanfiction: Navigating the Intersection of Creativity and Intellectual Property // Intepat.com (https://www.intepat.com/blog/copyright-law-and-fanfiction-navigating-the-intersection-of-creativity-and-intellectual-property/). 04.02.2025*).

«...Зростаюча комерціалізація спорту, зумовлена зростанням купівельної спроможності споживачів, перетворила спорт з розваги на основну індустрію, що приносить дохід. Цей зсув особливо помітний на стрімко зростаючому індійському спортивному ринку, де права інтелектуальної власності (ПІВ) відіграють вирішальну роль у максимізації прибутків. ПІВ захищає права спортсменів і команд, дозволяючи їм брендувати і продавати свої таланти та пов'язані з ними продукти. Створення таких ліг, як IPL та NBA, ще більше підкреслює важливість торговельних марок та авторських прав у забезпеченні прибутку...

Торгові марки, прикладом яких є характерні логотипи та кольорові схеми, такі як золотисто-червоний лев RCB або фіолетово-золотий лицар Kolkata Knight Riders, не лише слугують ключовими ідентифікаторами для команд та спортсменів, але й сприяють мерчандайзингу та комерційній діяльності в Інтернеті через доменні імена. Добре розвинене законодавство про торговельні марки в Індії забезпечує надійні цивільні та кримінальні засоби захисту, включаючи положення про боротьбу з розмиванням прав для боротьби з порушеннями та кіберсквотингом...

Крім того, Закон про авторське право поширюється на оригінальні твори, включаючи відеозаписи матчів і фотографії подій, що дозволяє телерадіокомпаніям отримати ексклюзивні права на потокове мовлення - права, які можуть тривати до 25 років і суворо охороняються від піратства, а штрафи за порушення можуть сягати 1 крори. Мабуть, найбільш впливовими є права на

особистість, коли відомі спортсмени стають власними брендами, приносячи дохід від реклами та продажу товарів; такі ікони, як Кріштіану Роналду, Тайгер Вудс, Майкл Джордан, Девід Бекхем і Сачін Тендулкар, є прикладом цього явища. Їхні імена, часто зареєстровані як торгові марки, суттєво допомагають у маркетингових партнерствах і комерційних підприємствах, незважаючи на юридичні проблеми, пов'язані з чітким розмежуванням прав на особистий імідж від ідентичності команди чи ліги. Зрештою, синергія між комерціалізацією спорту та правами інтелектуальної власності не лише захищає інвестиції команд та окремих спортсменів, але й сприяє швидкому зростанню спортивного ринку в усьому світі та в Індії...» (*Aadya Tewari. Sports and Intellectual Property Law in India // IPLF (https://www.ipandlegalfilings.com/sports-and-intellectual-property-law-in-india/). 17.02.2025).*

Республіка Корея

«Rosé з BLACKPINK вийшла з Корейської асоціації музичних авторських прав (KOMCA), що знаменує собою значні зміни в управлінні її авторськими правами. Rosé подала заяву про розірвання контракту з KOMCA 31 жовтня 2024 року, що було офіційно підтверджено 31 січня 2025 року... Цей крок робить Rosé першою корейською мисткинею з 2002 року, яка вийшла з KOMCA.

Тепер всіма авторськими правами Rosé управлятимуть американські видавці. Atlantic Records займатиметься розподілом і управлінням прибутками від її музики через співпрацю з американськими організаціями з авторських прав, такими як ASCAP (Американське товариство композиторів, авторів і видавців) або BMI (Broadcast Music, Inc.). Очікується, що такий підхід впорядкує управління її авторськими правами та роялті, особливо з огляду на те, що вона зосереджується на просуванні своєї музики в Америці.

Представник музичної індустрії зазначив, що управління авторськими правами Rosé окремо в США та Кореї було б непотрібним і призвело б до подвоєння гонорарів...» (*Ron Kim. BLACKPINK's Rosé Reportedly Withdraws From KOMCA (Korea Music Copyright Association) // koreaboo.com (https://www.koreaboo.com/news/ive-wonyoung-becomes-hot-topic-pulling-off-ugly-outfit/). 20.02.2025).*

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«UK Research and Innovation (UKRI) у партнерстві з Асоціацією видавців наукової літератури (ALPSP), Британською академією та

Асоціацією наукових видавництв з відкритим доступом (OASPA) замовили проект у компанії Information Power для підтримки книжкових видавництв у їхньому переході до стійких моделей відкритого доступу (OA).

Проект був зосереджений на науковому співтоваристві, предметних асоціаціях і невеликих спеціалізованих видавництвах.

У рамках проекту було розроблено посібник «Як розпочати перехід до відкритого доступу: посібник для невеликих і спеціалізованих видавництв», який супроводжується повнішим звітом для всіх зацікавлених сторін, що містить детальні поради та рекомендації як для незалежних видавців, так і для тих, хто працює з великими видавничими партнерами.

Автори зазначають: «Для того, щоб запропонувати структуру, яка допоможе зацікавленим сторонам приймати рішення і визначати пріоритети дій та інвестицій, важливим є спільне бачення. Під час проекту ми працювали з усіма зацікавленими сторонами, щоб створити таке бачення. Він окреслює чітко та переконливе майбутнє, до якого можуть прагнути всі зацікавлені сторони. Він також слугує орієнтиром і забезпечує контрольну точку, за якою можна виміряти прогрес...» (*Change and a “shared vision” required for OA book publishing // RI Media Ltd (<https://www.researchinformation.info/news/change-and-a-shared-vision-required-for-oa-book-publishing/>). 12.02.2025*).

Сполучені Штати Америки

«...Бюро авторських прав США розпочало розслідування щодо п'яти американських організацій зі збору роялті (PRO) — BMI, ASCAP, SESAC, GMR і AllTrack — на запит членів Комітету з питань судочинства Палати представників. США є унікальними через наявність п'яти окремих PRO, кожна з яких ліцензує права на виконання пісень для різного репертуару, що ускладнює процес для ліцензіатів (барів, ресторанів, готелів тощо), які змушені отримувати п'ять окремих ліцензій. У багатьох країнах, як-от Великобританія чи Франція, існує єдина організація, що спрощує процес...»

Розслідування зосереджене на впливі зростання кількості PRO (GMR з'явилася у 2013 році, AllTrack — у 2019 році) на "загальних ліцензіатів" (підприємства, де відтворюється музика), зокрема на зростання фінансових і адміністративних витрат. Також досліджується, як PRO збирають дані про використання музики, як розподіляють роялті, особливо для менш відомих артистів і малих видавців, і чи є технічні рішення для покращення прозорості та точності розподілу...

Проблеми включають складність відстеження використання музики в закладах, непрозорість розподілу роялті та можливий негативний вплив на менш відомих творців. Розслідування може призвести до нових правил щодо прозорості та практик розподілу роялті, хоча BMI та ASCAP уже регулюються

Міністерством юстиції США...» (*Chris Cooke. Does the US really need so many performing rights organisations and are they doing a good enough job, asks US Copyright Of // CMU (<https://completemusicupdate.com/does-the-us-really-need-so-many-performing-rights-organisations-and-are-they-doing-a-good-enough-job-asks-us-copyright-of/>). 10.02.2025*).

«Кожні чотири роки, до і після президентських виборів у США, команда бібліотек і дослідницьких організацій, включно з Інтернет-архівом, працює разом, щоб зберегти матеріали з урядових веб-сайтів США під час зміни адміністрацій.

Ці проекти веб-архіву "Кінець терміну" (ЕОТ) були завершені для перехідних періодів у 2004, 2008, 2012, 2016 і 2020 роках, і наразі триває робота над проектом 2024 року. Ці зусилля спрямовані на те, щоб зберегти для історичних і дослідницьких цілей записи про уряд США, що змінюються з плином часу.

Після завершення двох третин процесу сканування ЕОТ 2024/2025 року було зібрано понад 500 терабайт матеріалу, включаючи понад 100 мільйонів унікальних веб-сторінок. Вся ця інформація, створена урядом США - найбільшим видавцем у світі - зберігається і доступна для публічного доступу в Інтернет-архіві...» (*Caralee Adams. Update on the 2024/2025 End of Term Web Archive // Internet Archive Blogs (<https://blog.archive.org/2025/02/06/update-on-the-2024-2025-end-of-term-web-archive/>). 06.02.2025*).

«...Використання музики в телевізійних шоу є складним питанням, особливо коли йдеться про ліцензійні угоди. Хоча музика покращує враження від перегляду, ці ліцензії часто мають обмежений термін дії, що призводить до потенційних проблем після закінчення терміну їхньої дії...

Коли термін дії ліцензій закінчується, стрімінгові платформи стикаються з дилемою: або замінити оригінальну музику, що потенційно змінює художню цілісність шоу і створює потенційні юридичні проблеми, або взагалі видалити музику, що впливає на враження від перегляду і потенційно порушує існуючі контракти...

Фінансові наслідки є значними. Поновлення ліцензій може коштувати дорого, особливо для старих шоу з популярними саундтреками. Заміна музики на дешевші альтернативи може вплинути на художнє бачення шоу і потенційно призвести до негативної реакції фанатів...

З юридичної точки зору, прострочені ліцензії можуть призвести до судових позовів про порушення авторських прав і ускладнити міжнародну дистрибуцію...

Подолання цих викликів вимагає ретельних переговорів і балансу між дотриманням правових норм, фінансовою життєздатністю та художньою

цілісністю. Оскільки стрімінг стає домінуючою платформою для телевізійного контенту, пошук рішень, які принесуть користь усім залученим сторонам, матиме вирішальне значення для майбутнього телебачення та його саундтреків...» (*Novika Ishar, Jari Wilson. What Happens When TV Show Music Licensing Expires? // ROMANO LAW PLLC (<https://www.romanolaw.com/what-happens-when-tv-show-music-licensing-expires/>). 11.02.2025*).

«Майбутня екранізація оповідання Стівена Кінга "Мавпа" режисера Оза Перкінса зіткнулася з кількома проблемами, пов'язаними з авторським правом, починаючи з отримання прав на оригінальне оповідання. Незважаючи на отримання необхідних прав, виробництво зіткнулося з іншою перешкодою, пов'язаною з авторським правом, яке належить компанії Disney. Перкінс розповів, що ударні тарілки головного героя довелося змінити через їхню появу в діснеївській "Історії іграшок 3", де фігурує схожа іграшка-мавпочка, що б'є в тарілки...»

Фільм, знятий за підтримки студії NEON і спродюсований Джеймсом Ваном, розповідає про братів-близнюків, які знаходять таємничу іграшку - заводну мавпочку, що спричиняє низку смертельних подій, які розривають їхню сім'ю на шматки. Через роки зловісна мавпа повертається, змушуючи братів знову зіткнутися з проклятою іграшкою. Щоб обійти проблему авторських прав, Перкінс замінив тарілки на малий барабан, по якому мавпа б'є, сигналізуючи про неминучу загибель...

Ця заміна ілюструє безліч рішень і зовнішніх чинників, включно з питаннями авторського права та змінами в масовій культурі, які впливають на розвиток фільму. Місце дії фільму також було змінено, перенесено з 1980-х на 1990-ті та сьогодні, щоб відрізнити його від подібних робіт, таких як "Дуже дивні справи" та "Воно". "Мавпа" вийде на екрани 21 лютого 2025 року» (*Ryan Scott. A Disney Copyright Issue Led To A Change In A Stephen King Horror Movie // Static Media (<https://www.slashfilm.com/1792914/disney-copyright-issue-stephen-king-horror-movie-the-monkey-change/>). 18.02.2025*).

«Спадкоємці покійного Майкла Джексона оскаржують спробу аукціонного дому "Gotta Have Rock and Roll" з Нью-Джерсі продати три касети, які нібито містять невидані і не відредаговані пісні Майкла Джексона. Аукціон, початок якого запланований на середу, викликав критику з боку спадкоємців Джексона, які назвали його "сумною спробою" ввести в оману громадськість. На плівках, про які йдеться, містяться треки, записані Майклом Джексоном з музичним продюсером Брайаном Лореном наприкінці 1980-х - на початку 1990-х років, перед виходом його альбому Dangerous 1991 року...»

Аукціонний дім встановив стартову ціну за касети у 85 000 доларів США, а за оцінками експертів, остаточна ціна продажу може скласти від 150 000 до 200 000 доларів США. Касети включають раніше не чуті версії таких пісень, як "7 Digits" і "Truth on the Youth", пропонуючи рідкісний погляд на творчий процес Джексона. Однак спадкоємці Джексона заперечують автентичність цих плівок, стверджуючи, що вони володіють правами на оригінальні майстер-записи, а касети, що продаються, є лише копіями. Спадкоємці Майкла Джексона попереджають, що будь-хто, хто придбає касети, не матиме законного права відтворювати або публічно використовувати пісні, не порушуючи законів про авторське право, і називають продаж "оманливою" спробою нажитися на спадщині Джексона.

Ділан Косінські, генеральний директор Gotta Have Rock and Roll, виступив на захист аукціону, стверджуючи, що дефіцитність плівок додає їм привабливості. Косінські підкреслив, що записи є цінними артефактами, які не можуть бути відтворені або публічно випущені, що робить їх особливими для колекціонерів. Він також зазначив, що спадкоємці Джексона зберігають оригінальні майстер-записи "під замком", що ще більше посилює привабливість виставлених на аукціон плівок...

Незважаючи на заяви спадкоємців Джексона, Gotta Have Rock and Roll продовжує продаж, який, як очікується, приверне значну увагу колекціонерів і шанувальників покійного поп-ікона...» (*Madelaine Panganiban. Michael Jackson's Estate Claims Ownership of Songs in Controversial Auction With Casette Tapes Up to \$200,000 // Enstarz* (<https://www.enstarz.com/articles/239280/20250220/michael-jacksons-estate-claims-ownership-songs-controversial-auction-casette-tapes-200000.htm>). 20.02.2025).

«ASCAP (Американське товариство композиторів, авторів і видавців), єдина в США організація, заснована та керована авторами пісень, композиторами та музичними видавцями, і єдина, що працює на некомерційній основі, оголосила сьогодні, що у 2024 році досягла чергових рекордних доходів та розподілів роялті серед своїх членів-авторів музики. У 2024 календарному році ASCAP отримала 1,835 мільярда доларів доходу, що на 98 мільйонів доларів, або 5,7% більше, ніж у 2023 році, і 1,696 мільярда доларів, доступних для розподілу роялті, що на 104 мільйони доларів, або 6,5% більше.

Це найвищий показник доходу та розподілу роялті авторам і музичним видавцям за всю історію ASCAP, що зумовлено зростанням доходу та найнижчою загальною ставкою накладних витрат у США на рівні 10%. ASCAP повертає своїм членам 90 центів з кожного зібраного долара у вигляді роялті, не стягуючи комісійних і не отримуючи прибутку. Замість цього, відповідно до

своїх унікальних принципів управління та роботи, вона повинна вираховувати витрати, а потім розподіляти решту доларів як роялті серед своїх членів.

ASCAP збільшила вартість і монетизацію музики своїх членів, отримавши внутрішній дохід від ліцензованих у США виступів на загальну суму \$1,397 млрд, що на 5,3%, або на \$71 млн, більше, ніж рік тому. Доходи від потокового аудіо, аудіовізуальних та загальних ліцензій сприяли зростанню. Зростання доходів на внутрішньому ринку призвело до 5,5% зростання коштів, доступних для внутрішньої дистрибуції, що склало 1,284 мільярда доларів. З цієї суми \$53 млн було розподілено через Songwize, службу ASCAP з адміністрування роялті, що надається членам ASCAP, які безпосередньо ліцензують свої твори.

Збори іноземних доходів також зросли до \$438 млн, що на \$28 млн, або на 6,8% більше, з яких \$411 млн доступні для розподілу роялті, що на \$37 млн, або на 9,8% більше, ніж раніше...» (*ASCAP Posts Record-Breaking \$1.835 Billion in Revenue for 2024 // CISAC – the International Confederation of Societies of Authors and Composers* (<https://www.cisac.org/Newsroom/society-news/ascap-posts-record-breaking-1835-billion-revenue-2024>). 27.02.2025).

«...У той час як кількість контенту, створеного штучним інтелектом, зростає, що ставить питання про право інтелектуальної власності, фанфік (fanfiction) вже давно створює подібні проблеми. Фанфік, що використовує існуючих персонажів і сюжетні лінії для створення похідних творів, як і раніше, підпадає під дію законодавства про авторське право і торговельні марки. Продаж фанфіків з метою отримання прибутку, як правило, заборонений, якщо тільки персонажі не є суспільним надбанням або твір не має офіційної ліцензії. Однак навіть некомерційний фанфік може порушувати авторське право, якщо він негативно впливає на ринок, репутацію або ліцензійний потенціал оригінального твору. Відшкодування збитків може бути присуджено на основі шкоди, заподіяної автору оригіналу, навіть без порушення прибутку...

Деякі фанфіки, як-от "П'ятдесят відтінків сірого", "Сутінки", можуть перетворитися на оригінальні твори. Достатньо змінити персонажів і сюжет, щоб уникнути порушення авторських прав. Натхнення притаманне будь-якому мистецтву, але успішні автори створюють оригінальний контент, а не просто переробляють існуючий матеріал. Хоча фанфік може бути цікавим способом для фанатів познайомитися з улюбленими франшизами, важливо пам'ятати, що використання персонажів і світів, захищених авторським правом, є порушенням авторських прав, незалежно від мотиву отримання прибутку. Тому розуміння права інтелектуальної власності є життєво важливим для авторів фанфіків...» (*Catherine Cavella. How Does Intellectual Property Law Apply to Fanfiction? // IP Works Law* (<https://ipworkslaw.com/how-does-intellectual-property-law-apply-to-fanfiction/>). 18.02.2025).

«...Індустрія авторського права в економіці США (Copyright Industries in the U.S. Economy): Звіт за 2024 рік, підготовлений Робертом Стоунером та Джессікою Дутрою, економістами Секретаріату, для Міжнародного альянсу інтелектуальної власності (ІПА) та опублікований 3 лютого 2025 року...

За цифрами:

- За даними ІПА, основна галузь авторських прав сприяла понад 2 трлн доларів США ВВП, що становить 7,66% економіки в 2023 році.
- Ці галузі працювали майже 11,6 мільйонів працівників, що становить 5,43% робочої сили США, середньорічна компенсація в розмірі 141 880 доларів США (на 50% вище, ніж середній показник по країні).
- Експорт авторських прав у США досяг 272,6 мільярдів доларів у 2023 році, перевершивши основні сектори, такі як хімічні речовини, сільське господарство та аерокосмічний простір.
- У 2022 році основна галузь авторських прав становила 51,39% цифрової економіки США, сприяючи зайнятості через цифрову економіку США.

Як зрозуміло зі звіту ІПА, інтенсивні галузі авторських прав-це не лише економічні рушії-вони є інноваційними лідерами. Від цифрового вмісту до передового програмного забезпечення ці сектори підживлюють цифрову економіку, що становить понад 51% у 2022 році.

Інтенсивні галузі авторських прав послідовно випереджають широку економіку у зростанні. У період з 2020 по 2023 рік основні галузі авторських прав зростали з річною швидкістю 9,23%, майже втричі перевищують 3,41% темпів зростання економіки США. Ця тенденція підкреслює їх стійкість та пристосованість навіть у складні часи...» (*Copyright Industries in the U.S. Economy // International Intellectual Property Alliance (https://www.iipa.org/files/uploads/2025/02/IIPA-Copyright-Industries-in-the-U.S.-Economy-Report-2024_ONLINE_FINAL.pdf). 02.2025).*

Федеративна Республіка Нігерія

«...Медіаіндустрія Нігерії, що охоплює кіно (Ноллівуд), музику, мистецтво, розваги та створення контенту, наразі є найбільш швидкозростаючим креативним сектором у світі, рушійною силою якого є динамічна екосистема та технології, що стрімко розвиваються. Ноллівуд є другою найпродуктивнішою кіноіндустрією у світі, виробляючи близько 2 500 фільмів щороку, в той час як нігерійська музична індустрія генерує понад 2 мільярди доларів доходу, маючи понад 30 мільйонів слухачів щомісяця та значну мережу продюсерів і звукозаписних лейблів. Разом ці сектори внесли приблизно 154 мільярди найр до ВВП Нігерії у 2023 році, а до 2025 року прогнозується дохід у розмірі 14,8 мільярда доларів...

Це зростання зумовлене кількома ключовими факторами. Технологічний прогрес, зокрема поява потокових сервісів на кшталт Netflix, Spotify і платформ соціальних мереж, революціонізував розповсюдження і споживання контенту, пропонуючи ширше охоплення і нові джерела доходу. Зрушення в поведінці споживачів у бік моделей прямого зв'язку зі споживачем і персоналізованого контенту, чому сприяють штучний інтелект і алгоритми, ще більше стимулює попит. "Stan culture" - висока лояльність шанувальників - також відіграє важливу роль у просуванні артистів і сприянні залученню. Зростання інвестицій, як місцевих, так і іноземних, зокрема значні внески таких компаній, як Netflix і Spotify, зміцнюють потенціал індустрії та створюють нові можливості...

Однак таке стрімке розширення також створило проблеми, зокрема, цифрове піратство та недостатній захист авторських прав. Щоб вирішити ці проблеми, Нігерія прийняла Закон про авторське право 2022 року, який суттєво оновив попереднє законодавство. Цей новий закон розширює захист авторських прав на цифрові твори, встановлює чітку процедуру вилучення незаконного онлайн-контенту, сприяє цифровій інклюзії для людей з інвалідністю та запроваджує значно посилені санкції за порушення авторських прав. Ці нововведення мають на меті привести нігерійське законодавство про авторське право у відповідність до найкращих світових практик, сприяючи створенню більш безпечного та сталого середовища для процвітаючої медіа-індустрії країни, а також забезпеченню подальшого зростання та інновацій...» (*Nigeria's Media Industry: Growth, Challenges, and the Fight for Copyright Protection // IP Helpdesk* (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/nigerias-media-industry-growth-challenges-and-fight-copyright-protection-2025-02-19_en). 19.02.2025).

Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2025 році

«Міжнародна асоціація з торговельних марок (INTA) оголосила про проведення комплексної дводенної конференції в Нью-Йорку в березні цього року. Звертаючись до критичного перетину комерційної таємниці та штучного інтелекту (ШІ), програма покликана забезпечити фахівців з інтелектуальної власності (ІВ) та брендів практичними інструментами та стратегіями захисту та використання комерційної таємниці для довгострокового успіху у все більш цифровому середовищі.

У сучасному бізнес-середовищі, що швидко розвивається, розвиток ШІ створив як безпрецедентні можливості, так і складні виклики для захисту

комерційної таємниці. Учасники отримають практичні знання про взаємозв'язок між комерційною таємницею та іншими формами інтелектуальної власності, а також запропонують практичні стратегії правозастосування та захисту в цифрову епоху...

Під час поглиблених сесій, присвячених важливим аспектам захисту та управління комерційною таємницею, учасники вивчатимуть перетин комерційної таємниці та брендів, заглиблюючись у глобальну правову базу та її важливість для захисту брендів. Особливу увагу буде приділено новій директиві ЄС щодо алгоритмів навчання та її впливу на комерційну таємницю...

Програма торкнеться таких важливих питань, як зменшення ризиків, пов'язаних з нинішніми працівниками та тими, що звільняються, управління комерційною таємницею в умовах віддаленої роботи та захист конфіденційної інформації в онлайн-сховищах. Сесії також охоплюватимуть стратегії правозастосування в різних юрисдикціях, вплив квантових обчислень і технологій шифрування, а також унікальні міркування щодо інтелектуальної власності, створеної за допомогою штучного інтелекту...

Конференція під назвою "Бізнес комерційної таємниці: Навігація викликами та можливостями у світі штучного інтелекту, що постійно змінюється» відбудеться ...19 березня та 20 березня» (*The International Trademark Association's 2025 New York Conference on Trade Secrets in the Age of AI // Cision US Inc. (<https://www.prweb.com/releases/the-international-trademark-associations-2025-new-york-conference-on-trade-secrets-in-the-age-of-ai-302367358.html>). 04.02.2025*).

«...Генеральна асамблея CISAC (Міжнародна конфедерація авторських і мистецьких організацій) 2025, найбільша глобальна подія в галузі авторського права, відбудеться в Софії з 26 по 30 травня 2025 року...

У заході візьмуть участь представники провідних товариств з управління авторськими правами з усього світу, щоб обговорити майбутнє креативних індустрій, зокрема виклики та можливості штучного інтелекту (ШІ) у створенні музичного контенту...

У заході візьмуть участь понад 300 учасників з більш ніж 120 країн світу, а також видатні діячі музичного, аудіовізуального та культурного секторів. Програма включає панельні дискусії, стратегічні зустрічі та культурні ініціативи, які висвітлять роль авторських організацій у цифрову епоху...

CISAC, найбільша у світі конфедерація авторських товариств, що представляє понад 5 мільйонів авторів, має на меті захист прав авторів та забезпечення справедливої винагороди у всьому світі...» (*Kaloyan Vassev. International Confederation of Authors' and Artists' Organizations to Hold Annual Meeting in Sofia // (<https://www.bta.bg/en/news/culture/832923-international-confederation-of-authors-and-artists-organizations-to-hold-annua>). 13.02.2025*).